

અથ મળવાનું ડેકાણું.
વજીલ મોહનલાલ હીમચંદ પાટરા,
ઝાંઘી આત્મારામ ખેમચંદ સાથુંદ.

“ પ્રગ્લહિતાર્થ મુદ્રાલય ” પ્રેસમાં પટેલ સોમાલાલ દ્વપતરામે
છાપ્યું. ઈ. શાહપુર નવીચોળ-અમદાવાદ.

નિવેદન.

શ્રી અધ્યાત્મ જ્ઞાન પ્રસારક મંડળ તરફથી પ્રકટ થતી શ્રીમદ્ બુદ્ધિસાગર સૂરિ ગ્રંથમાળાના ૧૦૦ માં ગ્રંથાંક તરીકે આ ભજન સંગ્રહ ભા. ૧૧ મો પ્રસિદ્ધ કરી ભક્તિ રસીક વાંચકોના કરકમળમાં સાદર કરતા અતિ આનંદ યાય છે.

સૂરીશ્વરજી મહારાજે પોતાના અંતરાત્મામાં ઉભરાતા વૈરાગ્ય અધ્યાત્મજ્ઞાન તથા ત્યાગ તપ આદિ રસોથી પરિપૂરિત એવા ભજનના દશ ભાગો અત્યાર અગાઉ રચી જનસમાજ પાસે તે બોધાર્થે મૂક્યા છે અને આ અગ્રીઆરમો ભાગ પણ તેવાજ સદ્બોધ દાયક ઉંચા જ્ઞાનનાં દહાણાં પીરસે એવાં બન્યો છે. ભજનપ્રિય ભક્તજનોને ભજન સંગ્રહ તો પ્રાણ સમાન લાગે છે, અને એ ભજનોમાં ન્યાં જ્ઞાન અને સ્વાનુભવનું પ્રાધાન્ય દોવાથી તેને ગાનારને, સાંભળનારને આવતો આનંદ અનિર્વચનીયજ દોય છે. આ ભજનો પણ એવાજ આત્માના અનેરા આનંદપ્રદ છે એ વાંચકને શ્રોતાને હર્ષ સાથે પ્રદર્શિત કરવામાં આવે છે.

પૂજ્ય આચાર્યશ્રીને આત્મસમાધિના ચેગે જ જ સમયે જવી જવી ભાવનાઓ પ્રકટી તેના પ્રતિબિંબરૂપ આ છપાવેલાં પદો છે. જેમ સાધુ અને જલથી વસતી શુદ્ધિ યાય છે તેમ અધ્યાત્મજ્ઞાન ધ્યાનયોગનાં ભજનોથી આત્માની શુદ્ધિ યાય છે. આત્મજ્ઞાનના ઉચ્ચ વિચારોના ભજનોની રમણતાથી આત્મા ઉચ્ચ બને છે. જુદા જુદા વિષયપરતે જુદીજુદી દૃષ્ટિજિન્દુથી રચેલાં પદો તે તે વિષય-પરતે ધણાજ ઉપયોગી છે. ગુરુશ્રીના ભજનો ગુર્જરભૂમિમાં ન્યાં ત્યાં પ્રેમભાવથી ઠેરઠેર વંચાય છે. તેમના રચેલાં ભજનો વિશાળ ભાવથી અનુભવગમ્ય સર્વને રચે તેવા ભાવોથી ભરપૂર છે. ભજન પ્રિય પ્રેમી બંધુઓ, ગુરુશ્રીના ભજનો સ્થિરચિત્તથી વાંચશે અને

તેનું રહસ્ય વિચારશે તોજ તે પોતાનું શ્રેય સાધી શકશે. અત્યાર સુધીના પ્રકટ થયેલાં ભાગો પૈથી કટલાકતો મળતાજ નથી. ને કટલાક ભાગની ચાર ચાર આવૃત્તિઓ ખપી ગઈ છે તેજ તેની લોકપ્રિયતાનો સજડ પૂરાવો મૈાબુદ છે.

ગુણ એ મોક્ષમાર્ગની નિસરણી છે. મોક્ષના માર્ગમાં ગમન કરવાને માટે ગુણ ગ્રાહી બનવાની જરૂર છે, ને ગમે ત્યાંથી ગુણો ગ્રહણ કરવાને માટે પ્રયત્નવાન થવું જોઈએ. દુઃખથી કંટાળેલા સમયે, શોકના પ્રસંગે, સંસારવ્યવહારના નિવૃત્તિ સમયે બળનો વાંચવાથી આત્માને આનંદ થાય છે.

શ્રીમદે અધ્યાત્મજ્ઞાન રસથી પરિપૂરિત દિવ્યભાવો પ્રકટાવી અંથો રચ્યા છે. તે જ્યારે વાંચકા દૃઢયથી નિહાળશે ત્યારે તેઓને ગુરૂશ્રીના અંતર્ પટમાં રહેલી વિશાળ ભાવનાની ખાત્રી થશે. વિશ્વના સુજ્ઞ બંધુઓ અનેક અપેક્ષાયુક્ત ભજનો વાંચી ભજનરૂપી મહાસાગરમાં સ્નાન કરી નિર્મળ બનો અને તેના આરાધન વડે પોતાના આત્માનું શ્રેય કરવા પ્રયત્નશીલ બની સાધ્ય તરફ વળો એમ અંતરૂપી ઈચ્છીએ છીએ. આચાર્યશ્રીના ધણા અંથો એવા છે કે જે ઉપર માધ્યસ્થ દૃષ્ટિધારક વિદ્વાન બંધુઓ ધારે તો અનેક જુદા અંથો રૂપે વિવેચનો લખી બહાર લાવી શકે તેમ છે. છેલ્લા દશ વર્ષથી ગુરૂશ્રીની શારીરિક તબીયત અવારનવાર નરમ રહેવા છતાં પણ ગુરૂશ્રી પ્રસંગો પાત્ત અંથો રચી વિશ્વના જીવોપર અનહદ ઉપકાર કર્યા કરે છે. જે કદિ પણ ન ભૂલાય તેવા છે. ભજન ભા. ૬ એક ઠેકાણે તેઓથી કહે છે કે:-

નથી નવરા જરા રહેવું, જગત સેવા બજવાની;
કરીને આત્મનું જ્ઞાનજ, બધાની દષ્ટિ ખુલવવી.
ગ્રહું જે જે બધામાંથી, બધાને આપવું પાછું.
સકળને આત્મવત્ લેખી, યથા શક્તિ ભદ્રું કરવું.

ગુરૂશ્રીના અંતરમાં વિશ્વના જીવોને પોતાના આત્મા સમાન ગણી ઠેકઠી બધી ભરું કરવાની નિર્મળ જ્યોત જમી રહેલી છે. તેનો વિચારતો તેમના અપેક્ષાયુક્ત ભરેલા પુસ્તકો મનન કરનાર નાજ દૃષ્યમાં આવી શકે તેમ છે ગુરૂશ્રીના હૃદયમાં વિશ્વના જીવોને આત્મ જ્ઞાનના માર્ગ તરફ વાળવાની ઠેકઠી બધી તીવ્રચ્છ પ્રવૃત્તિ રહી છે. તે સુદ્ધ બંધુઓને વિચારવાથી જાણાશે. આવા આત્મ સમાધિ જ્ઞાનમાં રમતા ગુરૂશ્રીના અંથોથી વિદ્વાન વર્ગને ઘણું જાણવાનું મળે એમાં શી નવાઈ.

છેવટ નિવેદનના અંતમાં પ્રિય પ્રેમી વાંચકોને તેમજ શ્રીમંત ધનિકોને જાણાવવાનું કે મંડળ પાસે સાડા ફંડ નથી પણ તે શ્રીમંતજનોની સહાયથી ગુરૂશ્રીના અંથો બહાર પાડે છે. આ ભજન પદ સંગ્રહ ભાગ ૧૧ મો સં. ૧૯૮૧ ની સાક્ષમાં બહાર પાડવામાં આવે છે. ને તેની પકડતર કિંમત ૦-૧૨-૦ રાખવામાં આવી છે. આ અન્ય છપાવી પ્રસિદ્ધ કરવા સાડા શ્રી સાણુંદના સાગરગચ્છના શ્રી સંધે જ્ઞાનખાતામાંથી સહાય આપી છે જેની નોંધ ધન્યવાદના મયાળા નીચે જુદી લેવામાં આવી છે. સહાય અપાવવાની પ્રેરણા કરવામાં શેઠ કેશવલાલ ચતુરભાઈએ ઉપયોગી મદત કરી છે જે માટે મંડળ તરફથી સહાય કરનાર સર્વ બંધુઓનો તેમજ સાણુંદના સાગર સંપ્રદાય ઉપકાર માનવામાં આવે છે. અંતમાં યચેજની જૂલની ક્ષમા ઈચ્છી વિરમીએ છીએ. ॐ મહર્મ્ મહાવીર શાન્તિઃ ૩.

વિક્રમ સંવત ૧૯૮૧
વૈશાખ શુક્લપક્ષ
દશમી.

લેખક ગુરુસકન્ત
વકીલ મોહનલાલ દિભચંદલાલ પાદરા
અને
ગાંધી આત્મારામ ખેમચંદ સાણુંદ.
શ્રી અધ્યાત્મજ્ઞાનપ્રસારકમળ
તરફથી.

ધન્યવાદ.

આ ભજનપદ સંગ્રહ ભા. ૧૧ ની રચના પેથાપુરમાં શાસ્ત્ર-
વિશારદ જૈનાચાર્ય યોગનિષ્ઠ બુદ્ધિસામરણ મહારાજ સંવત
૧૯૮૦નું ચોમાસું રહેલા હતા ત્યારે ગુરૂશ્રીનું શરીર નરમ હોવા છતાં
પણ નિવૃત્તિના પ્રસંગે ભજનો લખતા હતા. સાણંદથી ગુરૂશ્રીને
વાંદવા શેઠ. કેશવલાલ ચતુરભાઈ વિગેરે પેથાપુર ગયેલા ત્યાં
મંડળ તરફથી છપાતા અંથો તેમને જોયેલા ને તે પરથી તેમને
મંડળના છપાતા અંથોમાં સહાય કરવાનું ગુરૂએ કહ્યું અને તેથી તેઓ
સાણંદ આવ્યા બાદ સાણંદના શ્રી સાગરગચ્છના જ્ઞાનખાતામાંથી
સહાય કરવાની પ્રેરણા કરવાથી શેઠ. ચતુરભાઈ કરશનભાઈ, રાયચંદ
રવચંદ, આત્મારામ ખેમચંદ, હઠીસંગ ગોવિંદજી, ત્રીકમલાલ લલુ-
ભાઈ, કાલીદાસ દેવકરણ, અમરતલાલ સાંકલચંદ, ત્રિભોવનદાસ
ઉમેદભાઈ, શાંતિભાઈ જસંગભાઈ, આશારામ ઘેહલાભાઈ વિગેરે સાગર
ગચ્છના શ્રી સંઘની સંમતિથી રૂ. ૭૦૦) અંદે સાતસોની દ્રવ્ય
સહાય અં જ્ઞાં મં ને આપી છે જે માટે સહાય આપનાર અ-
પાવનારને અપાવવાની અનુમોદના કરનાર સર્વેને અંતઃકરણપૂર્વક
ધન્યવાદ આપવામાં આવેછે. ને સાણંદનો સાગરસંઘ વખતો વખત
સહાય આપે છે ને ભવિષ્યમાં પણ મંડળના છપાતા અંથોમાં સહાય
કરશે એમ અંતરથી ઇચ્છી પુનઃ સર્વેને ધન્યવાદ આપી ઉપકાર
માની વિરમીએ છીએ. ૐ અર્હેમ્ મહાવિર શાંતિ રૂ.

વિ. સં. ૧૯૮૧	૧ લે. ગુરૂભક્ત. વકીલ મોહનલાલ હમચંદ પાદરા.
વૈશાક શુક્લપક્ષ દશમી.	૨ આત્મારામ ખેમચંદ. સાણંદ. શ્રી અધ્યાત્મજ્ઞાનપ્રસારક મંડળ તરફથી

પ્રસ્તાવના.

વિક્રમ સંવત્ ૧૯૮૦નું ગોમાસું પેથાપુરમાં કરવામાં આવ્યું. તે પ્રસંગે ગોમાસામાં ધ્યાન સમાધિના ઉત્થાનકાલમાં જે અધ્યાત્મિક ઉદ્દગારે સ્ફૂરતા હતા તે પદ્યરૂપે આલેખન કરાતા હતા. આ પુસ્તકમાં લોઘોદરા ગામનું નામ લખ્યા સીવાયનાં જેટલાં બજનો છે તે સર્વે બજનો મુખ્યતથા પેથાપુરમાં આવણુ માસના આરંભથી માગસર સુદિ ૧૧ સુધીમાં રચાયેલાં છે. ત્યારબાદ માગસર સુદિ ૧૩ પેથાપુરથી ઠસરિયાજીના સંપ સાથે રથિજ ગામે વિહાર કર્યો ને રથિજમાં તેરસની રાત્રી રહેવાનું થયું ને ચૌદસે લોઘોદરામાં આવવાનું થયું અને ત્યાં જે બજનો રચાયો તેના નીચે લોઘોદરા નામ લખેલું છે માગસર વદિ ૩ ના દિવસે માણસામાં આવવાનું થયું ને ત્યાં જે બજન બન્યા તેના નીચે માણસાનું નામ લખેલું છે. પોષ સુદિ ૭ ના દિવસે લોદરામાં આવવાનું થયું અને ત્યાં જે બજનો રચાયો તેના નીચે લોદરાનું નામ છે. પોષ વદિ ૧ ના દિવસે મહુડી આવવાનું થયું અને ત્યાં જે બજનો રચાયો તેના નીચે મહુડીનું નામ છે. મહા સુદિ ૨ ના દિવસે પ્રાંતિજ જવાનું થયું અને ત્યાં જે બજનો રચાયો તેની નીચે પ્રાંતિજનું નામ છે. પ્રાંતિજ સુધીમાં જેટલાં બજનો રચાયો તે સર્વે બજનો ભેગાં કરીને બજન સંગ્રહ ભાગ ૧૧ મો એવું નામ આપીને છપાવવા માટે અધ્યાત્મ જ્ઞાનપ્રસારક મંડળના નેતા ઉપર મોકલી આપ્યાં અને તેમણે પ્રતિદિતાર્થ પ્રેસમાં છપાવ્યાં, બજનોને જેટલાં બને તેટલાં સુધારવામાં આવ્યાં છે છતાં જે કંઈ ભૂલો રહી ગઈ હશે તેનો દ્વિતીયાવૃત્તિમાં સુધારો કરવામાં આવશે. પુસ્તકમાં અશુદ્ધિ શુદ્ધિ પત્રક દાખલ કરવામાં આવ્યું છે તે મુજબ સુધારી વાંચવા બલામણુ છે. અમેએ જે બજનો બનાવેલાં છે તેમાંનાં જેટલાંક પદોમાં તો ખાસ

ગીતાર્થ ગુરુગમની જરૂર રહેવાની, અને જિજ્ઞાસુઓએ જે બાબ-
તમાં સમજણ ન પડે તેનો ગીતાર્થ ગુરુઓ પાસેથી અનુભવ લેવો.
તેમજ રૂબરૂમાં ખુલાસો કરવાની ઇચ્છા થાયતો રૂબરૂમાં મળવાથી
ખુલાસો બરોબર કરી શકશે. આ ભજનસંગ્રહમાં જિનાજ્ઞા વિરૂદ્ધ
જે કંઈ લખાયું હોય તેની સંધની આગળ માફી માગું છું. સાતત્યોની
સાપેક્ષદ્રાષ્ટને ધ્યાનમાં રાખીને તથા આધ્યાત્મિકદ્રષ્ટિની મુખ્યતાથી
આધ્યાત્મિક ઉદ્દગારરૂપ ઠેટલાંક અધ્યાત્મ યોધાત્મક, વૈરાગ્યકારક,
નીતિનાં, તથા સાધુશ્રાવકનાં લક્ષણનાં ભજનો રચાયેલાં છે એમ
પ્રસંગે નિમિત્ત પામીને જે જે રહસ્યાઓ ઉઠી તેનાં ભજનો રચા-
યેલાં છે તે વાંચકો સહેજે સમજી શકશે ને તેમાંથી સજ્જનદૃષ્ટિથી
સાર ચઢણ કરી શકશે. 'ભજનોનું' લખાણ, વિશ્વજનોના આત્માની
સિદ્ધિ માટે સેવારૂપ છે. નિષ્કામભાવે આત્માની શુદ્ધિ માટે આ-
ધ્યાત્મિકજ્ઞાન વિગેરેનું જે કંઈ શિક્ષણ આપવું વા એવાં પુસ્તકો
લખવાં તે વિશ્વની આધ્યાત્મિક સેવા છે અને તેથી સ્વાત્માની તથા
વિશ્વજનોની આધ્યાત્મિકઉત્તતિ થાય છે. ઉપદેશથી અને લખાણથી
વિશ્વની સેવા થઈ શકે છે અને તેથી દેવગુરુધર્મની ભક્તિ થાય છે,
તેથી લેખકને તો જ્ઞાન ભક્તિ સેવા યોગ વિગેરે સર્વ મોક્ષમાર્ગના
ઉપાયોની આરાધના થાય છે. આત્માની પરિપૂર્ણ શુદ્ધિશા થાય
એ ઉદ્દેશને ધ્યાનમાં રાખીને આત્મજ્ઞાન, ભક્તિ, આરાધના વીગેરે
કરવાનાં આવે છે અને પ્રજાની ભક્તિનો રસ જે ઉદ્દગારદ્વારા બહાર
ઘાટવામાં આવે તે ભજનરૂપે બીજાઓને ઉપદારક થઈ પડે છે એ
હેતુથી આ ભજનો રચાયેલાં છે અને તેથી સર્વ વિશ્વનું દિન થાઓ
એમ ક્ષિપ્તું છું. કન્યેવં.

ૐ અર્ધશક્તિઃ શાન્તિઃ ૩ ભુ. વિમાપ્તર } લે. બુદ્ધિસામર.

પિ. નં. ૧૨૮૧ દેવ ભરૂં ૬ નવેમ્બર

भजन पद संग्रह भाग ११ नी भजन पदनी

अनुक्रमणिका.

नंवर.	पदसुं नाम.	पृष्ठ.
१	आत्मशुद्धोपयोग.	१
२	आत्मदेश.	२
३	आत्मराज्य.	४
४	मनुमिलन.	६
५	मनुने पामनारा.	७
६	मनुभक्ति.	८
७	भक्ति ने त्पामी.	१०
८	मनुमीति.	११
९	आत्मकर्तव्य.	१२
१०	मनने शिक्षा.	१३
११	चेतीचालो.	१३
१२	मोक्ष मार्गमां सावधानता.	१४
१३	सुख दुःखमां सम साक्षिभाव.	१५
१४	आत्माबली या.	१५
१५	भक्ति प्रयाण.	१६
१६	वैराग्य.	१७
१७	जाणतां छतां केम जीवन नकामुं गात्रे छे.	१८
१८	धर्म मनुनि.	१८
१९	मनु प्राप्तिगनी.	१९
२०	सर्वत्र मनुमय वृत्ति.	२०
२१	मनुपद प्राप्तिमां अपोग्य.	२१

૨૨	ગોળી	ગોળી	૨૨
૨૩	ગોળી	ગોળી	૨૩
૪	ગોળી	ગોળી	૨૫
આ	મુલ્ય નગની	મુલ્ય નગની	૨૬
આ	પાપન	પાપન	૨૮
આ			૨૯
			૨૯
			૩૦
			૩૧
			૩૨
			૩૨
			૩૨
			૩૨
			૩૫
			૩૭
			૩૯
			૪૦
			૪૩
			૪૫
			૪૬
			૪૮
			૪૯
			૫૦
			૫૧
			૫૨
			૫૩
			૫૪
			૫૫
			૫૬
			૫૭
			૫૮
			૫૯
			૬૦
			૬૧
			૬૨
			૬૩
			૬૪
			૬૫
			૬૬
			૬૭
			૬૮
			૬૯
			૭૦
			૭૧
			૭૨
			૭૩
			૭૪
			૭૫
			૭૬
			૭૭
			૭૮
			૭૯
			૮૦
			૮૧
			૮૨
			૮૩
			૮૪
			૮૫
			૮૬
			૮૭
			૮૮
			૮૯
			૯૦
			૯૧
			૯૨
			૯૩
			૯૪
			૯૫
			૯૬
			૯૭
			૯૮
			૯૯
			૧૦૦

८ जगत् जीतनार.	५४
९ गुलाम	५५
१० साध्य	५५
११ अन्तर्नाद आत्म अवाज्ञ-ज्ञान स्फुरणा	५७
१२ आत्मदर्शन लगनी	५९
१३ दर्शन देइने संताता आत्मपञ्चने ठपको	६०
१४ प्रभु विश्वास	६२
१५ प्रभु पासे गमन	६३
१६ प्रभु दूर नयी	६४
१७ स्वारयियो संसार	६५
१८ परमार्थी	६६
१९ प्रभु आवागमननु आन्धान	६७
२० आत्म प्रभु खेल	६८
२१ आत्मधर्म	७०
२२ नागर नट नाच	७२
२३ मायाबाजी	७३
२४ सर्व दर्शन धर्मशास्त्र सार वीशी	७४
२५ आत्म प्रभु प्राकट्य	७६
२६ नामरूप वासना त्याग	७६
२७ आत्मस्वभाव जागृति	७७
२८ आत्म प्रभु स्वारी	७८
२९ दीवाली	७८
३० आत्म प्रभु दशा भावना	७९
३१ प्रभु प्रकाश	८०
३२ आत्मानो आत्म परमां प्रवेश	८०
३३ आत्म प्रभुनो देह देवदमां अवाज्ञ	८१

२२ प्रभुपद प्राप्तियोग्य अधिकारीओ.	२२
२३ सुखिया सन्त.	२३
२४ गुरुभक्ति.	२५
२५ आत्म महावीर प्रभु प्रेम लगनी.	२६
२६ आत्म समभाव परिणमन....	२८
२७ आत्मोपयोग धारणा.	२९
२८ निर्भयात्मा.	२९
२९ मनवश कर.	३०
३० सत्संगति.	३१
३१ भीतित्याग.	३२
३२ पोताना दोषोने देख.	३२
३३ आत्मा प्रभु बने छे.	३२
३४ सिद्धोचाल !! पाहुं वलीने न देख.	३२
३५ ब्रह्मचारी या.	३५
३६ मोह मछुथी कुस्ती.	३७
३७ अलक्ष्यात्मा.....	३९
३८ आरोग्यवान्.....	४०
३९ दुःखीओनी सेवा.	४३
४० मोह साथे युद्ध.	४५
४१ प्रभुमिलन.	४६
४२ प्रभुपद प्राप्ति साधन.	४८
४३ प्रभु सम्मुख गमन.	४९
४४ आत्मप्रभु प्रगट्यामी निशानी.	५०
४५ मुक्तिपन्थ.	५१
४६ परमेश्वर प्रार्थना स्तवन.....	५२
४७ प्रभु सहायनी प्रार्थना स्तवन.	५३

४८ जगत् जीतनार.	५४
४९ गुणाय	५५
५० साध्य	५५
५१ अन्तर्नाद आत्म अवाज-ज्ञान स्फुरणा	५७
५२ आत्मदर्शन लगनी	५९
५३ दर्शन देखने संताता आत्मप्रभुने ठपको	६०
५४ प्रभु विश्वास	६२
५५ प्रभु पासे गमन	६३
५६ प्रभु दूर नयी	६४
५७ स्वारयियो संसार	६५
५८ परमार्थी	६६
५९ प्रभु आवागमननुं आव्हान	६७
६० आत्म प्रभु खेल	६८
६१ आत्मधर्म	७०
६२ नागर नट नाच	७२
६३ मायाबाजी	७३
६४ सर्व दर्शन धर्मशास्त्र सार धीरी	७४
६५ आत्म प्रभु प्राकट्य	७६
६६ नामरूप वासना त्याग	७६
६७ आत्मस्वभाव जागृति	७७
६८ आत्म प्रभु स्वारी	७८
६९ दीवाळी	७८
७० आत्म प्रभु दशा भावना	७९
७१ प्रभु प्रकाश	८०
७२ आत्मानो आत्म घरमां प्रवेश	८०
७३ आत्म प्रभुनो देह देवळपां अवाज	८१

७४ विश्वतुं प्रभुरूपे दर्शन	८१
७५ आत्म प्रभुमां कंइ वाकी नथी	८२
७६ आत्म प्रभुने शावासी	८२
७७ मननी इच्छाए न चालवानो आत्मानो निश्चय	८२
७८ प्रभु सहाय प्रार्थना....	८३
७९ राग रोष टाळ्या विना मुक्ति मळती नथी	८४
८० सत्य मुक्ति मार्ग	८५
८१ आत्म साधुने समतानो बोध	८६
८२ आत्मधर्म....	८७
८३ समकित (सम्पक्त्व द्रष्टि)	८८
८४ सहज समाधि	८८
८५ आत्मोत्साह शिक्षा	९०
८६ आत्म सुखोपयोग	९०
८७ कुसंगति वगेरेनो त्याग....	९१
८८ सत्संग	९२
८९ धर्म	९२
९० कुगुरु संग त्याग	९३
९१ विकथा तथा व्यर्थ जन परिचय त्याग	९४
९२ आत्म रमणता	९५
९३ गुरुनी आज्ञा	९५
९४ जीवने सद्बोध	९६
९५ मिथ्या डहापण	९७
९६ मिथ्या ममता	९८
९७ आत्मस्वरूप	९८
९८ ब्रह्मचर्यनी नववाडनुं पालन.	९९
९९ व्यभिचार त्याग परीक्षा.	१००

१०० व्यसन त्याग.	१००
१०१ बाल लग्न कुरीबाज निषेध घोष.	१०१
१०२ फन्याविक्रय तथा बर विक्रय निषेध.	१०२
१०३ रुद्ध लग्न निषेध तथा बहुपत्नी रुद्धि निषेध.	१०२
१०४ मधुवाळ.	१०३
१०५ आत्म चितवन	१०३
१०६ आत्मोपयोग	१०४
१०७ आत्मस्वरूप	१०५
१०८ आत्मदेश प्रवेशामंत्रण	१०५
१०९ आत्ममधु प्रगटाववानी लगनी	१०६
११० आत्म महावीर लगनी....	१०६
१११ मधुमेम	१०७
११२ पथारो मधु....	१०७
११३ मोक्षगमनोपदेश	१०८
११४ कावादावा त्याग घोष....	१०९
११५ असार संसार	१०९
११६ वराग्ययी त्यागनी सिद्धि	११०
११७ धर्मनुं मूल थद्धा	१११
११८ गुरु करवानी आवश्यकता	१११
११९ फोर्टे न चटवुं	११२
१२० जीवतां मरेल जैन	११३
१२१ जगमां जीवतो	११३
१२२ मोह त्यागोपदेश	११४
१२३ दिव्य देशगमन	११५
१२४ मौन	११५

१२५ कलियुगमां कुमतो	११६
१२६ हाय न लेवी	११७
१२७ आशीर्वादलेखो	११८
१२८ दयोपदेश	११८
१२९ समभावे सुख दुःख भोगवतुं	११९
१३० आत्म रमणता	१२०
१३१ आनन्दघन....	१२२
१३२ सर्व दर्शन रूपात्मा	१२२
१३३ एकान्त नयद्रष्टि आत्मप्रभुयी प्रकट दर्शन धर्म व- र्णनद्वारा अन्तरात्म शुद्धात्म प्रभु स्तुतिः (भजन)				१२३
१३४ अलक्ष्यात्मा लगनी	१२६
१३५ आत्मानुं आत्माने मिलन	१२६
१३६ आत्मां सर्व छे	१२७
१३७ आत्मभावयी विश्व साथे वर्तन	१२७
१३८ आत्माओयी भरपूर विश्वने आत्मज्ञानयी देख.				१२८
१३९ बालभावना	१२९
१४० मोह हठाव	१३०
१४१ मोह युद्ध	१३०
१४२ समता सावरमती	१३१
१४३ आत्मदर्शन सत्ता	१३२
१४४ आत्म प्रभु चैत्यनन्दन तथा स्तवनम्			१३२
१४५ दुर्लभ मोक्ष प्राप्ति	१३४
१४६ आत्मरूपे विश्व थवानी भावना	१३५
१४७ लघुता	१३६
१४८ निन्दा केम करुं	१३७
१४९ धिक्कार त्याग	१३७

१५० आत्मप्रभु दर्शन	१३८
१५१ बैराग्य भाव	१४०
१५२ स्वदण्ड त्याग	१४१
१५३ प्रभु स्मरण	१४१
१५४ धर्म कर्म चूकबुं नहि	१४२
१५५ आत्मप्रभु प्रभातिथुं	१४२
१५६ परस्पर भिन्न सर्वधर्मी लोकोनी समभावधी मुक्ति.				१४३
१५७ आत्मोपयोग महिमा	१४४
१५८ शिवपुर मार्ग गमन	१४५
१५९ ब्रह्मचर्य	१४६
१६० शुद्धात्म प्रभु प्राप्ति	१४७
१६१ केशरीयानाथ स्तवन	१४८
१६२ गुणदर्शन पूजा	१४९
१६३ धर्मनी कहेणी रहेणी	१४९
१६४ ब्रह्मचारी	१५०
१६५ उपकारी जगने नमन....	१५२
१६६ कर्तव्य	१५३
१६७ महावीर प्रभु प्रार्थना ध्येय (स्तवन)			१५४
१६८ श्री महावीर प्रभु प्रार्थना.	१५५
१६९ “जैन यवानी महावीर प्रभु आगळ प्रार्थना”.				१५६
१७० प्रभु महावीर देव स्तवनम्	१५६
१७१ महावीर स्तवन (प्रभु महावीर देवभक्त जैन कर्तव्य)				१५७
१७२ श्री महावीर स्तवन	१५८
१७३ गुरुभक्तो	१५९
१७४ साधु	१५९

१७५ सन्त	१६०
१७६ गुरु	१६१
१७७ कुगुरु	१६२
१७८ जैनागम शास्त्रानुसार श्रीपूज्य सूरिलक्षण	१६३
१७९ श्रावक	१६३
१८० जैनोन्नति उपायो	१६४
१८१ अविश्वास्य संगत्याग.	१६५
१८२ अपूज्य श्री पूज्यनुं लक्षण	१६५
१८३ त्यागीओ !!! आत्मगुण प्रगट करो	१६६
१८४ आत्मोपयोग	१६७
१८५ आत्मानुं कर्मनी साथे युद्ध	१६७
१८६ मिष्टभोजन जपो	१६८
१८७ कुभोजननो त्याग	१६९
१८८ आत्मरस खेल	१७०
१८९ गर्व न कर	१७१
१९० आत्मा, स्वगुणोने प्रगटाव	१७२
१९१ पोतानी दशानो विचार कर	१७३
१९२ लगनी	१७४
१९३ प्रभु प्रेम तान.	१७४
१९४ प्रभुमहावीर मिलन	१७५
१९५ परमात्म महावीरदेव स्तवन	१७६
१९६ श्री महावीरप्रभुस्तवन.	१७८
१९७ श्री महावीरप्रभु स्तवन.	१७९
१९८ कवि लेखकवक्ता.	१७९
१९९ शुद्धात्म परिणाम.	१८१
२०० मृत्यु अने जीवन.	१८२

૨૦૧	પક્ષાત્તાપ.....	૧૮૨
૨૦૨	સેવામક્તિ કર.	૧૮૩
૨૦૩	યુવકો અને યુવતીઓને સપદેશ.	૧૮૪
૨૦૪	મમ્મ મહાવીર દેવનો વિશ્વને સંદેશો.	૧૮૬
૨૦૫	ૐ અર્હ મહાવીર મમ્મમક્ત.	૧૮૮
૨૦૬	મહાવીર મમ્મની વ્યાપક પૂજા.	૧૯૦
૨૦૭	મમ્મ મહાવીર યાદિ.	૧૯૧
૨૦૮	શુદ્ધ પરાક્ષ મહાવીર મમ્મનો સર્વવિશ્વ પ્રતિ સંદેશ.			૧૯૩

ભજન પદ સંગ્રહ ભાગ. ૧૧ માનું

શુદ્ધિ અશુદ્ધિ પત્રકમ્

પૃષ્ઠ	લીટી	અશુદ્ધિ	શુદ્ધિ.
૩	૨૦	સમાધ	સમાધ
૮	૩	સમાધ	સમાધિ
૯	૧૪	હથ	હર્ષ
૧૦	૭	પ્રાદ્ધ	પ્રુદ્ધિ
૧૦	૨૨	ડાહયો	ડાહ્યો
૧૧	૧૦	પ્રસંસા	પ્રશંસા
૧૬	૧૧	ગડડી	ગડગડી
૧૬	૧૭	મુક્ત	મુક્તિ
૧૮	૧૭	જોવન	જોખન
૨૧	૨૨	સન્યરે	સંચરે
૨૧	૨૩	શિક્ષા	શિક્ષા
૨૪	૨૩	વૃત્ત	વૃત્તિ
૩૬	૫	વિષયી	વિષયી
૪૧	૮	પુલ્લી	પુલ્લી
૪૫	૬	કર્મ	કર્મ
૪૮	૮	કદાબ્રટ	કદામહ
૪૮	૭	શરા	શરા
૫૦	૨૨	સર્વ	સર્વ
૫૨	૬	સમાધ	સમાધ

૬૧	૨૫	પ્રોવ્ય	પ્રોવ્ય
૬૭	૧૫	પ્રમ	પ્રેમ
૬૯	૫	સદર	સદગુરુ
૭૩	૧૬	કમ	કર્મ
૭૪	૨૪	હિસા	હિસા
૭૪	૨૫	હિસાદક	હિસાદિક
૭૬	૩	ત્રિગુણી	ત્રિગુણી
૭૯	૨	બાળા	બાળીરે
૮૫	૨	રૂપર	રૂપર
૮૫	૨૪	અવિરતિ	અવિરતિ
૮૬	૨૬	ચિદાનંદ	ચિદાનંદ
૮૭	૧૪	એળે	એળે
૯૨	૭	કૃતર્કી	કૃતર્કી
૯૬	૧૨	કમ	કર્મ
૧૦૦	૩	વિમલ	વિમલા
૧૦૨	૧૧	ધમ	ધર્મ
૧૦૨	૨૧	હી	નહી
૧૦૮	૮	પલલ	પલપલ
૧૦૯	૮	કર્પાકર્મ	કર્પાકર્મ
૧૧૬	૨	મોન	મોન
૧૨૨	૧૭	તીય	તીય
૧૨૫	૪	અવાધ	અવધિ
૧૨૯	૩	સર્વ	સર્વ
૧૩૦	૧૨	નિજ	નિજ
૧૩૫	૫	ચક્ષુ	અક્ષુ

१३१	६	अपुनोवावी	अपुनोवावी
१३२	७	अपुनोवा	अपुनोवा
१३३	८	अपुनोवा	अपुनोवा
१३४	९	अपुनोवा	अपुनोवा
१३५	१०	अपुनोवा	अपुनोवा
१३६	११	अपुनोवा	अपुनोवा
१३७	१२	अपुनोवा	अपुनोवा
१३८	१३	अपुनोवा	अपुनोवा
१३९	१४	अपुनोवा	अपुनोवा
१४०	१५	अपुनोवा	अपुनोवा
१४१	१६	अपुनोवा	अपुनोवा
१४२	१७	अपुनोवा	अपुनोवा
१४३	१८	अपुनोवा	अपुनोवा
१४४	१९	अपुनोवा	अपुनोवा
१४५	२०	अपुनोवा	अपुनोवा
१४६	२१	अपुनोवा	अपुनोवा
१४७	२२	अपुनोवा	अपुनोवा
१४८	२३	अपुनोवा	अपुनोवा
१४९	२४	अपुनोवा	अपुनोवा
१५०	२५	अपुनोवा	अपुनोवा

ભજન પદ સંગ્રહ

ભાગ ૧૧ મો.

આત્મશુદ્ધોપયોગ.

મરાઠી સાખીની દેશી,

(૧)

જગો આતમ । અગમ પન્થમાં, નિજ ઉપયોગે ચાલો;	
મન વચ કાયાથી શુદ્ધ થેને, સત્યાનંદમાં બહાલો.	
મોરા આતમરે દિવ્ય પ્રદેશે ચાલો, બહાલામાં તું બહાલો.	મોરા. ૧
લાખચોરાશી જીવયોનિ જીવ, સર્વને જ્ઞાને ખખાવો;	
રાગ ને રોપની મોહની વૃત્તિ, છંડી નિજમાં સમાવો.	મોરા. ૨
ક્ષણ ક્ષણ શુદ્ધાતમ પ્રભુ જીવન, ઉપયોગી થૈ રહેવું;	
અનંત પ્રજાજીવન સાગરમાં, મનકું સ્થિર કરી દેવું.	મોરા. ૩
આતમ ઉપયોગે સમભાવે, જગમાં લેવું ન દેવું;	
જ્ઞાનાનંદમયી તું આતમ, આપસ્વભાવે રહેવું.	મોરા. ૪
શરીર બદલે તું તો અમર છે, નિર્જયજ્ઞાને રહેશો;	
મૃત્યુ તે તો મહોત્સવ સરખું, માની અલખપદ-લેશો.	મોરા. ૫
શરીર જમા પહેર્યા બદલ્યા, પણ તું નિત્ય સુહાચો;	
સાક્ષી જ્ઞાને દેખો બધો, પ્રજામાં પ્રજા સમાચો.	મોરા. ૬

- અજર અમર અજ અવિનાશી તું, મરણ જીવન સમભાવી;
આત્મસ્વરૂપે સ્થિર થઈ જાશે, ઉપયોગભાવ જગાવી. મોરા. ૭
- જડ ચેતનમય જગમાં ચેતન ! ! ત્હારી છે શહેનશાહી;
આગળની મુસાફરી કરતાં, શિવપદની આગાહી. મોરા. ૮
- વસ્ત્રની પેઠે તનુ બદલતાં, ઉંચું આગળ જવું;
ત્હારામાટે નિશ્ચય અનુલવ, આઠ્યો તેહ જણાવું. મોરા. ૯
- મરજીવો થૈ આપોઆપને, કહેવું આગળ વહેવું;
આતમ આપસ્વરૂપે રહેવું, ચિદાનન્દપદ લેવું. મોરા. ૧૦
- જડ-ચેતનમય જગને અનુલયું, આતમના ઉપયોગે;
પ્રભુરૂપ સાક્ષાત્કાર અનુલવ, સમષ્ટિ ઉપયોગ યોગે. મોરા. ૧૧
- સર્વ જીવોને આતમસમા ગણી, મૃત્યુ પેલી પારે;
જવવા દિવ્ય મુસાફરી કરવી, આતમ મરે નહીં ક્યારે. મોરા. ૧૨
- આનંદ હર્ષોદ્ધાસે ચેતન ! આગળ આગળ ચાલો;
આતમપ્રદેશોમાં સ્થિર થૈને, પૂર્ણાનન્દે મહાલો. મોરા. ૧૩
- આવવું જવવું લેવું ન દેવું, કરવું ન ખરવું ન મરવું;
બુદ્ધિસાગર શુદ્ધોપયોગે, આતમપ્રભુપદ ધરવું. મોરા. ૧૪

આત્મદેશ.

મરાઠી સાખીની દેશી.

(૨)

- ચેતન ! આતમ દેશ તમારો, જ્ઞાનાનન્દ સ્વરૂપી;
અજ અવિનાશી અખંડ અભેદી, વર્તે રૂપારૂપી.
- મારા આતમરે આતમ દેશ છે ત્હારો, પુદ્ગલ દેશ છે ન્યારો. મોરા. ૧
- આતમ દેશમાં જન્મ મરણ નહીં, વ્યાધિ ઉપાધિ ન ક્યારે;
બાલ યુવક વૃદ્ધપણું ન ક્યારે, ઠાઠને ઠાઠ ન મારે. મોરા. ૨

- હૃદય ને નીચનો બેઠ ન કિંચિત્, નાતિ ન જાતિ ન બેઠ;
હરવું ન ફરવું મરવું ન ખરવું, નહીં પુરૂષ સ્ત્રી વેદ. મારા. ૩
- અનંત આનંદની રહે હેલી, રાત દિવસ અજવાણું;
અસંખ્યપ્રદેશે જ્ઞાન અનંતું, દાઝ ન ગોરું ન કાણું. મારા. ૪
- પુદ્ગલમોહના દેશમાં દુઃખડાં, અનંત આવે જાણો;
ક્રોધ માન માયા ને લોભે, અનંત જન્મ પ્રમાણો. મારા. ૫
- મોહ માયા મન દેશ ન ત્હારો, તેમાં ન સુખની આશા;
મોહના દેશમાં લાખ ચોરાસી, જવં નાટકના તમારા. મારા. ૬
- સણ પણ મોહના દેશે ન જશે, જશે તો પસ્તારો;
ક્રમાદિક અંતિના તાપે, અનંત દુઃખડાં પાસો. મારા. ૭
- પુદ્ગલ મોહતણા પરદેશમાં, આજલગી તું વસિયો;
દુઃખ અનંતાં પામ્યો ચેતન, યા નિજ દેશનો રસિયો. મારા. ૮
- મન વાણી કાયાથી ન્યારો, આતમ દેશ તમારો;
પુદ્ગલની છે પેલી પાદે, નિરાકાર નિર્ધારો. મારા. ૯
- સણ સણ આતમ દેશમાં વસવું, ઉપયોગ એવો ધારો;
મોહના દેશમાં જવું ન સણ પણ, અંતરૂ સત્ત્વ વિચારો. મારા. ૧૦
- પડવું ચડવું તારા હાથમાં, આપ સ્વભાવે ઉગરવું;
પર સ્વભાવે મરવું સણ સણ, જલ્પી સ્વદેશ સંચરવું. મારા. ૧૧
- ધ્યાન સમાધ નિજ ઉપયોગે, આતમ દેશમાં રહેશો;
મનનું કલું નહીં કરશે કિંચિત્, નિજ દેશે સુખ લેશો. મારા. ૧૨
- નિર્ભય નિર્મલ પૂર્ણાનન્દી, અનંત ગુણથી ભરેલો;
અનંત ચક્રિમય પ્રભુધામજ, નિઃશય નિત્ય હરેલો. મારા. ૧૩
- રજસૂ તમોગુણ સત્ત્વથી ન્યારો, નિમિત્તથી પણ ન્યારો;
અલખ અગોચર અવિનાશી છે, જ્યાં નહીં મોહપ્રચારો. મારા. ૧૪
- સમપરિણામે આતમ દેશમાં, સ્થિરતાએ સ્થિર થાવો;
નામ રૂપની વાસના છૂટી, અરૂપભાવે મુદાવો. મારા. ૧૫

પ્રમુમિલન.

મરાઠી સાખીની દેશી.

(૪)

- આતમ પ્રભુ । તુજ પ્રાપ્તિ માટે, પ્રેમે જીવન ગાળું;
 આપોઆપજ તુજને મળતાં, મોહનું નડતર ભાળું;
 મારા પ્યારારે આતમ પ્રભુ ઝટ મળશે, મોહનું નડતર ટળશે. મારા. ૧
- તાલ્લરી લગની લાગી વહાલા, પ્યારામાં તું પ્યારો;
 તુજને મળીને તુજરૂપ થાવું, પ્રાણજીવન આધારો. મારા. ૨
- મોહયત્રી અળગો થાવાને, તુજમાંહી અર્પાયો;
 તહારા શુદ્ધ સ્વરૂપ ઉપયોગે, આપમાં આપ સમાયો. મારા. ૩
- તહારાવણ શું જીવવું મરવું, પ્રભુમય થૈ જીવવાનું;
 એવા ઉપયોગે પ્રભુ રહિયો, તુજરૂપે બનવાનું. મારા. ૪
- ક્રોધ માન માયા ને લોભજ, કામવાસના કીર્તિ;
 નામ રૂપનો મોહ છે શત્રુ, ભય લજ્જા અપકીર્તિ. મારા. ૫
- જડ દેહાદિક મમતા અહંતા, આડી વચ્ચે આવે;
 મોહાદિક શત્રુઓ જીતવા, ઉપયોગ બળવંત થાવે. મારા. ૬
- તુજથી લગની લાગી ત્યારથી, મોહ શયતાન ન ફાવે;
 તુજ સાક્ષાત્કાર કરતાં વહાલા, મારું ધાર્યું હવે થાવે. મારા. ૭
- તુજને મળીને તુજરૂપ થાતાં, દેહ છતાં મરવાનું;
 રાગાદિક શત્રુઓ હઠાવી, પ્રભુ જીવન ધરવાનું. મારા. ૮
- જ્ઞાને ધ્યાને પરખ્યા પ્રભુજી, હવે ન મૂકું ક્યારે;
 તુજ સ્વરૂપે પૂર્ણ બનીને, જીવીશ આનંદ ભારે. મારા. ૯
- મરવું ઉગરવું છે નિજ હાથે, વિસરું નહીં ક્ષણ એકે;
 યાનમણ તુજને સમરું આતમ, ભણિયો એકડે એકે. મારા. ૧૦
- કીણ રીમાંહી ન રીઝું, દુનિયા ખીજ ન ખીવું;
 દુનિયાદોત પ્રભુજી તહારા, અનંત જીવને જીવું. મારા. ૧૧

જાહેરજોગો ધન સત્તા ઇચ્છા, — માટે પ્રભુને રમડું;	
સ્વાસ્થ્યમાં પ્રભુ સાધન માન્યા, બેવોદાપ શું તરું.	શુભો. ૮
સક્તાધીન ભગવાન છે નક્કી, ખરી ભક્તિ બે રડું;	
શ્યામ મજ્જાસમ ત્યાગ ન ભક્તિ, દોષે મનદું બડું.	શુભો. ૯
ધર્મબેદથી અન્ય ધર્મીપર, દ્વેષવૃત્તિને ધડું;	
દોષનો પશ્ચાત્તાપ રહે નહીં, ભૂલથી પાછો ન દડું.	શુભો. ૧૦
જ્ઞાનવિનાની ભક્તિએ ભૂલ, મન વેરાંચ ન ધડું	
ભક્તને ત્યાગીના આભિમાને, ગારો અન્ય યે રહે.	શુભો. ૧૧
આપ પ્રસન્ન પરાશુભ નિન્દા, કરતો ન પાછો રહે;	
અનુભવ વિચારે પાપ કર્મો, પ્રેમે પગલું બડું.	શુભો. ૧૨
દોષદષ્ટિથી પરના દોષો, દેખું નિંદા રહે;	
પોતાના દોષો નહીં દેખું, દેહાધ્યાસ ન દડું.	શુભો. ૧૩
શુદ્ધ સંતની રહે ન સેવા, આપ સિદ્ધ હૃદયરહે;	
નિઃસંગી નિલેખી ન થાઉં, પ્રભુ વિરહે નહીં બડું.	શુભો. ૧૪
શુદ્ધ કૃપાવશુ ત્યાગ ન ભક્તિ, પ્રગટે માનું ખરું	
સુદ્ધિસાગર શુદ્ધ કૃપાથી, ભક્તિ ત્યાગ હલુ વડું.	શુભો. ૧૫

પ્રભુપ્રીતિ.

(ભવલક્ષ્ય થાટ નવા સ્તીર થટે એ રમ)

(૮)

પ્રભુની પ્રીતિ એવી ખરી, વિષયની વસના બે મરો

પ્રભુ પ્રીતિ ત્યાં જીતિ ન રહેતી, ગરબ બે મરો;

૧ નહીં દેવ અનીતિ, પ્રભુનાં મન ગટે દહી

ચિં ૧

૨ મોહું નહીં મનનું, દુરંત બે દહી;

૩ મન નહીં કરે, દેવ ન હારે અની

ચિં ૨

નાન ન જતિ સિમ ન દેહી, કહે છતાં નહીં કહે;
 સ્વપ્નમાં જેવું ધમની વાસના, પ્રગટે તે સંકહે.
 સ્વપ્નમાં નહીં સુષની સુષિ, જ્ઞાતમમાં સુષ ખહે;
 કાળ નિદ્રામાં જેવું ભક્તિ, કરના ધમની ધહે.
 સ્વપ્નમાં જેવું સ્વપ્નમાં જ્ઞાતમ, જ્ઞાતિમાં નિષ્ઠ સમહે;
 સ્વપ્નમાં જેવું સ્વપ્નમાં ભક્તિ, કરના પ્રગ પે કહે.

પ્રશ્ન. ૨૦

પ્રશ્ન. ૨૧

પ્રશ્ન. ૨૨

મનિ ને ત્યાગી.

જ્ઞાતમમાં જેવું નવા શ્રીઃ મટે—જ્ઞાતમ.

(૧૦)

જાડ઼ભોગો ધન સત્તા ઇચ્છા,—માટે પ્રભુને સ્મરં;	
સ્વારથમાં પ્રભુ સાધન માન્યા, ભવોદાધ શું તરં.	શુણો. ૮
ભક્તાધીન ભગવાનું છ નક્કી, ખરી ભક્તિ જો કરં;	
ચોલ મજ્જસમ ત્યાગ ન ભક્તિ, દોષે મનહું ભરં.	શુણો. ૯
ધર્મભેદથી અન્ય ધર્માપર, દ્વેષવૃત્તિને ધરં;	
દોષનો પશ્ચાત્તાપ કરં નહોં, ભૂલથી પાછો ન કરં.	શુણો. ૧૦
જ્ઞાનવિનાની ભક્તિએ ભૂલં, મન વૈરાગ્ય ન ધરં;	
ભક્તને ત્યાગીના અભિમાને, ગારો અન્ધ યે કરં.	શુણો. ૧૧
આપ પ્રસંશા પરશુણુ નિન્દા, કરતો ન પાછો કરં;	
અશુભ વિચારો પાપ કર્મમાં, પ્રેમે પગલું ભરં.	શુણો. ૧૨
દોષદષ્ટિથી પરના દોષો, દેખું નિંદા કરં;	
પોતાના દોષો નહોં દેખું, દેહાધ્યાસ ન હરં.	શુણો. ૧૩
શુર સંતની કરં ન સેવા, આપ સિદ્ધ ઉચ્ચરં;	
નિઃસંગી નિર્લેખી ન થાઉં, પ્રભુ વિરહે નહોં ખંજું.	શુણો. ૧૪
શુર કૃપાવણુ ત્યાગ ન ભક્તિ, પ્રગટે માનું ખરં;	
બુદ્ધિસાગર શુર કૃપાથી, ભક્તિ ત્યાગ શુણુ વરં.	શુણો. ૧૫

પ્રભુપ્રીતિ.

(હવસદા ઘાટ નવા ચીઠ વડે. એ રાગ)

(૮)

પ્રભુની પ્રીતિ એવી ખરી, વિષયની વાસના બંને ભંગો.	
પ્રભુ પ્રીતિ ત્યાં જીનિ ન રહેતી, ગર્વજ બંને ગંગી;	
વ્યવહાર નહોં દોષ અનીનિ, પ્રભુમાં મન રહે દળી.	વિં ૧
પ્રભુ વિના બીજું નહોં ગમતું, દુઃખજ બંને ટળી;	
શમન્ય ભોગો મન નહોં જાણે, લેપ ન લાગે જરી.	વિં ૨

દુર્ગુણ દોષો છંડાતા સહુ, સાધુ સંગતિ લલી;
અંતર પ્રેરણા સુમતિ પ્રગટે, શીખ દેતી નિર્મલી.

વિ૦ ૩

સર્વજીવોની સાથે આતમ,—ભાવે રહેવું વળી;
વિશ્વમાં આતમ ઐક્ય અનુભવ, જાણે ન મનડું છળી.

વિ૦ ૪

પ્રભુરૂપે નિજ અનુભવ આવે, મનડું જાણે ઠરી;
બુદ્ધિસાગર પ્રભુ પ્રીતિથી, આનંદ વેળા વળી.

વિ૦ ૫

આત્મકર્તવ્ય.

(જીવલડા ઘાટ૦ એ રાગ.)

(૯)

અરે જીવ ! ! ! કરવાનું તે કરો, મોહના માર્યા ક્યાં ભવ ફરો;

અનેક રૂપો મોહ ધરીને, મનમાં પેસે કરો,

મોહને મારી અમર ખનો જગ, મોહે હવે નહિ મરો.

મો૦ ૧

જ્ઞાની સંત જનોની સંગતિ, સેવા ભક્તિ કરો;

તેથી આતમશુદ્ધિ થાશે, શીખામણ આપરો.

મો૦ ૨

મનવચ કાયા નિર્મલ રાખો, પાપકર્મ પરિહરો;

ખણ લાખેણો જવા ઘો નહીં, ચેતી ધર્મને ધરો.

મો૦ ૩

મનમાં મોહનું કહ્યું ન કરશો, મન વશ રાખી ઠરો;

કામની વૃત્તિયો સંહારો, મોહવંને નહીં ફરો.

મો૦ ૪

આતમધ્યાન સમાધિ સેવો, આતમ આનંદ વરો;

બુદ્ધિસાગર ચેતન ચેતો, પરમ પ્રભુપદ ધરો.

મો૦ ૫

મનને શિક્ષા.

(જીવલડા ઘાટ નવા શીદ ધડે. એ રાગ.)

(૧૦)

- મનડા ચંચળ થે કયાં ફરે, સમજ મન સાંત બને સુખસરે,
જ્યાં ત્યાં પલ પલ દોડી જતું, કહ્યું ન માને અરે;
જેગી જતિ સન્યાસી સાધુ, હેઠા પાડે ખરે. સમજ. ૧
- સાધુમાં પાતાળે આકાશે, સ્વેચ્છાએ બહુ ફરે;
લાખચોરાશી યોનિમાંહી, કમં ગ્રહી સંચરે. સમજ. ૨
- જે જે દુર્લુ તે મુણે ન કાને, મારતાં નહોં મરે;
મહંતવત્ મન ઠરે ન ઠામે, નરક સ્વર્ગને કરે. સમજ. ૩
- મોહ નચાવે તેવું નાંચે, અનેક વૃત્તિ ધરે;
વશ કરતાં ઝટ જાવે છટકી, પરમાવે આપડે. સમજ. ૪
- આતમના વશમાં નહોં થાતું, આતમને વશ કરે;
ચારગતિ ચોરાશી ચોટાં, પ્રગટાવે તું અરે. સમજ. ૫
- મનને વશ કરવું મહાદુષ્કર, અભ્યાસે સિધર ઠરે;
બુદ્ધિસાગર શુદ્ધમક્તિથી, મન વશ થાવે ખરે. સમજ. ૬

ચેતીચાલો.

(રાગ ઉપરનો)

(૧૧)

- જીવલડા ચેતી ચાલો અરે, અચાનક મૃત્યુ આવે ખરે;
મોહ માયાએ મુંઝાણો મન, લાખચોરાશી ફરે;
દોઈ ન ત્હારી સાથે આવે, બૂલ્યો શીદ આપડે. અં ૧
- સ્વમા જવી દુનિયાદારી, માઈ માઈ શું કરે;
માઈ ત્હાઈ મિથ્યા જમણા, છંડી દે સુખ સરે. અં ૨

દેખ ને તહારી નજરે લાખો, જીવો ચાલે અરે;	
કાલની ધોને ખખર નહીં છે, શીદને વાયદા કરે.	અં ૩
જન્મ્યા તેને છે મરવાનું, કર્મે ભવ આથડે;	
ધર્મ કરી લે મુક્તિમાટે, રેતડ ફેગટ રડે.	અં ૪
ઉંધણુશી થૈને શું ઉંધે, જગ જગ શિવ મળે;	
ચેતાવું ચેતી લે આતમ ।। જડમાં સુખ ન જડે.	અં ૫
મન વાણી કાયાથી નિર્મલ, થૈને પ્રભુ ભજ ખરે;	
બુદ્ધિસાગર આતમ શાંતિ, —સુખડાં વેગે મળે.	અં ૬

(મોક્ષમાર્ગમાં સાવધાનતા.)

જીવલડા ઘાટ નવા શીદ ધડે—એ રાગ.

(૧૨)

જીવલડા મોક્ષ માર્ગ સંચરે, મોહની સાથે યુદ્ધજ કરે;	
અનેક રૂપે લાગ જોધને, મોહ છળે મન ધરે;	
મોહના માર્યા મરે ન આતમ, મોહને મારી મરે.	મોં ૧
મોહ મહા શયતાન છે શત્રુ, વિશ્વાસ એનો ન કરે;	
ક્ષણ ક્ષણ સાવધ થૈને ચાલો, મન વશ કરીને ફરે.	મોં ૨
શૂર ખનીને મોહની સાથે, ઉપયોગી થૈ લડો;	
ધ્યાન સમાધિમાં સ્થિર થધને, જ્યોતિ જ્યોતમાં ભળો.	મોં ૩
મહાઈ તહાઈ જડમાં ન માનો, દુષ્ટ વિચારો હરે;	
દર્શન જ્ઞાન ચરણ આરાધી, આતમશુદ્ધિએ ઠરે.	મોં ૪
કાંચરથી નહીં કારજ સીજે, પાછું ન ડગવું ભરે;	
મુક્તિ મારગ છે શૂરાનો, મૃત્યુથથી નહીં ડરે.	મોં ૫

મૃત્યુ થતાં ઉપયોગ ન મૂકા, મનકું વચમાં કરો;
પરગટ પરમાત્મ પદ વરસો, સર્વોદયિ ઝટ તરો.
ઈન્દ્રજીત સમ ભવની માયા, તેમાં ન મુગ્ધી મરો.
બુદ્ધિસાગર શુદ્ધોપયોગે, મંગલ સિવ સુખ વરો.

મો ૦ ૬

મો ૦ ૭

સુખ દુઃખમાં સમ સાક્ષિભાવ.

(અવલડા ધાટ નવા ચીક ધડે. એ રાગ.)

(૧૩)

સુખમાં દુઃખમાં સાક્ષી રહો, હૃદયને શોકપણું નહોં લહો ॥

ઘોઈક પૂજે ઘોઈક નિંદે, કર્મચટ્ટી સદહો;

ત્રીજ પુરૂષની પેઠે તેમાં, આત્મભાવને વહો.

હૃદય. ૧

ઘોઈ દિન રાજ ઘોઈ દિન રંકજ, કર્મનું નાટક અહો;

ઘોઈ દિન હંચા ઘોઈ દિન નીચા, કર્મની લીલા સહો.

હૃદય. ૨

સુખ દુઃખમાં સમભાવ ધરીને, મસ્તીમાં નિજ ચહો;

બુદ્ધિસાગર બળિયો આત્મ, કરી સુખમાં ગહગહો.

હૃદય. ૩

—અન્ન—

આત્મા વલી થા!!

(રાગ ઉપરનો.)

(૧૪)

આત્મ ઉપયોગે થા બલી, કર્મની સાથે જ્ઞાને લડી;

આત્મપ્રશ્નની તાલાવેલી, પ્રગટાવી લે બલી;

આત્મપ્રશ્ન માટે તરફડ તું, તેમાં જ હજી મળી.

કર્મ. ૧

અનંત ભવનાં લાગ્યાં કર્મો, ક્ષણમાં જતાં ટળી;

આત્મનો ઉપયોગી થાતું, મોહ જશે ઝટ ગળો.

કર્મ. ૨

અનંત આતમ પ્રભુની શક્તિ, પ્રગટાવી લે ખરી;	
પરમેશ્વર તું દીન ન થાજે, કથું નમું લળી લળી.	કર્મ. ૩
સુખ દુઃખમાં સમભાવ ધરીલે, સ્તુતિનિંદામાં વળી;	
રાગને રોષ વિકલ્પો છંડી, જા જ્યોતિમાં ભળી.	કર્મ. ૪
આતમથી કર્મજ બંધાતું, આતમ દે સંહરી;	
આતમ આગળ કર્મ ન બળિયું, ક્ષણમાં જાવે ટળી.	કર્મ. ૫
અજ અવિનાશી અલખ અરૂપી, અનંત જ્યોત નિર્મલી;	
દર્શનજ્ઞાન ચરણ ગુણ સ્વામી, નિજમાં નિજ જા ભળી.	કર્મ. ૬
સચ્ચિદાનંદ રૂપ છે ત્હારું, તત્ત્વમસિ નિશ્ચલી;	
બુદ્ધિસાગર આતમપ્રભુની, જીત નોખત ગડગડી	કર્મ. ૭

મુક્તિપ્રયાણ.

(ચેતાવું ચેતી લેજરે. અં.રાગ.)

(૧૫)

ચેતન ! ! ! શિવપુર આલોરે, સમતા સડકે દૃષ્ટિ ધારી;	
આતમ શુદ્ધ ઉપયોગની ગાડી, તેમાં બેસે ધ્યારે;	
સંકલ્પો વિકલ્પો તજીને, પહોંચો મુક્ત દ્વારે.	ચેતન. ૧
શિવપુર મારગ જતાં વચમાં, મોહના ચોદ્ધા આવે;	
ભલા ભલાને હેઠા પાડે, ભવ બાજીમાં ફસાવે.	ચેતન. ૨
મોહના ચોદ્ધા અનેક રૂપે, મનમાં પેસી જતા;	
જ્ઞાની ધ્યાની તપસી જોગી, ભક્તો સન્ત ફસાતા.	ચેતન. ૩
ભલા ભલાને કામ ગમાવે, કરે ભક્તને અન્ધા;	
મોહની સાથે લડતાં સન્તો, થયા મોહના બન્દા.	ચેતન. ૪
મનમાં મોહ ન પેસે એવી, —રીતે ચલો વિચારી;	
ધ્યાન સમાધિમાં સ્થિર થાવો, જશે ન મોહથી હારી.	ચેતન. ૫

રામ દેવની આવી અવળી, દિલ્લે નહોં આલો,
 ઉપયોગ બાવની જિન દિલ્લે, આલી શિવપુર આલો. ચીતન૦ ૬
 ચિદાનંદમય શિવપુર સાહે, પામો મુક્તિ નિદારી;
 બુદ્ધિસાગર આનંદ મંગલ, અનંત શુભગણ ક્યારી. ચીતન૦ ૭

વેરામ્ય.

રાગ ઉપરનો.

(૧૬)

આતમ દોષ ન ત્હાઈરે, મોઢે કરે શું ? માઈ માઈ;
 મરણ પછી દોઈ સાય ન આવે, તન ધન સર્વે ન્યાઈ. આતમ૦ ૧
 ગાડી વાડી લાડી તારી, કુટુંબ નહોં છે ત્હાઈરે;
 કર્યો કર્મ ભોગવવાં પડશે, દોઈ ન રદાય યનાઈ. આતમ૦ ૨
 સ્વમા જેવું મનતું માન્યું, પ્રાંતિનું અંધારું;
 દુનિયામાં સ્વારથનાં સગપણ, દોઈ ન પ્યારે પ્યારું. આતમ૦ ૩
 બ્હાલ કરે સદુ સ્વારથ વળગ્યાં, પછે દેવતા દારૂ;
 સ્વાથે સરે યાવે સદુ અગર્વા; નગુણાં નગુરોં નઠારું. આતમ૦ ૪
 પાણીના પરપોટા જેવી, કાયા કારમી બાણું;
 પલક પછીની ખખર ન પડતી, જશે સધળું આલ્યું. આતમ૦ ૫
 જગમાં સુખ છીતિને માટે, થતો હૂર ઝપડાણ;
 કાલ પકડશે આયિતો ઝટ, પડતું રહેશે પ્યાણ. આતમ૦ ૬
 બાજીગર બાજી સમ સધળું, દેખંતાજ જનારું;
 માયા મોહમાં મુગ્ર ન મૂરખ, કર નહોં કર્મ નઠારું. આતમ૦ ૭
 સદ્ગુરુ શિક્ષા માની ચેતો । ધર્મે યારો સાઈરું;
 બુદ્ધિસાગર પ્રથ બજી લે, દિલ પ્રગટે ઉજિયારું. આતમ૦ ૮

જાણતાં છતાં કેમ જીવન નકામું ગાળે છે.

(ચેતાવું ચેતી લેજરે. એ રાગ.)

(૧૭)

જીવલડાં જોઈ જાણીરે, એળે આયુષ્ય શાને ગાળે;	
કાળ ઝપાટશે આર્થિતો ઝટ, કોઈ ન ચઢશે બહારે.	જીવલડાં ૧
વિકથા નિંદા બહાલી લાગે, રસ લેતો તકરારે;	
પરધન પરલલનાને તાકે, ચઢિયો કામના ચાળે.	જીવલડાં ૨
પ્રભુ ભજનમાં ઉંઘે ઉંઘણુ, જગે જગ જંગળે;	
રાગ રોષમાં બહુ રંગાયો, ફૂંદ્યો ગર્વના ફાળે.	જીવલડાં ૩
ક્રોધમાન માયાને લોભે, આતમ હીરો હારે;	
જાણ્યામાંહિ ધૂળને નાખે, ચાલે દુર્ગતિ દ્વારે.	જીવલડાં ૪
પરંપંચાતે ડાહ્યા ડમરો, ગમ્પાંમાં દિન ગાળે;	
લોગવિલાસે ભૂંડની પેઠે, મુંઝયો ભવમાં ભારે.	જીવલડાં ૫
ધર્મની વાતમાં ધ્યાન ધરે નહીં, જૂઠામાં મન વાળે;	
તન ધન જોવન આયુષ્ય હારે, મુંઝયો ડાકડમાલે.	જીવલડાં ૬
હિંસા જૂઠને ચોરી જરી, કરતો પાપ વધારે;	
કરણી તેવી પાર ઉતરણી, મુંઝ નહીં સંસારે.	જીવલડાં ૭
દેવ ગુરૂને ધર્મને સેવો, ઉતરો ભવોદધિ પારે;	
બુદ્ધિસાગર અવસરે રૂડો, સફળ કરો મુવિચારે.	જીવલડાં ૮

ધર્મપ્રવૃત્તિ.

(રાગ ઉપરનો.)

(૧૮)

જીવલડા ધર્મને ધારેરે, જૂઠા મોહને દૂર નિવારે;	
પ્રભુ ભજ્યાવણુ થાય ન ચાન્તિ, વિષય વાસના વારે.	જીવલડા. ૧

અક્ષરો પાતાળે બસે, નવ નવ ખંડે બંસે;	
સોનાના મેડ કરશે પણ, સાચું સુખ ન પાશે.	જીવલડા. ૨
અપ્સરા જેવી કરીડ કામિની, સંગે સુખ નહિ પામે;	
તણુ જીવનના રાજ યાતાં, મળે ન શાંતિ કામે.	જીવલડા. ૩
રાગ રોધને વારી આતમ,—ધ્યાને ચિત્ત લગાવે;	
તેથી આતમ શાન્તિ પ્રગટશે, નિદ્યં એવો લાવે.	જીવલડા. ૪
પાપ વિચારાચારો છંડી, ધર્મ દૃઢ્યમાં ધારે;	
મનવાણી કાયાથી નિર્મલ, બની બળે પ્રભુ પ્યારે.	જીવલડા. ૫
નામ રૂપનો મોહ તજીને, જીવન ધર્મે ગાળે;	
બુદ્ધિસાગર આત્મપ્રજ્ઞા, અનંત સુખડાં બાળે.	જીવલડા. ૬

પ્રમુપ્રાસિલગની.

(માઠ.)

(૧૯)

બહાલા પ્રભુવણુ કાણુ ન રહેવાયરે, મ્હને લાગ્યો તમારો રંગ.	
મ્હને કાણુ વર્ષોસમ થાયરે, પ્રભુ વિરહે બળ મન અંગ. ॥	
લાગી લગન હાડોહાડમાંરે, તજીયો ઘર સંસાર;	
જગની માયા પરિહરીરે, હુંદું દિલ મઝારરે.	મ્હને. ૧
વારી ગયો તુજ ઉપરરે, મન વાણીને કાય;	
અસંખ્યપ્રદેશી સાહિબારે, તુજ વણુ કાણુ ન જીવાયરે.	મ્હને. ૨
જ્ઞાનને ધ્યાન સમાધિએરે, પ્રીતિએ હેડા હબૂર;	
મરજીવાને પ્રભુ મળેરે, ઉછળે આનંદપૂરરે.	મ્હને. ૩
દેહમંદિરીએ શોભતારે, અનંત જ્યોતિ સ્વરૂપ;	
જલ મીન અધિકા પ્રેમથીરે, પ્રભુ મળે થાઉ ચૂપરે.	મ્હને. ૪

સર્વત્ર મહિમાએ તું છતોરે, અકળકળા કરનાર;	
આપો આપને શોધતોરે, આપોઆપ જોનારે.	મહને. ૫
ચોક્ક મજા સમ પ્રેમથીરે, પરખાયા ભરપૂર;	
આતમ અનુભવ આવિયોરે, જગમાં અનંત નૂરે.	મહને. ૬
દ્રષ્ટા દર્શન દૃશ્યનીરે, એકતા ભાસી ગેશ;	
બુદ્ધિસાગર પ્રભુ મળ્યારે, આનંદ શાંતિ હમેશરે.	મહને. ૭

સર્વત્ર પ્રમુમયવૃત્તિ.

(રાગ માઠ)

(૨૦)

જ્યાં દેખું ત્યાં પ્રભુ ભરપૂરે, જોઈ રહિયો અનંત નૂર;	
વાગે અનહદ નાદનું તૂરે, પ્રલ્લ સર્વત્ર છે મશહૂર. ॥	
ચઉદ રાજ પ્રદેશમારે, અનંત જીવનું તૂર;	
સત્તા સમષ્ટિએ આતમારે, એક ચિદાનંદ પૂરે.	જોઈ. ૧
ધ્યાન સમાધિ દહેરથીરે, જોઈ બન્યો ચક્રચૂર;	
આનંદ ખુમારી ઉછળીરે, મુક્તિ હવે નહીં દૂરે.	જોઈ. ૨
આતમ પરિણમ્યો આતમમારે, અનંત તેજનું મૂલ;	
આતમ આગળ મેં ક્યુંરે, તન મન સધળું ડૂલે.	જોઈ. ૩
જ્યાં દેખું ત્યાં તુંહિ તુંહિરે, મનમાં થયો મશ્ગુલ;	
અન્તર પ્રેરણાનાદનુંરે, તું 'પ્યાર' બુલબુલરે.	જોઈ. ૪
ક્ષણ-ક્ષણ તારા મેળથીરે, નાઠી દુઃખની ભૂલ;	
પ્રગટી શુદ્ધ પરિણતિરે, કુમતિ ભાગી દૂરે.	જોઈ. ૫
તુજ જીવનથી જીવીયોરે, હાર્યો મોહ જ શર;	
બુદ્ધિસાગર પ્રભુ મળ્યારે, આપોઆપ હજૂરે.	જોઈ. ૬

પ્રભુપદ પ્રાપ્તિમાં અયોગ્ય.

(જીવલક્ષ્યા ધાંટ નવા શીઠ ધડે. એ રાગે)

(૨૧)

એવા ક્યાંથી પ્રભુપદ વરે, પ્રભુપદ એવા ક્યાંથી વરે. ॥	
હિંસા બૂકને ચોરી ભરી, પરધન લોભી અરે;	
અનીતિ બૂદ્ધિને દ્રોહ કરે બહુ, અપદ્મા ટંકા કરે.	પ્રભુ. ૧
ક્રોધ માન માયાને લોભે, કામે મન બહુ બળે;	
દેવ શુરને ધર્મના નિન્દક, નાસ્તિકવાટે વળે.	પ્રભુ. ૨
મનુષ્ય પશુ પંખીને મારે, માંસનું ભક્ષણ કરે;	
દાડપાની વ્યભિચારી શઠ, દુષ્ટપણું મન ધરે.	પ્રભુ. ૩
દુર્જન દુષ્ટની રીતિ રાખે, પાપધર્મી નહીં કરે;	
સડેલ ફૂટેને સન્તનો શત્રુ, નરકના પન્થે ચડે.	પ્રભુ. ૪
ટીસાં ટપકાં માલા મણકા, ધર્મ ઢોંગી યઈ કરે;	
અનીતિ પાપે પેટ ભરતો, બૂઠી સાક્ષી ભરે.	પ્રભુ. ૫
કુરાચાર દુશુંણના દરિયા, પશ્ચાત્તાપ ન કરે;	
કનક કામિનીમાટે પાપો, કરતો રાક્ષસપરે.	પ્રભુ. ૬
આળ કલંક ચઢાવે પરપર, આડી સુગંધી કરે;	
નામ દેધને નિદા કરતો, હપકારી શુર હણે.	પ્રભુ. ૭
પ્રભુની હપર ધરે ન પ્રીતિ, ભોગરાગથી મરે;	
નામ રૂપનો મોહી જડમાં, સુખરાગે તડકડે.	પ્રભુ. ૮
રાગને રોપ કરે જગ ઝાઝા, પાપ પંથ સન્યસરે;	
સંતની શિક્ષા ધરે ન મનમાં, પર ઈર્ષ્યાએ બળે.	પ્રભુ. ૯
દેવ શુરપર ધરે ન શ્રદ્ધા, ધર્મપ્રેમ નહીં ધરે;	
બૂંડપરે વિપયોમાં રાગે, મોહે માર્યો મરે.	પ્રભુ. ૧૦
આડોઅવગો અધર્મ પન્થે, રાગ કરી આચડે;	
પરના દોષો દેખે દુર્જન, નિજના દોષ ન હરે.	પ્રભુ. ૧૧

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions and activities. It emphasizes that proper record-keeping is essential for transparency and accountability, particularly in financial matters.

2. The second part of the document outlines the various methods and techniques used to collect and analyze data. It highlights the need for rigorous data collection procedures to ensure the reliability and validity of the results.

3. The third part of the document describes the results of the study and the conclusions drawn from the data analysis. It notes that the findings are consistent with previous research and provide valuable insights into the subject matter.

4. The fourth part of the document discusses the implications of the study and the potential for future research. It suggests that further investigation is needed to explore the underlying mechanisms and to test the findings in different contexts.

5. The fifth part of the document provides a summary of the key points and a final conclusion. It reiterates the importance of the study and the need for continued research in this field.

[illegible][illegible][illegible]

પરધન પત્યર સ્ત્રી સહુ માતા, માનીને સંચરે;
 સણુ સણુ પ્રભુનું સ્મરણ કરે મન, લેશ અનીતિ ન કરે. ખરે. ૭
 જડમાં સુખની આશ ધરે નહીં, આતમ સુખ અનુસરે;
 સર્વવાસનાવિષ સંહારે, પ્રભુરૂપ થૈ સહુ કરે. ખરે. ૮
 સર્વ કરે પણ કર્તા મોહ ન, તટસ્થ જ્ઞાને ફરે;
 સેવા ભક્તિ જ્ઞાનને યોગે, ચારિત્રે શિવ વરે. ખરે. ૯
 ઇન્દ્રાદિક દેવો જે હરાવે, તોપણ જે નહીં હરે;
 ધર્મ કરંતા જીવ્યું બણે, ધર્મચણી નહીં ફરે. ખરે. ૧૦
 વૈરાગ્યે ત્યાગે નિઃસંગે, ઉપયોગી થૈ હરે;
 મનવશ કરીને આતમ શરો, આતમ આનંદ વરે. ખરે. ૧૧
 સણુ સણુ આતમનો ઉપયોગી, વિદ્વંસ પ્રગટ્યા હરે;
 જ્ઞાન ધ્યાન સમાધિ દેહેરે, અમરજીવો થૈ ફરે. ખરે. ૧૨
 દુર્ગુણ દુષ્ટાચારને ત્યાગે, આશ્રવ પરિણતિ હરે;
 આપોઆપ સ્વભાવમાં રમતો, સ્વતંત્રતાએ તરે. ખરે. ૧૩
 નિર્લેખી થૈ ન્યાય નીતિથી, આત્મદષ્ટિએ ફરે;
 આતમ તે પરમાતમ બળી, જ્યોતિ જ્યોતમાં બળે. ખરે. ૧૪
 સર્વ પ્રમાદો પરિહરી જે, અધિકારે સંચરે;
 બુદ્ધિસાગર આતમ શુદ્ધિ, પરમ પ્રભુતા વરે. ખરે. ૧૫

સુખિયાસન્ત.

(સિદ્ધ જગત્ ચિર ચોભતા. એ રાગ.)

(૨૩)

સુખિયા જગત્માં સાધુજી, સંતો સુખમાં મગન;
 દુનિયાદારી જેણે તજી, ચાલે વશ કરી મન. સુખિયા. ૧
 કનકને કામિની પરિહરી, રહેતા મનમાં પ્રસન્ન;
 વિષયી સુખના ન લાલચુ જૂડ મદ્યું દન ધન. સુખિયા. ૨

નાગા થયા ધર છંડીને, મનથી ઇચ્છે ન ભોગ;	
ભોગ ભોગસમ જાણતા, અંતર સાધેરે યોગ.	સુખિયા. ૩
દુખળા તપથી દેખાય છે, લોક કહેરે સીદાય;	
કર્મના દુઃખોને જાણતા, તે કેમ માતેરા થાય.	સુખિયા. ૪
પરવા નહીં ઇન્દ્ર ચક્રીની, ભોગવે દુઃખ સમભાવ;	
ધ્યાન સમાધિ ઉપયોગથી, ચુકવે મોહના દાવ.	સુખિયા. ૫
મન જીતે સહુ જીતીયું, મન જીતે ધરી ધ્યાન;	
આતમ સુખનેરે ચાખતા, નિત્ય નિત્ય ચઢતેરેવાન.	સુખિયા. ૬
ખાણ સુખેચ્છાથી દુઃખ છે, મન સહુ દુઃખનુંરે મૂળ;	
ગણી જૂઠી જગખાજીને, અંતે ધૂળની ધૂળ.	સુખિયા. ૭
દુનિયા નેહ નિવારીઆ, વિષયોમાં નહીં બહાલ;	
બંધાતા નહીં મોહથી, અજગી શીધી જંઝાલ.	સુખિયા. ૮
રાગ દ્વેષને ટાળતા, રહેતા આત્મ મગન;	
મૌનધરી સુખ માણતા, વિદ્યાસમું જસ ધન.	સુખિયા. ૯
કામાદિક સહુ વાસના, તેનો કરતારે નાશ;	
ભોગથી દૂર જે ભાગતા, વિષયોના નહીં દાસ.	સુખિયા. ૧૦
આતમ આનંદ મસ્તીમાં, કાઢે જીવન સર્વ;	
નામને રૂપમાં નહીં મરે, વર્તે નહીં મન ગર્વ.	સુખિયા. ૧૧
અણુ અણુથી પણ લણુ થયા, મોટા મેરૂથી બેસ;	
સત્તુ મિત્રપર સમપણું, મનમાં નહીં હર્ષ ક્લેશ.	સુખિયા. ૧૨
સમતાનદીમાંથી ત્રીજતા, વિચરે પૂર્વ પ્રયોગ;	
સર્વ કષાયોને વારતા, ધરતા નહીં મન ટોંગ.	સુખિયા. ૧૩
જન મન રંજન કારણે, જેની લેય ન વ્રાતા;	
દુરાચારથી દૂર જે, સદ્ગુણ વૃત્તિ પ્રવૃત્તિ.	સુખિયા. ૧૪
સુખે મોહની સુધન્ય, નિશ વિશ્વાથી દૂર;	
પરિહર ઉપસર્ગ છોડતા, આતમમાં મરગુહ.	સુખિયા. ૧૫

સાધુ સંતની સંગતિ, દાણમાં આપેરે શુક્તિ,	
એવા સાધુની સંગતે, પરમાનંદપદ વ્યક્તિ.	સુખિયા. ૧૬
ઠાટિ મૈલથી આધીને, એવા સાધુની સેવ;	
બુદ્ધિસાગર કીછએ, પ્રગટે આનંદ મેવ.	સુખિયા. ૧૭

ગુરુભક્તિ.

(જીવસદા ધાટ નવા ચીદ ધડે. એ રાગ.)

(૨૪)

શુરની સેવા ભક્તિ કરે, ખરેખર આતમ અનુભવ મળે. ॥	
શુર વિના નહીં જ્ઞાન કદાપિ, મિથ્યા બુદ્ધિ ન ટળે;	
શુરગમ કૃપા વણુ ચાઓ વાંચે, અનુભવ સત્ય નં મળે. ખરેખર. ૧	
દીવાથી દીવો જમ પ્રગટે, શુરથી જ્ઞાન જ મળે;	
કાયદો કુદ્રતનો છે એવો, ટાળ્યો તે નહીં ટળે.	ખરેખર. ૨
શુરસેવા વણુ જ્ઞાન ન દૂળતું, ઠાટિ ઉપાયો કરે;	
શરમાં અર્પાઈ જવાથી, સાચો અનુભવ જડે.	ખરેખર. ૩
શર વિનયે ને શુર બહુ માને, શુરની શ્રદ્ધાવડે;	
શુરની પ્રીતિએ મોહાદિ, આવરણો ઝટ ટળે.	ખરેખર. ૪
શરનો દ્રોહી નિંદક દોષી, ક્યારે ન કામે ઠરે;	
બણ્યું ગણ્યું અવશું પરિણમતું, તેને માયા છળે.	ખરેખર. ૫
શરમાટે મરનારા શિષ્યો, દાણમાં જ્ઞાનને વરે;	
શરકૃપાને આશીર્વાદે, ભવસિન્ધુ ઝટ તરે.	ખરેખર. ૬
શરકૃપા વણુ પ્રભુ નહિ મળતા, શુક્તિ નહીં સાંપડે;	
શરવિરાધક શરનો હેઝક, પગ પગ નીચો પડે.	ખરેખર. ૭
સગુરા ભક્તજનોની સિદ્ધિ, નગુરા ભવમાં ફરે;	
નામ રૂપનો મોહ તજીને, શર સેવે સુખ સરે.	ખરેખર. ૮

- પરમાનંદ આધ અપારા, સંહુ જીવોના આધારા;
તુજ દીઠે મંગલ માલારે. બહાલા. પ્રશ્ન. ૨
- અસ્લા ખુદા ખુદા રામ, પરબ્રહ્મ પ્રભુ ગુણધામ;
કરવાનું જીવન ઠામરે. બહાલા. પ્રશ્ન. ૩
- તુજ અકળગતિ ન કળાતી, સમજ્યાથી બાહિર જાતી;
તુજ અતુભવ ઝાંખી યાતીરે. બહાલા. પ્રશ્ન. ૪
- અકર્તા કર્તા સુદાયો, તું અકલ અલંબ ગુણરાયો;
નિજ નિજને કરતો સદાયોરે. બહાલા. પ્રશ્ન. ૫
- પ્રભુ અનેકરૂપે જણાતો, મતભેદે તાણ્યો તણાતો;
સહુ મતવાદે પરખાતોરે. બહાલા. પ્રશ્ન. ૬
- સહુમાં છે સહુથી ન્યાસે, સહુ ધર્મ શાસ્ત્ર આધારે;
તું તરનારોને તારેરે. બહાલા. પ્રશ્ન. ૭
- નિજ નિજને ગાવે ધ્યાવે, નિજને તું નિજ સમજાવે;
નિજ નિજને કેખે સુણાવેરે. બહાલા. પ્રશ્ન. ૮
- બહાલા હું ત્હારામાટે, મનું વન જંગલ રણ ધાટે;
નિજ નિજની મળતો વાટરે. બહાલા. પ્રશ્ન. ૯
- જ્યાં ત્હારી લગની લાગે, તે લગનીમાં તું જાગે;
તું છતો મક્તિ વૈરાગ્યેરે. બહાલા. પ્રશ્ન. ૧૦
- તુજવડેજ તું શોધાતો, અસ્તિ નાસ્તિ કહી ગાતો;
સહુ દર્શન છતો ગણાતોરે. બહાલા. પ્રશ્ન. ૧૧
- તુજ લીલા અપરંપારા, જણ્યા તે યાય ન ન્યાસ;
બેઠાબેઠે ઘટ ધાર્યારે. બહાલા. પ્રશ્ન. ૧૨
- મનવાણી દાયાસંગી, નિશ્ચયથી છોજ અસંગી;
પહેચિ નહિ તુજ નય મંગીરે. બહાલા. પ્રશ્ન. ૧૩
- તું અનેકરૂપ જગ જીવો, મનમાં છે તુજ પદજીવો;
તું અનંત ધર્મો જણાયોરે. બહાલા. પ્રશ્ન. ૧૪

દેહ ને પ્રાણ વિનાશ છે, આણધાર્યા ટળશે;	
બનવાનું તે બન્યા કરે, જ્ઞાની ભીતિ ન ધરશે.	નિર્ભય. ૨
નિર્ભય આતમરૂપ છે, ભય છે મોહભાવે;	
જ્યાં સુધી ભય ત્યાં સુધી, નિર્ભયતા યાવે.	નિર્ભય. ૩
વસ્ત્રપરે તતુ બદલવાં, ભય શું ! મરવામાં;	
મૃત્યુ વખતે ઉત્સવ ગણો, દશા આગળ જવામાં.	નિર્ભય. ૪
સાત પ્રકારના ભય તજી, નિર્ભય થઈ ફરીએ;	
નિર્ભયતાથી સત્યના, -પ્રભુ પંથે વિચરીએ.	નિર્ભય. ૫
ક્રોધ માન માયા લોભથી, કામ ભયથી છે મરવું;	
જ્ઞાન દયા નિર્મોહતા, સત્યભાવે ઉગરવું.	નિર્ભય. ૬
નિર્ભય થૈ જીવ આતમા, પ્રગટે પ્રભુતાઈ;	
પુદ્ગિસાગર આતમમાં, નિર્ભયતા છવાઈ.	નિર્ભય. ૭

મનવશ કર !!

(ચેતનજી ચેતો કોઈ ન દુનિયામાં ત્હારું)

(૨૯)

આતમ ! ઝટ જગી મનવશ કરી સ્થિર થાશે;	
મન કહે ત્યાં નહીં જશે.	આતમ. !!
મન સંસાર છે સ્વર્ગ નરક છે, મન મરતાં શિવ થાશે;	
મનસંકલ્પ વિકલ્પના જોરે, જન્મ મરણમાં ફસાશે.	આતમ. ૧
જ્યાં ત્યાં જગમાં મનના તમાસા, જીવો બન્યા જગ દાસો;	
ક્રોધ માન માયાને લોભે, કામે ખૂબ ફટાશે.	આતમ. ૨
આતમ કહે તેમ કર તું આતમ, મનથી નહિ છેતરાશે;	
મનથી કર્મને મનથી સૃષ્ટિ, મનનો ન કરો વિશ્વાસો.	આતમ. ૩
આતમ પ્રેરણાએ મન ચાલે, ત્યારે મુક્તિ કમાશે;	
આતમ મન જે જૂદા જણી, આતમભાવે સુહાશે.	આતમ. ૪

મને મુક્તિનું કારણ મન છે, મન છે સંસાર તમાસો;
 જીવણ મન વચ્ચે નહોં કરશે, તો પછી ખત્તા ખાશે. આ૦ ૫
 ત્યાં ત્યાં જતું મન ખેંચી લાવી, કરાવે આતમવાસો;
 જ્ઞાનાનંદમાં ચિત્ત રમાવે, પ્રગટે મુક્તિ વિલાસો. આતમ. ૬
 સેવા ભક્તિ જ્ઞાન ચારિત્રે, મન વચ્ચે કરવા અવ્યાસો;
 મુદ્ધિસાગર આત્મપ્રજ્વળા, પ્રગટ પૂર્ણ પ્રકાશો. આતમ. ૭

સતસંગાંતિ.

(જીવલડા ઘાટ નવા શીદ ધડે. જે રાગ.)

(૬૦)

આતમ સારી સંગતિ કરે, નહારી સંગતિને પરિહરે;
 સદ્ગુણી સારા જનની સોખત, કરતાં સદ્ગુણ વરે; નહારી૦ ૧
 દુરાચારી દુર્ગુણીની સોખતે, દુર્ગુણ દિલમાં બરે. નહારી૦ ૨
 ચારને જૂઠા વ્યભિચારીની, સોખત ક્યારે ન કરે;
 દાડપાની દુર્ગન દૂર છંડે, સારી સોખતે કરે. નહારી૦ ૩
 જવી સોખત તેવી બુદ્ધિ, યાતી નિશ્ચય ધરે;
 નીચની સંગે નીચા યાશે, સમજીને નહોં મરે. નહારી૦ ૪
 કાકની સોખત કરીને હંસલો, પ્રાણ તજીને મર્યો;
 રાસમ સોખત કરતાં ગાયને, ડેરે ગળામાં પડ્યો. નહારી૦ ૫
 દુરાચારી દુર્ગુણી જન નીચા, ખૂરી ટેવ ન ધરે;
 અદ્વીલી ગંજરી દુર્વ્યસની, દૂરચથી પરિહરે. નહારી૦ ૬
 સિંહનું અતિ લધુખાળક બકરા, -ટોળાં ભેગું રહ્યું;
 વાધને દેખી તે પણ નાહું, સંગતણું ક્ષણ લહ્યું. નહારી૦ ૭
 સદ્ગુણી હંચા દુર્ગુણી નીચા, સોખત સમજી કરે;
 બુદ્ધિસાગર સદ્ગુરુ સંગે, પરમાતમ પદ વરે. નહારી૦ ૮

મીતિત્યાગ.

(રાગ ઉપરનો.)

(૩૧)

આતમા શૂરાયેને ફરો, ડરાવ્યા દેવોથી નહીં ડરો.
 સત્યને માટે સર્વે ત્યાગો; જૂઠામાં નહીં જાણો;
 શૂરાતન પ્રગટાવી સાચું, પ્રભુ મળવામાં મરો. ડરાવ્યાં ૧
 અનીતિ પંથમાં ડગ નહીં મૂકો, દુરાચાર પરિહરો;
 મનની સહુ નબળાઈ છંડો, સંયમથી સંચરો. ડરાવ્યાં ૨
 પરાપકાસી કાર્યો કરતાં, કદિ ન પાછા પડો;
 મરણજયે મડદાલ ન થાશે, થઈ મરણિયા ફરો. ડરાં આં ૩
 નિર્બલથી નહીં પ્રભુ પમાતા; બળથી પ્રભુને મળો;
 ચોરી જરી કુકર્મોથી, દૂરે રહી શિવ વરો. ડરાવ્યાં ૪
 જે દુર્ગુણ વ્યસનો નહીં જીતે, નપુંસકમાં તે વડો;
 મનથી હાર્યો તે જગ હાર્યો, મન જીતો નહીં રડો. ડરાં આં ૫
 રોતડ રોખડ માયકાંગલા, થૈં જીવી શું કરો;
 અંતર આતમબળ પ્રગટાવો, મોહની સાથે લડો. ડરાં આં ૬
 બાયલા કાતડા બનો ન બુકથલ, આપોઆપથી તરો;
 મરજીવા થૈં મોહને મારી, મુક્તિ નારી વરો. ડરાવ્યાં ૭
 કાયર થૈંને બીજાઓને, નહીં કદિ કરગરો;
 બુદ્ધિસાગર આતમ બળથી, આપો આપ ઉદ્ધરો. ડરાવ્યાં ૮

પોતાના દોષોને દેખ.

(ભેખરે ઉતારો રાગ ભરથરી. એ રાગ.)

(૩૨)

પોતાની બૂલ દેખીને, પોતાની બૂલ ટાળજી;
 પોતાના દોષ દેખીને, દોષ ટાળ ઝડ વારજી,

- બૂલ પોતાની સુધારીએ, તેથી થઈએ મહાનજી. બૂલ૦ ૧
- નિજ દોષને દાંટીને, દેખો નહીં પરદોષજી; .
- આતમ નિર્દોષ થીજીએ, કરો નહીં દોષપોષજી. બૂલ૦ ૨
- ખીજના દોષ દેખીને, તેવા કરીએ ન દોષજી;
- દોષ ટાળ્યાવણુ નહીં ટળે, નિંદકપર ચો રોષજી. બૂલ૦ ૩
- દુષ્ટ કુટેવને દોષને, હરવા ઠાટિ ઉપાયજી;
- કરીએ સ્વદોષ ન દાંટીએ, દોષથી દુઃખ યાયજી. બૂલ૦ ૪
- નિજના છતાં દોષ દેખીને, નિંદે નિંદક લોકજી;
- તેપર વેર ન રાખીએ, નિજ લ દોષ રોકજી. બૂલ૦ ૫
- દોષ છતાં વખણાવવા, કદિ કરવો ન મોહજી;
- બૂદા જયથી ન ફૂલીએ, કરવો નહીં શુભીદ્રોહજી. બૂલ૦ ૬
- નિન્દાથી ન ચીડાવવું, બૂલ દોષ સુધારજી;
- બૂદી નિન્દાએ ન ખીજીએ, પરનિન્દા નિવારજી. બૂલ૦ ૭
- સાચી નિન્દા જન ઠા કરે, માન તસ ઉપકારજી;
- આપણા દોષ નિવારવા, સહાયક થયો ધારજી. બૂલ૦ ૮
- સાચું કહે તેથી સ્નેહને, ધરી ટાળીએ બૂલજી;
- જ્યારે ત્યારે દોષ બૂલથી, અંતે સદુ થતું ધૂળજી. બૂલ૦ ૯
- વેરી દુર્ગત નિન્દા કરે, તેમાંથી ગ્રહો સારજી;
- નિજ બૂલ દોષવિના કદી, નિજ દુઃખ ન થનારજી. બૂલ૦ ૧૦
- નિજના છતાં દોષ બૂલને, દેખી તેહ નિવારજી;
- નિવાર્યાં વણુ શુભી નહીં જનો, એવો નિશ્ચય ધારજી. બૂલ૦ ૧૧
- નિજ બૂલ દોષ સુધારવા, કરીએ મૂખ અશ્યાસજી;
- છાની બૂલો દોષ રાખતાં, અંતે પડતી છે ખાસજી. બૂલ૦ ૧૨
- નિજ દોષ નિંદા થીજીએ, પરનિન્દા વારજી;
- દરરોજ બૂલો સુધારીએ; તેથી દુઃખ જનારજી. બૂલ૦ ૧૩

અણુ જેવડી ભૂલ દોષને, ટાળીએ ધરી સત્યજી;
 પ્રભુપદ પામવા માર્ગ એ, કરીએ ગુણનાં કૃત્યજી. ભૂલ૦ ૧૪
 દરરોજ ભૂલને ગુણ કયા? તેનો કરજે વિચારજી;
 બુદ્ધિસાગર સદ્ગુણ વધે, ટળે દોષ અપારજી. ભૂલ૦ ૧૫

આત્મા પ્રમુ વને છે.

(ભેખરે ઉતારો રાજ ભરથરી. એ રાગ.)

(૩૩)

આત્મા પ્રભુ બને આપણો, તેમાં શંકા ન લાવજી;	
દુર્ગુણ દુરાચાર ટાળીને, મન ઉત્સાહ ભાવજી.	આત્મા૦ ૧
સેવા જ્ઞાન ભક્તિ યોગથી, આતમશુદ્ધિ થાયજી;	
મનઈન્દ્રિયો વશ રાખીએ, સમતા પ્રગટાયજી.	આત્મા૦ ૨
રાગને દ્વેષ પરિહરી, ઈજા આતમ ધ્યાનજી;	
પ્રભુ સાથે પ્રીત સાંધીએ, ધરીએ આતમ તાનજી.	આત્મા૦ ૩
આતમ ઉપયોગ ધારીને, ઈજા બાહિર કાળજી;	
દેહાધ્યાસ નિવારીને, લહીએ શિવ સામ્રાજ્યજી.	આત્મા૦ ૪
પ્રભુમય જીવને જીવીએ, આતમરસ ભરપૂરજી;	
બુદ્ધિસાગર ગુરુસંગતે, આપોઆપ હજૂરજી.	આત્મા૦ ૫

સિદ્ધો ચાલ!! પાતુંવળીને ન દેલ. !!

(ભેખરે ઉતારો એ રાગ.)

(૩૪)

સિદ્ધો ચાલ !! નિજ આતમા, પાતું વળી નહીં દેખજી;
 દેહ સત્ત્વે દેહ નિન્દતા, તે સદુ જોવું ઉવેખજી. સિદ્ધી૦ ૧

પાસે રાગ દ્વેષની, કાંટિ ગાઉ નીચ ખાડજી;	
મુક્તિ મારગે સિદ્ધા ચાલવું, આડો અવગો ન ચાલજી.	સિદ્ધોં ૨
સેદ્ધો પન્ય સમભાવનો, આડું અવળું ન ચાલજી;	
દુર્જનો પાછા પાડવા, દરતા ખટપટ બગજી.	સિદ્ધોં ૩
રાગને રોપવણ દોષને, માન નહોં દુઃખકારજી;	
જો છે નહોં તુજ ચતુઓ, ચતુ મનમોહ ધારજી.	સિદ્ધોં ૪
ગિરનાર પાંચમી ટુંકથી, મુક્તિ પન્ય વિકરાલજી;	
રાગ રોષ મોહ દોષરાં, સામું જો ન લગારજી.	સિદ્ધોં ૫
કાયા સૂતરના તાંતણે, જોવું ચઢવું ચુરકેલજી;	
મુક્તિપન્ય હંચે બવવું, નથી બાલક ખેલજી.	સિદ્ધોં ૬
શુદ્ધેવ કડણા આશીષથી, સિધ્ધું ચાલવું ચાલજી;	
માયા છગે નહોં આત્મને, ક્યાંયે મન ન મુંઝાયજી.	સિદ્ધોં ૭
સમભાવદૃષ્ટિએ ચાલજે, પાછો પગ નહીં ચૂકજી;	
ઈશીય નહોં યે આળસુ, ઉપયોગ નહોં ચૂકજી.	સિદ્ધોં ૮
મોહ અનંતાં રૂપ ધરી, આવે છે મનમાંલજી;	
સાવધાન યે ખૂબ ચાલવું, સુખ નહોં ભવમાંલજી.	સિદ્ધોં ૯
હસ્તિ પાછળ બસે દૂતરાં, તેને નહોં ગણુકારજી;	
શુદ્ધિસાગર પ્રજુ યે રહે, પહોંચી ચિવપુર મહાલજી.	સિદ્ધોં ૧૦

બ્રહ્મચારી થા. !!

(૬થી મરાઠી સાખીની)

(૩૫)

બ્યભિચારીપણું દૂર કરીને, આતમ !! જ્ઞાનને ધારી;
 વિભાવપરિણતિપર લલનાને, ત્યાગો સત્ય વિચારી.
 મોરા આતમરે સત્ય બનો બ્રહ્મચારી, બનો નહોં બ્યભિચારી. મોરા●

- દ્રવ્યથી પરણસના ભોગવતાં, કહેવાતો વ્યભિચારી; મોરાં ૨
- ભાવથી જડપુદ્ગલમાયાથી, વ્યભિચારી નિર્ધારી. મોરાં ૩
- પાંચેઈન્દ્રિયો ત્રેવીશ વિષયો, તેમાં લંપટ સારી; મોરાં ૪
- વિષયી લાલચુ આતમ ખનતો, પ્રહયર્થને હારી. મોરાં ૫
- નિશ્ચયનયથી ક્રોધી માની, માયી લોભી નરનારી; મોરાં ૬
- કામી અજ્ઞાની મોહી સહુ, પરપરિણુતિવ્યભિચારી. મોરાં ૭
- જ્ઞાનાનન્દસ્વરૂપી પ્રહ છે, તેમાં રમણુતા સારી; મોરાં ૮
- પ્રહયર્થ શુદ્ધભાવે રહેવું, ખરા એ પ્રહયારી. મોરાં ૯
- મોહમાયાસંગી વ્યભિચારી, ઈચ્છા વાસના ધારી; મોરાં ૧૦
- રાગ દ્વેષ મનમોહલા સહુ, પ્રકૃતિ વ્યભિચારી. મોરાં ૧૧
- આશા તૃષ્ણા કીર્તિ વાસના, નામરૂપમોહ ધારી; મોરાં ૧૨
- શાસ્ત્રાદિક મત વાસના મુંઝયા, જીવો છે વ્યભિચારી. મોરાં ૧૩
- જડની અહંતા મમતા પરસ્ત્રી,—સંગે ન કો પ્રહયારી; મોરાં ૧૪
- માયા સ્ત્રીએ ખાધું સહુ જગ, ભટક્યો જીવ દુઃખ ધારી. મોરાં ૧૫
- શુદ્ધ બુદ્ધિ નિજ સ્ત્રી છે સારી, અનંતસુખ દેનારી; મોરાં ૧૬
- ખાટી મોહની વૃત્તિસ્ત્રીયોથી, રમતાં દુઃખ અપારી. મોરાં ૧૭
- પોતાના પ્રહયારીપણાનો,—ગર્વ તજે નરનારી; મોરાં ૧૮
- પ્રહયર્થના અહંકારે ખનો, ભાવથથી વ્યભિચારી. મોરાં ૧૯
- ખાલ્યથી પ્રહયર્થ ધરીને, ગર્વથથી વ્યભિચારી; મોરાં ૨૦
- થાતો આતમ નિશ્ચય જાણી, ધરે લયુતા સારી. મોરાં ૨૧
- પ્રહયારી કહેવાઈ શી રીતે, પ્રહયર્થ અહંકારી; મોરાં ૨૨
- પ્રહમાં ચરવું રમવું એવું, પ્રહયર્થ સુખકારી. મોરાં ૨૩
- ચામડીરૂપર્થને ચામડીરૂપે, મુંઝે ન જે નરનારી; મોરાં ૨૪
- મોહપરિણુતિસ્ત્રી સંગ છંડે, તેની બંધ બસિદારી. મોરાં ૨૫

દ્રવ્યને ભાવયત્રી બ્રહ્મચર્યને, જે ધારે નરનારી;	
અવંતાં તે પ્રભુ ઈશ્વર છે, નમ્રું વંદુ ગુણકારી.	મેરાં ૧૪
દાયિકવીર્યની રક્ષા કરવી, નવવાડે હિતકારી;	
શ્રીસંગ સુદિવિરૂદ્ધ જે કર્યો, ત્યાગે નિજ સુખ બારી.	મેરાં ૧૫
સર્વ પ્રતોમાં સાગર જેવું, પાલ્યકાલથી ધારી;	
બ્રહ્મચારી થાશે નરનારી, બનવું ન કામવિકારી.	મેરાં ૧૬
બ્રહ્મચર્ય સમ દાઈ ન સુખકર, અનંતશક્તિ ધારી;	
બુદ્ધિસાગર બ્રહ્મચર્યથી, પરમ પ્રભુતા યનારી.	મેરાં ૧૭

મોહમલ્લથી કુસ્તી.

(૩૬)

(બક્તિ એવીરે બાધ એવી. એ રાગ.)

મોહમલ્લથી કુસ્તી કરું છું, પ્રભુ બપની સદાય ધરું છું,	
રૂપ અનેક પરી મોહ આવે, બૂલે આતમમાન તે ફરે.	મેાં ૧
હતો નહતો ધર્મ પાછો આવે, જડભોગમાં સુખમાં જલ્દારે;	
જાને પાછે કાઢીને હરાવું, શુદ્ધ ઉપયોગથી થટ ફાવું.	મેાં ૨
તેથી જોયે ન માણે મૂઠે, છાનો સુપસુપ મંત્રો ફૂટે;	
મોહ ઉપર દોષ જે થાતો, ક્રોધરૂપે તે પાછે જલ્દારે.	મેાં ૩
દોષ ઉપર દોષ જે થાતો, ક્રોધરૂપે તે મન પ્રગટારે;	
દેહાકારમતિ તે કચવે, ઉપયોગ ધરે ટળી આવે.	મેાં ૪
આંખ આમલીમાંડિ પ્રમટે, પાછે ઉપયોગે તે વિષટે;	
રતુ ઉપર વૈર પચાવે, પાછે સમગ્રએ ફર આવે.	મેાં ૫
નામ રૂપને ઈર્ષિમાં આવે, જાને પાછે વગી ફર આવે;	
મોહ, અસંખ્યરૂપ કરે છે, જાન જોડેને બદુ વિરૂદ્ધ છે.	મેાં ૬

- જાણ્યું મરી ગયો તે પૂરો, પણ આવે પ્રસંગે શૂરો;
 શાંત થઈ ઠરવા નહીં દેતો, છાનો પ્રગટી કંઈ કંઈ કહેતો. મોં ૭
- મોહ શયતાન માર્યો ન મરતો, દૂર કરતાં તે પાછો ફરતો;
 સામાસામી દાવ લેવાતા, નીચે ઉપર બન્ને થાતા. મોં ૮
- મોહ સરખો ન બળીયો બીજો, આતમ તેના ઉપર ખીજ્યો;
 આતમ ખીજતાં પાછો આવ્યો, સમભાવે પાછો હઠાવ્યો. મોં ૯
- મોહ સૈનિક લાખો હજારો, તેનો થાતો જખરો ધુજારો;
 જ્ઞાનધ્યાને પાછા હઠાવું, મદં આતમ જાણી ફાવું. મોં ૧૦
- પાછો મોહ બળી થઈ આવે, પણ ઝાઝો ટક નહીં દાવે;
 હજીસુધી મહાયુદ્ધ ચાલે, રહ્યો ઉપયોગ સમતા વિચારે. મોં ૧૧
- મોહ જીતીશું નિશ્ચય આવ્યો, મોહ યુદ્ધમાં ચેતન ફાવ્યો;
 હજી યુદ્ધ કરંતો રહુંછું, સાચે સાચી વાતો કહુંછું. મોં ૧૨
- મારું આતમબળ હવે વધતું, મોહમક્ષતું જોર છે ઘટતું;
 ત્હોયે પલપલ ઉપયોગે ચાલુ, મોહયોદ્ધાને પ્રગટ્યો ટાલું. મોં ૧૩
- પુરુષાર્થ કરંતાં મરવું, મોહ મક્ષતે મારી તરવું;
 એવા નિશ્ચયે જીવુંછું જગમાં, બર્યો વૈરાગ્ય તન રંગોરગમાં. મોં ૧૪
- મોહની સુખ મીઠી વાતો, તેને મારી જ્ઞાને લાતો;
 મોહ મારીને પ્રજરૂપ થાવું, પ્રભુધ્યાને મોહ હઠાવું. મોં ૧૫
- આતમ આનંદ ઝાંખી આવી, પુદ્ગલસુખ બ્રાન્તિ હઠાવી;
 હજી આતમ ઉપયોગ ધારું, હજી મોહના દાવો વારું. મોં ૧૬
- મોહ જીતીને સુખિયા ધારું, પ્રભુપદની ઋદ્ધિ કમાશું;
 ભુદ્ધિમાનર પ્રભુપદ વરશું, થયો નિશ્ચય ધાર્યું કરશું. મોં ૧૭

અલક્ષ્યાત્મા.

(ત્યાગીકા વેષ બનાયા બે. ત્યાગકુ કયુ ન પાયા બે. એ રાગા)

(૩૭)

આતમ અકલકલા ત્હારી, તાલારી અલખ ગતિ ન્યારી;
 નહિ તું માયા નહિ તું કાયા, નહિ તું પવનને પાણીરે;
 નહિ તું પૃથ્વી નહિ તું અગ્નિ, નહિ આકાર નિશાની. આતમં ૦ ૧
 નહિ તું નારી નરને નપુંસક, નહોં યુર ને ચેહારે;
 નહિ તું ત્યાગી નહિ ધરખારો, નહિ તું મનને મેળા. આતમ ૦ ૨
 નહિ તું કાયા નહિ તું વાણી, નહિ તું પ્યારો પ્યારીરે;
 નહિ તું હિંદુ જૈન મુસલમાન, નહિ તું હલકો બારી. આતમ ૦ ૩
 નહિ તું કાળો ગોરો ધોળો, નહિ માયા બંધાણીરે;
 નહિ તું કર્મને નહિ તું મોહી, નહિ તું દુનિયાદારી. આતમ ૦ ૪
 બ્રાહ્મણ ક્ષત્રિય વૈશ્ય ન શૂદ્ર જ, સર્વ વર્ણથી ન્યારોરે;
 અમકાતો નહિ નહિ અમકાથો, એવ છે ત્હારો ન્યારો. આતમ ૦ ૫
 નહિ તું હંચો નહિ તું નીચો, પુદ્ગલદરયથી ન્યારોરે;
 આંખે દેખાતો તે તું નહોં, નહોં મરણ અવતારો. આતમ ૦ ૬
 જથ અપજથ પુદ્ગલથી ન્યારો, નહિ તું ધનને સત્તારે;
 ઇન્દ્રિયોથી તું છે ન્યારો, નહિ તું મિલકત મત્તા. આતમ ૦ ૭
 તું દેખે ને તુંહિ દેખાવે, તું ગાવે ગવરાવેરે;
 તુંહિ સુણે ને તુંહિ સુણાવે, તું સગ એવ કરાવે. આતમ ૦ ૮
 તુંહિ બણે ને તુંહિ બણાવે, તુંહિ નિજને ધ્યાવેરે;
 સખ એવો તું કરે કરાવે, ન્યારો થે સમજાવે. આતમ ૦ ૯
 તુંહિ કર્તા તુંહિ અકર્તા, અજ્ઞ તમાસો ત્હારોરે;
 અનેકદિમયને તેથી, કલુમાં યાવે ન્યારો. આતમ ૦ ૧૦

આપ આપતું જનન કરે ને, આપોઆપ સુણાવેરે;
 સુણનારે ને ગાનારે તું, બાજી અજબ જણાવે. આતમ૦ ૧૧
 રવામી ને સેવક તું પોતે, નાગર નટની બાજીરે;
 તેમાં સમજ્યા ચૂપ બન્યા તે, ગ્રાહણ જતિને કાજી. આતમ૦ ૧૨
 તું નહિ વ્રત તપ મક્કા કાશી, નહિ કાજી સન્યાસીરે;
 શોધકને સર્વંજ તું છે, સમજે ટળે ઉદાસી. આતમ૦ ૧૩
 શોધે નિજને તુંહિ શોધાવે, હું તું તેથી ન્યારારે;
 હું તું તેમાં તુંહિ સખમાં, કરતો જગ ઉજિયારો. આતમ૦ ૧૪
 હુણ પૂતળી સાગરમાં ગઇ, સાગરમાંહી સમાણીરે;
 બુદ્ધિસાગર આતમરૂપનો, પાર ન પામે વાણી. આતમ૦ ૧૫

આરોગ્યવાન્.

(આધવજી સંદેશો કહેશો શ્યામને. એ રાગ.)

(૩૮)

આરોગ્યવંતાં નરનારી તે જણવાં,
 બ્રહ્મચર્યનો કરે ન જંગ લગારજો.
 સ્ત્રિ નિરૂદ્ધર્મોથી વીર્ય ન ખેરવે,
 દેહવીર્યની રક્તમાં બટુપ્યાર જો. આ૦ ૧
 ભૂખમથી પણ કંઈક એહું આવતાં,
 મરનું મીઠું આવતો પરિહાર જો;
 નિદ્ર વસ્તુઓ ગળપણને નહીં વાપરે,
 શરીર સર્વ રહે તેથી નિર્વાર જો. આ૦ ૨
 તમેજીવી ખેતક ન કરાવે વાપરે,
 કુશળારથી દીર્ઘ જીવે નરનાર જો;
 રૂપબદ્ધને બાકથી હાલુ આદરું,
 જોગવાં નરનારી જમ સુખદાર જો. આ૦ ૩

ટાઠ તાપમાં જોને દુઃખ ન થાય છે,
ભરવૃષ્ટિમાં ફરતાં ન ચરદી થાય જો;
બદામીરંગની વિઠાની આરોગ્યતા;
કબજાયાત વણ દેહારોગ્ય ગણાય જો.

આં ૪

કાયા અન્નને જીરવે આરોગી જનો,
સ્વચ્છ હવા જલથી આરોગ્ય રહાય જો;
ખુશી જગ્યામાં ફરતાં રોગો નહીં થતા,
બ્રહ્મચર્યથી શત વર્ષાંજન થાય જો.

આં ૫

દેહનું વીર્ય તે રાજ દેહનો જણવો,
તેના નાશે સર્વનાશ ઝટ થાય જો;
વીર્યના નાશે રોગે તનુ ઘેરાય છે,
મોટાં કાર્યો કર્યા વિના જીવ જાય જો.

આં ૬

ક્રોધ માન માયાને લોભ કપાય વણ,
કામ દ્વેષ વણ મન, આરોગી ગણાય જો;
તનમનના આરોગ્યે નિર્મલ આત્મા,
સમભાવી થૈ શુક્તિપુરીમાં જાયજો.

આં ૭

માંસ મદિરા દેરી વસ્તુ આહારથી,
દુર્બંધનોથી નહિ આરોગ્ય લગારજો;
મૈથુન આદિ ઇચ્છાઓ મન રોગ છે,
તેથી આરોગ્યે લાગે અંગારજો.

આં ૮

તપાયથી વધુ પાણી પીવું નહીં કદિ,
બૂખયથી વધુ લેવો નહીં આહારજો;
વહેલા સુષ્કને વહેલા હોં ને નરો,
શોક લીલિત વણ આરોગી નરનારજો.

આં ૯

ગરીબ લીખારીને અનાથો, અશરણુ જે દેખાતાં બાલ; ૭
 તેની સેવામાં પ્રભુ લક્ષિત, માની વર્તો નરને નાર.
 અરે માનવો જગો ઉઠો, સમજી કરશે પરોપકાર;
 માટીમાં તનુ માટી મળશે, જે પહેલાં કરશે ઉપકાર. ૮
 વૃક્ષ નદી વાયુ સરવરને, મેઘો કરતા પરોપકાર;
 સંતોના પગલે ચાલીને, દાન કરો ઝટ થૈ હુશિયાર. ૯
 પ્રતિબદ્ધો ને કીર્તિ ઈચ્છા,—ત્યાગી નિષ્કામે નરનાર;
 દુઃખીઆને સહાય કરો ઝટ, ધર્મ તમારો એ નિર્ધાર. ૧૦
 વિદ્યા ધન ઔષધને વસ્ત્રો, પાણીને ભોજન આહાર;
 આપો જને જે યોગ્યજ તે, એજ તમારો ધર્મ છે સાર. ૧૧
 પરોપકારે મરતાં મુક્તિ, સુખ શાંતિ પામો નિર્ધાર;
 નાત ધર્મનો ભેદ તજીને, સૌનું દુઃખ હરો નરનાર. ૧૨
 એકગણું આપીને-સામું, કોટિગણું ફલ પામો બેશ;
 સર્વ જીવોનું ભલું કરતાં, મુક્તિ થાશે ટળશે ક્લેશ. ૧૩
 માટે બાલક યુવાન વૃદ્ધો, દયા દાનને કરશે નિત્ય;
 પ્રભુપદ પ્રાપ્તિ એથી નક્કી, આતમ થાશે પૂર્ણ પવિત્ર. ૧૪
 કાળ અચાનક આવી ઝડપે, માટે નહીં લગાડો વાર;
 પ્રુણ્ય કર્મ જે ધર્મ કર્યું તે, જશે ન નિષ્ફલ નક્કી ધાર. ૧૫
 દુરાચાર દુર્ગુણ વ્યસનોથી, માનવ ગણને તુર્ત ખચાવ;
 ભક્ત સંતની રીતિ એ છે, પરોપકારે લક્ષ લગાવ. ૧૬
 ભલું કરી લે વાર ન કરરે ! ! ધર્મ કરી લ્યો નરને નાર;
 બુદ્ધિસાગર ધર્મ કરતાં, સફલ થશે માનવ અવતાર. ૧૭

મોહસાંધે યુદ્ધ.

(જીવલંકા ધાટ નવ શીઠ ધડે એ રાગ.)

(૪૦)

પ્રભો ॥ તુજ સાથે પ્રીતિ કરું, મોહને મારી સુક્તિ વરું;
 કમ મહાશયતાનની સાથે, જ્ઞાને કુસ્તી કરું;
 મોહના સહુ યોદ્ધાંઓ મારી, નિર્ભય દેશે કરું. મોહને૦ પ્રભો૦ ૧
 કામના સર્વ વિચારો ટાળું, કામવાંસનાં હરું;
 નામરૂપનો મોહ ન ધારું, મોહી થી નહીં મરું. મોહને૦ પ્રભો૦ ૨
 ક્રોધ આંન માયા ને લોભતું, —મૂળ જડને સંહરું;
 આતમ આપસ્વરૂપે ખેડું, જડ મંમતા પરિહરું. મોહને૦ પ્રભો૦ ૩
 આતમસ્વરૂપે રમણ કરીને, પ્રભુ ચારિત્રને ધરું;
 લઘુ બાળકની પેઠે સરલ થી, સત્ય જીવન આદરું. મોહને૦ પ્રભો૦ ૪
 રાગ શેષની સાથે લડીને, સમતાથી સંચરું;
 વૈર ન ધારું મારે તે પર, પવિત્ર આતમ કરું. મોહને૦ પ્રભો૦ ૫
 પ્રભુ તુજ માટે તાલાવેલી, લાગી દિલ તરફડું;
 મરણ જીવનની પેલી પાડે, થી પ્રભુપદને વરું. મોહને૦ પ્રભો૦ ૬
 તુજ વણ પ્રભુ હું અન્ય ન ઇચ્છું, તુજપદ ઇચ્છું ખરું;
 પ્રભુરૂપ થાવા નિશ્ચય ધાર્યો, હવે ન મોહે મરું. મોહને૦ પ્રભો૦ ૭
 મરણ વંગેરે ભય દૂર હીધા, પ્રભો ॥ તુજ જીવન ધરું;
 જ્ઞાન સમાધિ સમતા ધારી, પ્રભુભય થીને કરું. મોહને૦ પ્રભો૦ ૮
 મન વચ કાયા નિર્મલ ધારું, પાપવિચાર ન કરું;
 મરું પણ અન્યનું ખૂરું ન ઇચ્છું, નિશ્ચયથી નહીં કરું. મોહને૦ પ્રભો૦ ૯
 આતમભાવે સર્વજીવોની, સાથે વર્તન ધરું;
 મમતા અહંતા ધરું ન ક્રિયિત, સત્ય માર્ગ સંચરું.
 મોહને૦ પ્રભો૦ ૧૦

મહાઈં સર્વે તે તહાઈં શ્રીધુરે, તહારા રૂપને લીધું દીધુરે,
 પ્રભુ પામીશ અમૃત પીધુરે, પ્રભુ પ્રેમે કારજ સિદ્ધયુરે;
 બુદ્ધિસાગરે પાસું મંગલમાલા, મારા બહાલાના થયા અપકારા.

પ્રભુ ૧૧

પ્રભુપદ પ્રાપ્તિ સાધન.

(લક્ષિત મારગ છે શરાનો નહીં કાયરનું કામ જોતે. એ રાગ.)

(૪૨.)

પ્રભુપદ મેળવા માટે તો, સર્વ કદાચ્છ ત્યાગ ! ! આતમ.
 માથાસાટે મુક્તિ મળતી, શરાના છે ખેલ. આતમ પ્રભુ ૧
 મરજીવા મરેઈ પ્રભુ પામે, કાયર ભાગી જાય, જોતે;
 પ્રભુમાં પૂરણ લગની લાગે, સહુમાં પ્રભુ પરખાય જોતે. પ્રભુ ૨
 અણુ અણુથી પણ લધુ માને, લધુતા એવી ધાર જોતે;
 સર્વ જીવોને પ્રભુરૂપ માની, સેવે બહુલા પ્યાર, જોતે. પ્રભુ ૩
 નામરૂપના મોહને બાળી, સાચો ખાખી થાય જોતે;
 મોહની સાથે કુસ્તી કરતો, આતમમાં મરી જાય જોતે. પ્રભુ ૪
 સર્વ જીવોને પ્રભુરૂપ દેખે, દેખે ન કોના દોષ જોતે;
 વૈરીમાં પણ પ્રભુને દેખે, કરે ન દોષર શેષ જોતે. પ્રભુ ૫
 આંખોમાં ને આમડીમાંહી, રહે ન કામવિકાર જ્યારે;
 બદી રહે નહિ મોહની મનમાં, પ્રગટ પ્રભુ પરખાયત્યારે. પ્રભુ ૬
 સર્વ લોકની સેવા લક્ષિત, એજ પ્રભુની સેવ સારી;
 કરતાં પ્રભુનો અનુલવ આવે, આતમ આનંદ હોય મારી. પ્રભુ ૭
 અંગોઅંગમાં રંગોરંગોમાં, પ્રભુની લગની પ્રીતિમારી;
 જોતે ત્યારે પ્રભુ જીવંતા, મળતા નક્કી સત્યધારી. પ્રભુ ૮
 વેદ પુરાણ ને બાઈબલમાંહી, દુરાન આગમમાં ન એછે;
 એતો નકશા સાક્ષી નિશાની, જીવંતો તનમાંહિ તેછે. પ્રભુ ૯

મન તન એછે મસ્જીદ મંદિર, તેમાં સાચો દેવ જોને;
 નિર્મોહી થાતાં દેખાતો, આપોઆપજ પ્રભુજી છેને. પ્રશ્ન ૧૦
 દેહ દેવળીયાંમાંહિ સર્વે, -જીવો પ્રભુ સ્વરૂપે જાણો;
 દોષો દુશુણુ યાજો નકી, પ્રભુથી તું નહીં લેશ ન્યારો. પ્રશ્ન ૧૧
 પ્રભુ છે પાસે જરા ન દૂરે-પડાઓ કરી દૂર જોને;
 દુનિયામાયા દૂરે મૂકી, પ્રભુના માટે ખૂબ રોને. પ્રશ્ન ૧૨
 આંખો અવસર ચક્ર ન આતમ, જડમાં તુજને મૂઠે ગોતે;
 નિર્મોહી થાતાં તું પોતે, જળહળતો પરખાય જ્યોતે. પ્રશ્ન ૧૩
 અનંત નૂરના દરિયામાંહી, પડિયા તે પ્રભુરૂપ જોતે;
 નામ રૂપના મોહને ભૂલ્યા, ભગવંત આપોઆપ જ્યોતે. પ્રશ્ન ૧૪
 મોહથી અળગા થઈ પ્રભુ વળગ્યા, પામ્યા ભવનો પાર સંતો;
 ભુક્ષિસાગર આંતમ ઉજગર, સહજનંદે નિત્ય બકતો. પ્રશ્ન ૧૫

પ્રભુ સન્મુખ ગમન.

(ભક્તિ એવીરે ભાઈ એવી. એ રાગ.)

(૪૩)

આતમપ્રભુ ! ! તુજ સન્મુખ આહું, તેમ કંઈ કંઈ નવું નવું જાણું;
 તુજ સન્મુખ હગવું ભરાવું, પડે ચૂકવવું કર્મનું ખાણું. આ ૦ ૧
 તુજ શ્રદ્ધા પ્રીતિખલ ભારી, દુઃખ પડતાં ન બહ હારી;
 મોહની સાથ યુદ્ધને કરવું, વળી આગળ પગલું ભરવું. આ ૦ ૨
 આલવું આરે ખાણુ તપાસી, પ્રભુના થઈ પૂર્ણ વિચારી;
 હો હો મોહ હલ્લો કરતો, ગાફલ મોહવરી થઈ મરતો. આ ૦ ૩
 આવે વસમી યુદ્ધની ધાટી, મોહકામની વસમી ધાટી;
 નામ રૂપનો મોહ હઠાવી, બલી આતમભાવના ભાવી. આ ૦ ૪
 જવું આગળ આતમપ્રદેશો, દેખું જ્યાં નહિ રાગને રોષો;
 નહીં આધિ બ્યાધિ ઉપાધિ, પ્રભુ સન્મુખ સુખ નિરાખાધ; આ ૦ ૫

પ્રભુ જ્યોતિ અનંત પ્રકાશે, નિજથી પ્રભુ ભિન્ન ન ભાસે;
 મરજીવા પ્રભુ પાસ જાવે, આતમપ્રભુ પોતે સુહાવે; આ૦ ૬
 સાગરમાં ગાગર પાણી, મળ્યું એક સ્વરૂપે નિશાની;
 બુદ્ધિસાગર પ્રભુને મળિયો, જ્યોતિ જ્યોતે ચિદાનંદ મળિયો. આ૦ ૭

આત્મપ્રભુ પ્રગટ્યાની નિશાની.

(ભક્તિ એવીરે ભાધ એવી. એ રાગ.)

(૪૪)

આતમ પ્રભુ પ્રગટ નિશાની, વાણીમાં શાન્તિ મજાની;
 નહીં આશા તૃષ્ણા કર્યાની, નથી મોહની તાણાતાણી. આ૦ ૧
 દયા દરિયો સત્યતા બરિયો, મોહ ભારીને જે ઉગરિયો;
 રાગ રોષ ન મરે તારું, જેતું, મનહું નહીં વૈરવાણું. આ૦ ૨
 પ્રભુ સન્મુખ મનહું વાળે, ચહે નહીં દુનિયાના આળે;
 પામે આતમરસની ખુમારી, હસતું મુખ પ્રભુ વાત પ્યારી. આ૦ ૩
 શુદ્ધ પ્રેમને ઉપકાર કાજ, પ્રભુતું પ્રગટ્યું સાત્રાજ્ય;
 આતમ પ્રભુ તાણાવેલી, લાગી જ્યાં પ્રભુપ્રીતિદેલી. આ૦ ૪
 પ્રભુ વણ બીજે ચિત્ત ન રીઝે, પ્રભુમસ્તીમાં મનહું ભીજે;
 મોહભાયાની ખટી નહીં મનમાં, પ્રગટ્યા ત્યાં આતમપ્રભુ તનમાં. આ૦ ૫

નાત અત વેષ સિમ જૂલે, જડવસ્તુના મોહે ન દૂલે;
 કરે આતમની સત્ય શુદ્ધિ, ધારે નિર્માણી નિર્મલ બુદ્ધિ. આ૦ ૬
 સવ જીવને પ્રભુ સમ જાણે, શુદ્ધ ઉપયોગે મન આણે;
 સેવા ભક્તિ ઉપાસના માને, ચિદાનંદ આતમ પ્રભુ માને. આ૦ ૭
 રમે દુર્હર્ષને સુલેખે અવે, સુખેરૂપે પ્રગટ પ્રભુ ભાવે;
 બુદ્ધિસાગર પ્રભુ દિવ પ્રગટે, ત્યારે મોહની તૃષ્ણા નિવટે. આ૦ ૮

મુક્તિપન્થ.

(સિદ્ધ જગત ચિર શોભતા. ઐ રાગ.)

(૪૫)

સાચો મુક્તિનો પન્થ છે, જૈનધર્મ આરાધ્ય ॥	
દાન શીયલ તપ ભાવના, સંયમ સત્યને સાધ્ય.	સાચો ૧
દોષ માન માયા લોભને, કામને વૈર નિવાર;	
જડની મમતાને વારજે, મનના મોહને માર.	સાચો ૨
મનવચ કાયાથી ભિન્ન છે, આતમપ્રેમ લગાવ;	
મનવચ કાયા પવિત્રતા, કરીને આત્મ જગાવ.	સાચો ૩
માઈ તાઈ જગમાં નહો, ત્યાગી દે રાગરોપ;	
મનવચ કરવાથી મુક્તિ છે, પ્રગટે ઘટમાં સંતોષ.	સાચો ૪
સમતા સરલતા શુદ્ધતા, લઘુતાથી જગ ચાલ;	
વૈરાગ્યે મન વાળીને, પ્રગટ્યા દોષને ટાળ.	સાચો ૫
જલવિષયોનારે ભોગમાં, સુખની બુદ્ધિ ન ધાર;	
આતમ સુખ પ્રગટાવવા, આતમમાં મન વાળ.	સાચો ૬
દુષ્ટ વિચારોનેરે ત્યાગજે, બૂડમતામદ ત્યાગ;	
વિષસમ વિષયોને બાંધી તું, આતમભાવેરે ભગ.	સાચો ૭
ઈચ્છન દામિની મોહને, સર્પની પેઢેરે છંડ;	
ચોરી બરીને પરિહરી, આતમમાં રહ મંડ.	સાચો ૮
દેહાધ્યાસને છંડી દે, આતમ ઉપયોગી થાવ ॥	
ઈશન જ્ઞાન ચારિત્રની, સાચી લગની લગાવ.	સાચો ૯
પ્રજ્ઞા જ્ઞાન આનન્દ છે, એવા પ્રજ્ઞ પ્રગટાવ;	
આતમ લગની લગાડીને, આતમપ્રદને જગાવ ॥	સાચો ૧૦
બલે દેખે તું આતમા, કરતો ત્વપર પ્રભાસ;	
ને તું પ્રજ્ઞ નિજ બલુજે, એવો પર વિશ્વાસ.	સાચો ૧૧

સેવા ભક્તિને જ્ઞાનથી, કરજે આતમ શુદ્ધ;	
સમપરિણામેરે આતમા, થાવે ઝટ શિવ બુદ્ધ.	સાચો ૧૨
શાસ્ત્ર વિષય લોકવાસના, કામની વાસના ટાળ;	
ધારણા ધ્યાન સમાધિથી, આતમરૂપમાં મ્હાલ.	સાચો ૧૩
સમક્તિ અણુવત વિરતિ, નિઃસંગ ભાવને ધાર;	
જૈનધર્મનું એ મર્મ છે, સદ્ગુણ ધર !! સદાચાર.	સાચો ૧૪
મૈત્રી કરણા મધ્યસ્થતા, કરણા ભાવને ભાવ !!	
આતમ વેણુ પરભાવને, મનમાં પ્રગટયો હઠાવ !!	સાચો ૧૫
મનનું કહ્યું કરવું નહીં, આતમનું કહ્યું જ્ઞાન !!	
મનમાં આતમ પ્રેરણા, ઝીલી થા ભગવાન,	સાચો ૧૬
સહુદર્શનીધર્મપન્થીઓ, પામે સમતાથી મુક્તિ;	
જૈનધર્મ સત્ય સાર છે, સમતા ભાવથી મુક્તિ.	સાચો ૧૭
આતમવડે નિજ આત્મની,—મુક્તિ નિશ્ચય થાય;	
બુદ્ધિસાગર આતમા, આનંદ મંગલ પાય.	સાચો ૧૮

પરમેશ્વરપ્રાર્થના સ્તવન.

(માયામાં મનહું મોહ્યુંરે. એ રાગ.)

(૪૬)

પરમેશ્વર પ્રભુજી પ્યારારે, બહાલામાં બહાલા;
 મુજ આતમ ઉદ્ધરનારારે, છો જગ આધારા. ॥
 અર્પાઈ ગયો પ્રભુ તુજમાં, રોમેરોમે તું મુજમાં;
 તુજ ઝાંખી છે મુજ સુઝમારે બહાલા ૦ પરમેશ્વર ૦ ૧
 પાંચે ઈન્દ્રિયો મ્હારી, તુજ સેવામાંહી ધારી;
 અણબેલા લેજો હગારીરે. બહાલા ૦ પર ૦ ૨

મન વાણી, ભક્તિભાટે; તુજ ભક્તિ ચિરને સાટે;
ધારી છે મુક્તિ વાટેરે. ઠ્ઠાલા ૦ ૫૨૦ ૩

વિયોગ ન પલનો થાશે, પ્રેમે પરગટ પરખાશે;
પ્રભુમય જીવન મુજ થાશેરે. ઠ્ઠાલા ૦ ૫૨૦ ૪

જીવું તુજ રૂપે થાવા, બીજ ન ઈચ્છું દહાવા;
છંદ્યા જડ મોહના દાવારે. ઠ્ઠાલા ૦ ૫૨૦ ૫

મન વાણી તતુના બનાવો, તુજ ભક્તિભાટે થાવો;
આતમરૂપે પ્રગટાવોરે. ઠ્ઠાલા ૦ ૫૨૦ ૬

પ્રભુ ચિદાનંદ શુભધારી, આપોઆપ જ ગાઈ ભારી;
બુદ્ધિસાગર બલિહારીરે. ઠ્ઠાલા ૦ ૫૨૦ ૭

પ્રમુસહાયની પ્રાર્થના સ્તવન.

(રાગ ઉપરનો.)

(૪૭)

પ્રભુ ઠહેલા રહાયે આવોરે, મુજ દીનદયાલા;
સેવકને જલ્દી ઉગારોરે, પરમેશ્વર ઠહાલા ॥
મુજને મોહ રાક્ષસ ભારે, દુઃખ દેતો લેંચ ન હારે;
તુજ વણુ નહીં દાઘ ઉગારેરે. મુજ ૦ પ્રશ્ન ૧

લડુંછું મોહની સાથે, કુસ્તીથી હાથોહાથે;
આતુંછું બાયંબાયેરે. મુજ ૦ પ્રશ્ન ૨

પટછીને મોહને પાડું, પાછો લેઇ આવે ધાડું;
લડવામાં સદુ દિન ગાળુંરે. મુજ ૦ પ્રશ્ન ૩

સંતાઈ મોહ સતાવે, ત્યાં જોર ન માડું કાવે;
ભાગીને પાછો આવેરે. મુજ ૦ પ્રશ્ન ૪

તુજ રહાયે મોહને મારું, નિશ્ચય એવો દિલ ધારું;
તનુ વાણી દિલ કર્યું તહારું.

મુજ૦ પ્રભુ૦ ૫

તુજ માટે તુજ અર્પાયો, તુજ જીવનમાં લય લાયો;
તુજ શ્રદ્ધા પ્રીતિ જીવાયો.

મુજ૦ પ્રભુ૦ ૬

અહં ન ! ! અલખેલા આવો, અસંખ્ય પ્રદેશે સુહાવો.
બુદ્ધિસાગર સુખદાવો.

મુજ૦ પ્રભુ૦ ૭

જગત્ જીતનાર.

(૪૮)

જગ જીત્યો તેહ જાણુ, આતમ ! જગ જીત્યો તેહ જાણુ ॥

આશા તૃષ્ણા દૂર નિવારી, જગમાં ન રોષ વા ધ્યાર.

આ૦

મૈથુન ભોગની ઇચ્છા જીતી, આસક્તિ ન લગાર.

આ૦ ૧

આતમ સમ જગજીવો જાણુયા, આતમ સમ સહુ પ્રાણુ;

આ૦

રાગ ને દ્વેષનાં બંધન છંડ્યાં, ઇચ્છે ન કીર્તિ માન.

આ૦ ૨

હિંસા કરે નહીં જૂઠું ન બોલે, ચોરી કરે ન લગાર;

આ૦

વિષાસમ ધન કંચન જાણુ, જરા ન કામ વિકાર.

આ૦ ૩

માતાસમ સ્ત્રીદેહો ભાસે, ચર્મરૂપે ન મુંઝાય;

આ૦

ઇન્દ્રિય જડસુખ ઇચ્છા ટાળી, શુદ્ધાતમને ધ્યાય.

આ૦ ૪

ક્રોધ માન માયા લોભ નિવારી, ધરતો આતમજ્ઞાન;

આ૦

દેહમાં રહે તો પણ નહીં મોહી, આતમમાં મસ્તાન.

આ૦ ૫

હિંસા કરે ન કરાવે ક્યારે, મારે મોહ શયતાન;

આ૦

મનવશ કરીને દેહમાં એકલો, રહેતો તે ભગવાન.

આ૦ ૬

મનને જીત્યો તે જગ જીત્યો, મોહ માર્યો તે મહાન;

આ૦

બુદ્ધિસાગર શુદ્ધાતમ પ્રભુ, જીવંતો તે પ્રમાણ.

આ૦ ૭

ગુલામ.

(રાગ હપરનો.)

(૪૯)

ગુલામ તેહ ગણાય, જગત્માં ગુલામ તેહ ગણાય ॥

મોહના તાબે યાય.	જગત્માં ૦
જડમાં સુખની ખુદ્ધ ધારે, વિષયભોગને ચ્હાય;	જગત્માં ૦
દેહને આતમ માને મોહે, કરે ઘણા અન્યાય.	જગત્માં ૧
ક્રોધ માન માયા લોભના તાબે, રહેતો કરે જડ પ્યાર;	જગ ૦
વૈર વિરોધને પાપ કરે બહુ, સેવે જ દુરાચાર.	જગત્માં ૨
સંસારમાં સુખ માની બેઠો, કરતો દુષ્ટ વિચાર;	જગ ૦
રાગદ્વેષમાં આયુ ગાળે, કરે ન પ્રભુથી પ્યાર.	જગત્માં ૩
ઈચ્છન કામિનીમાં સુખ માને, દુર્બસિનો ધરનાર;	જગ ૦
પ્રભુની પાસે જડસુખ માગે, હિંસક બૂઝ વદનાર.	જગત્માં ૪
ચોરને મેથુનકામી દરામી, મનનું કલ્તું કરનાર;	જગત્માં ૦
મનચયતાનના વશમાં પડેલો, રાજ્યમાં સુખ ગણનાર.	જગત્માં ૫
ચહેરચાહો ચઢી ઇન્દ્રો, મોહે છે દાસના દાસ;	જગત્માં ૦
મનદાસવશ નહીં તે નહીં દાસો, ખીજછે દાસો ખાસ.	જગત્માં ૬
આતમના વશ કયું મન જણે, ઈન્દ્રના ઈન્દ્ર તે ખાસ;	જગત્માં ૦
બુદ્ધિસાગર આતમ સુખિયા, પ્રભુ છે તે નહીં દાસ.	જગત્માં ૭

સાધ્ય.

(પૂર્વ થયો છે ખેલ સગનો પૂર્વ થયો છે ખેલ. એ રાગ.)

(૫૦)

પરમાતમ પદ સાધ્ય, સાધન લાખો કંઈટો ગણાય;

જાખે વીરજિનરાય.

સાધન ૦

- નગર એક માર્ગો ધણારે, પંથો ન નગર ગણાય,
ભિન્ન ભિન્ન પંથોવડેરે, નગરમાં લોકો જાય. સાધન૦ ૧
- સર નદી કૂપાદિક ધણારે, જળનાં સ્થાન ગણાય;
તૃષા નિવારક સાધ્યમારે, જલ બહુવિધ સુહાય. સાધન૦ ૨
- ક્ષુધાનિવારક કાર્યમારે—ભોજન સાધન ભેદ;
કાર્ય એક સાધન ધણારે, સાધન ભેદે રથો ખેદ. સાધન૦ ૩
- લજ્જાશીત નિવારવારે, વસ્ત્રાદિ સાધન વૃન્દ;
સાધનભેદે ન ભેદતારે, સમજ નહીં મતિમન્દ. સાધન૦ ૪
- જ્ઞાન સાધ્યનાં સાધનોરે, ગુર્વાદિક બહુ જાય;
તરતમયોગે જાણવારે, જ્ઞાનીને કલેશ ન હોય. સાધન૦ ૫
- ગાય લેંસ બહુ જાતનીરે, દુગ્ધમાં સાધન જાણ;
સાધનને સાધ્યજ ગણીરે, મુંઝે મૂર્ખ અજાણ. સાધન૦ ૬
- પરમાત્મ પદ સાધવારે, ધર્મમાર્ગ બહુ ભિન્ન;
મનમોહ મારવા સાધનોરે, થાઓ ન ભેદે ખિન્ન. સાધન૦ ૭
- અસંખ્ય સાધન યોગછેરે, રૂચિ શક્ત્યાદિથી ભેદ;
સર્વ જીવોમાં જાણવારે, સમજ ન કરવો ખેદ. સાધન૦ ૮
- અનેક ધર્મને દર્શનોરે, વૈધરોગ બહુ જમ;
તરતમ યોગે સાધનોરે, નય સાપેક્ષે તેમ. સાધન૦ ૯
- દાકતર વૈધને ઔષધોરે, અનેક રોગ અનેક;
રોગો ઉપાયો અનેકછેરે, જાણી કરવો વિવેક. સાધન૦ ૧૦
- સાધનભેદે લડાલડીરે, યુદ્ધો મનુષ્ય સંહાર;
કરે તે ધર્મ ન જાણતારે, સમજ્યા ન ધર્મ લગાર. સાધન૦ ૧૧
- રાગ રોષ કામ મોહનેરે, મારે તે પ્રભુપદ પાય;
ગમે તે સાધન ભેદથીરે, સાધ્ય સાધે શિવ થાય. સાધન૦ ૧૨
- ધર્મ દર્શન પન્થ મોહથીરે, પ્રભુ દૂર ગાઉ કરોક;
મને માર્યાથી મુક્તિ છેરે, સાધને સાધ્યને જોડ. સાધન૦ ૧૩

સેવા ભક્તિ ઉપાસનારે, જ્ઞાન ક્રિયાને યોગ;	સાધન૦ ૧૪
અનેક સાધન અણુવારે, આતમશુદ્ધિ પ્રયોગ.	
જેમ જીવવાનાં સાધનોરે, સર્વજીવોનાં અનેક;	સાધન૦ ૧૫
તેમ પ્રભુપદ સાધ્યનારે, અસંખ્યહેતુવિવેક.	
દયા સત્ય અસ્તેયનેરે, બ્યભિચારનો ત્યાગ;	સાધન૦ ૧૬
મન વચ કાય પવિત્રતારે, પૂરણ પ્રભુપર રાગ.	
પ્રભુ સમ વિષ્ણુ અનુભવેરે, પરખે પ્રભુને તેહ;	સાધન૦ ૧૭
પ્રભુમય જીવને જીવતોરે, યાવે સદ્ગુણ ગેહ.	
વીર પ્રભુજી જણાવતારે, એવો ધર્મનો મર્મ;	સાધન૦ ૧૮
બુદ્ધિસાગર સાધ્યમરે, એવો છે જૈનધર્મ.	

અન્તર્નાદ આત્મ અવાજ—જ્ઞાનસ્ફુરણા.

મરાઠી સાખી.

(૫૧)

સંપ્રતિ જૂત ભવિષ્યના જ્ઞાનનો, આતમ પ્રભુ મહાહરિયો;
આતમમાથી પ્રગટે ધર્મો, સર્વશાસ્ત્રોથી ભરિયો.
આતમ પ્રભુનોરે અંતર અવાજ સાંભળશે, આતમ પ્રભુ કહ્યું કરશે.
આતમ૦ ૧

જ્ઞાનને ધ્યાન સમાધિયોગે, રાગદ્વેષવિયોગે;
પરાપર્યંતી સ્ફુરણપ્રયોગે, સુમતિના સંયોગે. આતમ૦ ૨
રાગ દ્વેષાદિક મનમોહની,—પ્રેરણાથી છે ન્યાસ;
મોહ અવાજને આત્મ અવાજનો, ભેદ કરી સત્ય જાણો. આતમ૦ ૩
ઉપશમ ક્ષયોપશમને ક્ષાયિક,—ભાવમાં જ્ઞાન પ્રકાશે;
મોહવિના સત્ય આત્મ અવાજે, સુણતાં સ્વયંચુર યાશે. આતમ૦ ૪

સર્વજ્ઞતાનાં શાસ્ત્રો ગ્રન્થો, ધર્મશાસ્ત્રો છે જગ્યા;
 આત્મ અવાજથી સત્ય જાણાતું, ધરો અંતર્થી નેહો. આતમ ૫
 રાગ દ્વેષ કામવૃત્તિયો ટળતાં, અંતર્માં સત્ય ભાસે;
 આતમ ગુરુને આતમ ચેલો, સત્ય છે આત્મપ્રકાશે. આતમ ૬
 આતમજ્ઞાનની સાચી સ્ફુરણા, તે છે આત્મ અવાજે;
 અંતર્ પ્રેરણા સાચી તે છે, પ્રગટાવી જગ છાજે. આતમ ૭
 કેવલજ્ઞાનીનો સત્ય અવાજ છે, પરખો આત્મ અવાજે;
 આત્મઅવાજથી સત્યપરીક્ષા, કરશે તો પ્રભુ રાજે. આતમ ૮
 સત્યજ્ઞાન તે આત્મ અવાજ છે, અનહદધ્વનિ પેલી પારે;
 હઠ સમાધિથી પેલી પારે, સમયોગે ટૂં લાજે. આતમ ૯
 આત્મ અવાજના ભેગો મોહનો,—અવાજ ઝટ ભળી જાવે;
 ધર્મના મતભેદો છે તેથી,—જ્ઞાની સમજે સ્વભાવે. આતમ ૧૦
 અંતર આતમ શુદ્ધ અવાજમાં, વેદાગમ સત્ય સર્વે;
 આત્મ અવાજને મૂંઝી દુનિયા, રહેતી મિથ્યાગર્વે. આતમ ૧૧
 મોહના સર્વ સંકલ્પ વિકલ્પો, વિણસે જ્યારે ત્યારે;
 અનંત જ્ઞાનાનન્દનો દરિયો, સ્વયં દેખાય છે ભારે. આતમ ૧૨
 આત્મ અવાજમાં જીવતાં સાચાં, ધર્મનાં શાસ્ત્રો સમાયાં;
 વેદાગમ દુરાનને ખાઇખસ, સાચાં તો માંહી જણાયાં. આતમ ૧૩
 ધર્મો ને શાસ્ત્રો પ્રગટ્યાં જ્યાંથી, તે આતમપ્રભુ પોતે;
 ક્યાં તું ભોળા બીજે ગોતે, ઝગહજે તું સત્ય જ્યોતે. આતમ ૧૪
 આત્મ પ્રભુ વિકાસી આતમ, યૈ અંતર્ મન રાખો;
 અંતરના પયગામ અવાજે, સુણીને સાચું જાણો. આતમ ૧૫
 અંતર્ આતમ સત્ય અવાજને, સુણે તે સત્યગુરુ થાવે;
 અંતર જ્ઞાનની પ્રેરણા વણ દોઈ, ગુરુ ન શિષ્ય સુદાવે. આતમ ૧૬
 અંતર અવાજ તે આતમનો છે, સુણશે આપોઆપે;
 સત્ય તે આતમમાંથી પ્રકાશે, સુઝે ન શબ્દની છાપે. આતમ ૧૭

સત્ય અવાજને ઠાળી ન દેવો, વર્તો સંત્ય અવાજે; આત્મભં ૧૮
 કાયામાંઆત્મ પ્રભુ પ્રગટે, ત્રણેજીવનમાં ગાજે. આત્મભં ૧૮
 મોહ ચયતાનના દુષ્ટ અવાજે, સુણુશે નહોં ન આદરશે;
 આત્મપ્રજ્ઞના અવાજે મૂઢી, બીજે ન ક્યાયે ફરશે. આત્મભં ૧૯
 શુદ્ધાત્મના જ્ઞાન અવાજથી, વર્તો નરને નારી;
 શુદ્ધિસાગરે આપોઆપજ, સત્ય પ્રભુ નિર્ધારી. આત્મભં ૨૦

આત્મદર્શન લગની.

(સિદ્ધ જગત ચિંત્ર શોભતા. એ સંગ.)

(૫૨.)

દર્શન ઘો મુજ આત્મા, તારી લાગી લગન;
 તુજ વણુ બીજું ઇચ્છું નહોં, કરવો તુજને પ્રસન્ન. દર્શન ૦ ૧
 તુજ વણુ બીજું શું ? દેખવું, તુમ વણુ બીજું ન મન્ન;
 તરફકતો તુજ વણુ બહુ, ત્હારા વણુ બજે તન. દર્શન ૦ ૨
 તુજ દર્શનમાટે તપ તપું, કરતો પ્રત જપ જ્ઞાન;
 તલસ્પર્શ તાલાવેલીએ, કરતો સંયમ ધ્યાન. દર્શન ૦ ૩
 તુજ દર્શનમાટે જીવુંહું, બીજું કાંઈ ન કાજ;
 મુજ મનમંદિરે શોભતો, ત્હારા વણુ ક્યું ? રાજ. દર્શન ૦ ૪
 આનંદ જ્ઞાન સ્વરૂપ છે, ત્હાકે નહોં જડરૂપ;
 જગ માતા અને બાપ છે, મળતાં નહોં દુઃખ ધૂપ. દર્શન ૦ ૫
 મોહના પડદાને ચીરતાં, આપોઆપ છે પાસ;
 દર્શન ઘો આપોઆપને, ઠાળી ઘો દુઃખધ્યાસ દર્શન ૦ ૬
 મોહવિનાશથી એકલે, આત્મદેહમાં થાય;
 આત્મદર્શન આત્મા, આપોઆપ તે પાય. દર્શન ૦ ૭

શમે શમેરે તું વસ્યો, મારા હૈકાના પ્રાણ;	
તુમ વણુ ગમતું ન ઠાઘથી, જીવંતા લગવાનું.	દર્શન૦ ૮
ચેન પડે નહીં તુજ વિના, જીવ્યું પલક ન જાય;	
તુજને સ્વમામાં ઝંખુંછું, પલ વર્ષો સમ થાય.	દર્શન૦ ૯
મોહનો સંગ ન રચતો, રચે નહીં કામ ભોગ;	
ભક્તિ ઉપાસના જ્ઞાનને. તુજ માટે ધર્યો યોગ;	દર્શન૦ ૧૦
છૂપાશે નહીં સાહિબા, થાઓ હજારહજાર;	
બહાલમ તારે બહાલ છે, જગ તુજ ભરપૂરનૂર.	દર્શન૦ ૧૧
હચે નીચે ને મધ્યમાં, આગળ પાછળ દેવ !!	
અપરંપાર અનંત છે, મહિમા કંઈ તુજ સેવ.	દર્શન૦ ૧૨
જ્યાં ત્યાં દેખું ત્યાં તારો, મહિમા ભાસે અનંત;	
દર્શન થો હવે તત્ક્ષણે, ક્ષણ નહિ જતું જીવંત.	દર્શન૦ ૧૩
ધન્વિયો મન તનયકી, લાગ્યો લગનીનો તાર;	
શ્રદ્ધા પ્રેમને જ્ઞાનમાં, ભાસ્યા તારણહાર.	દર્શન૦ ૧૪
દેખે ગાવે તું આપને, ધ્યાવે છે આપોઆપ;	
એવો અનુભવ આવીયો, આનંદ પ્રગટ્યાની છાપ.	દર્શન૦ ૧૫
આપોઆપના દર્શને, આતમ આતુર થાય;	
બુદ્ધિસાગર પ્રભુ મળે, પ્રભુરૂપ જીવો જણાય.	દર્શન૦ ૧૬

દર્શનદેશને સંતાતા આતમપ્રમુને ટપકો.

(ગંગાતટ તપોવનમાંથી બની રચના બારી. એ રાગ.)

(૫૩)

દર્શ દર્શન બહારે, આતમ પ્રભુ છૂપાતા,
 વિનમ્ર ચમકારે, પેઠે તને સંતાતા.

દર્શ

- મુદ્દોપયોગ પ્રવાહથી, કણુમાં કરે પ્રકાશ;
 જ્ઞાનાનન્દ સ્વરૂપથી, પ્રગટે છે દિલ ખાસ. દેઈં ૧
- ચોદ છુવનના સ્વામીરે, પ્રસન્ન થઈ હરખાતા.
 સૂરજ નીચે વાદળાં, આવે ને વળી જાય;
 તેમ તમારી છે દયા, અનુભવથી સમજાય.
 ઉપયોગે પ્રગટછારે, ખરા સમજ્યા જતા. દેઈં ૨
- અસંખ્ય જાતુ ચંદ્રમા, તારા ગણુને પ્રકાશ;
 તેથી અનંત પ્રકાશી તું, સ્વપરપ્રકાશી વિલાસ.
 તારા એકપ્રદેશમરિ, જગત્ સહુ સમાતું. દેઈં ૩
- તારા જ્ઞાનમાં જગ સહુ, ઉપજીને વિલુસાય;
 જ્ઞાનમાં જોય સંબંધથી, સર્ગ લયો પર્યાય.
 જ્ઞાનમાં જોયજગનારે, કર્તા ને હર્તા સદા. દેઈં ૪
- અનંત જ્યોતિ તાલારી, આનંદ અપરંપાર;
 કર્તા કર્મ કરણુ તુંહિ, સંપ્રદાન નિર્ધાર.
 અપાદાન આધારારે, કંઈક તમે સમજતા. દેઈં ૫
- અંતર પટકારકમથી, —અસંખ્ય તારાં નામ;
 અનંત તહાઈં રૂપ છે, તુજને કરૂં પ્રણામ;
 સેવક સ્વામી તું પોતેરે, આપોઆપ પ્રજા માતા. દેઈં ૬
- અમલકાર દરિયો તુંહિ, સર્વ લખિં ભંડાર,
 જ જોઈએ તે તુજવિષે, અનંત ધર્માધાર;
 અકલંક અવિનાશીરે, નિજનંદ નિર્માતા. દેઈં ૭
- ઉત્પત્તિ વ્યય જ્યોત્યમય, ગુણુપર્યાયાધાર,
 દર્શન ધર્મની ખાણુ છે, ભવોદધિ તારણુહાર;
 અનંત શક્તિના સ્વામીરે, પિતા માતા શ્રાતા. દેઈં ૮

ક્ષયોપશમ જ્ઞાન ચરણથી, બહાલા અસંખ્યવાર;
પ્રગટ્યાપછી સંતાઓ છો, અનુભવ્યા નિર્ધાર,
સંતાવાનો જે પડદારે, ચીરી પ્રગટો ત્રાતા.

દેઈ૦ ૬

કર્મના પડદા પાછળે, હવે નહીં સંતાઓ ! !

સદા પ્રકાશી થઈ રહો, હજરાહજૂર જણાઓ;
પ્રભુ ઉપયોગતાનેરે, સદા રહો હરખાતા.

દેઈ૦ ૧૦

તુજ જીવનથી જીવવું, દેહ છતાં નિર્ધાર;

મુજ નિશ્ચય તે તાલરો, બાણી પાર ઉતાર,

બુદ્ધિસાગર આતમરે, પ્રભુ વિષુ છો દાતા.

દેઈ૦ ૧૧

પ્રમુવિશ્વાસ.

(સજનો પૂર્ણ થયો છે ખેલ. એ રાગ.)

(૫૪)

આતમ પ્રભુ એક છે તુજ વિશ્વાસ;

મુજ જીવન તું ખાસ.

આતમ૦

એક આધાર તું માલરેરે, તુજથી જીવ્યું બધ;

અર્પાંચો તુજ ભાવમારે, તું ગતિ તું મતિ ન્યાય. આતમ૦ ૧

દુઃખ પડો દાટિગમેરે, મૂકું ન તુજને લગાર;

કરવું ઘટે તે કર પ્રભુરે, તું મુજ તારણહાર.

આતમ૦ ૨

સારા માટે સર્વે થતુંરે, કરે તે શુદ્ધતા હેત;

મનમાં તારી પ્રેરણારે, ઝીલું પ્રભુ સંકેત.

આતમ૦ ૩

તુજ સન્મુખ આવું પ્રભુરે, પાછો ફરું નહીં લેશ;

જીવંતાં મરણું કરીરે, જીવતો થાઉં હમેશ.

આતમ૦ ૪

શરો થઈ મોહથી લડીરે, ભેટું હજરા હજૂર;

બુદ્ધિસાગર પ્રભુ મળેરે, ઝળકે અનંતુ નૂર.

આતમ૦ ૫

પ્રભુપાસે ગમન.

(પૂર્ણ થયો છે ખેલ સજનો પૂર્ણ થયો છે ખેલ.)

(.૫૫.)

આવુંછું તુજ પાસ, આતમ પ્રભુ આવુંછું તુજ પાસ;
 છોડી જગ મુખ આશ, આતમ પ્રભુ
 દુનિયા ખીજ તો ખીજઝેરે, ત્હારી રીઝમાં ખાસ;
 લાગી તાલાવેલી તાલ્યરીરે, લાગી લગની પ્યાસ. આતમ ૦ ૧
 મારગમાંહી ચાલતાંરે, વિપત્તિયો લાખ;
 સંકટ દુઃખો સહુ સહુરે, યાતાં દેહની રાખ, આતમ ૦ ૨
 સર્વ જીવોને પ્રભુ સમારે, ગણી ન કરે રાગ રાપ;
 ભાગીય નહીં ભય આવતાંરે, દોષર હઈ નહીં દોષ. આતમ ૦ ૩
 પદી આખડી પાછું ચાલવુંરે, ચાકઘી કરે વિશ્રામ;
 પાછો ઉઠી ચાલુ પ્રભુરે, તુજવણુ ખીજું ન કામ. આતમ ૦ ૪
 તુજ શ્રદ્ધા પ્રીતિવડેરે, થાય ચાલતાં હામ;
 આશાને હત્તાહથીરે, ચાલુંછું શુણ્યામ. આતમ ૦ ૫
 આંખે અધુસાગર કરેરે, વિશ્વાસનો આધાર;
 યાનાર હોય તે સહુ ધરોરે, પાછો નહીં ફરનાર. આતમ ૦ ૬
 લોહી તરખોળ પગને કરેરે, મરતાં ન છોડું પન્થ;
 તુજ મળવા જીવું જીવુંરે, સાખ પૂરે છે મન્થ. આતમ ૦ ૭
 અંતરૂં કીલી તુજપ્રેરણારે, અર્પે આંખો નાથ;
 તુજ નગરીની નિશાનીયોરે, દેખી થયોછું સનાથ. આતમ ૦ ૮
 સમભાવ સિદ્ધો માર્ગ છેરે, બે તરફ વસતી છે આદ;
 રામ રૂપ આરી દિધીરે એવું ન આંખે શાદિ. આતમ ૦ ૯

જવો તેવો પણ તાહરોરે, આવુંછું હજારોહજાર;
બુદ્ધિસાગર આતમારે, દેખું આનંદ નૂર.

આતમ૦ ૧૦

પ્રભુ દૂર નથી,

(આનંદ ક્યાં વેચાય ચતુરનર આનંદ ક્યાં વેચાય એ રાગ.)

(૫૬)

આતમપ્રભુ નથી દૂર, આતમપ્રભુ દેખુંછું હજારોહજાર.

જગમાં છે મરહૂર, જ્યાં ત્યાં આતમ પ્રભુ મરહૂર. ॥

જ્યાં ચૈતન્ય દેખાય છેરે, આતમ પ્રભુ ત્યાં ખાસ;
સર્વ જીવો સત્તાવડેરે, બ્રહ્મ છે ધર વિશ્વાસ.

આતમ૦ ૧

જ્યાં ત્યાં આતમપ્રભુ વિલસતારે, દેહ દેવળ વસનાર;

જ્યાં ત્યાં કર્મના વેપમારે, સેવું ભળું દિલદાર.

આતમ૦ ૨

આતમપ્રભુની પ્રસન્નતારે, જડમોહ ન થનાર;

આતમ પ્રભુ પ્રસન્નછેરે, આતમમાં ધરે પ્યાર.

આતમ૦ ૩

આતમ કર્તા કર્મ છેરે, આતમ કરણ વિચાર;

સંપ્રદાન આતમપ્રભુરે, અપાદાન નિર્ધાર.

આતમ૦ ૪

અધિકરણ છે આતમારે, અનંત ધર્માધાર;

કર્તા અકર્તા અસકલ્યછેરે, સદસત્ પક્ષાધાર.

આતમ૦ ૫

નાસ્તિક આસ્તિક જીવડારે, આતમ પ્રભુ છે સર્વ;

આત્મૈક્યભાવે વિશ્વેરે, અનુભવતાં ઠગ્યો ગર્વ.

આતમ૦ ૬

આતમ રૂપને ધર્મનોરે, આવે ન ક્યારે પાર;

સર્વ ધર્મના શાસ્ત્રથીરે, દિયિત્ જાણે સાર.

આતમ૦ ૭

દેહ દેવગમાં દેવનુંરે, આનંદ જ્ઞાનસ્વરૂપ;

અનુભવે તે સ્વયંપ્રભુરે, દેખી થાને ચૂપ.

આતમ૦ ૮

જ્યાં દેખું ત્યાં પ્રભુ વિહરે, બાજથી અનેકાધાર;

અંતર અસંખ્ય પ્રદેશથીરે, ચિદાનંદરૂપધાર.

આતમ૦ ૯

દેખે જાણે સુણે ચિતવેરે, એવો હું આતમ દેવ;	
શોધું આતમને આતમારે, નિજની કરું નિજ સેવ.	આતમ૦ ૧૦
આતમ પ્રભુ સુર શિષ્ય છેરે, પુત્ર બાઈ મા બાપ;	
આશુક માશુક આતમારે, પૂજું આપોઆપ.	આતમ૦ ૧૧
નવંતા આતમ પ્રભુરે, નકસા છે ધર્મ અન્ય;	
નિં ધર્મની દૃષ્ટિયેરે, આતમના છે પત્ય.	આતમ૦ ૧૨
હા વિના આતમપ્રભુરે, દેહમાં એકલો થાય;	
કતદેવ પરમાતમારે, જન્મ મરણ નહીં પાય.	આતમ૦ ૧૩
પાં ત્યાં આતમપ્રભુ તાદ્યારે, આનંદમાટે લોક;	
તિથી જડ દેહમારે, બૂલી પાડે પોક.	આતમ૦ ૧૪
આતમમાં આનંદ છેરે, જડમાં ન આનંદ લેશ;	
હિસાગર પ્રભુ વિષુરે, ચિદાનંદ હમેશ.	આતમ૦ ૧૫

સ્વારથિયો સંસાર.

(૫૭)

સધળો સ્વારથિયો સંસાર, જ્યાં ત્યાં સ્વારથિયાં નર નાર;	
સ્વારથ હોય તો સ્નેહ ને સગપણ, કરે ખુશામત ધ્યાર;	
સ્વાર્થ સર્થો કે દૂર નાસે, સ્વાર્થે મારામાર.	સધળો૦ ૧
હિંસા જૂઠું ચોરી યુગલી, બ્યભિચાર મહાપાપ;	
સ્વારથથી કરે લાંબી સલામો, સ્વાર્થે કહે માળાપ.	સધળો૦ ૨
હાજી હા સાહેબજી સ્વાર્થે, કપટકલા સદુ થાય;	
સ્વાર્થ સર્થો કે સચું ન સ્નેહી, દોષ ન પાસે બાય.	સધળો૦ ૩
માત પિતા બાઈ પતિ ને પત્ની, સ્વારથમાં હુશિયાર;	
સ્વારથમાં સપડાણા સર્વે, જૂલમ કરે છે અપાર.	સધળો૦ ૪

રાજા શેઠને મંત્રી ચોક્કા, ન્યાયાધીશો ફોજદાર;
જડસુખમાટે સ્વાર્થ કરે સહુ, સ્વાસ્થ્યમાં તૈયાર. સધળોં ૫
આત્મપ્રભુમાં પ્રીતિવાળાં, પરમાર્થી નરનાર;
બુદ્ધિસાગર પરમાર્થી સંત, ધન્ય તેનો અવતાર. સધળોં ૬

પરમાર્થી.

(૫૮)

પરમાર્થી જે નરને નાર, જગમાં ધન્ય તેનો અવતાર;
પરમાર્થીમાં પ્રભુ પ્રગટતા, થાય ન મારામાર;
પરમાર્થી અવતાર પ્રભુનો, પરમાર્થે જીવનાર. જગમાં ૧
હિંસા જૂઠું ચોરીને ત્યાગે, સ્વાસ્થ્યનો નહીં લેશ;
નિઃશ્ચયે ઉપકાર કરે સહુ, સ્વર્ગ ન ઈચ્છે બેશ. જગમાં ૨
દુઃખ પડે પણ ધરે ન દીનતા, ધરે પ્રભુપર પ્યાર;
પ્રભુપદવલ્લુ ખીલું નહીં ઈચ્છે, દુર્ગુણ ટાલાગુદાર. જગમાં ૩
સર્વે જીવોને આત્મપ્રભુ સમ, દેખે જે નરનાર;
સર્વે જીવોના જલામાં જીવે, તત્ત્વ ધન અર્ચ્યા અપાર. જગમાં ૪
નિઃશ્ચયે સ્તુતિમાં સમજાવી, ધન્ય તે નરનાર;
પરના સરે પ્રભુ સમર્પે, ઉપકારે મરનાર. જગમાં ૫
પરોપકારી પરમાર્થી સંત, જાણે પ્રભુ અવતાર;
બુદ્ધિસાગર પરમાર્થને, નમુંદું વારંવાર. જગમાં ૬

પ્રમુ આવાગમનનું આન્હાન.

(ભક્તિ એવીરે ભાઈ એવી એ રાગ.)

(૫૯)

- મુજ દિલમાં પ્રગટ પ્રમુ થાવો, આતમપ્રમુ પ્રીતિએ આવો. મુજ૦ ૧
- દયા સત્યને પ્રેમ વિચારો, પ્રમુ સદ્ગુણરૂપે પધારો. મુજ૦ ૨
- આંખ કાન હૃદય તુજ ધામ, દેહ ઈન્દ્રિયો તહાં છે કામ; નામ રૂપની પેલી પાર, તુતો સાકાર ને નિરાકાર. મુજ૦ ૩
- સર્વ વિશ્વજીવોમાં પ્રકાશો, સાચો એક છે તુજ વિશ્વાસો; સર્વ વિશ્વમાં શાંતિ રચાવો, પ્રમુ જ્ઞાનાનન્દરૂપ આપો. મુજ૦ ૪
- તહારી શક્તિ અનંતી અપાર, સર્વવિશ્વનો તું આધાર; સર્વ ધર્મશાસ્ત્રો તહને ગાવે, બિનજ્ઞાન અપેક્ષાએ ભાવે. મુજ૦ ૫
- મારી આંખ હૃદય તું કાન, જીભસ્પર્શને કાણુ તું પ્રાણ; મારી જીવન આશાનો બેલી, પ્રમુ કાણુપણ મૂક ન ઠેલી. મુજ૦ ૬
- સેવા ભક્તિ જ્ઞાન ન બાણું, પ્રમથી પ્રમુ હૃદયે આણું; ઈચ્છું નહીં તુજવણુ પ્રમુ ખીજું, જડહપર રીડું શું ? ખીજું. મુજ૦ ૭
- શમે શમે હજારાહજાર, પ્રગટો પ્રમુ નૂરના નૂર; પ્રમુ અસંખ્યપ્રદેશી પૂરા, ચિદાનંદમાં નહીં છે અધૂરા. મુજ૦ ૮
- તહારી ધૂનમાં નહીં દુઃખમાન, દૂર રહેતો મોહરાયતાન; અજવાળાથી અંધારૂ નાસે, પ્રમુ પ્રગટ્યાથી મોહ જ નાસે. મુજ૦ ૯
- ઉપરામ કથોપરામે પધાર્યા, મોહ રાત્રુ ઘણાખરા હાર્યા; જો ક્ષાયિકભાવે પ્રગટો, તો થાતો ખરો નિજ પલટો. મુજ૦ ૧૦
- અરિહંત મહાવીર પ્યારા, આતમપ્રમુ બ્રહ્મ છે બહાલા; રામ રહિમાન જિન બુદ્ધ પોતે, ઝળહળતા આતમન્યોતે. મુજ૦ ૧૧
- તુજમાં સ્વર્ગ સુકિત સમાઈ, બહાલા તહારી વધામણી આઈ; બહાલા ક્ષાયિકભાવે પધારો, ચરાચરમાં અલખ અપારો. મુજ૦ ૧૨

ત્રણ પ્રકૃતિ ભિન્ન હું, અનુભવાઈ બેશ;
 પંચશરીર કાષે રહ્યો, હવે ન પામું કલેશ;
 હવે પ્રારબ્ધકર્મ લોગ લોગી છતો, રહી સાક્ષીપણે નિર્વેપ થતો.
 અહા૦

દેહાદિક સંબંધથી, પ્રભુ સાકાર ગણાઈ;
 દેહાદિક સંબંધવણ, નિરાકાર સુહાઈ;
 દેહમાંહી આતમ એક પોતે રહું, બીજા મોહને મારી નિજધર્મ
 લહું. અહા૦

મોહનો ક્ષય કરવા હવે, પૂર્ણ થયો ઉજમાલ;
 રહીશ એકલો દેહમાં, પામીશ મંગલ માલ;
 રામ રહિમાન અરિહંત બ્રહ્મ ભણો, મુજ આતમ દેવ નિજરૂપે મ
 થયો. અહા૦ ૧૦

રાગ રોધને જીતતાં, જિન અરિહંત ગણાઈ;
 આત્મજ્ઞાનના અનુભવે, બુદ્ધ વિભુ સોહાઈ;
 અહો સ્વપરપ્રકાશક વિષ્ણુ થયો, સર્વ તેજનુંતેજ વિભુભાવ લહ્યો.
 અહા૦ ૧૧

બોલે દેખે સાંભળે, ચિદાનંદ ભગવાન;
 સ્વયં આતમા અનુભવ્યો, થયો મહા મસ્તાન;
 એવી બુદ્ધિસાગર પ્રભુ લીલા લહ્યો, લીલા લહ્યો ભાવનાથી વહ્યો.
 અહા૦ ૧૨

આત્મધર્મ.

(સિદ્ધ જગત શિર શોભતા. એ રાગ.)

(૬૧)

આતમધર્મ આરાધીએ, ટાળી રાગને રોપ,
 મરવું મોહને મારીને, કરવો પ્રભુ ગુણ પોપ.

આતમ૦ ૧૩

ન્યાસુધી રાગ રોષ છે, સાસુધી નથી સુક્તિ;	
રાગને રોષ નિવારીએ, સુક્તિમાર્ગની સુક્તિ.	આતમ ૦ ૨
અશુભ વિચારપ્રવૃત્તિથી, પાપનું કર્મ બંધાય;	
શુભ વિચાર પ્રવૃત્તિથી, પુણ્ય બંધ સુખદાય.	આતમ ૦ ૩
શુભાશુભ પરીણામના—સર્વ વિચારોથી ભિન્ન;	
આતમ શુદ્ધપરીણામ છે, તેમાં યા જીવ ।। લીન.	આતમ ૦ ૪
શુભાશુભપરીણામ તે, અધ્યવસાય વિચાર;	
તેથી ભિન્ન છે આતમા. શુદ્ધપરીણામાધાર.	આતમ ૦ ૫
શુદ્ધોપયોગમાં વર્તેલો, આતમ શુદ્ધ પરિણામ;	
આતમ શુદ્ધ પરિણામ એ, શુદ્ધ સ્વભાવ અકામ.	આતમ ૦ ૬
શુભ અશુભ પરીણામથી,—ચારગતિ ભવ થાય,	
શુભાશુભ પરીણામના,—રોષે સુક્તિ સુહાય.	આતમ ૦ ૭
જડમાં શુભાશુભ કદપના, તે છે સંસારમૂલ;	
પરપરિણામ વિભાવ છે, તેથી દુઃખનું રાગ.	આતમ ૦ ૮
ક્રોધ માન માયા લોભથી,—ભિન્ન છે આતમરાય;	
મનથી આતમા ભિન્ન છે, ન્યારે જડથી સદાય.	આતમ ૦ ૯
સચ્ચિદાનંદ આતમા, તદારે શુદ્ધોપયોગ;	
કામના ભોગમાં સુખ નહીં, પન્નરયોગે અયોગ.	આતમ ૦ ૧૦
દર્શન જ્ઞાનને ચરણ છે, આતમનો શુદ્ધધર્મ;	
પરબ્રહ્મ પરમાતમા, જૂદાં આઠ છે કર્મ.	આતમ ૦ ૧૧
આતમ તે પરમાતમા, સિદ્ધ જુદાં નિર્ધાર;	
કર્મ ટળ્યાં બેઠ નહીં જરા, આવે ભવોદધિપાર.	આતમ ૦ ૧૨
મનની શુભાશુભકદપના, ટાળી રહીએ સ્વભાવ;	
મરણ તરણ નિજ હાથમાં, ખેલીએ શિવદાવ.	આતમ ૦ ૧૩

કામ વિચારોને વારીએ, તણએ, મમતા વિચાર;
 જડમાં અહંતા ન થીજીએ, કરીએ નહીં જડધ્યાર. આતમ ૧૪
 દેહાતમશુદ્ધિ વારીએ, તણએ ઇચ્છા વિચાર;
 સર્વ સંકલ્પ વિકલ્પને, રોધીએ નિર્ધાર. આતમ ૧૫
 મોહવિચારો પ્રગટ થતા, વારીએ ધરી ધીર;
 આતમશક્તિ જગાવીએ, ખનીએ આતમ વીર. આતમ ૧૬
 આતમને પ્રભુ ભાવીએ, કરીએ દોષોને દૂર;
 મનવચક્રાયપવિત્રતા, પ્રગટાવો ધરી નૂર. આતમ ૧૭
 નિંદીએ ગરહીએ પાપને, ધરીએ આતમશુદ્ધિ;
 શુભાશુભભાવ વારીએ, ધરીએ આતમશુદ્ધિ. આતમ ૧૮
 અંતર વાસનાવૃત્તિયો, સર્વનો થીજે ત્યાગ;
 મુક્તિ જવું નિજ હાથમાં, જગ !! આતમજગ !! આતમ ૧૯
 નિર્વિકલ્પ જે આત્મનું, અંતરમાં શુદ્ધ જ્ઞાન;
 પ્રગટાવીએ ઉપયોગથી, ધરીએ આતમધ્યાન. આતમ ૨૦
 સ્મરીએ દિલમાંહી આતમા, કરીએ ખાલથી કાજ;
 અંતર મુરતાને ધારીએ, થયે પ્રભુ મહારાજ. આતમ ૨૧
 આતમધર્મની વિશિષ્ટ, સમજી ચલો નરનાર;
 બુદ્ધિસાગર આત્મના, -ધર્મે મુખ છે અપાર. આતમ ૨૨

નાગરનટનાચ.

(ત્રિગુણી માયા, આતમ પ્રભુ સાથે એ રાગ.)

(૬૨)

નટ નાગર પેટે નરસ નાટક નાયું, દુનિયામાં શોયું ન રાયું. નટ
 પ્રારબ્ધ કર્મ પ્રયોગથી બાલમાં, મોહ નાચે નહીં નાયું;
 તમે રમેશુદ્ધિ વૃત્તિયો સાથે, ખેલું ન મનમાં ન માયું. નટ ૧

સત્ત્વગુણી સહુવૃત્તિયો સાથે, રાગ કરી નહોં રાયું;
 બાધના નવરસમાં ન રંગાઉં, મોહના પાઠ ન વાયું. નટ૦ ૨
 પલ પલ આતમ અલખ પ્રભુની, નવરસ ઢલિમાં રાયું;
 જડ મુખ આશા તૃષ્ણાને ત્યાગી, જડરસ ભીખ ન ચાયું. નટ૦ ૩
 પ્રભુમય જીવન ખેલ ખેલીને, બાગુ મોહતું ધાયું;
 આતમપ્રભુના ખેલને ભજવી, દૂર કંઈ મન કાયું. નટ૦ ૪
 ચિદાનંદરૂપ આતમ પ્રભુતું, જણ્યું નિશ્ચય સાયું;
 ક્ષુદ્ધિસાગરપ્રભુ દિલ પરગટ, ભવ નાટક નહોં નાયું. નટ૦ ૫

માયાવાજી.

(રાગ ઉપરનો.)

(૬૩)

માયાની બાજી તેમાં ન થાઉં કદિ રાજી, સ્વમા જવી સંહુ બાજી.
માયા૦

હપ્તે કંઈ શું ? શોક કંઈ શું ! જડની માયા સહુ કાચી;
 કમં બાજીગર ખેલ છે જૂઠો, એક ન વાત તેમાં સાચી. માયા૦ ૧
 કમંચકટોળે બેઠો આતમ, હૃદય નીચ ગણે નિજ પાજી;
 સ્વમ સરીખી ક્ષાન્તિ એ સહુ, કાણુ રાજ કાણુ કાજી. માયા૦ ૨
 આતમનાં નામ રૂપ તે જૂઠાં, કરી છે તેની હરાજી;
 જગમાં માઈ તહાઈ છે મિથ્યા, કાણુ માતાને પિતાજી. માયા૦ ૩
 સુખની અતિથી મોહે મુંઝતાં, એક વાત નહોં બાજી;
 રાગી ઉપર થાઉં હવે ન રાજી, રાત્રુ ઉપર ન નારાજી. માયા૦ ૪
 આતમપ્રભુ હું નિજને રીઝવવા, વાત કંઈ શું ? ઝાઝી;
 આજ સુધી મોહ માયામાં રગિયો, તેથી રહ્યો ધણું લાજી. માયા૦ ૫
 દુનિયાં રીઝવવા આહ કંઈ નહોં, કંઈ નહોં ઈતરાજી;
 સમ સાક્ષીએ દેખું જગતને, કંઈ ન મોહની હાજી. માયા૦ ૬

કામ વિચારોને વારીએ, તજીએ, મમતા વિચાર;
 જડમાં અહંતા ન થીજીએ, કરીએ નહીં જડખ્યાર. આતમ૦ ૧૪
 દેહાતમબુદ્ધિ વારીએ, તજીએ ઇચ્છા વિચાર;
 સર્વ સંકલ્પ વિકલ્પને, શેધીએ નિર્ધાર. આતમ૦ ૧૫
 મોહવિચારો પ્રગટ થતા, વારીએ ધરી ધીર;
 આતમશક્તિ જગાવીએ, બનીએ આતમ વીર. આતમ૦ ૧૬
 આતમને પ્રભુ ભાવીએ, કરીએ દોષોને દૂર;
 મનવચકાયપવિત્રતા, પ્રગટાવો ધરી નૂર. આતમ૦ ૧૭
 નિંદ્રીએ ગરહીએ પાપને, ધરીએ આતમશુદ્ધિ;
 શુભાશુભભાવ વારીએ, ધરીએ આતમબુદ્ધિ. આતમ૦ ૧૮
 અંતર વાસનાવૃત્તિયો, સર્વનો કીજરે ત્યાગ;
 મુક્તિ જવું નિજ હાથમાં, જગ !! આતમજગ !! આતમ૦ ૧૯
 નિર્વિકલ્પ જે આતમનું, અંતરમાં શુદ્ધ જ્ઞાન;
 પ્રગટાવીએ ઉપયોગથી, ધરીએ આતમધ્યાન. આતમ૦ ૨૦
 સ્મરીએ દિલમાંહી આતમા, કરીએ બાહ્યથી કાજ;
 અંતર સુરતાને ધારીએ, થઇએ પ્રભુ મહારાજ. આતમ૦ ૨૧
 આતમધર્મની વિશિકા, સમજી ચલો નરનાર;
 બુદ્ધિસાગર આતમના, -ધર્મે સુખ છે અપાર. આતમ૦ ૨૨

નાગરનટનાચ.

(ત્રિશુલી માયા, આતમ પ્રભુ સાથે એવે. એ રાગ.)

(૬૨)

નટ નાગર પેઠે નવરસ નાટક નાયું, દુનિયામાં શોયું ન રાયું. નટ૦
 પ્રારબ્ધ કર્મ પ્રયોગથી બાહ્યમાં, મોહ નાચે નહીં નાયું;
 તમે રમેશુલી વૃત્તિયો સાથે, એવું ન મનમાં ન માયું. નટ૦ ૧

સત્વગુણી સહુવૃત્તિયો સાથે, રાગ કરી નહીં રાયું;
 બાધના નવરસમાં ન રંગાઉં, મોહના પાઠ ન વાયું. નટ૦ ૨
 પલ પલ આતમ અલખ પ્રભુની, નવરસ દેશિમાં રાયું;
 જડ સુખ આશા તૃષ્ણાને ત્યાગી, જડરસ લીખ ન ચાયું. નટ૦ ૩
 પ્રભુમય જીવન ખેલ ખેલીને, ભાગ્ય મોહનું ડાયું;
 આતમપ્રભુના ખેલને ભજવી, દૂર કંઈ મન કાયું. નટ૦ ૪
 વિદાનંદરૂપ આતમ પ્રભુનું, જલ્યું નિશ્ચય સાયું;
 બુદ્ધિસાગરપ્રભુ દિલ પરગટ, ભવ નાટક નહીં નાયું. નટ૦ ૫

માયાવાજી.

(રાગ ઉપરનો.)

(૬૩)

માયાની બાજી તેમાં ન થાઉં કદિ રાજી, સ્વમા જવી સહુ બાજી.
 માયા૦

હર્ષ કંઈ શું ! શોક કંઈ શું ! જડની માયા સહુ કાચી;
 કર્મ બાજીગર ખેલ છે જૂઠો, એક ન વાત તેમાં સાચી. માયા૦ ૧
 કર્મચક્રદોળે બેઠો આતમ, હંચ નીચ ગણે નિજ પાજી;
 સ્વમ સરીખી ક્રાન્તિ એ સહુ, દોણ રાજ દોણ કાજી. માયા૦ ૨
 આતમનાં નામ રૂપ તે જૂઠાં, કરી છે તેની હરાજી;
 જગમાં માઈ ત્હાઈ છે મિથ્યા, દોણ માતાને પિતાજી. માયા૦ ૩
 સુખની બાનિથી મોહ મુંઝતાં, એક વાત નહીં જાજી;
 રાગી ઉપર થાઉં હવે ન રાજી, યત્ર ઉપર ન નારાજી. માયા૦ ૪
 આતમપ્રભુ હું નિજને રીઝવવા, વાત કંઈ શું ! જાજી;
 આજ સુધી મોહ માયામાં રગિયો, તેથી રહ્યો પલું લાજી. માયા૦ ૫
 દુનિયાં રીઝવવા આદ કંઈ નહીં, કંઈ નહીં દંતરાજી;
 સમ સાક્ષીએ કેષુ જગત્તે, કંઈ ન મોહની હાજી. માયા૦ ૬

જગમાં શુભાશુભકલ્પના ત્યાગી, બન્યો મુસાફર હાલ;
 ચિદાનંદમય પૂર્ણ પ્રજ્ઞના, —ઉપયોગે રહ્યો ગાલ. માયા ૦ ૭
 શુદ્ધાત્મ પ્રભુ જિન અરિહંત હું, બીજાવાત બધી ત્યાલ;
 બુદ્ધિસાગર રહેણીમાં રાલ, મોહની વાત તલ કાચી. માયા ૦ ૮

સર્વદર્શનધર્મશાસ્ત્રસારવીશી.

(૬૪)

- સર્વધર્મના શાસ્ત્રનો, —સર્વ દેશનો સાર;
 સર્વપન્થનો સાર છે, રાગને રોષ નિવાર. ૧
 રાગરોષને મોહ જ્યાં, જ્યાં ઈચ્છાનો વાસ;
 પરમેશ્વર તે નહીં ખરો, જે છે કામનો દાસ. ૨
 હિંસા જૂઠને ચોરી જ્યાં, કંચન કામિની સુહાય.
 સદ્ગુણપદ ત્યાં નહીં જરા, જ્યાં અજ્ઞાન સુહાય. ૩
 રાગ રોષના ત્યાગમાં, સર્વ ધર્મનો સાર;
 રાગને રોષે ધર્મ નહિ, કરશે સત્ય વિચાર. ૪
 આત્મ !! ચેતો જ્ઞાનથી, રાગ રોષથી ભિન્ન;
 સત્ય તમારું સ્વરૂપ છે, બનો ન મોહમાં લીન. ૫
 ક્રોધ માન માયા થયી, —ભિન્ન છે આત્મદેવ;
 લોભથી ભિન્ન તું આત્મા, નહીં કર મોહની સેવ. ૬
 કામયથી તું ભિન્ન છે, કામવિચારને ટાળ;
 સ્પર્શરૂપના ભોગની, —ઈચ્છા દૂર નિવાર. ૭
 નિદ્રા નિન્દા તું નહીં, ભય નહીં તારો ધર્મ;
 આત્મ નિર્મય તું સદા, જડમાં નહીં તુજ શર્મ. ૮
 હિંસા જૂઠને ચોરીથી, —મેથુનકર્મથી ભિન્ન;
 હિંસાદિકપાપોવિષે, થા નહીં ક્યારે લીન. ૯

- વિકૃતા આહી ચોકને, ચિંતા દૂર નિવાર;
 દુષ્ટવ્યસન દુર્ગુણયુક્તી, આતમ ભિન્ન વિચાર. ૧૦
- વિષયભોગની વૃત્તિને, મનમાં નહીં પ્રગટાવ;
 પરના દોષ ન દેખવા, નિશ્ચય સાચો લાવ. ૧૧
- દુર્ગને ચતુ દેખીતું, ખૂડ કરવું ત્યાગ;
 સત્યદેવ શુદ્ધ સંતનો, કરજે મનમાં રાગ. ૧૨
- શુભાશુભપરિણામથી, આતમ ન્યારો જાણ;
 અશુભને શુભ વિચારથી, આતમ ભિન્ન છે માન. ૧૩
- તમો રજેગુણ સત્ત્વથી, ભિન્ન છે આતમ દેવ;
 પુણ્ય પાપથી ભિન્ન છે, ચિદાનંદપદ સેવ. ૧૪
- આઠકર્મ, પ્રારબ્ધને, -સંચિત રૂપ ગણાય;
 ક્રિયમાણ આસવયકી, ન્યારો આતમરાય. ૧૫
- વેદ ન જાતિ સિંગ નહિ, પંચદેહથી ભિન્ન;
 અસંખ્યપ્રદેશી આતમા, યા તું નિજમાં લીન. ૧૬
- મન વાણીથી ભિન્ન તું, અનાદ્યનંત સુહાય;
 જન્મ મરણથી ભિન્ન તું, અશુદ્ધસુ સોહાય. ૧૭
- જ્ઞાનને દર્શન ચરણ છે, આતમ તારો ધર્મ;
 સમભાવે ઉપયોગથી, પ્રગટે ધર્મનો મર્મ. ૧૮
- મનસંકલ્પ વિકલ્પથી, તું છે ન્યારો નિત્ય;
 નિર્વિકલ્પ અનુભવે, પ્રગટે શ્રદ્ધ પ્રતીત. ૧૯
- નિર્વિકલ્પ સ્વરૂપમય, આતમ તું ભગવાનનું
 બુદ્ધિસાગર આતમા, પામે દેવલજ્ઞાન. ૨૦

આત્મપ્રભુપ્રાકલ્પ.

(ત્રિશુલી માયા આત્મ પ્રભુ સાથે એ રાગ.

(૬૫)

આત્મ પ્રભુ પ્રગટ્યા અનુભવ આવ્યો, દેહ દેવળમાં સુહાવ્યો,
મોહની સાથે કુસ્તી કરતાં, લાગ્યું હવે હું કાવ્યો;
ભવબાજીમાં સમભાવી થૈ, આત્મમાં લય લાવ્યો. આત્મ ૧
આત્મ પ્રભુની મહેર નજર થૈ, મોહને મારી હઠાવ્યો;
કામ અને ક્રોધ પાછા હઠાવ્યા, આત્મરસ હવે પાવ્યો. આ ૨
દુનિયાઉપર રીઝ ખીજ રહી નહીં, નાચું ન મોહ નચાવ્યો;
ક્ષણ ક્ષણ આત્મ સુરતા જગી, શુદ્ધોપયોગે કાવ્યો. આત્મ ૩
પ્રારબ્ધે રોગાદિક ભોગે, સાક્ષીભાવ સુહાવ્યો;
વેગળો નહીં રહ્યો પ્રિય પ્રભુથી, પામ્યો પ્રભુનો પસાવ્યો. આ ૪
પ્રારબ્ધકર્મનું દેવું ચુકવતાં, હંચો નીચો ન રહાવ્યો;
બુદ્ધિસાગર પ્રભુ દેહ દેવળમાં, નિજ નિજને પરખાવ્યો. આત્મ ૫

નામરૂપવાસનાત્યાગ.

(રાગ ઉપરનો.)

(૬૬)

આત્મપ્રભુ આપોઆપ પ્રકાશ્યા, હવે રહ્યા ન મોહદાસા. આ ૦
નામને રૂપની નિન્દાસ્તુતિથી, દૂર ધણા દિલ ગાસ્યા;
નિન્દા સ્તુતિથી ભિન્ન નિજાત્મ, જૂઠા મોહ તમાસા. આત્મ ૧
નામને દેહરૂપ પેટી સરીખાં, દેહમાં આત્મવાસા;
બુદ્ધિસાગર પ્રભુ જગ્યા સ્વભાવે, અરૂપી અનામી વિકાસ્યા. આ ૨

આત્મસ્વભાવજાણતિ.

(રાગ ઉપરનો.)

(૬૭)

- આત્મપ્રભુ જગી રદ્યા સ્વસ્વભાવે, આપોઆપને ધ્યાવે. આત્મ
રાગ રાખના સર્વ વિચારને, મનમાં પ્રગટતા દર્શાવે,
કામકાળાનાગનો સંગ ત્યાગે, રહે ન મોહવિભાવે. આત્મ૦ ૧
- સમતા શુદ્ધ પરિણતિભાવે, રહે ન મોહવિભાવે;
અસંખ્યપ્રદેશોમાંદી મ્હાલે, શુદ્ધોપયોગ સ્વભાવે. આત્મ૦ ૨
- જડ જગમાં સુખ શુદ્ધિ ન પારે, પદ પદ સુરતા જમાવે;
દાણુ દાણુ લાખેણી દેશે લગાવે, આત્મ ધર્મ જગાવે. આત્મ૦ ૩
- દયોપશમને ઉપશમભાવે, આત્મશુણુ પ્રગટાવે;
દાયિકભાવે નિજશુણુ કરવા, ધ્યાન સમાધિ લગાવે. આત્મ૦ ૪
- મુક્તિનો પન્થ અડધો વટાવ્યો, આગળ જવા ભાવ લાવે;
ઉપયોગી જડમાં થઈ સાક્ષી, નિઃસંગતાએ મુદાવે. આત્મ૦ ૫
- પદ્માત્માપ કરી દોષોનો, અશુદ્ધ નિજ ભાવે;
પુભાશુભપરીણામ નિવારે, નિજમાં નિજને રમાવે. આત્મ૦ ૬
- આત્મમાં આત્મને સમાવે, જીવોને પ્રભુ, ભાવે;
આત્મરૂપે વિશ્વ અનુભવી, નિર્વિકલ્પમાં ફાવે. આત્મ૦ ૭
- આત્મમાં મુક્તિસુખ અનુભવ, - કરીને નિશ્ચય પાવે;
નિત્યાત્મ નિર્ભયતાને ભાવે, લેશ ન દીનતા લાવે. આત્મ૦ ૮
- પ્રારબ્ધકર્મને ભોગવે આત્મ, ઉપયોગથી સમભાવે;
પૂરણુ પ્રભુરૂપ યાશે નિજતમ, અંતરધ્વનિ એ જણાવે. આત્મ૦ ૯
- સાધક આત્મ આગળ ચઢવા, ઉપયોગમાં સ્થિર થાવે;
શુદ્ધિસાગર શુદ્ધ પ્રભુપદ પરગટ, આપોઆપને પાવે. આત્મ૦ ૧૦

આત્મપ્રભુ સ્વારી.

(પિયા મુજ મહેલ પધારેરે. એ રાગ. ગોડી.)

(૬૮)

આતમપ્રભુ સ્વારી પધારીરે, આનંદ પ્રગટયો અપાર. આતમ૦
 અસંખ્યપ્રદેશો ઝળહળ્યારે, વાગ્યાં મંગલ તૂર;
 અનહદનાદની તોપનારે, થયા અવાજો ભૂરિ. આતમ૦ ૧
 જ્ઞાન ઘોડાપર બેસિયારે, આતમદેવ જણાય;
 અનંત તેજ ઝળહળેરે, કોની ન ઉપમા દેવાય. આતમ૦ ૨
 શુદ્ધ પરિણતિ દેવીજીરે, પરિવર્યાં પ્રભુ સાથ;
 ઉપયોગ મંત્રી શોભતોરે, ત્રણ્ય ભુવનના નાથ. આતમ૦ ૩
 મોહનું લશ્કર ભાગિયુંરે, નજરોનજર જણાય;
 દેહપ્રદેશથી મોહનુંરે, સૈન્ય તો દૂર પસાય. આતમ૦ ૪
 આતમ પ્રભુના સૈન્યથીરે, મનવચકાય પ્રદેશ;
 સ્વતંત્ર નિર્મલ થઈ રહ્યોરે, વર્તે આનંદ બેશ. આતમ૦ ૫
 સંયમ સેનાપતિ બળેરે, કરે ન મોહ પ્રવેશ;
 આતમ જ્યોતે ઝળહળેરે, રહ્યો ન દુઃખનો કલેશ. આતમ૦ ૬
 આતમ પ્રભુની સ્વારીનારે, દર્શન કીધાં આજ,
 બુદ્ધિસાગર આતમારે, પરમાતમ મહારાજ. આતમ૦ ૭

દીવાલી.

રાગ. સારંગ.

(૬૯)

મારા પ્રભુની આજ દિવાળીરે, પ્રગટાવી પ્રભુએ મેં બાળીરે. મારાં
 ઉપશમ ક્ષયોપશમભાવે ઘટ, જ્યોતિ ઝળહળ ઝળકી રૂપાળીરે.
 આચ૦

રાત રહી નહીં ઘટમાં કાળી, દુષ્ટકામની વૃત્તિ બાળીરે. મારાં ૧
 પ્રભુ મહાવીર રૂપને બાળી, રાજ રાજ થયો લહી લાલીરે. મારાં ૨
 શુદ્ધ પરિણતિ લાગી બહાલી, નાહી કુમતિ કુટિલ સ્ત્રી કાળીરે. મારાં ૩
 પ્રભુને પામ્યો પ્રભુ નિહાળી, આપોઆપ પ્રભુતા બાળીરે. મારાં ૪
 પ્રભુની અલખ ગતિ લટકાળી, શેલે ઘટ ગુણ પર્યાયવાળીરે. મારાં ૫
 પ્રભુની ગતિને પ્રભુએ આલી, પ્રભુ આલે છે આપણી આલીરે. મારાં ૬
 પ્રભુ રહેતા આનંદમાં બહાલી, મોહદંડને દેતા ટાળીરે. મારાં ૭
 ગતિ ખળાય ન પ્રભુની ખાળી, દેખ્યા અનંત શક્તિ શાલીરે. મારાં ૮
 બુદ્ધિસાગર આત્મપ્રભુની, નિત્ય વર્તે છે ઘટમાં દિવાલીરે. મારાં ૯

આત્મપ્રભુદશાભાવના.

(જીવલક્ષ ઘાટ નવા શીદ ઘડે. એ રાંગ)

(૭૦)

આત્મ મહાવીર પ્રભુરૂપ થયો, મોહના તાબે હવે ન રહ્યો;
 ઉપશમ લયોપશમભાવે દિલ, પ્રભુ પ્રગદ્યો ગુણ મર્યો;
 ચિદાનંદ સ્વરૂપે વિદ્યારૂપે, આપસ્વભાવને વર્યો. મોં આં ૧
 પોતે પોતાનું રૂપ દેખ્યું, જય ન શબ્દે કહ્યો;
 બીજને સમજવી શકું શું ? મોન ધરીને રહ્યો. મોં આં ૨
 દર્શન ધર્મના ઝવડા ટળિયા, પ્રભુરૂપ થઈ પ્રભુ લલ્યો;
 નિર્વિકલ્પ પ્રભુને પરગટ,—અણી દેખી રહ્યો. મોં આં ૩
 અર્ધપન્થમાં પ્રભુજી મળિયા, આગળ વાટ વલ્યો;
 પૂરણ પ્રભુરૂપ થાવા અંતર, પ્રભુરૂપભાવને ધર્યો. મોં આં ૪
 જગપતિ પુરુષોત્તમ પ્રભુ મળિયા, અકળને આપે કળ્યો;
 બુદ્ધિસાગર અરિહંત મહાવીર—આપોઆપને મળ્યો. મોં આં ૫

પ્રમુખકાશ.

(રાગ ઉપરનો.)

(૭૧)

આતમ પ્રભુ પોતે ઝળહળ્યા, શોધતાં ઘટમાં પોતે મળ્યા.
 મોહના પડદામાં છૂપેલા, ગયા ન મોહથી કળ્યા;
 મોહના પડદા ચીરી નાખ્યા, ત્યારે પોતે કળ્યા. શોં આં ૧
 અરિહંત મહાવીર વીતરાગ જિન, અનંત નૂરે ભર્યા;
 રામ હરિ રહેમાન ને અદક્ષા, અસંખ્યનામો ધર્યા, શોં આં ૨
 અસંખ્યપ્રદેશે પોતે રૂપી, પુદ્ગલરૂપે ન ઠર્યા;
 વર્ણ ગંધ રસ સ્પર્શ ન જાતિ, અલખ અરૂપપદવર્યા. શોં આં ૩
 અગુરુલઘુ, હંચા નહોં નીચા, અનંતશક્તિ ભર્યા;
 સાકરથી પણ અનંત મીઠા, લાગ્યા સાચા ગળ્યા. શોં આં ૪
 નિર્વિકલ્પમાં આપોઆપને, મળ્યા વિકલ્પો ટળ્યા;
 બુદ્ધિસાગર આત્મપ્રભુજી, નૂરનૂરમાં ભળ્યા. શોં આં ૫

આત્માનો આત્મચરમાં પ્રવેશ.

(રાગ ઉપરનો.)

(૭૨)

આતમ પ્રભુ નિજ ઘરમાં વળ્યા, મોહના સઘળા દાવો ટળ્યા.
 આત્મ પ્રભુજી શરૂ થયા તમ, જાય ન મોહે છળ્યા;
 મોહશયતાન રૂપે બહુ હાર્યો, આનંદમંગલ વર્યા. મોં આં ૧
 આતમ સુહોપયોગે રહેતા, —અસાનંદને વર્યા;
 અસખ્યનિરંજન નિર્મલચિદ્રવન, અનંત જ્યોતે ભર્યા. મોં આં ૨
 પરમ પ્રહત્તવરૂપે પોતે, વીતરાગ જિન ઠર્યા;
 બુદ્ધિસાગર આત્મઅરિહંત, મહાવીર આપનેનળ્યા. મોં આં ૩

આત્મપ્રભુનો દેહદેવલમાં અવાજ.

(ત્રણુલીભાયા આતમ પ્રભુ સાથ ખેલે. એ રાગ.)

(૭૩)

આતમપ્રભુ દેહ દેવલમાંહી ખોલે, આવે ન દોષ તસ તોલે. આતમ૦
 મોહના પડદા સર્વે ચીરીને, અંતર રક્ષા મુંઝા મોલે;
 સર્વવૃત્તિયોથી યદ્ય અંગગા, આનંદમસ્તીથી ડોલે. આતમ૦ ૧
 અંતરૂગતની સઘળી વાતડી, ભેદભાવ તથા ખોલે;
 બુદ્ધિસાગર આતમપ્રભુથ, રમતા જ્ઞાનહાથિણે. આતમ૦ ૨

વિશ્વનું પ્રભુરૂપે દર્શન.

(રાગ ઉપરનો.)

(૭૪)

આતમપ્રભુ, આતમપ્રભુઓ નિહાળે, દેહોને જૂઠાં ભાળે. આતમ૦
 નિજકૃતકર્મથી દેહદેવળમાં, જીવો પ્રભુસમ ભાળે;
 સર્વજીવોમાં આતમદષ્ટિ, -ધરીને મોહને ટાળે. આતમ૦ ૧
 અનંતજીવમય વિશ્વને પ્રભુરૂપ, દેખી શુણો અજવાળે;
 સોડઈ તત્ત્વમસિ બ્રહ્માર્જસિ, અનુભવ આનંદ મહાલે. આતમ૦ ૨
 રાગને શેષનો સંગ તજીને, પ્રભુમય જીવન ગાળે;
 હિંસા જૂઠને ચોરી વ્યભિચાર, -કુચંણ દૂરે ટાળે. આતમ૦ ૩
 પ્રલસાગરરૂપ બનીને તેમાં, આતમરૂપ સહુ ભાળે;
 બુદ્ધિસાગરસર્વજીવો નિજતમ, પ્રભુને પ્રભુ ઘટ ભાળે. આતમ૦ ૪

આત્મપ્રભુમાં કંઈ બાકી નથી.

(રાગ ઉપરનો.)

આત્મપ્રભુ દીઠા મળ્યા ન રહ્યું બાકી, સાત્ત્વિક વૃત્તિયો પાકી. આ૦
જાતિનલિંગરૂપ વેષાચાર નહિ, ધરબારી નહીં ખાખી;
આત્મ મળ્યા પછી ધ્યાનનીવૃત્તિ, પોતાની મેળે થાકી. આ૦ ૧
મન વચ કાય નહીં દર્શન પન્થ નહીં, ધર્મભેદે ન ગયો છાકી;
હિંદુ મુસલમાન ખ્રીસ્તિ ન પારસી; નીચ નહીં તેમ નાકી. આ૦ ૨
સર્વમાંહીને સર્વથી ન્યારો, ચિદાનંદ ઘટવાસી;
બુદ્ધિસાગર આત્મપ્રભુજી, મસ્તાન વિશ્વ વિલાસી. આ૦ ૩

આત્મપ્રભુને શાબાસી.

(રાગ ઉપરનો.)

(૭૬)

આત્મપ્રભુ નિજના થયા વિશ્વાસી, દે નિજને શાબાસી. આત્મ૦
રહ્યા નહીં કોઈ વાતે ઉદાસી, આપોઆપ પ્રકાશી;
ઘટમાં કાશી મક્કા તીરથ સહુ, સિદ્ધાચલ ઉલ્લાસી. આત્મ૦ ૧
સર્વ તીર્થનું તીર્થ છે આત્મ, અલખ અરૂપ અવિનાશી;
બુદ્ધિસાગર મંગલમાલા, પ્રકટ પ્રભુમાં ભાસી. આત્મ૦ ૨

મનની ઇચ્છાએ ન ચાલવાનો આત્માનો નિશ્ચય.

(અવસર ઘેર ઘેર નહીં આવે. એ રાગ.)

(૭૭)

મનડા ત્હાઈ કથ્યું નહીં કરવું, તુજ ઈચ્છાએ ન કરવું. મનડા૦
હુંહું આત્મ જ્ઞાનાનન્દમય, જન્મ મરણથી ન્યારો;
તુજ ભરમાયો ભરમાઈ નહીં, તું શયતાન નહારો. મનડા૦ ૧

- રાગ રાપ કામવાસના રૂપ મન, લાખ ચોરાશી ભભાવે;
જડમાં સુખની બુદ્ધિ જણાવે, લોભાદિએ લલચાવે. મનકાં ૨
- ચિદાનંદ રૂપ ધર્મ છે મારો, મોહસ્વરૂપ છે તારું;
હવે તુજ ધર્મને સેવું ન ક્યારે, તું છે દુઃખ દેનારું. મનકાં ૩
- સર્વશુભાશુભ રાગને રાખના, —પ્રગટે જહ વિચારો;
તે તારા જાણી સહુ છંડુ. હું છું મનપેલી પારો. મનકાં ૪
- સર્વસંકલ્પ વિકલ્પ સ્વરૂપ તું, સર્વ દુઃખ કરનારું;
આતમથી બિન્ન જાણી ન જૂલું, તુજસંગે નહીં સાક. મનકાં ૫
- તુજને વશ કરી તુજપર બેસી, મોક્ષ નગર જાણી ચાલું;
તુજ ઈચ્છ્યું કંઈ નહીં હવે કાંઈ, આપસ્વરૂપ વિચાર. મનકાં ૬
- તારૂં કહ્યું કરે તે છે મરેલા, મારૂં કથ્યું તારે કરવું;
બુદ્ધિસાગર આતમ તાબે, મનવશ કરી સુખ વરવું. મનકાં ૭

પ્રમુસહાયપ્રાર્થના.

(રાગ ઉપરનો.)

(૭૮)

- પ્રશુ મને આપોઆપ ઉગારો, એક છે તારો આધારો. પ્રશુ ૦
- દુર્યુલ્લોપથી પૂર્ણ બરેલો, સર્વથણી છું નહારો;
કર્મ રામતાનના વશમાં પડ્યો છું, આશરો એક છે તારો. પ્રશુ ૧
- જ્ઞાન ન જાણું વિજ્ઞાન ન જાણું, નહીં તપઝપત્તાચારો;
મદ્દા પ્રેમને ભક્તિ રહિત છું, —જડમાં જૂઠ્યો નહારો. પ્રશુ ૨
- ભક્ત ન સાધુ ન સેવક નહિ તુજ, ગાથું એળે જન્મારો;
જૂતાની પેઠે મનકું બટકતું, દેતો મોહ તપારો. પ્રશુ ૩
- અનંત શક્તિસ્વામી મહાવીર, કરૂણા કરીને ઉગારો.
જ્યો તેજો પણ પ્રશુ છું તારો, તુંછે તારજુદારો. પ્રશુ ૪

સારું ખોટું કયું" સહુ બણે, પ્રેમે પાર ઉતારે;
બુદ્ધિસાગર આતમપ્રભુ નિજ, વિનતડી અવધારે.

પ્રશ્ન૦ ૫

રાગરોષ ટાઢયા વિના મુક્તિ મઠતી નથી.

(માયા કારમીરે માયા મ કરે ચતુરસુબાણુ. એ રાગ.)

(૭૯)

મુક્તિ નહીં મળેરે રાગને રોષ છતાં કાઈ કાળે. ॥
સધના ધર્મમાંરે મુક્તિ થાય છે મોહને ટાળે. ॥
ક્રોધ માન માયાને લોભે-કાની મુક્તિ ન થાતીરે;
તપજપ વ્રત ક્રિયાકષ્ટ કરે પણ, મોહ ન મુક્તિ પમાતી. મુક્તિ૦ ૧
ધર્મક્રિયા તપલેદથી ક્રોધને-માંનાદિક બે પ્રગટેરે;
પરપરિણતિથી બાહ્ય ધર્મની-સાધના સધળી વિધટ. મુક્તિ૦ ૨
ધર્મક્રિયાદિ સાધન સધળાં, કષાય વણુ છે સફારે;
અહંમમતા ને રાગરોષથી, સાધન થાવે વિફાર. મુક્તિ૦ ૩
નામ રૂપને કીર્તિ પ્રતિષ્ઠા,-વિષયવાસના રાગેરે;
વ્રત ક્રિયા તપજપથી ન મુક્તિ, જ્ઞાની મોહને ત્યાગે. મુક્તિ૦ ૪
ધર્મ શાસ્ત્ર મત પંથના ભેદે, સાધનભેદે કષાયોરે;
કરતાં મુક્તિ કોઈ ન પામે, ઉપદેશે જિનરાયો. મુક્તિ૦ ૫
રાગી રોષી મોહી જનની, પ્રભુ કરતા નહીં મુક્તિરે;
સર્વધર્મ દર્શનમાં મુક્તિ, સમભાવે છે મુક્તિ. મુક્તિ૦ ૬
ધર્મ ને શાસ્ત્રના ભેદે કષાયો, કરતા નહીં તે તરતારે;
આતમશુદ્ધ સ્વભાવમાં રમતાં, સમભાવે શિવ વરતા. મુક્તિ૦ ૭
દુર્ગુણ દુરાચાર વ્યસનોને, ત્યાગે લઘુતા ધારેરે;
દોષદૃષ્ટિ નિંદાને ત્યાગે, આતમરૂપ તે માળે. મુક્તિ૦ ૮

ક્રોધ કરે ને શપથભાંસને, તપ કરીને જે ગાળેરે;	
હું ત્યાગી જ્ઞાની અભિમાને, રહે માયા અંધારે.	મુક્તિ ૦ ૯
ધર્મી ભક્તના નામ માનથી, ઘાઈ મુક્તિ ન પામેરે;	
એતાંબર દિગંબર આદિ, નિર્મોહ કરે ઠામે.	મુક્તિ ૦ ૧૦
મિથ્યાત્વમોહની ને કપાયો, જે ઉપયોગે ટાળેરે;	
ચિદાનંદમય નિજ ઉપયોગે, મુક્તિપુરીમાં મ્હાલે.	મુક્તિ ૦ ૧૧
મોહચયતાનની સર્વ વૃત્તિયો, મન પ્રગટતી નિવારેરે,	
પ્રભુમયજીવને જીવંતો યઈ, આપ તરે પર તારે.	મુક્તિ ૦ ૧૨
દુશુંણ કપાય મોહથી મુક્તજ, થાવું તે છે મુક્તિરે.	
બુદ્ધિસાગર સદ્ગુણ સધળા, પ્રગટાવો પ્રભુ ઉક્તિ.	મુક્તિ. ૧૩

સત્યમુક્તિમાર્ગ.

(માયાકારમીરે. એ રાગ.)

(૮૦)

મહાવીરજિનવરેરે, કેવલજ્ઞાને મોક્ષ જણાવ્યો;	
જેનાગમે ભણ્યોરે, મારા મનમાં સાચો ભાવ્યો.	મહા ૦
મિથ્યામોહની સર્વ કપાયો, ટાળે મુક્તિ પાસેરે;	
સેવા ભક્તિ જ્ઞાનનેત્યાગે, સધળાં કર્મોનાસે.	મહા ૦ ૧
દેવ ગુરૂને ધર્મની શ્રદ્ધા, નિશ્ચયને વ્યવહારેરે;	
સર્વવિભાવપરિણતિ તજવી, મુક્તિ સમતા ધારે.	મહા ૦ ૨
ગૃહસ્થધર્મને ત્યાગ ધર્મને, યથાશક્તિ આદરવોરે;	
જેનશાસનાં તત્ત્વો સમજી, આતમને શુદ્ધ કરવો.	મહા ૦ ૩
મિથ્યા અવિરવિકપાયયોગને, દૂર કરીને રહીએરે;	
શુદ્ધસ્વભાવમાં રમવું પલપલ, સમાદિરુદ્ધગુણવહીએ.	મહા ૦ ૪
કપાયમુક્ત થવું એ મુક્તિ, કદાચહો નહીં ધરીએરે;	
ધર્મના સાધનમેદે કપાયો, કરતાં મુક્તિ ન વરીએ.	મહા ૦ ૫

આધિઉપાધિ રહિત જે થાવું, ધર્મ છે તે તે અંશેરે;
સમકિતવંતાસાપેક્ષીજન, સદ્ગુણ જ્યાં ત્યાં સંશે.

મહા૦ ૬

જિનવરમહાવીર પ્રભુતું શાસન, પાળતાં શિવ વરીએરે;
બુદ્ધિસાગરચુંડીગીતાર્થની,—સેવાથી દુઃખ હરીએ.

મહા૦ ૭

આત્મસાધુને સમતાનો વોધ.

[રાગ ઉપરનો]

(૮૧)

આતમ સાધનેરે મુક્તિ સમતાભાવે સાચી;

કષાયોવારશેરે, રહેશે નહીં વ્રતગર્વમાં માચી.

આતમ૦

ક્રોધ માનને માયા લોભ ન, મમતા અહંતા વારેરે;

કામવાસના વૃત્તિ ખાળો, પલ પણ મોઢે ન ગાળો.

આતમ૦ ૧

દ્રવ્ય ક્ષેત્રને કાલ ભાવથી, મોહપ્રતિબંધ વારેરે;

શુદ્ધ સ્વભાવે આતમ ભાવો !!, પ્રગટ્યા દોષો ટાળો.

આતમ૦ ૨

દર્શનજ્ઞાનચરણમાં રમશે. મોહવને નહીં ભમશેરે;

વ્રત સંયમ તપ સાધન સાધો !!, કાળા કામને દમશે.

આતમ૦ ૩

મોહની સાથે પલપલ લડશે, ક્ષણક્ષણ આતમ સ્મરશેરે;

મનને મારી નિર્ભય થાશે, મોહનો સંગ ન કરશે.

આતમ૦ ૪

સર્વનયોની સાપેક્ષાએ, અનેક સાધનભેદોરે;

સમજ સાધો સાધનયોગે, મુક્તિ કરો ન ખેદો.

આતમ૦ ૫

આતમ ગુણ સાધે તે સાધુ, સમજ આતમ સાધોરે;

મનવાણીતનુગુપ્તિસમિતિ,—ધારી ગુણગણ વાધો.

આતમ૦ ૬

આતમના ઉપયોગે ધર્મ છે, કરશે આતમશુદ્ધિરે;

બુદ્ધિસાગર આતમધર્મ છે, ચિદાનુંદગુણ ઋદ્ધિ

આતમ૦ ૭

આત્મધર્મ.

(રાગ ઉપરનો)

(૮૨)

- આત્મધર્મભરિ, આત્મ નિજ ઉપયોગે રહેશે.
 રાગને રાપનીરે, પરિણુતિ વારી નિજગુણુ લેશે.
- લાભ અલાભને મરણજીવનમાં—સમતાલાવને ધારશે;
 ઠાઈ પૂજે ઠાઈ ભાંડે તેમાં, હર્ષને શોક નિવારશે. આત્મમં ૧
- પાપિ ઇન્દ્રિયવિષયોમાંહી, રાગને રાપ ન કરશેરે;
 આમરીરૂપને સ્પર્શમાં સુખની,—કામના થાતી હરશે. આત્મમં ૨
- નામરૂપનીવાસનાત્યાગો, ઈર્તિવાસના ત્યાગોરે;
 લોકવાસનાથી નહીં મરશે, આત્મભાવે જગો. આત્મમં ૩
- ધર્મક્રિયામાં નિદા ત્યાગો, જ્ઞાનથી ગર્વ ન ધારશેરે;
 તપ કરવું પણ ક્રોધ નકરવો, પણ પત્નિ એળે ન હારશે. આત્મમં ૪
- સર્વવિષયમાં જીવાજીવમાં, સમ ઉપયોગે રહોએરે;
 શુભાશુભપરિણામ ન ધરીએ, આત્મરસગદગહીએ. આત્મમં ૫
- સર્વશુભાશુભધર્મજી તજીએ, મનનું કલ્પું નહીં કરીએરે;
 ચિદાનંદમય નિજ ઉપયોગે, સહેજે મુક્તિ વરીએ, આત્મમં ૬
- શાતાઅશાતામાં સમભાવે, રહેશે સાક્ષીભાવેરે;
 કર્મોદયમાં આત્મધર્મ નહીં, રહેશે આપસ્વભાવે. આત્મમં ૭
- શત્રુમિત્રપરસમતાધારે, સુખ દુઃખમાં સમભાવેરે.
 બુદ્ધિસાગર ચિદાનંદમય, આપસ્વભાવને ધ્યાવો. આત્મમં ૮

સમકિત (સમ્યક્ત્વદષ્ટિ)

(રાગઉપરનો)

(૮૩)

- સમકિત પામતાંરે, મુક્તિ પામે નરને નારી;
 મોક્ષનો એકડોરે, સમકિત પામતાં નિર્ધારી ॥
- જૈનધર્મને દેવગુરૂની, શ્રદ્ધા દ્રવ્યનેભાવેરે;
 જૈનશાસ્ત્રની શ્રદ્ધા થાતાં, સમકિત મોક્ષ વિચારે. સમ૦ ૧
- સમકિતવણુ તપ જપ નહીં લેખે, દયા ન લેખે આવેરે;
 મુક્તિ ન આપે વ્રત સંયમ પણ, જે નહીં સમતા આવે. સમ૦ ૨
- નય નિક્ષેપે નવ તત્ત્વાદિક. જાણી શ્રદ્ધા ધરતારે;
 નિશ્ચય સમકિત ઘટમાં પ્રગટે, નરનારી શિવ વરતાં. સમ૦ ૩
- સમકિતીને વ્રત ચારિત્ર યોગે, નિશ્ચય મુક્તિ થાતીરે;
 સમકિતવણુ નહીં જ્ઞાનને ચારિત્ર, સમકિતી હણે ધનધાતી. સમ૦ ૪
- સમકિતીનો કદિ નાશ ન થાવે, સમકિતિ તરતો અંતેરે;
 સમકિત હેતુ અવલંબો સહુ-રહો ન મિથ્યાભ્રાતે. સમ૦ ૫
- દેવગુરૂને ધર્મ શાસ્ત્રમાં-શંકાદિક પરિહરીએરે.
 બુદ્ધિસાગર સમકિતખલથી, ચારિત્રલહી શિવ વરીએ. સમ૦ ૬

“ સહજસમાધિ ”

(જીવલડા ધાટ નવા શીદ ધડે. એ રાગ.)

(૮૪)

- આતમ સહજ સમાધિ મર્યો, આતમ ઉપયોગે દિલ વરો.
 હઠની કિંમત ઢાંડી સરખી, સહજ સ્વભાવે છતી;
 અસંખ્યપ્રદેશે અનંત આનંદ, જ્ઞાનની પામો ગતિ. આતમ૦ ૧
- પંચ સમિતિ ને ત્રિગુણિ, શુદ્ધાતમ દિલ ધરો;
 રાગ રાખથી દૂરે રહેવું-કામવૃત્તિને હરો. આતમ૦ ૨

નામ રૂપ શ્રીતિની વાસના, દેહાધ્યાસને હરો;	આતમ૦ ૩
આતમ આપોઆપ અનુભવે, વર્તે સુખનો ઝરો.	
અસંખ્ય પ્રદેશમાં સ્થિરોપયોગે, એકતાનતા વરો;	આતમ૦ ૪
મનોવૃત્તિથી ન્યારો આતમ, અનુભવ ચેતના કરો.	
ખાતા પીતા હરતાં ફરતાં,—આતમ ઉપયોગ ધરો;	
વર્તે સંગ છતાં નહોં સંગી, સાક્ષી થૈ સહુ કરો.	આતમ૦ ૫
પંચેન્દ્રિય મનથી છે ન્યારો, આતમ અનુભવ વરો;	
સર્વ કપાયો પેલી પારે, ઉપયોગે ઝળહળો.	આતમ૦ ૬
આતમશુદ્ધ સ્વભાવતું સ્મરણુજ, યાતાં દિલ ઉછૂળ્યો;	
ધ્યાન સમાધિ પલપલ વર્તે, ચિદાનંદમાં ભળો.	આતમ૦ ૭
આતધ્યાન ને રોદ્રધ્યાનની,—પરપરિણતિ પરિહરો;	
ધર્મધ્યાન પ્રવૃત્તિયોગે, ધ્યાન સમાધિ વરો.	આતમ૦ ૮
શુભાશુભ સંકલ્પ વિકલ્પો,—મનમાં પ્રગટયા હરો;	
આતમવિચારે સહજસમાધિ, આતમશુણ દિલ ધરો.	આતમ૦ ૯
આતમ શુણ પર્યાય વિચારે—જ્યોતિ જ્યોતે ભળો;	
મનની સઘળી ટળતી આધિ, માયામાં ક્યાં ફરો.	આતમ૦ ૧૦
આતમ ઉપયોગે છે સમાધ, જ્ઞાનીને ઝટ કળો;	
મોહપરિણતિ પ્રગટી વારો, મોહધટ્ટી નહોં ચળો.	આતમ૦ ૧૧
સેવા ભક્તિ ધર્મક્રિયામાં, જ્ઞાને શાંતિ વરો;	
વર્તે આતમ ઉપયોગીને, અંતરમાં મુખ્ય ઝરો.	આતમ૦ ૧૨
ચોથા શુણસ્થાનકથી અંશે, સહજ સમાધિ વરો;	
ઉપર ઉપર શુણસ્થાનકે બનાં, આધિ સઘળી હરો.	આતમ૦ ૧૩
શુભપરિણતિથી નીકળીને,—શુદ્ધ પરિણતિ વરો;	
આતમ સ્મરણ કરીને સજ્જ સજ્જ, સમતા દિવમાં ધરો.	આતમ૦ ૧૪
મિથ્યા બુદ્ધિ કપાયો વારી, સંવર નિર્ગર વરો;	
બુદ્ધિસાગર આપ સ્વભાવે, આપ પ્રજુને મળે.	આતમ૦ ૧૫

(આત્મોત્સાહશિક્ષા)

(છવલ્લ ધાટ નવા સીદ ધડે. એ રાગ)

આતમ !! મોહની સાથે લડો, મુક્તિની નિસ્સરણીપર ચડો !!
 સારથીને સન્મુખ લડશો, પાછા પગ નહીં ભરો;
 ભયશયરતા ખેદ તજી દો !!, કર્મને ભારી મરો.—મુક્તિ૦ આતમ૦ ૧
 યરા મુક્ત થતા દુઃખોથી, પાછા ન ફિચિત્ પડો;
 સર્વવાસના ત્યાગી આતમ !!, છંડો કામનો સડો મુ૦ આતમ૦ ૨
 ભોળા થેને સાધ્ય ન બૂલો, જડમાં નહીં આથડો;
 ભોળોમાં મુખમુદ્ધિ ધારી, ક્યાં મિથ્યા તરફડો. મુ૦ આતમ૦ ૩
 ચેત ચેતન તું ચતુરા જ ને, કૈશ પ્રમાદ ન કરો;
 આતમમાં આનંદરસ ચાખો,—પરભાવે નહીં ફરો. મુ૦ આ૦ ૪
 મનમાં અતેકરૂપે પેસી, થાતો મોહ જ ખડો;
 આતમનિજઉપયોગી થેને,—વેરાગ્યે બહુ વડો. મુ૦ આ૦ ૫
 છતોનાતો મોહ છેતરે; સમજી શીઠને મરો;
 બગી લેહો !! આતમ ઝટપટ, સાર થે સંચરો. મુ૦ આ૦ ૬
 કાચી મેઘડીનાંહી દેવલ,—જાતને મુક્તિ વરો;
 હુદિસાગર ધણિયાબનીને, જ્યેતિજ્યેતમાં બળો. મુ૦ આ૦ ૭

આતમસુવોપયોગ.

(રાગ ઉપરનો)

આતમસુખને જુલો અરે, વિષયમાં મુખગ્રાંથિ કેમ કરે. !!
 પચે દિવ્યવિષયમાંહી, કોગર જુલો કરે
 દેવતાનિર્મિતો મુખનાની, મોહી થે ક્યાં મરે, વિષય૦ આતમ૦ ૧
 હલિક મુખને અતંત દુર્ભે, કામને ગર્ભાખરે;
 આતમસ્વસ્થાવરું મુખ છે સાચું, જાની નિરંબ દરે. વિ૦ આ૦ ૨

ભોગમાં ભયને અનંત દુઃખડાં, વળખાં કરે શું વળે;
 મન ઈચ્છે રોક્યાથી મુક્તિ, મન મારે સિવ મળે. વિ० આ० ૩
 આશાતૃષ્ણાથી અથડાતાં, ચાંતિ લેશ ન સરે;
 ભગી ઉઠો ॥ આતમ બેગી, રોતડ થૈ શું રડે. વિ० આ० ૪
 મણી ગણીને જીવ । । ન મૂલો, માનવશવ નહીં મળે;
 બુદ્ધિસાગર આતમ ખળિયો, યા આનંદ ઝળહળે. વિ० આ० ૫

કુસંગતિ વગેરેનો ત્યાગ

(સંતો સત્ જતસાનારે. એ રાગ.)

દુર્જન દુષ્ટનો કરો ન સંગ, ત્યાગો કુમિત્ર સંગકુરંગ. ॥
 શુદ્ધોદી શુદ્ધિનંદક જનની, સંગત કદિ ન કરીએરે;
 શુદ્ધોદીની સાથે ન વદવું, વ્યસનીને પરિહરીએ. દુર્જન૦ ૧
 કેવ શુદ્ધને ધર્મોત્થાપક, નાસ્તિકને પાખંડીરે;
 તેનો સંગ ન કરીએ ક્યારે; તજીએ કપટી ધમંડી. દુર્જન૦ ૨
 જૈનધર્મશાસ્ત્રો ઉત્થાપે, સ્વર્ગાદિક ઉત્થાપેરે;
 નશુરાઓની સંગત કરતાં, બરાચ આતમ પાપે. દુર્જન૦ ૩
 સાધુસંતનો નિન્દક શત્રુ, પ્રભુ પાપ નહીં માનેરે;
 એવાથી દૂરે ખડુ રહેવું, વિપલવ મૃત્યુ આણે. દુર્જન૦ ૪
 મિથ્યાત્વી જ મહા નાસ્તિકજન, ચંદ્રએ નહીં તસસંગીરે;
 સંગેરંગ પ્રવેશે મનમાં, ખનીએ સમકિતીસંગી. દુર્જન૦ ૬
 કેવશુદ્ધની નિન્દા સુણતાં, મહાપાપ ઝટ લાગેરે;
 કુસંગે સાઈમન ખગડે, રહીએ સદ્ગુરુરાગે. દુર્જન૦ ૭
 ગીતાર્થ સદ્ગુરુની સંગે, શુદ્ધઆદ્યાએ રહીએરે;
 બુદ્ધિસાગર સદ્ગુરુ સેવા,—ભકિતથી સિવ લહીએ. દુર્જન૦ ૮

સત્સંગ.

(રાગ ઉપરનો.)

કરીએ સદ્ગુરુ સંતનો સંગ, તજીએ કુગુરુનાસ્તિકરંગ. ॥

જૈનશાસ્ત્રને જૈનધર્મની, - શ્રદ્ધાપ્રીતિ ધરીએ;

ગુરુદેવ આજ્ઞાએ વર્તી, કર્મકલંકને હરીએ.

કરીએ ૦ ૧

કુતર્કી સંશયી નાસ્તિકને, પાખંડીને તજીએ;

સમકિત શ્રદ્ધા સાચી ધરીએ, - જિનવરદેવને ભજીએ.

કરીએ ૦ ૨

અનેક સુધરેલ નામ ધરાવી, બગડેલા મત કાઢે;

તેનાપર વિશ્વાસ ન ધરીએ, કુતર્ક ધર્મને વાઢે.

કરીએ. ૩

જૈનાગમ શાસ્ત્રોની શ્રદ્ધા, - ધારકસંગને કરીએ;

કુતર્કવાદે થયા કુતર્કી, એવાને પરિહરીએ.

કરીએ ૦ ૪

સાધુઓની સેવાભક્તિ, કરીએ શ્રદ્ધા ધારી;

કલિકાલે ગુરુ સાધુસંગે, રહેવું ધર્મ વિચારી.

કરીએ ૦ ૫

કલિકાલમાં નિહવમતિયા, જૈન ધર્મ ઉત્થાપે;

સ્વર્ગ નરક ગુરુ ધર્મ ન માને; રહીએ જિનવર જાપે.

કરીએ ૦ ૬

ગીતાર્થ શ્રીસદ્ગુરુની આજ્ઞા, શીર્ષે ચઢાવી ભાવે;

બુદ્ધિસાગર વતે જ્યો-તેજ્યો મુક્તિ પાવે.

કરીએ ૦ ૭

ધર્મ.

(અરે જીવ શીદને કલ્પના કરે. એ રાગ.)

ધર્મ વણ પલ પણ જીવવું નહીં, ધર્મથી આનંદ મુક્તિ સહી. ॥

ઠવલજ્ઞાનીએ જે પ્રરૂપ્યો-સત્યધર્મ તે સહી;

દાન શીયલ તપ ભાવના ભેદે, ધર્મ કરો ગહગહી.

ધર્મથી ૦ ૧

સર્વ ધર્મમાં સાગર સરખો, અહિંસા ધર્મ છે ખરો;

જૈનધર્મશાસ્ત્રોમાં ભાખ્યો, સમજીને આદરો.

ધર્મથી ૦ ૨

સત્ય બોલવું સત્ય આચરવું, ચોરી કરવી નહીં, વ્યભિચારને મૈથુન ત્યાગે, આતમ શાન્તિ સહી.	ધર્મથી ૦ ૩
પરિવ્રજ મમતાને ઉપાધિ, ત્યાગે પાપો ટળે; કંચની કામિની પાપતું મૂળ છે, તે ત્યાગે શિવ મળે.	ધર્મથી ૦ ૪
સત્ય દેવ ગુરુ ધર્મની શ્રદ્ધા-ધારા મનમાં ખરી; સાધુઓની સેવા કરતાં, દુર્મતિ જાણે ટળી.	ધર્મથી ૦ ૫
સમ્યગ્ દર્શન જ્ઞાન ચરણથી, જીવો મુક્તિ વરે; મગ શેષને કામ ટળેતાં, અનંત આનંદ મળે.	ધર્મથી ૦ ૬
ગૃહસ્થ સાધુ ધર્મ બે ભેદે, સ્વાધિકારથી ધરા; મુક્તિ વણ ખીજ સદુદામના, હંડી ભવમાં ન મરા.	ધર્મથી ૦ ૭
દુર્યોધન દુરાચાર દુર્બંધનો, હંડા સદ્ગુણ વહે; વ્યવહાર ને નિશ્ચય બે નયથી, ધર્મ ધરી શિવ લહે.	ધર્મથી ૦ ૮
કુતર્ક સંશય નાસ્તિક બુદ્ધિ-તજીને ધર્મી બનો; બુદ્ધિસાગર મહાવીર પ્રણવે, રમશે ગુણોને બણે.	ધર્મથી ૦ ૯

કુચુરુસંગત્યાગ.

(સંગ ઉપરનો.)

કુચુરુ સંગત ક્યારે ન કરો, કુચુરુને દૂરથી પરિહરો. હિસા જૂઠું ચોરી જરી, પરિવ્રજ લોભે ભર્યા;	
ક્રોધ માન માયા કરનારા, મોહ દરામ્યા દર્યા.	કુચુરુને ૦ ૧
કંચન કામિનીપર બદુરાગી, વિષયભેગ સુખ ભર્યા; પંચમહાવ્રત યમ નહીં પાળે, કામના બાળ્યા બળ્યા.	કુચુરુ ૦ ૨
જૈનધર્મ શાસ્ત્રો નહિ માને, નાસ્તિક સંશયી દર્યા; શુદ્ધપ્રપક જે નહીં દોષે; ધર્મચારથી દર્યા.	કુચુરુ ૦ ૩
દેવગુરુને ધર્મની પ્રીતિ, પદે નહીં જે અગ્ર; રાજાપાદે જે નહીં વર્તે, તારે નહીં જે નયો.	કુચુરુ ૦ ૪

વેષ ક્રિયા ને ગુણથી અળગા, કુશુરસંગે ભરો;
 સમક્ષિત ને ચારિત્ર વિનાના—કુશુરજ્ઞાથી કરો.
 વેષવ્રતાચારસદ્ગુણધારક,—સદ્ગુરુ સેવા કરો;
 બુદ્ધિસાગર સદ્ગુરુ પામી, અનંતસુખડાં વરો.

કુશુર ૦ ૫

કુશુર ૦ ૬

વિકથા તથા વ્યર્થજનપરિચયત્યાગ.

(રાગ ઉપરનો)

મુનિવર ! વિકથાને પરિહરો, નકામો જન પરિચય નહીં કરો.
 જન સંગાદિકથી મન તનની—વચન ચપલતા થતી;

સ્ત્રી પશુ પંકડ બાલ પરિચયે, પુદ્ગલસંગીભતિ.

નકામો ૦ ૧

ધર્મ વિનાની રાજ્ય સ્ત્રિયાદિક,—વિકથા વાતો તજો;

મૌન રહો વચગુપ્તધારી, આતમગુણને ભજો.

નકામો ૦ ૨

રાગીનો પ્રતિષ્ઠ કરો નહીં, બહુ બોલવું તજો;

ઉપયોગે ખપ જટલું બોલો, સમતાલાવને સજો.

નકામો ૦ ૩

વચન સમિતિ ઉપયોગી થૈ, આતમદૃષ્ટિ ધરો;

ધર્મ વિનાનું મુણો ન બોલો, લવરી કરવી હરો.

નકામો ૦ ૪

પર પંચાતે થવું ન હાલ્લા, નિશ્ચય એવો કરો;

વાતતડાકા ગર્ખાં ન મારો, પલપલ પ્રભુને સ્મરો.

નકામો ૦ ૫

આપવડાકા સ્તુતિ નિંદાથી,—આતમ ન્યારો ગણો;

ક્ષણ એકનો પ્રમાદ કરો નહીં, આતમ શુદ્ધિ ભણો.

નકામો ૦ ૬

આતમ ઉપયોગે ખપ જટલો, જન પરિચયને કરો;

ભૂદયા તો જ્ઞમણામાં પરશે—મન વશ કરીને તરો.

નકામો ૦ ૭

ચેત ! ચેત ! તું ચતુર ચેતન !! સત્ય શીખ આદરો;

બુદ્ધિસાગર ઉપયોગી થૈ, શાંતિ મુખડાં વરો.

નકામો ૦ ૮

“ આત્મરમણતા ”

(રાગ ઉપરનો).

મુનિવર આતમભાવે રમે, —વિષયસુખમોહવને નહીં ભમે;	
પ્રહ્લદ ભાવમાં મનને ઇન્દ્રિયો—તેના જોરને દમે;	
મીઠારસ વિદૂતિને ત્યાગી, આતમરસને જમે.	વિ० ૧
રાગ રાપ દામાદિક દોષો, વેગે જ્ઞાનથી વમે;	
પરિહાસ ઉપસર્ગો દુઃખ પ્રગટે, સમતાભાનથી ખમે.	વિ० ૨
પાંચ ઇન્દ્રિય વિષયો ઉપર, ધારે સદા અણુગમે;	
કામ કપટ ને ગર્વ નિવારે, દોષે નહીં ધમધમે.	વિ० ૩
સણસણ આતમરૂપ રમશે દિલ, મમતા અહંતા હરે;	
બુદ્ધિસાગર આતમસ્વભાવે, ચિદાનંદ પદ વરે.	વિ० ૪

ગુરુની આજ્ઞા.

(સાગ કલેજ છંદ શુરોકારે એ રાગ.)

શુરની આજ્ઞા પાળીરે, જીવે જગમાં નરને તારી;	
ગીતાર્ય શુરને શીર્ષ ધરીને, આતમશુદ્ધિ કરીએ;	
શુરની સેવા ભક્તિ કરવા—માટે નક્કી મરીએ.	શુરની ૦ ૧
શુર મુખથી આગમે સાંભળીએ, શુર દર્શન કરી જમીએ;	
શુર ગમ લેઈ જ્ઞાનને કરીએ. નગુરા ચૈ નહીં ભમીએ.	શુર ૦ ૨
શુર દીવાને શુર દેવતા, શુરકૃપાને લહીએ;	
આપમતે સ્વચ્છન્દ ન કરીએ, શુર આજ્ઞાએ વહીએ.	શુર ૦ ૩
શુરકૃપા શુરઆશીર્વાદો, મળે એવું સહુ કરીએ;	
શુરથી અચાવાદ ન કરીએ, કુતર્ક સંચય હરીએ.	શુર ૦ ૪

આતમ ગુણ પર્યાય સમજીએ, આત્મરમણતા ધરીએ;

ગુરુમાંહી અર્પાઈ જઈને, ગુરુરૂપ થૈ કરીએ.

ગુરુ ૦ ૫

નિશ્ચયને વ્યવહારથી ગુરુને-સમજી ગુરુ શીર ધરીએ;

બુદ્ધિસાગર ગુરુકૃપાથી-ચિદાનંદ પદ વરીએ

ગુરુ ૦ ૬

જીવને સદ્વોધ.

(ભકિત એવીરે ભાઈ એવી. એ રાગ.)

જીવ ! ! મોહમાયામાં શું ? મહાલે, કેમ ચડિયો મોહના ચાળે;

તને મોહશયતાન ફસાવે, તારા સમજ્યામાં કેમ ન આવે. જીવ ૦ ૧

ચતુર્ધ યદી તારી ચૂલે, ગર્વે ફૂલી અરે કેમ ભૂલે;

કામ કપટને કરે કમ કાળાં, પીતો વિષયનાં ઝીરીપ્યાલાં. જીવ ૦ ૨

પાપકર્મ ભોગવવાં પડશે, તારે દુઃખી બનીને રડશે;

ભૂલે છે કેમ ભૂલે ભોળા, જમના વસમા છે ડોળા. જીવ ૦ ૩

લોલે લક્ષણ ખોયાં સઘળાં, ધર્મકર્મ સકલ અરે બગડ્યાં;

સર્વ દુર્ગુણ વ્યસનો નિવારો, મળ્યો માનવભવ નહીં હારો. જીવ ૦ ૪

હિંસાબદ્ધ ચોરીમાં ફસિયો, વ્યભિચારે થયો મૂઠ રસિયો;

કયાં કર્મ ભોગવવાં ભારી, પાપે ઉમર સઘળી હારી. જીવ ૦ ૫

તારા સમજ્યામાં કેમ ન આવે, પાપપન્થમાં તું કેમ જાવે;

હજી બગડી બાજીલે સુધારી, કુમતિસંગ દૂરે ટાળી જીવ ૦ ૬

દુર્ગુણ દુરાચાર દે છંડી, ટાળ બૂરીટવ ધમંડી;

શરૂ દેવતું કર ઝટ ચરણું, ટળે જન્મ જરાને મરણું. જીવ ૦ ૭

તજી દે ને અહંતા મમતા, ધાર સાચી હૃદયમાં સમતા;

પુણ્ય ધર્મ માર્ગમાં ચાલો, જ્ઞાનધ્યાન સમાધમાં મહાલો. જીવ ૦ ૮

જહનિપયોમાં મુખ નહીં શાન્તિ, ટાળો રાગને રોપની બ્રાન્તિ;

બુદ્ધિસાગર ધર્મને ધારો, મળ્યા માનવ ભવને સુધારો. જીવ ૦ ૯

મિથ્યાહવાણ.

(રાગ ઉપરનો)

- માને શું મનમાં નિજ ડાણો, કામે ક્રોધે તુજને દૂસાળો;
માને શું મનમાં ચતુરાઈ, ત્હને મોઢે ઘેરો બાઈ. માને ૧
- માને શું મન જ્ઞાનનો દરિયો, તને અહંકારે છેતરિયો;
માને હુંહું આતમરામ, તને સતાવે છે બહુ કામ. માને ૨
- માને છેતરાઈ નહીં ટ્યારે, માયા છેતરે તુજને બારે;
માને મનમાં હું બ્રહ્મચારી, છીંતિ મોહ થયો કામ બારી. માને ૩
- મારા જોયો ન કોઈ બણેલો, માને તેમાં તું ગવેં ઘડેલો;
હહાપણ તારૂં ગયું સહુ દૂલી, નામરૂપે ગયો જ્યારે દૂલી. માને ૪
- માને મુજસમ દોષ ન સાધુ, ત્યારે મોઢે દહ્ય કાલી ખાધું;
માને છીંતિ પ્રતિષ્ઠાથી સારો, જે તો બોલાવે મોહનકારો. માને ૫
- બક્ષ થોગી સાધુમાં મોટો, માને ત્યારે વાગે મોહ ગોટો;
માને સ્ત્રીધન ધરનો ત્યાગી, અહંવૃત્તિથી અંતરરાગી. માને ૬
- જ્ઞાને બીજને શું સમજાવો, મનમોઢે ક્યાં નિજને દસાવો;
મન દોષોને નહીં હઠાવો, અન્યમેધનો કરતા શું દાવો. માને ૭
- મનમોહને જ્યારે ન મારો, ત્યારે શક્તિનો ગર્વ શું ! ધારો;
મનમાં તું કૃત્તે હું હું સારો; જે ને પ્રગટ્યા મોહવિચારો; માને ૮
- તું તો છેતરે બીજને કપટે, પણ દંભ છેતરે તને કપટે;
મોઢે મિથ્યા હહાપણ તારૂં, આતમ રૂપ છે સર્વથી ન્યારૂં. માને ૯
- રાગ રાપથી ન્યારા યારો, ત્યારે આતમ મુખમાં પાસો;
મોઢે જીનાયલા નહીં મરો, ત્યાગીવેષે મોઢે દરો. માને ૧૦
- અન્યને શીખ દેવામાં ઘણા, નિજ અંતરમાં જુઓ માયા;
માનો અન્યજનોને દોષી, નિજ મનહું તો કાને ફેલી. માને ૧૧

મોહ પેસે છે કણે કણે મનમાં, જુઓ કામ રમે છે તનમાં;
 નિર્મોહી બનીને રહેવું, મન મોહ મરે એવું કહેવું. માને૦ ૧૨
 નામરૂપની વાસના લલના, યાવત્તાવત્ આતમખળ ના;
 કામકપાય પશુ બલભારી, યાવત્તાવત્ સહુ સંસારી. માને૦ ૧૩
 માટે આતમ સાચું સમજે, આતમ આત્મસ્વભાવમાં રમશે;
 શુભાશુભપરિણતિસંગી, યાવત્તાવત્ ઠા ન નિઃસંગી. માને૦ ૧૪
 આતમ ઉપયોગે શુદ્ધ થાશે, આતમ । આત્મપરિણામ પાશે;
 બુદ્ધિસાગર આતમ પાશે, જ્યોતિ જ્યોતે આનંદ સુહાશે. માને૦ ૧૫

મિથ્યામતા.

રાગ ઉપરનો.

મિથ્યા મમતા કરે દેમ ભાઈ !! સાથે આવે ન જોયું કાંઈ;
 ઘર હાટ જતી ન રાગધાની, જૂડી છે સહુ સાચી ક્યાં માની. મિથ્યા૦ ૧
 દેહમાં શું ધરે મન મમતા, જૂઠું દેહ ધરે દિલ સમતા;
 માંડ માંડ કરી કરે પાપો, પશુ પામીશ બહુ સંતાપો. મિથ્યા૦ ૨
 મરતાં દાઈ સાથ ન આવે, અરે મોહ તને ભરમાવે;
 આંખ મીંચાશે છેલ્લી જ્યારે, ત્યારે રોઈશ પાપથી ભારે. મિથ્યા૦ ૩
 નામ રૂપમાં મુંઝી શું મહાલો, મૂઝી સઘળું એકલા આલો;
 યશ નિંદા પુદ્ગલ બાજી, તેમાં રહેશે ન મોહથી રાચી. મિથ્યા૦ ૪
 માંડ તાંડ પુદ્ગલમાંડી, રમો આતમ !! સમતામાંડી;
 બુદ્ધિસાગર આતમધ્યાવો, ચિદાનંદ પ્રભુ પ્રગટાવો. મિથ્યા૦ ૫

આત્મસ્વરૂપ.

(રાગ ઉપરને)

આતમ !! તું છે સર્વથી જ્યારે, ચિદાનંદ સ્વરૂપ નિજ તારો;
 તું તે છે નદી નરને નારી, તું તે પ્યારે દે નદી પ્યારી. આ૦ ૧

તું તો વર્ણગંધ નહોં રૂપ, તું તો વર્ણ ન ટાઢ ન ધૂપ;
 તું તો ત્યાગી નહોં ધરખારી, તારી અકલંકતા છે ન્યારી. આ૦ ૨
 તું તો કામ ક્રોધ નહોં માયા, જય અપજય નહિ પડછયા;
 તું તો અસંખ્યપ્રદેશી રાયા, રંક રાગી ન સ્ત્રી ધન જયા. આ૦ ૩
 મુસલમાન ન હિંદુ શ્રીસ્તિ, જાત પાત નહોં ધર વસતિ;
 તું તો પુણ્યલક્ષ્મી ન્યાસે, દેહ વાણી ન મોહવિચારો. આ૦ ૪
 નથી સાકાર દરય તું ક્યારે, દેહરૂપે કયાં ? નિજને ધારે;
 બુદ્ધિસાગર સ્વરૂપપ્રકાશી, પૂર્ણાનંદ પ્રભુ ઉદ્ધાસી. આ૦ ૫

બ્રહ્મચર્યની નવવાડનું પાલન.

રાગ ઉપરનો.

બ્રહ્મચર્યની નવવાડ પાળો, સ્ત્રીની વસતિને સંગ ઠાળો;
 સ્ત્રીની સાથે કયા નહોં કરવી, સ્ત્રીના સામી દૃષ્ટિ ન ધરવી. બ્ર૦ ૧
 સ્ત્રીના આસને બેસવું ત્યાગો, સ્ત્રીના અંગોનો તમે રાગો;
 સ્ત્રીની સાંભળો નહોં છાની વાતો, સ્ત્રીના પ્રેમે પડતી લાતો. બ્ર૦ ૨
 પૂર્વકીડાની સ્મૃતિને નિવારો, પુષ્કળજનરસ પરિહારો;
 અતિમાત્રાએ ખાણું ન ખાસો, બ્રહ્મચર્યની શક્તિ પ્રકાશો. બ્ર૦ ૩
 દેહ શોભા વિમૂઢા ન કરવી, બ્રહ્મચર્યની વાડો ધરવી;
 નારી દેહ અશુચિ વિચારો, સ્ત્રીના ભોગમાં દુઃખડાં ધારો. બ્ર૦ ૪
 કામવાસના પ્રગટી વારો, ભોગે રાગને દુઃખ વિચારો;
 પશુપરે પકડાણા પાસે, સ્ત્રીનારાગી યથા સુખવાસે. બ્ર૦ ૫
 કાળા નાગનો સંગ છે સારો, સ્ત્રીના મોહ છો તેથી નકારો;
 ભોગમાં રાગ દુઃખના દરિયા, કામભોગે ન સુખ કો વરિયા. બ્ર૦ ૬
 લલાટલથી એકવાર મરવું, કામભોગથી ભવોભવ મરવું;
 સ્ત્રીની જાળમાં જે જકડાણા, ઇન્દ્રો જેવા થયા નાદાના. બ્ર૦ ૭
 આધિ વ્યાધિ ઉપાધનું કામ, કામિનીસંગે તજવો કામ;
 બુદ્ધિસાગર શુદ્ધ શિખ સારી, પાળે તે ઉતરે ભવખારી. બ્ર૦ ૮

મોહ પેસે છે ક્ષણે ક્ષણે મનમાં, જુઓ કામ રમે છે તનમાં;
 નિર્મોહી બનીને રહેવું, મન મોહ મરે એવું કહેવું. માને૦ ૧૨
 નામરૂપની વાસના લલના, યાવત્તાવત્ આતમચળ ના;
 કામકષાય પશુ બલભારી, યાવત્તાવત્ સહુ સંસારી. માને૦ ૧૩
 માટે આતમ સાચું સમજો, આતમ આતમસ્વભાવમાં રમશે;
 શુભાશુભપરિણતિસીસંગી, યાવત્તાવત્ કો ન નિઃસંગી. માને૦ ૧૪
 આતમ ઉપયોગે શુદ્ધ થાશે, આતમ ! આતમપરિણામ પાશે;
 બુદ્ધિસાગર આતમ પાશે, જ્યોતિ જ્યોતે આનંદ સુહાશે. માને૦ ૧૫

મિથ્યામતા.

રાગ ઉપરનો.

મિથ્યા મમતા કરે કેમ ભાઈ !! સાથે આવે ન જોયું કાંઈ;
 ઘર હાટ જતી ન રાજધાની, જૂડી છે સહુ સાચી ક્યાં માની. મિ૦ ૧
 દેહમાં શું ધરે મન મમતા, જૂઠું દેહ ધરે દિલ સમતા;
 માંડ માંડ કરી કરે પાપો, પણ પામીશ બહુ સંતાપો. મિથ્યા૦ ૨
 મરતાં કોઈ સાથ ન આવે, અરે મોહ તને ભરમાવે;
 આંખ મીંચાશે છેલ્લી જ્યારે, ચારે રોઈશ પાપથી ભારે. મિથ્યા૦ ૩
 નામ રૂપમાં મુંઝી શું મહાલો, મૂકી સધળું એકલા ચાલો;
 યશ નિંદા પુદ્ગલ બાજી, તેમાં રહેશે ન મોહથી રાચી. મિથ્યા૦ ૪
 માંડ તાંડ પુદ્ગલમાંહી, રમો આતમ !! સમતામાંહી;
 બુદ્ધિસાગર આતમધ્યાવો, ચિદાનંદ પ્રભુ પ્રગટાવો. મિથ્યા૦ ૫

આતમસ્વરૂપ.

(રાગ ઉપરનો)

આતમ !! તું છે સર્વથી ન્યારો, ચિદાનંદ સ્વરૂપ નિજ તારો;
 તું તો છે નહીં નરને નારી, તું તો પ્યારો કે નહીં પ્યારી. આ૦ ૧

તું તો વર્ણગંધ નહીં રૂપ, તું તો વર્ણ ન ટાક ન ધૂપ:
 તું તો ત્યાગી નહીં ધરખારી, તારી ચકલેકલા છે ન્યારી. આ૦ ૨
 તું તો કામ ક્રોધ નહીં માયા, જય અપજય નહિ પરછયા;
 તું તો અસંખ્યપ્રદેશી રાયા, રંક રાગી ન સ્ત્રી ધન બયા. આ૦ ૩
 સુસહ્યાન ન હિંદુ શ્રીસ્તિ, ભત પાત નહીં ધર વસતિ;
 તું તો પુદ્ગલરૂપથી ન્યાસ, દેહ વાણી ન મોહવિચારો. આ૦ ૪
 નથી સાકાર દરય તું ક્યારે, દેહરૂપે કયાં ! નિજને ધારે;
 બુદ્ધિસાગર સ્વરૂપપ્રકાશી, પૂર્ણાનંદ પ્રથુ ઉદ્ધારી. આ૦ ૫

બ્રહ્મચર્યની નવવાડનું પાલન.

રાગ ઉપરનો.

બ્રહ્મચર્યની નવવાડ પાળો, સ્ત્રીની વસતિનો સંગ ટાળો;
 સ્ત્રીની સાથે કયા નહીં કરવી, સ્ત્રીના સામી દૃષ્ટિ ન ધરવી. બ્ર૦ ૧
 સ્ત્રીના આસને બેસવું ત્યાગો, સ્ત્રીનાં અંગોનો તમે રાગો;
 સ્ત્રીની સાંભળે નહીં છની વાતો, સ્ત્રીના પ્રેમે પડવી લાતો. બ્ર૦ ૨
 પૂર્વકીડાની સ્મૃતિને નિવારો, પુષ્કળજનરસ પરિહારો;
 અતિમાત્રાએ ખાણું ન ખાશો, બ્રહ્મચર્યની ચક્રિત પ્રકાશો. બ્ર૦ ૩
 દેહ શોભા વિભૂષા ન કરવી, બ્રહ્મચર્યની વાડો ધરવી;
 નારી દેહ અશુચિ વિચારો, સ્ત્રીના ભોગમાં દુઃખદાં ધારો. બ્ર૦ ૪
 કામવાસના પ્રગટી વારો, ભોગે રાગને દુઃખ વિચારો;
 પશુપરે પકડાણા પાસે, સ્ત્રીનારાગી યથા મુખવાસે. બ્ર૦ ૫
 કાળા નાગનો સંગ છે સારો, સ્ત્રીનો મોહ છે તેથી નદારો;
 ભોગમાં રોગ દુઃખના દરિયા, કામભોગે ન સુખ એ પરિયા. બ્ર૦ ૬
 દહાદહથી એકવાર મરવું, કામભોગથી બેભાન મરવું;
 સ્ત્રીની ભગવંતે જ જકડાણા, ઇન્દ્રો જેવા યથા નાદાના. બ્ર૦ ૭
 આપ બ્યાધિ ઉપાધનું કામ, કામિનીસંગે તજવો કામ;
 બુદ્ધિસાગર ગુરુ ચિખ સાચી, પાળે તે ઉતરે ભવખારી. બ્ર૦ ૮

બ્રહ્મચારી પુત્રને પુત્રીઆ, ગુરુકુલમાંથી બાણાવેરે;

સર્વ શક્તિયો ખીલવો, સર્વ દોષ હઠાવેરે.

ખાળ૦ ૪

ખાળલગ્નથી ખાયલી, સંતતિ પ્રગટે વિચારેરે;

બુદ્ધિસાગર બોધથી, કુરુદિ સંહારેરે.

ખાળ૦ ૫

કન્યાવિક્રય તથા વરવિક્રય નિષેધ.

(રાગ ઉપરનો)

કન્યાવિક્રય નહીં કરો, મરતાં પણ નરનારીરે;

કન્યાવિક્રયધન માંસથી, આધિક પાપ દુઃખકારીરે.

કન્યા૦ ૧

કન્યાવિક્રયથી સંધની; દેશ ધમની પડતીરે;

કન્યાવિક્રય ધન ભક્ષણે, સારી બુદ્ધિ ન જડતીરે.

કન્યા૦ ૨

મન તન ધનની હાનિછે, વંશ પડતી થાવેરે;

અનેકપાપનો હેતુ છે, અપજશ કલંકને પાવેરે.

કન્યા૦ ૩

નદી સાગર ભરતી પરે, ધન સ્થિર નહીં રહેતુંરે;

કન્યા વેચો નહીં માનવો, દુર્મતિમાં મન વહેતુંરે.

કન્યા૦ ૪

કન્યાવિક્રય વરવિક્રયે, —દુઃખ માર્ગે ચડાશેરે;

બુદ્ધિસાગર બોધથી, વર્તે તે સુખ પાશેરે.

કન્યા૦ ૫

વૃદ્ધલગ્નનિષેધ તથા વહુપત્નીરુદ્ધિ નિષેધ.

(ઉત્સવરંગ વધામણાં. એ રાગ.)

વૃદ્ધ લગ્ન કરનારને, મળે હી સુખ શાન્તિ;

રોગ દુઃખ નિર્જલપણું, ટળે તન મતિ કાન્તિ.

વૃદ્ધ૦ ૧

વૃદ્ધ પતિ મરતાં થકાં, રાંડે યુવતી નારી;

કર્મયોગે ગર્ભપાત છે, થાતાં તે વ્યભિચારી.

વૃદ્ધ૦ ૨

જીવંતાં નરક બે પત્નીથી, પ્રગટે ક્લેશ હોળી;

પીડા ઉભી કરવી અરે, ખૂબ પેટને ચોળી.

વૃદ્ધ૦ ૩

પ્રેમ ન પુનલંબનમાં, અતિશય કરેલો;	
ભોગોથી શય નહોં થમે, જાની સમજે કરેલો.	વૃદ્ધ ૪
પુત્રની સાક્ષરે વૃદ્ધને, લગ્ન કરવું ન સાફ;	
સય આદિ મહારાગીનું, લગ્ન જણે નહાફ.	વૃદ્ધ ૫
વૃદ્ધશા પામ્યા પછી, પ્રભુ ભક્તિ કરવી;	
હિપાધિ કલેશ પરિહરી, સન્તસેવા આદરવી.	વૃદ્ધ ૬
સમજે તેને શીખ છે, વર્તે તે સુખ પામે;	
બુદ્ધિસાગર બોધથી, મન રાખેો કામે.	વૃદ્ધ ૭

પ્રભુવાલ.

પ્રભો ! ! હું તુજ બાલક અજ્ઞાન, રાગી રાધીં કામી ક્રોધી;	
નફડટ ને નાદાન.	પ્રભો ૦
ભક્તિ ન જાણું સેવા ન જાણું, જાણું ન ધર્મ અજાણું;	
તુજને ન જાણું શાસ્ત્ર ન જાણું, ભૂલો ભયું ભગવાન.	પ્રભો ૧
ભક્ત ન સાધુ ન ધરખારી નહોં, જ્ઞાન વિનાનો હેવાન;	
પ્રત્યક્ષ તુજરૂપે દેખી શકું નહોં, કહે શું ? તારે ગાન.	પ્રભો ૨
મત તપ જપ શીલ યોગ ન સમજું, કહે ન દયા હમ દાન;	
હુંહું દોણુ તે સમજી શકું નહોં, પાણું શું ? તારી આણુ.	પ્રભો ૩
ગાન ન જાણું વિજ્ઞાન ન જાણું, નિજપરની ન પિછાન;	
બુદ્ધિસાગર જેવેતેવો, તારો ! ! પ્રભુ શુણવાન.	પ્રભો ૪

આત્મચિંતવન.

ભયા અનુભવ રંગ મથકારે. એ રાગ.

આત્મ અસંખ્ય પ્રદેશીરે, આપોઆપ સ્વરૂપને ભાણો. ॥

અનંત શુણ પર્વાય સ્વરૂપી, અનંત ઝગહળ જ્યોતિ;

આપોઆપને નિરખે નયણે, અનંત નૂરનું મોતિ. આત્મ ૧

આત્મપ્રભુ પ્રગટાવવાની લગની.

(અહો મુનિ સંયમમાં રમતા. એ રાગ.)

આતમ પ્રભુ ! પિંડે પ્રગટ થાશે, એક છે તારો નિશ્વાસો. આતમ૦
 અસંખ્યપ્રદેશી પ્રભુ ખાસો, જ્યાં ત્યાં દેખું ત્યાં દેખાશે. આતમ૦ ૧
 આતમ પ્રભુ તારી લગન લાગી, વારીગયો તુજ પર સહુ ત્યાગી; આ૦
 આતમ પ્રભુ એક તું આધારો, પ્રાણપતિ સર્વથી તું ન્યારો. આ૦ ૨
 પ્રભુ તું છે આનંદરસ રસિયો, ચિદાનંદરૂપ દિવ ઉલ્લસિયો;
 પ્રભુ તારી અકળકલા ન્યારો, સમજે શું જડરસી સંસારી. આ૦ ૩
 દર્શન જ્ઞાન ચરણ ધરી, તુંહિ છે પ્યારો ને પ્યારી. આ૦
 ઝળહળતો જ્યોતિ ભરિયો, શુણપર્યાયતણો દરિયો. આ૦ ૪
 ધ્યાન ને ધ્યેય તું ધ્યાનારો, પોતાને પોતે ગાનારો. આ૦
 સ્વામીને સેવક તું પોતે, અનુભવી નિજમાં નિજ ગોતે. આ૦ ૫
 નામને રૂપથી તું ન્યારો, અસંખ્યપ્રદેશી રૂપાળો. આ૦
 પલપલે તારું સ્મરણ કરવું, તુજ ઉપયોગે નહીં મરવું. આ૦ ૬
 પ્રભુ તને અનુભવથી પરખ્યો, રોમેરોમે દિલમાં હરખ્યો; આ૦
 જીવું પ્રભુ તુજરૂપે બહાલા, પરમ પ્રભુ જગમાંહી રૂપાળો. આ૦ ૭
 પ્રગટ થઈ પાછા ન સંતારો, ક્ષાયિકભાવે પ્રગટારો; આ૦
 બુદ્ધિસાગર શુરદેવા, ચિદાનંદ મીઠા છો મેવા. આ૦ ૮

આત્મમહાવીરપ્રમુલગની.

(અહો મુનિ સંયમમાં રમતા. એ રાગ)

આતમ મહાવીર પ્રભુ પ્યારા. જગજીવન જિત આધારા૦ આતમ૦
 મિથ્યામતિ દુનિયા ગાંડી, તુજ વિયોગે તે રંડાણી. આ૦ ૧
 પ્રેમવિના નહીં તું પ્રગટે, બેઠેમીથી દૂરે વિધટે. આ૦
 હિંસાને બૂઠથી તું આધો, ચોરથી તું દૂરે ભાગ્યો. આ૦ ૨

બ્યભિચારીની નહોં પાસે, જડભોગથી દૂર નાસે.	આ૦
ધનમમતાથી રથા દૂરે, નિર્મમતા ત્યાં તું સ્ફૂરે.	આ૦ ૩
દુર્ગુણથી રહેતા ન્યારા, તનુછતાં નહીં દેહાકારા.	આ૦
રાગને રોપથી બહુ આધા, અજ્ઞાની શું પામે નાગા.	આ૦ ૪
કામ ત્યાં ક્યારે ન પ્રગટાતો, પ્રેમવિના નહોં પરખાતો;	આ૦
મદ્દા નહોં ત્યાં તું છતો, જ્ઞાનિનિર્મોહીએ પિછાણ્યો.	આ૦ ૫
સમતા ત્યાં ઝટ પ્રગટે પૂરો, જ્ઞાનાનન્દથી ભરપૂરો.	આ૦
મમતા અહંતા પડછાયો, પ્રગટે ત્યાં પ્રભુજી સંતાપા.	આ૦ ૬
સમ્યગ્દૃષ્ટિએ સોહાયો, પરમપ્રભુ ઘટમાં પરખાયો.	આ૦
બુદ્ધિસાગર પ્રભુ પ્રગટાશે, ચિદાનંદવિષુ વિશ્વાસો.	આતમ૦ ૧૧

પ્રમુપ્રેમ.

(રાગ ઉપરનો.)

જેને પ્રભુ પ્રેમ લગત લાગી, સંસ્કારી જગમાં વડભાગી.	જેને૦
દેહાકાર ન બને ક્યારે, મહામેહ થયતાનને મારે.	જેને૦ ૧
દુનિયાથી તે અવળો આવે, ચિદાનંદ મસ્તીમાં મ્હાલે.	જેને૦
દુનિયામાંહી તે દિવાનો, પ્રભુ પ્રેમ છે મરજીવાનો.	જેને૦ ૨
મણ્યું તે દુનિયાનું બૂલે, ધનતનસત્તાથી નહોં ફૂલે.	જેને૦
અણુમાં અણુ મેરૂથી મોટો, દુનિયારંગ બણ્યો ખોટો.	જેને૦ ૩
વિષયરસ વિષસમ મન લાગે, પણ પણ પ્રભુ રમરણે બાગે.	જેને૦
બુદ્ધિસાગર પ્રભુ પ્યાસી, ઉપયોગી આતમ વિશ્વાસી.	જેને૦ ૪

પધારો પ્રમુ.

(રાગ ઉપરનો.)

પધારો પ્રભુ મન મન્દિરોએ, અગિહન ચિનવર તુષ્ટમરીએ.	૫૦
માણુ હાથ માન તું આપે, રહન પ્રણને તું પાપે.	૫૦ ૧

ત્વમસિ સોહમ્યારો; ચિદાનંદ તું એક આધારો;	૫૦
પ્રભુ મારી બહારે ચઢો બેસા, અન્તર્યામી અલખેલા.	૫૦ ૨
દર્શનજ્ઞાન ચરણધારી—અસંખ્યપ્રદેશી સુખકારી.	૫૦
કૃપા તહારી પામીને ઝટ તરીએ, રાગ રોષ મોહારિ હરીએ.	૫૦ ૩
પ્રભુ તને પલ પલ ક્ષણ સ્મરીએ, પ્રભુરૂપ થૈને ઝળહળીએ.	૫૦
ક્ષણ પણ તુજ વિરહે બળીએ, જ્યોતિમાં જ્યોતિરૂપે બળીએ.	૫૦ ૪
તુજ જીવને જીવવું ધ્યાઈ, પલપલ પ્રભુ તને સંભાઈ;	૫૦
પ્રભુરૂપ થૈને જીવન ધરીએ, પ્રભુમાં રહીને સંચરીએ.	૫૦ ૫
પરમ પ્રેમે તુજને મળીએ, મોહવિભાવને પરિહરીએ.	૫૦
બુદ્ધિસાગર શુણ વરીએ, આત્મપ્રભુરૂપ થૈ ઠરીએ.	૫૦ ૬

મોક્ષગમનોપદેશ.

(જીવ જાણે મારે મરવું નથી જો. એ રાગ.)

જીવ ચેતીને શિવપુર ચાલશે, મોહમાયામાં મનનહીં વાળશે; જી
મોહશયતાન સંગ નિવારશે, એળે માનવભવ નહીં હારશે. જી ૧
ક્રોધ કપટ અહંકારે ન ભૂલશે, ધનલોભે પાપોમાં ન ઝૂલશે. જી
તારીસાથે કાઢ નહીં આવશે, દેહ માટીતું માટીમાં જાવશે. જી ૨
કાળ આચિંતો આવી ઝાલશે, તાં જોર ન ત્યાં કંઠ ચાલશે. જી
પાપપુણ્ય કર્યાં સાથ આવશે, તાં રણ્યું બીજાઓ ખાવશે. જી ૩
મન મરવું નથી એમ માનતો, અરે જોનેખરે પીપલપાન તો. જી
જાણી જોઈને ભૂલકેમ ખાયછે, મનેચક્રોશું મનમલકાયછે. જી ૪
જગ ધર્મ કરીલે જીવડા, અશુધાર્યાં ચાલવાશે આયુદીવડા. જી
બુદ્ધિસાગર ધર્મને ધારશે, પલપલે પ્રભુને સંમારશે. જી ૫

કાવાંદાવાત્યાગવોધ.

(રાગ ઉપરનો.)

જીવ ! કાવા દાવામાં ક્યાં મુઝીયોરે, સત્યબોધ ન કેમ તને સુઝીયોરે. જીવ૦
 કેદિ વૈરથી વૈરથમે નહીંજો, કમં બાંધીને ભવમાં ભમેસહીજો જીવ૦ ૧
 શુદ્ધ પ્રેમથી વૈરી ન દે રહેજો; મોહ વૈરી ભમાયો ક્યાં વહેજો. જીવ૦
 મન કહે તે કરતાં સંસારછેજો; પ્રભુવિના બીજો ન આંધારછેજો જીવ૦ ૨
 ક્યાંકમં ભોગવવાં પડે તાણેજો, જાણી પાપકમં ક્યાં આચરેજો. જીવ૦
 ધનસત્તા વિધાએ શું ફૂલીયોજો, નામ રૂપના મોહે ફૂલીયોજો. જીવ૦ ૩
 ચારવિકથાએ ભવમાં આયડોજો, લોભ લાલચે કલેશથી શું લડો જો; જીવ૦
 સવાલાખ ટકાનીપલ જાયછેજો, દગાપ્રપંચે પાપ યાયછેજો. જીવ૦ ૪
 કલાબાજી પ્રપંચપાપ ત્યાગશેજો, પ્રભુભક્તિમાં પળેપળે જગશેજો; જીવ૦
 પ્રહ્લિસાગર પ્રભુચરણું ધરેજો, ચિદાનંદ આતમ પ્રભુનેવરેજો. જીવ૦ ૫

અસારસંસાર.

(રાગ ઉપરનો.)

નહીં સંસારમાં કાંઈ સારછેજો, મત્સ્યગણાગલ દુઃખ મારછેજો. નહીં૦
 લાકડલાકુ ખાઈને પસ્તાવવું જો, કંચન કામિની સુખ એવું પાવવું
 જો. નહીં૦ ૧
 મધુબિંદુદહાંત ભોગ સુખ છે જો, મોહે મુઝતાં દુઃખપરદુઃખ જો
 જો; નહીં૦
 બાજીગરની બાજી જમ ફાક છે જો, કામભોગથી દુઃખ પોકાપોક
 જો. નહીં૦ ૨
 દારૂપીને હંદર જમ આચડેજો, મોહ દારૂથી જીવો એવા બને જો; નહીં૦
 મોહદારૂપીને મન માંકડું જો, દોડે ફાં ફાં મારે જુઓ રાંકડું જો.
 નહીં૦ ૩

વ ગુરૂને ધર્મનો આધાર છે જો, બાકી સંસાર સધળો અસાર છે
જો. નહીં૦

યેતોચેતો આતમ ક્યાં આથડો જો, મોહદરિયામાં ફેલીને ક્યાં પડો
જો. નહીં૦ ૪

જૂઠી સંસાર બાળ જાણુશોરે, પ્રભુ ભક્તિમાં પ્રેમને આણુશોરે; નહીં૦
બુદ્ધિસાગર ધર્મને ધારશોરે, મળ્યો માનવભવ નહીંહારશોરે. નહીં૦ ૫

વૈરાગ્યથી ત્યાગનીસિદ્ધિ.

(વેદર્થવિનમાં વલવલે. એ રાગ)

વૈરાગ્યથી ત્યાગી શોભતો. વૈરાગ્ય ત્યાં ત્યાગ હોયજી;	વૈરાગ્ય૦ ૧
રાગ ત્યાં ભોગને રાગ છે, વૈરાગ્યથી સુખ જોયજી.	
વૈરાગ્યથી રાગ રોષની-નાસે માયા જળજી;	વૈરાગ્ય૦ ૨
વૈરાગ્યથી કામ ઉપશમે, ટળે મમતા અહંકારજી.	
નાકથકી મુખ શોભતું, શોભે ન્યાયથી ભૂપજી;	વૈરાગ્ય૦ ૩
ત્યાગી શોભેરે વૈરાગ્યથી, જળથી શોભે જમ ફૂપજી.	
ધર રાજ્ય કંચન કામિની, -ત્યાગ કરનાથી ત્યાગજી;	વૈરાગ્ય૦ ૪
આતમ પ્રભુ પર પ્રેમતો, રથો ધનલલના રાગજી.	
રાગ ત્યાં ત્યાગ રહે નહીં, ત્યાગજ ત્યાં નહીં રાગજી;	વૈરાગ્ય૦ ૫
એકલામ તમતેજ નહીં રહે, ત્યાગમૂળ છે વૈરાગ્યજી.	
ત્યાગી જગત શહેનશાહ છે, થયો જગ નિર્બંધજી.	વૈરાગ્ય૦ ૬
બુદ્ધિસાગર ત્યાગીને, રહે નહીં મોહગંધજી.	

ધર્મનું મૂલઅઢા:

(સિદ્ધ જગત સિર શોભતા એ રાગ.)

અઢાથી ધર્મ પ્રગટનો, અઢા ધર્મનું મૂળ;	અઢાં ૧
ધર્મની અઢા વિના અરે, અણે જીવનું ધૂળ.	
કેવ શુર જૈન ધર્મની, અઢાથી ખરું જ્ઞાન;	અઢાં ૨
અઢાવણુમન નહીં કરે, જેવું હડકાયું જ્ઞાન.	
વાદવિવાદ કુતર્કથી, નાસ્તિકબુદ્ધિ તો યાય;	અઢાં ૩
અઢા વણુ મણુ સંયમે, ધર્મનો નાર જલાય-	
ધર્મક્રિયાકારલોકની, -કરવી નહીં બેઃબુદ્ધિ;	અઢાં ૪
અઢા વણુ શુદ્ધતર્કથી, યાય ન આતમબુદ્ધિ.	
પાયા વણુ મહેલ નહીં થતો, અઢા વણુ નહીં ધર્મ;	અઢાં ૫
શુર સાક્ષોના આગ્રીનથી, કળતાં ધર્મનાં કર્મ;	
કેવલજ્ઞાનીના તરવોની, -અઢા ધરીએરેમિત;	અઢાં ૬
બુદ્ધિસાગર સરશુર, અઢા પારે તે બક્ત.	

શુરુકરવાની આવશ્યકતા.

(રાગ ઉપરનો)

જાની શુર સિર પારીએ, ત્યાગી શાસ્ત્રાનુસાર;	જાનીં ૧
શુદ્ધવણુ મણુ નહીં રીઝીએ, સચરા મુક્ત મનાર.	
નચરાની નહીં મુક્તિ છે, નચરા ખવ ભટકાય;	જાનીં ૨
શુર કરી જ્ઞાન લીધાવિના, સાચું જ્ઞાન ન યાય.	
નચરા નાગની પેઠે જ, નચરા માણસ દેખ;	જાનીં ૩
શુદ્ધિતને નહીં મેળવે, શુદ્ધિ ત્રિવિધ ન બેધ.	

દુનિયાને વશ કરી શકે, ઉડે જેહ આકાશ;
 તો પણ શુર વિના તેહની, હોવે મુક્તિ ન ખાસ.
 નશુરાનાસ્તિકલોકની,—સંગત કરવાથી હાનિ;
 શુરકરી ધર્મને ધારીએ, રહીએ નહીં અજ્ઞાની.
 સદ્ગુર મુક્તિના પંથી જે, ધરીએ તેની રે આણુ;
 શુરગમથી જ્ઞાન જે મળે, તેથી મળતા ભગવાન,
 અજ્ઞાનમોહને ટાળતા, એવા શુર શુણ્વનાન;
 બુદ્ધિસાગર સદ્ગુર, સેવા કરતાં કહ્યાણુ.

જ્ઞાની૦ ૪

જ્ઞાની૦ ૫

જ્ઞાની૦ ૬

જ્ઞાની૦ ૭

કોટું ન ચડવું.

(જોતાં જોતાં આલ્યા ગયારે જોડિયા તહારા. એ રાગ.)

કોટું ન ચડો ક્યારેરે, આ નરનારી,
 કોટુંનું સુખ કાળુંરે, થતી ખુવારી. કોટું

ધન વ્યયે ન્યાય મળે, એકતું તો ઉંધું વળે;
 ન્યાય નહીં સાચો મળેરે.

ઓ૦ ૧

વશીલો બહુ વડાવે, ફેજદારે ફેલી ખાવે;
 લાંચ આપી દોષ ફાવેરે.

ઓ૦ ૨

હાર્યો તે મર્યાના જેવો, જીત્યો તે હારેલા જેવો;
 ન્યાય પંચ કરી લેવોરે.

ઓ૦ ૩

કજીયાથી વેર વધે, ધાર્યું નહીં કાજ સધે;
 મત્સ્ય જેવું રણ મધ્યેરે.

ઓ૦ ૪

સમજે શિખામણ સારી, વર્તનાં સુખ ખારી;
 બુદ્ધિમામર બોધ ધારીરે.

ઓ૦ ૫

જીવંતાં મરેલ જૈન.

(જય છે જય છે જય છે રે આ જીવાની ચાલી જય છે. એ રાગ.)

ધર્મ વિનાનો જણાયછેરે, જૈન એવો મરેલો જણાય છે.
 દેવ ગુરૂની શ્રદ્ધા ન દિલમાં, નારિતક પંથે જય છે રે. જૈન૦
 ધર્મશાસ્ત્રોને મુણે ન વાંચે, વ્રત તપ જપ હારી જયછેરે. જૈન૦ ૧
 સમક્રિત પામ્યો નહીં જે સાચું, મિથ્યાત્વ પંથે તણાયછેરે. જૈન૦
 જ્ઞાન શીયલ તપ ભાવ ન ધારે, સુધરેલ વંઠેલ યાયછેરે. જૈન૦
 ગુરૂગમ જ્ઞાન ન લેતો ગરે, બાપણ બવાઇએ કુલાયછેરે. જૈન૦
 સદ્ગુરૂ સાધુ સેવા ન સારે, પાપમાં દોડ્યો જયછેરે. જૈન૦ ૩
 હિંસો જૂઠને ચોરી જરી, દુશ્મની વ્યસની યાયછેરે. જૈન૦
 બુદ્ધિસાગર સદ્ગુરૂ ભક્તો, ગુણી જીવંતા ગણાયછેરે,
 જૈન જગ્યા જીવંતા જણાય છે. ૪

જગમાં જીવતો.

આચકામચકા કારેલી. એ રાગ.

જે પ્રશ્નના પ્રેમે પૂરે લાલ, જગમાં જીવ્યો એ જણો;
 જે મોહ કરે ચક્રચરે લાલ, જગમાં જીવ્યો એ જણો. ૧
 સમ્યગ્જ્ઞાની ચારિત્રી લાલ, જગમાં જીવ્યો એ જણો;
 સેવા ભક્તિ ધરે નીતિ લાલ, જગમાં જીવ્યો એ જણો. ૨
 દારૂનો માંસનો ત્યાગી લાલ, જગમાં જીવ્યો એ જણો;
 દેવ ધર્મ ગુરૂનો રાગી લાલ, જગમાં જીવ્યો એ જણો. ૩
 કરે ધર્મનાં કૃત્યો નિત્યે લાલ, જગમાં જીવ્યો એ જણો;
 પ્રશ્નમજતો ચોખે ચિત્તે લાલ, જગમાં જીવ્યો એ જણો. ૪

વિનયીને જે વિવેકો લાલ, જગમાં જીવ્યો એ જાણો;
 જે ધર્મપ્રવૃત્તિ ટેકી લાલ, જગમાં જીવ્યો એ જાણો. ૫
 જે નાસ્તિક બ્રહ્મ ન થાતો લાલ, જગમાં જીવ્યો એ જાણો;
 નહીં કરતો પ્રાણીધતો લાલ, જગમાં જીવ્યો એ જાણો. ૬
 ધરે સંયમ ધર્મની રીતિ લાલ, જગમાં જીવ્યો એ જાણો;
 બુદ્ધિસાગર શુર પ્રીતિલાલ, જગમાં જીવ્યો એ જાણો. ૭

મોહત્યાગોપદેશ.

(ચેતાવું ચેતી લેજે. એ રાગ.)

ફૂલણુ શ્યાનો ફૂલેરે, નયાવ્યો કર્મથકી જગ નાર્યો.
 તન ધન જોવન વિધાસતા, જૂઠું ત્યાં રથું રાચ્યો.

ફૂલણુ ૧

જન્મ્યા એટલે જરૂર મરવું, પીંપળ પાતને ખરવું,
 માથે કાળ ભમે છે મૂરખ, મરણથકી ન ઉગરવું.

ફૂલણુ ૨

ગાડી વાડી લાડી તાડી, —મોહે શું મકલાયો;
 દેખ્યું માન્યું થાશે દૂરે, ફેંગટ શું ફૂલાયો.

ફૂલણુ ૩

જૂઠને સાચું માની ફૂલ્યો, કહાપણુદરિયે ફૂલ્યો;
 મણ્યું ગણ્યું દુનિયાનું મણતર, બ્રાંત બનીને ભૂલ્યો.

ફૂલણુ ૪

ભજન કર્યું નહીં પ્રણતું બાવે, જૂઠામાં જકડાયો;
 મરતાં સાથે કાઢ ન મૂરખ, લોલે ક્યાં લપટાયો.

ફૂલણુ ૫

સંતો સમજવે છે જ્ઞાને, સુણે ન સાચું શ્યાને;
 કર્મકથા શું સુણતો કાને, મૂરખ મુંઝયો માને.

ફૂલણુ ૬

સદ્ગુરુ સંત છે તારા સાચા, સંગ કરો તસ સાચી;
 બુદ્ધિસાગર સદ્ગુરુ બોધે, રહો મુક્તિમાં રાચી.

ફૂલણુ ૭

દિવ્યદેશગમન.

(રાગ ઉપરનો)

આતમ અવસર આગ્યેરે, જ્ઞાને દિવ્યદેશમાં ચાલે;	
આતમ ઉપયોગી ચૈ અવિહક, કાઠ તણ દો કાલો.	આતમ૦ ૧
અમાવી હયો સધળી દુનિયાને, સર્વજીવોને નમશે;	
આતમ આપ સ્વરૂપમાં ખેતો, માયાદેશે ન ભમશે.	આતમ૦ ૨
અસંખ્યપ્રદેશમાં આવો આતમ, પુદ્ગલ રાગ નિવારો;	
સર્વનાસનાઓને છંડો, આતમ નિજ ઉદ્ધારો.	આતમ૦ ૩
પ્રભુ સ્મરણમાં પ્રેમ લગાવો, મમતા મોહ હઠાવો;	
આતમ શુદ્ધ સ્વભાવમાં આવો, ખાસો નહીં જૂઠાવો.	આતમ૦ ૪
નિર્ભય થઈ નિજદેશમાં ચાલો, જ્યાં નહીં કાગ પ્રચારો;	
લુહિસાગર અલખ આતમા, શુદ્ધરૂપ સંભારો.	આતમ૦ ૫

મોન.

(રાગ ઉપરનો)

આતમ મોન ધરીનેરે, પલ પલ આનમ પ્રભુ સંભારો;	
સર્વ પ્રકારની વિકૃતિ છંડો, વચન શક્તિને ધારો.	આતમ૦ ૧
વચન શક્તિને ધારો ઝડાલે, ચડો ન ચર્ચા ચાલે;	
વાણી ઉપર સંયમ ધારો, ચડો નહીં અહંકારે.	આતમ૦ ૨
મોનપણું ધારે તે મુનિવર, અનંત દુઃખમાં ટાલો;	
જન્મ જરૂરને મરણ નિવારે, મોને શિવમુખ ઝડાલે.	આતમ૦ ૩
વાદ નિવરો ચર્ચા છંડો, વાન તણા ત્યાગો;	
પરની ત્યાગે સદુ પંચાનો, મરો મૌનથી રાગો.	આતમ૦ ૪
બદુ બાપણો બદુ બેલવું. ત્યાગી શાંતે ધારો;	
બદુ વિચારો કંઈ ન મનમાં, સમગ્ર જન્મ ન દારો.	આતમ૦ ૫

દેહનો અતિપરિશ્રમ ત્યાગો, મૌન ધરીને રહેશો;
 અનુપયોગે બોલતાં કર્મ છે, સમજી મૌનને વહેશો. આતમ ૬
 બહુ બોલતાં દોષ ધણા છે, વર્તે મૌનથી શાંતિ;
 રાગરોષ પ્રેર્યા નહીં બોલો, ટાળો મિથ્યા બ્રાન્તિ. આતમ ૭
 ભક્ત સંતને મૌનથી મુક્તિ, થાતી નક્કી જણો.
 બુદ્ધિસાગર મૌનથી આનંદ, અમૃત પી શિવ મ્હાણો. આતમ ૮

કલિયુગમાં કુમતો.

(ગોપીચંદ લડકાં એ રાગ.)

કલિયુગમાં બહુલા કુમતિ પાખંડી જનો થાય છે;
 પ્રભુ ધર્મને શાસ્ત્રો લોપે કુપંથે વહી જાય છે.
 સ્વર્ગ ન માને નરક ન માને, માને નહીં જે મુક્તિ;
 દેવ ગુરુને ધર્મ ન માને, નહીં માને જે નીતિરે. કલિ ૧
 સુધરેલા નામે બગડેલા, ધરે ન ધર્માચારો;
 ધર્મશાસ્ત્રમાં કરતા શંકા, કરે કુપંથ વિચારોરે. કલિ ૨
 સંત સાધુની સંગ ન કરતા, ફક્કડ બનીને ફરતા;
 ધર્મ કર્મને વહેમ જે માને, દુર્વ્યસનોને ધરતારે, કલિ ૩
 આતમ ઇશ્વર કર્મ ન માને, કુતર્ક કરી મતતાણે;
 અર્ધદગ્ધને ધર્મબ્રહ્મ, ગુરુગમે શાસ્ત્ર ન જાણેરે. કલિ ૪
 જૈનાગમ શાસ્ત્રો ઉત્થાપે, આપમતિએ ચાલે;
 પૈસામાટે પન્થો કાઢે, ધાલે સત્ય પાતાળેરે. કલિ ૫
 જ્ઞાની ગુરુભક્તો દિલસમજી, કુમતિ પાખંડ ત્યાગો;
 બુદ્ધિસાગર ગુરુ ગૌતાર્થના, —શરણે રહી ઘટ જાગેરે. કલિ ૬

હાય ન લેવી.

(રાગ ઉપરનો)

- કરી જૂઠ્ઠા અનીતિ ઠાઠને ક્યારે ન સતાવશે;
કદિ હાય ન લેશે ઘાઈની,—શીખ દિલ લાવશે.
સંત સાધુને નિંદી પજવી, હાય ન લેશે ક્યારે;
હાય ઉઠી જુઠ્ઠીથી તે, દુઃખો આપે ભારે. કરી૦ ૧
- માતપિતાને બહુ સતાવી, હાય ન લેશે ક્યારે;
સાધુ સતીપર જૂઠ્ઠા કર્યાથી, પાપ ફલે તડાલેરે. કરી૦ ૨
- ગોબ્રાહ્મણને ગરીબ જાનની,—હાય કદિ નહીં લેશે;
દુઃખીઓપર જૂઠ્ઠા ગુજરી, સુખી કદિ નહીં રહેશેરે. કરી૦ ૩
- શુરનો દ્રોહ કરી શુર પજવી, કદિ ના સુખિયા યાશે;
શુરની નિંદા દેલના કરીને, જડામૂળથી બશેરે. કરી૦ ૪
- અતિ હથ જ પાપ કર્યાં તે, આબવ ફલતાં નકકી;
તપસીને સંતાપ ન દેશે, અહા રાખો પકકીરે. કરી૦ ૫
- યક્ષિતથી અશક્તો હબાવી, સંતાપો ન રીખાવો;
ગરીબ હાય ન નિષ્ફલ બતી, દિલકું ન દેતું દુઃખાવેરે. કરી૦ ૬
- બાલકસીને સાધુહત્યા, ગર્ભહત્યા નહીં કરશે;
નિરપરાધીઓને મારી, સુખ શાંતિ નહીં વરશેરે. કરી૦ ૭
- આંતરડી કકળાવી જૂઠ્ઠા, યશે ન સુખિયા ક્યારે;
કલંક આળો દેઈ જૂઠ્ઠા, ચાલો ન નરક દ્વારેરે. કરી૦ ૮
- નગુરા નાસ્તિક પાપીઓને,—ઉપદેશે નહીં લાગે;
બુદ્ધિસાગર સગુરા ધર્મી, સમજી શીખ ગહી બગેરે. કરી૦ ૯

આશીર્વાદ લેવો.

(રાગ ઉપરનો)

ગુરૂ ગરીબ જનની, આંશી ભલેરી સુખ આપતી;
 સહેજે જે મળતી, કૃપાથકી તે દુઃખ કાપતી. ॥
 ત્યાગી સાધુ સદ્ગુરૂ સેવા, ભક્તિ સફળી થાતી;
 ખરાભાવથી કીધી સેવા, ફળ્યા વિના ન રહાતીરે.
 પરમાર્થે ગુરૂ સંતભક્તિમાં, સ્વાપણને કરનાર;
 ટઠે પરીક્ષા કસોટીમાં જે, અંતે સુખ વરનારે.
 પ્રાણ પડે ને દુઃખો પ્રગટે, તજ ન સેવાભક્તિ;
 કુતકર્ક સંશય ધરે ન શંકા, પામે તે સુખ શાન્તિરે.
 સદ્ગુરૂ સંતની કૃપાથકી છે, પ્રભુ પદ સાચી મુક્તિ;
 દુઃખીની આંતરડી ઠારે, પુણ્ય ફલે વધે નીતિરે.
 ભૂખ્યાં તરશ્યાં રોગી દુઃખી, -જીવોની ચઢો બહારે;
 પુણ્ય કર્મથી સુખ છે શાંતિ, પાપ ટળે તત્કાલેરે.
 ધર્મી જનોની સેવાભક્તિ, યોગ્ય દાનને આપો;
 મસ્તત્યાગીની ગ્રહો દુવાઓ, દુઃખીનાં દુઃખ કાપોરે.
 સહુનું સાંઝું કરતાં સાંઝું, પામે નર ને નારી,
 બુદ્ધિસાગર ગુરૂ સંતની, સેવા કરે સુખકારીરે.

ગુરૂ ૧

ગુરૂ ૨

ગુરૂ ૩

ગુરૂ ૪

ગુરૂ ૫

ગુરૂ ૬

ગુરૂ ૭

દયોપદેશ

(રાગ ઉપરનો.)

દુનિયાના લોકો, દયા દાન દિલ ધારશે;
 માનવ પશુ પંખી વૃક્ષોની, -હિંસા નિવારશે. ॥
 જગનાં સઘળાં કલહખનાં, હિંસા પાપ અપારો;
 ગાંધિ ધમ્મજો નહીં રહેશે, રહેશે ન દુઃખનો આરોરે.

દુનિ ૧

ક્રોધ માન માયાને લોભે, હિંસા કર્મો યાતાં;	
હિંસાથી કદિ ધર્મ ન થાતો. ખાપો ન નરકનાં ખાતારે.	કુનિ૦ ૨
અન્ય પ્રાણીનું માંસ ખાઈ ને, પાપે પિંડ જે ભરતા;	
અન્ય પ્રાણીને દુઃખદેવને, દોષખર્મા અવતરતારે.	કુનિ૦ ૩
પશુ પંખીને વૃક્ષ વિના જગ, શેગ દુઃખડાં ભારી;	
દુઃખ ન આપો અન્ય જીવને, હિંસાયુદ્ધ દુઃખકારીરે.	કુનિ૦ ૪
જેવું દુઃખ પોતાને થાતું, તેવું અન્ય ને થતું;	
જીવવું સર્વને વહાણું લાગે, મરવું ન કાને સુહાવુંરે.	કુનિ૦ ૫
દયા ધર્મ સમ ધર્મ ન કંઈ, સર્વ ધર્મનું મૂલ;	
પ્રાણ જતાં પણ દયા ન છંડો, દયા વિના સહુ ધૂળરે.	કુનિ૦ ૬
દયા વિનાના ધર્મો જૂઠા, દયા લ્યાં પ્રશુનો વાસો;	
હિંસા ત્યાં ચયતાનનો વાસો, સમજે સત્ય પ્રકાશોરે.	કુનિ૦ ૭
નિજ આતમ સમ સર્વેજીવો, જાણી સર્વે રક્ષો;	
દયાથી છે સ્વર્ગને સિદ્ધિ, જાણી પ્રાણીને ન બક્ષોરે.	કુનિ૦ ૮
હિંસાકારક સમ નહોં પાપી, દયાલુ સમ નહોં ધર્મી;	
દયા વિના કો ધર્મશાસ્ત્ર નહોં, બનો ન હિંસાકર્મીરે.	કુનિ૦ ૯
દયા વિચારે જગ દેલાવો, દયાજી નરને નારી;	
શુદ્ધિસાગર દયા ધર્મની,—જગમાંથી બહિષ્કારીરે.	કુનિ૦ ૧૦

સમજાવે સુખ દુઃખ જોગવવું.

(હવે મને હરિનામનું નેહ લાગ્યો.)

ચેતનજી તમે સમભાવે સુખદુઃખ વેદો.

ધરો નહોં હર્ષ ખેદોરે—ચેતનજી૦

પ્રણયોદયથી લક્ષ્મી ને ચાતા, દેવિજી કાજ સહુ થાવે;

ખાપોદયથી શિશુદિક દુઃખ, આવે અણધાર્યાં સ્વભાવેરે. ચેત૦ ૧

છયા ને તાપ સોના લોઠાની બેડી; જ્યાં છે પુણ્યને પાપો;
 પુણ્યને પાપથી સુખદુઃખ આવે, ધરો ન હર્ષ સંતાપોરે. ચેત૦ ૨
 પુણ્યને પાપ છે પુદ્ગલ ખેતો, થા ન તેમાં જીવ ધહેલો;
 આતમવલ્લુ સદુ પુદ્ગલખાજી, જૂઠા છે રાજ્ય ધન મહેલોરે. ચેત૦ ૩
 દર્મચક્રોળથી હંચેનીચે જવું, હંચું નીચું જમ ખોટું,
 ચક્રોળથી એસનાર છે ન્યારો, આતમ સુખ સત્ય મોટુંરે. ચેત૦ ૪
 લોઠાની સાણસી અગ્નિને જલમાં, ઉન્હી ને શીત જમ થાવે;
 પુણ્યને પાપોદયથી આતમ, સુખ દુઃખ ને તેમ પાવેરે. ચેત૦ ૫
 પુણ્યને પાપથી હંચો ન નીચો, સુખ દુઃખ વેદ ॥ સમભાવે;
 પ્રભુતા દીનતા ધાર ન એમાં, નહીં રહો રાગ રોષભાવેરે. ચેત૦ ૬
 સુખદુઃખ ભોગવો ॥ સમ ઉપયોગે, કર્મનવાં નહીં બાધો;
 આતમ ॥ આપસ્વરૂપ વિચારો, શુદ્ધાતમ પ્રેમ સાધોરે. ચેત૦ ૭
 ચિદાનંદમય આતમ આપજો, કર્મમાં સમભાવ ધારો.
 બુદ્ધિસાગર ઉપયોગી થૈ—પામે ભવોદધિ પારોરે. ચેત૦ ૮

આત્મરમણતા.

(આતમ રમેરે મુનિરમે એ રાગ.)

આતમમાંની આતમ રમે, આપસ્વરૂપ સંભારે;
 જ્ઞાનાનંદરૂપ સારે, શુભપ્રયોગ આધારે, અસંખ્યપ્રદેશી વિચારે;
 પુદ્ગલમાં વસે સારે, કર્મવશે નિર્ધારે, ન્યારો પુદ્ગલથી ધારે.

આ૦ ૧

જહ જમ પુદ્ગલખાજી છે, સ્વમ સરીખો સંસારે, નેમાં જમતા ન
 ધારે.

રાગે રોષ નિચારે, જહમાં સુખ ન દ્યારે, મોટની વૃત્તિ
 મારે. આ૦ ૨

આપસ્વભાવે આતમ રમો !! કાણ એક લાખીણો જાયરે, ઠાઈ ન
પરભવ રહાયરે.

કર્મો ક્યાં સાથે થાયરે, ચેતો ચેતન રાયરે, વારો વિકથા કપાયરે.
આં ૩

કંચન લગિની કારમી; તેમાં સુખ ન લગારરે, હિલહું દુઃખ અપારરે;
રૂપનો મોહનિવારરે, સ્પર્શના કામને વારરે, માનવ ભવ નહોં હારરે.

આં ૪

દેખાતું સહુ કારમું, પુદ્ગલ માયાની જાયરે, અંતે આલ પંપાલરે,
આપો આપ—

નિહાળરે, આતમ ઋદ્ધિ સંભાળરે, મુક્તિ માર્ગમાં ચાલરે, મનની
ઈચ્છાઓ ટાળરે. આં ૫

દોષ માત્ર માયા લોભથી,—કામથી ભવમાં ભમંતરે, દુઃખ અનંતાં
ખમંતરે, કર ઝટ કર્મનો,—

અંતરે, સેવીલે સત્ય સંતરે, કર્મે વાર અનંતરે, ભવમાં ભમિયો યે
બ્રાંતરે. આં ૬

સુખ આવે હર્ષ નહોં પડે, દુઃખમાં કર્યો ન શોકરે, સંયોગ તેનો
વિયોગરે,

કર્મે દુઃખિયાલોકરે, સમભાવે કર્મજોકરે, પાડીય ના દુઃખે પોકરે.
આં ૭

સંવરંભાવે આતમ રહો, તપસંયમસીલ ધારરે, વ્રત ઉપયોગે વિચારરે;
સપ્તી ઈચ્છા નિવારરે, સર્વથી ન્યાતો નિજધારરે, આતમમાં ધર !!

ધ્યારરે. આં ૮

દેવ શુર જૈન ધર્મની,—બહા સમક્ષિત ધારરે, આતમ તું એક સારરે,
જિન ને કાણ ન ત્રિસારરે,

આપોઆપ દહારરે, બુદ્ધિઋતર ધર્મથી, જગમાં જયજયધારરે. આં ૯

આનન્દધન.

આતમ ! ! આનન્દધન ભરપૂર, જ્યાં ત્યાં દેખું ત્યાં આતમ	આતમ
વેદાનન્દ મશહૂર.....	આતમ૦
અસંખ્યપ્રદેશી ઝળહળ જ્યોતિ, વરસે ઝરમરનૂર.	આતમ૦
જન્મ મરણ નહીં લધુ નહીં ભારે, લેશ ન દિલથી દૂર.	આતમ૦
સર્વસંગી પણ સર્વથી ન્યારો, આપોઆપ હજૂર.	આતમ૦
આનન્દમસ્તીથી મસ્તાનો, સુખમાં સદા ચક્ર્યૂર.	આતમ૦
રામ રહિમ અરિહંત હરિ બુદ્ધ, નામ અનેક જરૂર.	આતમ૦
નામી અનામી અનંત અનાદિ, ઘટ ઘટ બ્યાપક નૂર.	આતમ૦ ૩
વિશ્વ પ્રકાશી અજ અવિનાશી, અલખ અલ જગશૂર.	આતમ૦
સર્વ તીર્થનું તીર્થ સનાતન, સકલ વિશ્વ ભરપૂર.	આતમ૦ ૪
દર્શનજ્ઞાનાનન્દ સ્વરૂપી, નૂરેનૂર મશગુલ.	આતમ૦
બુદ્ધિસાગર આત્મમહાવીર, અનંતશક્તિ સનૂર.	આતમ૦ ૫

સર્વદર્શનરૂપાત્મા.

(રાગ પ્રભાત.)

સર્વ દર્શન રૂપ મારો આતમ, નય સાપેક્ષે જાણ્યોરે;	સર્વ૦ ૧
સર્વદર્શન ધર્મી હું આતમ, સમ્યગ શ્રુતથી પ્રમાણ્યોરે.	સર્વ૦ ૧
હું છું વેદ અને વેદાન્તી, હિંદુ ખ્રીસ્તિ જાણ્યોરે;	સર્વ૦ ૨
જૈન મુસલમાન બૌદ્ધને પારસી, સાપેક્ષે મન આણ્યોરે.	સર્વ૦ ૨
આતમમાંથી સઘળાં દર્શન, ધર્મો પ્રગટ્યા સઘળારે;	સર્વ૦ ૩
આતમ ઇશ્વર રામ હરિ પ્રભુ, બુદ્ધઅરિહંત અલ્લારે.	સર્વ૦ ૩
સર્વદર્શનધર્મરૂપી હું છું, સવિકલ્પનયજ્ઞાનેરે;	સર્વ૦ ૪
નિર્વિકલ્પમાં સર્વથી ન્યારો, નેતિ અવક્તવ્ય બાનેરે.	સર્વ૦ ૪
સમ્યગ્દષ્ટિજ્ઞાન થયાથી, નાહું ઘટ અંધારૂરે;	સર્વ૦ ૫
એકાંતદર્શનો મિથ્યા જાણ્યાં, પ્રગટ્યું ઘટ અજવાળૂરે.	સર્વ૦ ૫

સર્વજ્ઞ મહાવીર પ્રજ્ઞના, — રચાદ્વાદજ્ઞાનપ્રભાવેરે; સર્વ ૦ ૬
 સર્વનયોની સાપેક્ષાએ, જણું મોહ ન કાવેરે.
 અનંતદર્શન જ્ઞાની આતમ, અનન્તધર્મી સ્વભાવેરે; સર્વ ૦ ૭
 બુદ્ધિસાગર અનુભવજ્ઞાને, સમજ્યાથી સુખ યાવેરે.

एकान्तनयदृष्टि ए आत्मप्रज्ञुधी प्रकट दर्शन धर्म वर्णनद्वारा अन्तरात्मशुद्धात्मप्रभुस्तुतिः (भजन)

(સંતો સત બલસાનારે કે મેને મુજે ન જનાજી.)

આતમ ।। અક્ષક્ષલા તારી, સમજતાં નહીં નરને નારી. ।।
 ઋષિ બનીને વેદ રચ્યા તે, મહિમા તારે ગાયોરે;
 જગજ્ઞતાં ઇશ્વર સમજાવ્યો. સદસતરૂપ જણાવ્યો. આતમ ૦ ૧

* સામાન્ય રીતે એસારમાં જન્મેલો આત્મા, ક્ષયોપશમ જ્ઞાનદ્વારા મનુષ્યભવમાં અવતારો કરતો કરતો અને ઇશ્વર ધર્મનું સ્વરૂપ વિચારતો વિચારતો ફરી ફરી દર્શન ધર્મ દર્શિયોના વિચારો ઉપર આવે છે, ફરી ઇશ્વર ધર્મ સમજી માન્યતાઓ બાંધે છે રચે છે, પ્રથમ શુદ્ધસ્થાનમાં આત્મા ઋષિ મુનિ સેવ મહાત્મા બનીને કેવા કેવા દર્શન વિચારો પ્રકાશે છે અને કેવાં શાસ્ત્રો પ્રકાશે છે અને પશ્ચાત્ આત્મા સ્વાદ્વાદદર્શિ જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરીને કેવું તત્ત્વજ્ઞાન પામે છે અને આત્મા છેવટે કેવસજ્ઞાની બનીને કેવો તત્ત્વજ્ઞાનનો પ્રકાશ કરે છે ? અને મનુષ્યો જિન્ન જિન્ન ધર્મ દર્શન શાસ્ત્રોપાધી પરસ્પર વિચારાચાર બેઠે થું કરે છે તેનું ઓથે સત્તાગ્રાહક સંગ્રહ નયની દૃષ્ટિએ તથા એક આત્મા પોતે સર્વ દર્શન ધર્મના વિચારોને પ્રકાશે છે તેની અપેક્ષાએ આત્માનું ઓથ દૃષ્ટિએ દર્શન ધર્મ શાસ્ત્ર ગ્રાહક સ્વરૂપનું વર્ણન કર્યું છે—આ શરોરત્ત્વ આત્માએ જૂતકાલમાં અનેક દર્શન ધર્મના પયગિને ઓઠાત દૃષ્ટિએ અનેક ઋષિ મુનિ સેવ મહાત્માના અવતારો લેઈ પ્રગટાવ્યા એવી લાવનાએ સંપ્રતિ આ ભજન રચવાની સ્ફુરણા અને પશ્ચાત્ સમજૂ દૃષ્ટિએ અનેક નયોની સાપેક્ષ દૃષ્ટિએ સત્ય જણાવ્યું છે એવું સમજીને તેમાંથી સત્ય ગ્રહણ કરવું.

લે. હિન્દિસાગર.

- આસસ્વરૂપે બની તેં આતમ, પુરાણ ગીતા ગાઈ રે.
પિલરૂપે થૈ ને અકર્તા, ઈશ્વર વાત જણાઈ. આતમ૦ ૨
- કડ્ દર્શનનાં તત્ત્વ જણાવ્યાં, વાદ વિવાદો ભારીરે,
જુદા જુદા પંથ કર્યા બહુ, બની બહુ અવતારી. આતમ૦ ૩
- એક અનેક ઈશ્વરને જણાવ્યા, અનેક ધર્મ બનાવ્યારે;
કુરાન બાઈબલ અંજલગાથા, અન્યોને જ ભણાવ્યા. આતમ૦ ૪
- હરિહર બ્રહ્મા વિષ્ણુ અલ્લા, પ્રભુ બુદ્ધનાં નામોરે;
જગમાંહી જીવોને જ્યાં ત્યાં, સમજાવ્યાં સહુ કામો. આતમ૦ ૫
- એકલાખ ચોવીશ પેગંબર, હરિ ચોવીશ અવતારોરે;
ખંડન મંડન કરે કરાવે, સહુમાં સહુથી ન્યારો. આતમ૦ ૬
- અનેક પંથો તહેં પ્રગટાવ્યા, અનેક લઈ અવતારોરે;
તું છે ને તું નહીં છે એવા, મતો રચ્યા છે અપારો. આતમ૦ ૭
- અનેક ધર્મો પંથ જણાવી, લોક લડાવ્યા ભારીરે;
આચારો તહેં બિન્ન જણાવી, કરાવી મારામારી. આતમ૦ ૮
- સાચું જૂઠું સહુ દર્શનમાં, કળા કરીને જણાવ્યુંરે;
હિન્દુ મુસલમાન બૌદ્ધને ખ્રીસ્તી, પારસીઓમાં ભણાવ્યું. આતમ૦ ૯
- ધર્મ પંથની બાજી રચી તહેં, અજબ તમાસા ખેલોરે;
તારી કુદ્રતને તું જાણે, તું જડવાદી ભેળો. આતમ૦ ૧૦
- ઢાઢને ઢાઈમાં ઢાઢને ઢામાં, પંથોમાં જડવાદેરે;
રાગ કરાવે પ્રભુ જણાવે, પાર ન વાદવિવાદે. આતમ૦ ૧૧
- અનેક પ્રભુને ધર્મ જણાવ્યા, જણાવનારો ન્યારોરે;
નિરાકાર સાકાર જણાવ્યો, જણાવનારો પ્યારો. આતમ૦ ૧૨
- સમ્યગ્દષ્ટિ થયાવણુ ત્હાંરે, રૂપ ન સમજે સાંરે;
આતમ જ્ઞાની તુજને શોધે, તુજ સ્વરૂપ કંઈ ન્યાંરે. આતમ૦ ૧૩
- ઠેવલજ્ઞાન પ્રગટતાં આતમ, સત્યસ્વરૂપ જણાવુંરે;
પરખાવું સાચું ને જૂઠું, સાચું જોયું જાવું. આતમ૦ ૧૪

- સમ્યગ્દૃષ્ટિથી તું આત્મ, નિજને સમ્યગ્ જાણે; આત્મ ૧૫
- અદ્યોગેથી આત્મ નિજની,—મુક્તિ સાચી માને. આત્મ ૧૫
- મતિ શ્રુત અવાધ મનઃપર્યવને, દેવલજ્ઞાની થાવે; આત્મ ૧૬
- દેવલજ્ઞાને સત્ય પ્રકાશી, સત્યધર્મ સમજાવે. આત્મ ૧૬
- બહિરાત્મથી અંતર આત્મ, યે પરમાત્મ થાવે; આત્મ ૧૭
- સર્વદ્રવ્ય તત્ત્વોને જાણે, સ્વપરપ્રકાશી સુઠાવે. આત્મ ૧૭
- અંશજ્ઞાનથી પૂરણ જ્ઞાને, વિકસે કર્મ હઠાવી; આત્મ ૧૮
- જાણે તેટલું મતે પ્રકાશે, તુજમાં લગની લગાવી. આત્મ ૧૮
- આત્મથી નાસ્તિક આસ્તિક સહુ, દર્શન પ્રગટયાં જાણે; આત્મ ૧૯
- આત્મમાંથી શાસ્ત્રો પ્રગટ્યાં, આત્મજ્ઞાન પ્રમાણે. આત્મ ૧૯
- સૌપથ્યમ જ્ઞાને સહુ જીવે, બિન્ન બિન્ન મતિ ધારી; આત્મ ૨૦
- શાયિકભાવે દેવલજ્ઞાનમાં, નહિ મતિભેદ લગારી. આત્મ ૨૦
- સમક્ષિતવંતા સમ્યગ્ જ્ઞાની, નયસાપેક્ષ વિચારે; આત્મ ૨૧
- સર્વે દર્શન ધર્મશાસ્ત્રને, જાણે હઠ સંહારે. આત્મ ૨૧
- અનેક દર્શન ધર્મ પંથનો,—આત્મ અનાદિ કર્તારે; આત્મ ૨૨
- અનંત ભવમાં અનેક ધર્મો, કર્તા છે સંહાર્તા. આત્મ ૨૨
- સમ્યગ્જ્ઞાન યથા પછી આત્મ, સમ્યગ્ ધર્મને ધારે; આત્મ ૨૩
- મતપથ દર્શન ધર્મોમાંથી, સમ્યગ્ સત્ય વિચારે. આત્મ ૨૩
- મન સંકલ્પ વિકલ્પના યોગે, પ્રગટ્યા પંથો વારે; આત્મ ૨૪
- આત્મ આપસ્વભાવમાં રમતો, નિર્વિકલ્પતા ધારે. આત્મ ૨૪
- નિર્વિકલ્પદશામાં આત્મ, અકળ કળા સમજાતી; આત્મ ૨૫
- નયસાપેક્ષના જ્ઞાનધ્યાનથી, અનુભવવાત જણાતી. આત્મ ૨૫
- આત્મદર્શનધર્મ પંથની, પચ્ચીથી એ ગામરે; આત્મ ૨૬
- પેથાપુરમાં બુદ્ધિસાગર,—આત્મદશા પરખાઈ. આત્મ ૨૬

અલક્ષ્યાત્માલગની.

(રાગ ઉપરનો)

આતમ ! ! અલખદશા તહારી, પ્રભુ તુજ લાગી લગન પ્યારી. ॥
 તહારી લગની તાલાવેલી, —લાગી ચેતના જગીરે;
 તુજરૂપે રંગાયો રંગે, મિથ્યાશ્રમણા ભાગી. આતમ૦
 અસંખ્યપ્રદેશી આપોઆપે, સમરૂં અજપાજપેરે;
 ઝળહળ ઝળહળ જ્યોતિ ઝળકે, દેખું આપોઆપે. આતમ૦
 આપોઆપને સમરૂં બીજું, કશું ન મનમાં લાવુંરે;
 આપસ્વરૂપે આપ પ્રકાશે, આપોઆપને ધ્યાવું. આતમ૦
 અનંતનામે અનંતરૂપે, રૂપી અરૂપી પોતેરે;
 મન વણુ આતમથી આતમને, ધ્યાવે ઝળકે જ્યોતે. આતમ૦
 આપોઆપ સ્વરૂપે પ્રભુ હું, નહીં અવતરવું મરવુંરે;
 બુદ્ધિસાગર આતમ આનંદ, પામી ઠામે ઠરવું. આત૦

આત્માનું આત્માને મિલન.

(જીવલડા ઘાટ નવા શીદ ઘડે. એ રાગ.)

આતમ આપોઆપને મળ્યા, સ્વભાવે સાકરથી પણ ગળ્યા. ॥
 આતમરસ સમ મીઠું ન ઠાઈ, આતમરસમાં ભળ્યા;
 પુવેદાદિ બાહ્યરસોથી, —આતમ પાછા કર્યા. સ્વભાવે૦
 આતમ મીઠો આતમ પ્યારો, અનંત સાગર ભર્યા;
 જ્યાં ત્યાં આતમ ઘટઘટ વ્યાપક, દેખી પોતે ઠર્યા. સ્વભાવે૦
 ઉપશમભાવને કયોપશમથી, —પોતે નિજને મળ્યા;
 પ્રગટ પ્રભુ પરખાયા ઘટમાં, દુઃખના દહાડા ટળ્યા. સ્વભાવે૦
 મનમોહે લલચાય ન લોભે, જય ન ઠાઈથી છળ્યા;
 અસંખ્યપ્રદેશી નિજ ઘરમાંડી, વેગે પાછા વળ્યા. સ્વભાવે૦

નામ રૂપમાં થયા ન મોહી, નિઝરૂપ પ્રેમે બર્ધા;
 બગ્યા હક્યા મસ્તાના થઈ, નાગા થૈ નીકળ્યા. સ્વભાવે ૦ ૫
 સધુ બાલકવત્ નિર્દોષી થૈ, આનંદે ઉછળ્યા;
 બુદ્ધિસાગર પિંડમાં પરગટ, જ્યોતિજ્યોત ઝળહળ્યા. સ્વભાવે ૦ ૬

આત્મામાં સર્વ છે.

(રાગ હપરનો.)

આતમમાં સહુ દેખ્યું બર્ધુ, દેખીને મનકું નિશ્ચલ ઠર્યું. ॥
 જે જે ઈચ્છું તે આતમમાં, ક્યાં હવે જગમાં ફરું;
 આતમ છે આશુકને આશુક, ક્યાં જગમાં ટળવળું. દેખીને ૦ આ ૦ ૧
 આતમ રાજ્ય કુટુંબને ધર છે, આતમમાં ધન ખરું;
 માત પિતા ભાઈ દેવ છે આતમ, આતમ મિત્રમાં ઠરું. દે ૦ આ ૦ ૨
 પિતા પુત્ર શુર શિષ્ય છે આતમ, પ્યારું સકલ સહુ બર્ધુ;
 જ્ઞાનાનન્દથી ભરપૂર આતમ, દેખીને કુઃખ ટળ્યું. દેખીને ૦ આ ૦ ૩
 ધર્મને ધર્મ આતમ પોતે, પડ્દશન ધર બર્ધુ;
 સર્વશાસ્ત્રનો આતમ સાગર, મંસ્ત જનીને ફરું. દેખીને ૦ આ ૦ ૪
 આતમરૂપે વિશ્વને દેખું, આનંદથી ઉછળું;
 બુદ્ધિસાગર આતમમાં સહુ, પૂર્ણ શી ! ઈચ્છા કરું. આતમ ૦ ૫

આત્મભાવથી વિશ્વસાથે વર્તન.

અલખ દેશમે વાસ હમારા. એ રાગ.

આત્મભાવથી સર્વ લોકની,—સાથે વર્તવું છે સારું;
 મૈત્રી મુદિતા કરુણાભાવે, મધ્યસ્થે વર્તન પ્યારું. આતમ ૦ ૧

નાના મોટા જીવો પ્રભુ છે, પ્રભુસમબુદ્ધિએ જાળ ॥	
સર્વજીવોની અહિંસા ધારી, મુક્તિ સન્મુખ ચાલ.	૫૮૦ ૨
હૃદયને નીચનો ભેદ છે કર્મે, કર્મના ભેદને ટાલ;	
નામરૂપ નહીં લિંગને જાતિ, સત્તાશ્રય વિચાર.	૫૮૦ ૩
કર્મ શરીર પડદામાં જીવો, જૂદા તુજ સમ ધાર;	
અહરણ જગમાંહી ભરિયા, તેપર ધર બહુ બ્દાલ.	૫૮૦ ૪
આતમ તે પરમાતમ નક્કી, જીવો અનંત નિદાળ;	
આતમ ॥ આપસ્વરૂપે ખેલો; તું છે કાળનો કાળ.	૫૮૦ ૫
રાગ શેષના સર્વ વિચારો, તેનો કર પરિહાર;	
જન્મ મરણથી તું છ ન્યારો, નરનારી ન આકાર.	૫૮૦ ૬
સર્વવિશ્વમાં પરમેશ્વર તું, પરબ્રહ્મ નિર્ધાર;	
બુદ્ધિસાગર આતમ ઐક્યે, પ્રભુધ્યાને પ્રભુ જાળ.	૫૮૦ ૭

પેથાપુર.

ઘાલમાવના.

પ્રભુ ॥ હું ત્હારો હું એ જાણ, સણ સણ કર સંભાલ. પ્રભુ ૦	
પ્રભુ તુજ જાણ; હું તુજ સરખો, લાલનનો પણ લાલ;	
હૃદયેમ અડાથી ત્હારો, એ હું જાણ; ધાર.	પ્રભુ ૦ ૧
જેવો તેવો પણ ત્હારો હું હું, તું મારો રખવાલ;	
માવ પિતા તું વિશ્વપતિ છે, જગમાં તારણદાર.	પ્રભુ ૦ ૨
સ્વર્ગ ન ચાલું મુક્તિ ન ચાલું, પાડું તુજપર બ્દાલ;	
કરવું કરે તે કરવું ત્હારે, માર વા કર સંભાળ.	પ્રભુ ૦ ૩
આતમ પ્રભુને આતમ જાણ, અન્ય ન જીએ નિદાળ;	
પ્રભુ પિતા તું પરમેશ્વર છે, પલ પલ મુજને નિદાલ.	પ્રભુ ૦ ૪
મુજ તુજમાં અંતર નહીં મુજે, અસંખ્યપ્રદેશી ધાર;	
અપોઅપ જાણને હશ, નિજ નિજને તું જાળ.	પ્રભુ ૦ ૫

મેં ક્યું આત્મચુલ્લેખાન, આચ્યું નિજ જ્ઞાન, લાચ્યું નિજ જ્ઞાન, .
 યથો ભરતાનો, સુખ દુઃખમાં ધર્યો સમભાવ, તન્યાતોફાનો. અરે૦ ૪
 પ્રભુ આત્મમાં ગુહતાન, યથો ભરતાન, યથો જ્ઞાન, નહો જગ સાન,
 ક્યું ક્રોધાન, વરીશું મુક્તિ, નથી જડમાં સુખ નિશ્વાસ, ધરી સમ
 મુક્તિ. અરે૦ ૫
 લગી ચિદાનંદની આહ, નથી પરવાહ, લોકની લેશ, નથી મન કલેશ,
 જરા નહો,
 દ્રેષ, યથો ઘટ બળિયો, આત્મના શુદ્ધ સ્વભાવ માર્ગમાં વળિયો.
 અરે૦ ૬
 હવે રક્ષો ન તારો દોર, ટપ્યું તુજ ભેર, વધ્યો મુજ તોર, પ્રભુ
 પ્રગટાવ્યા;
 બુદ્ધિસાગર પ્રભુ બ્રહ્મ સ્વયંસુખ પાયા.
 અરે૦ ૭
 ચેથાપુર.

સમતાસાવરમતી.

(આત્મ આલોકના તહારી. એ રાગ.)

સમતારૂપી સાવરમતી, આત્મ સાગરમાંહે જતી;
 ઈંડા ગંગા, પિંગલા યમુના, સુષુમ્ના સરસ્વતી;
 તેથી ન્યારી ઘટ ઘટવ્યાપી, આત્મપ્રદેશી છતી. આ૦ સમતા૦ ૧
 નવસે નાડી સહશ્ર બહોતેર, -કોઠામાંહે છતી;
 હરિહર બ્રહ્મા તેને ધ્યાવે, આપે મુક્તિ ગતિ. આ૦ સમતા૦ ૨
 સમતાસાવરમાં ન્હાનાર, યાવે જગના પતિ;
 ઈન્દ્ર ચંદ્ર તેના પગ પૂજે-કર્મ ન રહેતું રતિ. આ૦ સમતા૦ ૩
 ચૌદ રાજમાં સમતા જીવી, કોઈ ન દેવી સતી;
 સમતા સાવર રાડ પાણી, આપે શક્તિ ગતિ. આ૦ સમતા૦ ૪
 અસંખ્યયોગોરૂપી નદીઓ, તેમાં ભજતી જતી;
 યતિતતિ સુરપતિ ધ્યાવે પૂજે, કરતી નિર્મલ મતિ. આ૦ સમતા૦ ૫

આત્મભારત અસંખ્ય પ્રદેશે, ધ્યાનમરૂમાં છતી;
 શુક્તદશા મેવાડમાં વહેતી, દેખે યોગીપતિ. આં સમતાં ૬
 આત્મજ્ઞાન શુજરાતમાં વહેતી, શ્રદ્ધાસાગર ભળી જતી;
 બુદ્ધિસાગર સમતા સાગર, પ્રગટી સુખમય છતી. આં સમતાં ૭
 પેથાપુર, ગોઝરા (ગુર) પેટમાં.

આત્મદર્શનદશા.

(રાગ ઉપદનો.)

આત્મ આપોઆપને મળ્યા, દર્શન પન્થના જઘડા ઢળ્યા;
 મનમાં શુભાશુભ ભાવ રહ્યો નહિ, આત્મ નિજમાં ઠર્યા;
 મોહ કર્મ શયતાનની સાથે, લડીને નિજગુણ વર્ધ્યા. દર્શનં આં ૧
 સર્વ ધર્મ મત પન્થમાં સમતા, પ્રગટી ભેદો હર્યા,
 કેવલજ્ઞાનને કેવલ દર્શન, સુખથી આત્મ ભર્યા. દર્શનં આં ૨
 અનંત ગુણ પર્યાય સ્વરૂપી, ચિદાનંદમય ખરા. દર્શનં આં ૩
 બુદ્ધિસાગર આત્મપ્રભુની, લહેરે ઘટ ઝળહળ્યા. દર્શનં આં ૩
 પેથાપુર.

આત્મપ્રભુચૈત્યવન્દન તથા સ્તવનમ્ર.

હરિગીત છંદ આલ.

અસંખ્ય પ્રદેશી આત્મા પરબ્રહ્મ તુજ વંદન કરે.
 તું અલખ અરૂપી અજ અવિહત આપોઆપને સંસ્મરે.
 જગનાથ જગતારક વિભુ નિર્મલ પ્રભુ પરમેશ્વરા,
 એક શ્વાસમાં સોવાર સમરે વંદુ સ્તવું જગદીશ્વરા ૧
 તું નૂરનો પણ નૂર છે તું જ્યોતિની પણ જ્યોત છે,
 અસ્થિહંત જિન તું સિદ્ધ છે તારો જગત્ ઉધોત છે;

- સાક્ષર તું પર્યાયથી જડસંગથી સાંધતે સદા,
 તું નિત્ય પૂર્ણાનન્દઃચિદ્રૂપનં વંદુ સમર્થ નિર્મલા. ૨
- તું અસંખ્ય દોષિ ચંદ્ર સૂરજોતજનું પંથુ તેજ છે,
 ઘંટઘટવિષેવ્યાપક પ્રભુ સત્તાએ એકજ એજ છે;
 અવિનાશી તું નિજ પરપ્રકાશી દેવનો પણ દેવ છે,
 પલવારમાં ચતવાર સમર્થ સત્ય તારી સેવ છે. ૩
- નિજ આત્મ એકદે પ્રદેશે અનન્તાં દર્શન જ્ઞાન છે,
 પ્રતિ પ્રદેશે ગુણ અનંતા અનંત પર્યવ માન છે;
 નિજ આત્મ એક પ્રદેશમાં બ્રહ્માંડ અણુસમ જોય છે,
 પલવારમાં ચતવાર સમર્થ આતમા દિલ ધ્યેય છે. ૪
- જ્ઞાની નિરંજન સત્ય ઇશ્વર નિત્ય નિર્બય જગપતિ,
 ચૈતન હરિહર રૂદ્રબ્રહ્મા શક્તિરૂપી જિનપતિ;
 પ્રભુ આત્મ સત્તાએ જગત્માં એકબ્યાપક કુઃખહરા,
 પલવારમાં ચતવાર સમર્થ વંદુ પાવન સુખકરા. ૫
- તારી અનંતી શક્તિ છે તારા સમે નહોં ઠાઈ છે,
 મહિમાં હરે તારે જગત્ મેં તારી શક્તિ જોઈ છે;
 રૂપી અરૂપી અકલ ઇશ્વર શબ્દસૃષ્ટિધાર છે,
 એક પલકમાં ચતવાર વંદુ સમર્થ તુજ આધાર છે. ૬
- લોહો તને અસ્લાખુદા પ્રભુ બુદ્ધનામે બોલતા,
 યદોવા કહે છે પ્રીતિયો તુજ આગળે દિલ બોલતા;
 સદુ ધર્મ પન્યનાં શાસ્ત્ર પણ તારી દિશા સાક્ષીબરે,
 એક પલકમાં ચતવાર વંદુ સમર્થ તું જીવન ખરે. ૭
- તું દેખતો સદુ વિશ્વને એ કારણે સદુથી વરે,
 તું જ્ઞાન જોય સ્વરૂપી છે, અનુભવ જલ્દતો એ ખરે;
 સદસત્ અનેકને એક તું નિઃસંગ કારકપ્રભુથી,
 એક શ્વાસમાં સોવાર વંદુ સમર્થ જ્ઞાનિ દૂરગર્થ. ૮

શીતિ' પ્રતિષ્ઠા લોકવાસના, શામ્ભવાસના છંડે; વૈકુંઠ ૯
 જ્ઞાન ક્રિયા સેવા ભક્તિથી, મુક્તિ છે, ન ધમંડે.
 રાગ રાપને કામના કાયથી, મુક્તિ યાતી નકી;
 મુક્તિનો મારગ છે ન્યાસે, રાખો રાક્ષા પકી. વૈકુંઠ ૧૦
 મનની ગતિ કુંઠિત ક્યાંથી, વૈકુંઠ આતમ પોતે;
 મનમાર્યાથી મુક્ત છે આતમ, ઝગહળતો નિજ જ્યોતે. વૈકુંઠ ૧૧
 પાંચ ઇન્દ્રિયમનનારસથી, ન્યાસે રસ આતમનો,
 આતમરસ પામ્યો આધકારી, સન્ત છે, પરમાતમનો. વૈકુંઠ ૧૨
 મિથ્યાત્વ જ મનમોહને મારો, આવે ભવોદધિ આરો.
 બુદ્ધિસાગર આતમઉત્તર, આનંદ પામો અપારો. વૈકુંઠ ૧૩
પેથાપુર.

આત્મરૂપે વિશ્વથવાની ભાવના.

(જીવલડા ધાટ નવા શીદ ધડે. એ રાગ.)

જગ સહુ આતમરૂપે થયું, ચિદાનંદ બ્રહ્મ સનાતન રહ્યું ॥
 આતમ અંરિહંત સિદ્ધને સાધુ, સરિ વાયક ઝગહળે;
 આતમ હરિહર બ્રહ્મા રામ છે, બુદ્ધ છે બુદ્ધિબળે. જગ ૧
 કૃષ્ણ રૂદ્ર ઇશ્વર પ્રજા આતમ, અનેક નામે ગણો;
 બાવનથી પણ બહાર અનામી, અસ્તિ નાસ્તિરૂપ બણો. જગ ૨
 કર્તા કર્મને કરણ સંપ્રદાન, અપાદાન કહેવાયો;
 અધિકરણ પણ આતમ પોતે, અનુભવથી સમજાયો. જગ ૩
 નિજ પરદ્રવ્યની અરિતનાસ્તિમય, -સાપેક્ષાએ પોતે;
 રૂપકે અસંખ્યપ્રદેશી નભ છે, ઝગહળતો જગજ્યોતે. જગ ૪
 સમા મહીને શાંતિજલરૂપ, ધ્યાનવાયુમય ધારો;
 જ્ઞાન અગ્નિમય પોતે આતમ, સાપેક્ષાએ વિચારો. જગ ૫
 જ્ઞાન તે સૂર્યને દર્શન રાશી છે, સુખરૂપ સાગર બણો;
 ધૈર્ય તે મેરૂપર્વત સઘળી, -નદી વૃત્તિયો પ્રમાણો. જગ ૬

શુક્ર તે આતમવીર્યં છે સાચું, આતમ ગુરૂ છે સખળો;
 મન તે શનિ છે બુધ છે બુદ્ધિ, આતમમાં નહીં ઝઘડો. જગ ૭
 સંતોષ મંગલ, આત્મતાન તે, -દેતુચક્ર છે મઝાનો,
 વિદેહભાવ તે રાહુ સમજો, જ્ઞાનમાં નહીં કાઢ છનો. જગ ૮
 આત્મવિચારે નક્ષત્ર તારા, જ્ઞાન થયો છે અપારો;
 લોકલોક જ ભાસે ઘટમાં, અનંત મહિમાધારો. જગ ૯
 સાપેક્ષાએ આતમરૂપે, જગ સહુ અનુભવ આળ્યો;
 આતમજ્ઞાને ખેલે આતમ, આનંદ સત્ય સુહાળ્યો. જગ ૧૦
 આતમ જડ ગુણપર્યાયોથી, અસ્તિનાસ્તિમય પોતે;
 બુદ્ધિસાગર આતમરૂપે, જગ થયું જ્ઞાનની જ્યોતે. જગ ૧૧
 મુ. પેથાપુર.

લઘુતા.

(રાગ ઉપરનો.)

ચિત્તમાં કષાય દુર્ગુણ છતી, માદ્યરી જાણું થોડી મતિ.
 સૂરિવાચક મુનિગુણ નહીં મુજમાં, ધરું શું ? ગર્વની રતિ;
 લઘુ ખાલકસમ નિર્દોષી નહીં, પ્રજ્ઞપદમાં નહીં ગતિ. માં ચિં ૧
 જગનો ચેલો જગ મુજ ગુરૂ છે, જગમાં બાળક થયો;
 જ્ઞાનક્રિયા ગુણરતિ ન પામ્યો, લણતર ભૂલી ગયો. માં ચિં ૨
 નીચમાં નીચથકી પણ નીચો, અગુરૂ લઘુ પદ વહ્યો;
 જ્ઞાની પંડિત યોગી ન મોટો, જગનો પૂજક રહ્યો. માં ચિં ૩
 જગને ન જાણું ન જગ મુજ જાણે, એકડે એકો ભણ્યો,
 લખ્યો ન લખતાં ભણ્યો ન ભણતાં, નિજને નિજ નહીં ગણ્યો.
 માં ચિં ૪

પાગલ સમ મુજ કથની રહેણી, કર્મ કલંકે ભર્યો;
 બુદ્ધિસાગર આત્મપુરૂષના, -પંથે પ્રેમે વળ્યો. માં ચિં ૫
 પેથાપુર.

નિન્દા કેમ કરું ?

(રાગ ઉપરનો.)

- અન્યની નિન્દા કરું શું જગ, દુર્ગુણ અનેક મુજમાં ભર્યાં ॥
 નિન્દા દોષની વૃત્તિ વણુ તો, નિન્દા ન અન્યનો યતી;
 ક્યાય કર્મથી ઘેરાયો હું, વિચિત્ર કર્મની ગતિ. ૬૦ અં ૧
- કર્મને બહી શકા કરું તો, યાય ન નિન્દામતિ;
 દોષ હવેખી શુણને લેવા, એવી સજ્જનગતિ. ૬૦ અં ૨
- નિન્દાશપથી મોહ પ્રવેશે, આતમ શુણને હણે;
 કેવલજ્ઞાની અન્યને દોષી, બણે તોયે ન બણે. ૬૦ અં ૩
- કેવલજ્ઞાની યયા વણુ જગમાં, સદુમાં દોષની છતી;
 આતમ નિર્દોષી કરવામાં, સૌની ચહું ઉત્તિ. ૬૦ અં ૪
- મુજ સમ નિંદવાયોગ્ય ન બીજો, ટાણું નિજ દુર્મતિ;
 બુદ્ધિસાગર આતમ હબગર, -દશા લહું સુખ છતી. ૬૦ અં ૫

ધિક્કારત્યાગ.

(ચેતાવું ચેતી લેજો. એ રાગ)

- આતમ ॥ પ્રથમ વરવારે, પાપીઆને નહીં ધિક્કારો.
 દોષીને નહીં નિંદો મહો, દુર્ગુણ નિરી યજો. આતમ ૧
- વૈરીકપર વૈર ન ધારો, દયા પ્રીતિને ધારો;
 દોષીઆની માત્રા યજો, દોષોને ન પખાજો. આતમ ૨
- વિરરદાર નહીં કરો દોષો, દોષી નીચજનોનો;
 દુર્ગુણીઆના દુર્ગુણ ધોરો, દોષ ન બે.હો દોનો. આતમ ૩
- દયા કર્યાથી પ્રભુની દયા છે, પ્રેમ કર્યાથી પ્રીતિ;
 એવું કરશે તેવું લેશે, કુદરતપ્રભુની રીતિ. આતમ ૪

અપરાધીના સહુ અપરાધો, માફ કરીને ચાલો;

પ્રીતિથી મન વૈરને ટાળો, મુક્તિપુરીમાં મ્હાલો.

સંતજનો ગંગાજલ પેઠે, દોષોમેલને ઘોતા;

સંતની રીતિ રાખી ચાલો, સંતો શિવપુર પહોંત્યા.

ચાહીયુગલી કલંક દેવાં, નિંદાલવરી ટાળો;

શક્તિછતાં દોષીઓ સંગે, રહીને દોષ નિવારો.

નીચ ગણોનહીં બીજાઓને, નિજને ન હંચા માનો;

પાપીઓની શુદ્ધિ કરવા, જીવ્યું સફળું જણો.

જીવોની સેવાભક્તિમાં, પ્રભુની સેવાભક્તિ;

જણી સર્વજીવોના હિતમાં, વાપરશે નિજશક્તિ;

લક્ષ્મીવિદ્યા સત્તા વધતાં, આતમ પ્રભુ નહીં થાવે;

દુર્ગુણટળતાં સદ્ગુણ વધતાં, આતમ પ્રભુપદ પાવે.

ગુણનો ગર્વ કરે ગુણ ટળતા, અવગુણ પ્રગટે ભારે;

નિંદા ગર્હો મન દોષોને, જીવો નહીં ધિક્કારે;

જ્યાં ત્યાં દોષોને ધિક્કારો, આતમ નહીં ધિક્કારો;

દોષીઓના આતમ સઘળા,—ઉપર પ્રીતિ ધારો.

સદ્ગુણ સત્યને લઘુતા ધારી, જ્યાં ત્યાં આતમપ્રીતિ;

બુદ્ધિસાગર સર્વાતમની,—સેવા કરશે ભક્તિ.

મુ. પેથાપુર.

આતમ ૫

આતમ ૬

આતમ ૭

આતમ ૮

આતમ ૯

આતમ ૧૦

આતમ ૧૧

આતમ ૧૨

આતમ ૧૩

આતમપ્રચુદર્શન.

(અલખ દેશમે' વાસ હમારા. એ રાગ.)

અસંખ્યપ્રદેશી આતમપ્રભુજી અનંત ગુણ પર્યાય ભર્યો
અજ અવિનાશી અલખ અરૂપી, દર્શન કરી આનંદ વર્યો;

રાગ દ્વેષ ખંડન મંડનથી,—આત્મપ્રશ્ન છે બહુન્યાસે;
 મનોવૃત્તિયોથી પણ નિર્ધય, શુદ્ધાત્મ ન્યાસે ધ્યાસે. અસંખ્ય ૧
 પ્રતિ પ્રદેશે અનંત ગુણને, અનંત પર્વાયો ભરિયા.
 દર્શન ધર્મને શાસ્ત્ર પ્રકાશક, આત્મપ્રશ્ન છે ગુણ દરિયા. અસંખ્ય ૨
 સર્વ વિશ્વના સર્વ પદાર્થો, અનંત તુજ મહિમા ગાવે.
 તારી હોડ કરે નહીં કાઈ, તુજને સંહુ સંતો ધ્યાવે. અસંખ્ય ૩
 તુજ આગળ દુનિયા છે અણુસમ, ચિત્સત્તાએ એક ખસે,
 વ્યક્તિથી તું અનંત આત્મ, આપોઆપ સ્વભાવ વસે. અસંખ્ય ૪
 સ્થિતપથોગે આત્મસ્વભાવમાં, નિર્વિકલ્પદશા ધારે;
 જે જોઈએ તે છે તુજમાંહી, તે તું હુંવૃત્તિન્યાસે. અસંખ્ય ૫
 એઈન્દ્રિયાદિતનુ મન્દિર, અનંત આત્મ અવિનાશી,
 વિશ્વ પ્રશ્ન હું સત્તાએ છું, એક અનેક નિજ વિશ્વાસી. અસંખ્ય ૬
 અનંત દેવળ અનંત આત્મ,—સત્તાએ એકજ સર્વે.
 સર્વે સરખા નાના ન મોટા, રહું, ન દેહાદિક ગર્વે. અસંખ્ય ૭
 સત્ સત્તાએ અસ્તિ નાસ્તિએ,—વિશ્વરૂપ હું છું પોતે;
 ચિત્ સત્તાએ સર્વ આત્મરૂપ, ઝળહળતો આત્મ જ્યોતે. અસંખ્ય ૮
 આત્મવ્યક્તિથી અનંત આત્મ, દેહ ઉપાધિથી ન્યાસે;
 પળે પળે શતવાર સમજું ને, વંદુ ઉપયોગે ધાર્યો. અસંખ્ય ૯
 જડ દેહાદિક રંગ રૂપમાં,—સુખશ્રાન્તિ નાહી જાને;
 ઈન્દ્રિયો મન રસથી ન્યાસે, આત્મરસ પામ્યો તાને. અસંખ્ય ૧૦
 આત્મ આનંદ રસ પામ્યા વણ, મન ઈન્દ્રિયરસ નહીં છૂટે;
 આત્મ આનંદ રસને પામ્યો, મોહ હવે ક્યાંથી ફૂટે. અસંખ્ય ૧૧
 સર્વ શાસ્ત્રમાં પ્રશ્નનાં અસંખ્ય,—નામો, નામથી છે ન્યાસે;
 જ્યોતિ જ્યોતે અનંત નૂરમય, ચિદાનંદ વિશ્વાધારે. અસંખ્ય ૧૨
 ષટ્કોમાં ધ્યાન સમાધિ,—કરતાં ઝળહળ પરખાયો.
 નમું સ્તવું સમજું ઉપયોગે, આત્મપ્રશ્ન દિલ ઉભરાયો. અસંખ્ય ૧૩

જ્ઞાનાનન્દ સ્વરૂપી આત્મ, જ્ઞાનાનન્દ પ્રકટ પોતે;
 દર્શન ધર્મના ઝવડા ટળિયા, મળિયો આનંદને જ્યોતે. અસંખ્ય ૦
 આપોઆપને હીઠા મળિયો, નાહું મિથ્યા અંધારૂં,
 બુદ્ધિસાગર પ્ર રાજ્યમાં, વિદ્વાનંદમય અજવાળું. અસંખ્ય ૦
 મુ. પેથાપુર.

વૈરાગ્યભાવ.

(મુદયો મન જમરા તું ક્યાં જમ્યો. એ રાગ.)

ચેતીસે ઝડપડ આનખા, આવે સાથે ન કોઈ;
 ગાડીવાડી લાડી ઝંડીને, જતું અંતેરે રોઈ. ચેતી ૦
 ઘર ધન માથે ન આવશે, સાથે આવે ન રાજ્ય.
 મજલે પ્રહરણે માવથી, કોની રહેશે ન સાજ. ચેતી ૦
 જાણ રાજ્ય જમિ લક્ષ્મીના, નેણી મરિયા અનંત;
 લક્ષ્મી રાજ્ય સત્તા સદિશી, આવે જોતારે અંત. ચેતી ૦
 પુત્ર પુત્રી જાઈ બેનને, સગાં ભાતને તાત;
 રાજ્ય વિના જતું એકલું, મજા ! ! પ્રહર દિવસાત. ચેતી ૦
 દિવસ જૂઠું ચેતરી ક્યાં રહે, ઝંડી દે વ્યભિચાર;
 રાજ્ય જમિ આદિ પાપથી, દૂર રહે નરનાર. ચેતી ૦
 જામ ચોરાશીકેનિર્મા, કમે જનિયા અનંત;
 દોષ જાન મર્યા લેજાને, ન્યાય દે ! મનુષ્યના. ચેતી ૦
 મારું તારું જીવ ! ! ક્યાં રહે, રાજ્ય મેકને જાર;
 અજી કુલજીને ન અંત દે, પ્રહરણ દર જ્યાર. ચેતી ૦
 સિમિતો કુલજા મહાશયી, પામેલ દુઃખ અપાર;
 હાલસર્વ તરી જાર દે, મેલ જિનજાર. ચેતી ૦
 અજીમદું મેલિતું મલતું, સારું કુલજીને જાર;
 અજી અનંત અજી, મેલ અજી-જાર. ચેતી ૦

સાણુ સાણુ પ્રણ બંજ !! બાવથી, ધર્મનાં કર કાજ;	
મનની માયા સહુ છંડી દે, પામ !! પ્રભુનું રાજ્ય.	ચેતી૦ ૧૦
સંસારમાં સુખ સાણુ નહોં, ઉઘટું કુઃખનું કુઃખ;	
સ્વપ્ન રાજ્ય સ્વપ્ન લાડુઓ, ખાતાં ભાગે ન બૂખ	ચેતી૦ ૧૧
નામ દેહરૂપરંગમાં, મોહ ધરી નહોં બૂલ;	
ખાછગર ખાછ બૂઠ છે, યાશે દેહની ખૂલ.	ચેતી૦ ૧૨
પ્રણ ન મળે ધન રાજ્યથી, મોહથી પ્રણ દૂર;	
પુદ્ધિસાગર પ્રણમક્તિથી, પ્રણ હજારાહજૂર.	ચેતી૦ ૧૩
સુ. પેથાપુર.	

લટપટત્યાગ.

(સુખડા કયા દેખે દર્પનમેં. એ રાગ.)

બનો નહોં ખટપટિયા, આતમ !! બનો નહોં લટપટિયા;	
સ્વપ્ન સરિખી દુનિયાદારી, બનો નહિં મોહમતિયા.	આ૦
માઈ તાઈ કરે શું મૂરખા, સાથ ન આવે ક્ષિયા.	આ૦ ૧
સ્વપ્નામાં સુખ નહોં સંસારમાં, મોંઘાણુ ભૂલી મહનીયા.	આ૦
પુદ્ધિસાગર ચેતન ચેતો, સાણુ ચંચલ જોબનિયા.	આ૦ ૨
સુ. પેથાપુર.	

પ્રમુ સ્મરણ.

(રાગ ઉપરનો.)

જીવડા પરપલ પ્રણ સંભારો; મન ચપનાનને મારો.	જીવ૦
સંસારે નહોં સ્વપ્નામાં સુખ, કરો નહોં અદુઃખારો;	
કોપ કપટને કામ નિવારો, લેખ યોગ સંહારો.	જીવ૦ ૧
રાગ રોષનીસંગ કરો નહોં, દેહથી આતમ ન્યારો;	
બહી ખાપનાં કરો ત્યારો, આપુ ન એજો દારો.	જીવ૦ ૨

ખટપટ લટપટ ઝટપટ ત્યાગી, ધારો ધર્મ વિચારો;
 દુનિયાની ચતુરાઈ ચૂલે, ચડશે નક્કી ધારો.
 ડૂલી જશે દુનિયા ડહાપણ, ધર્મ ખરો આધારો;
 બુદ્ધિસાગર ચિદાનંદ પ્રભુ, બળે ધ્યાનમાં ધ્યારો.

મુ. પેથાપુર.

અવ૦ ૩

અવ૦ ૪

ધર્મકર્મ ચૂકવું નહિ.

(રાગ ઉપરનો)

ચેતન ચતુર થઈ નહીં ચૂકો, મમતા પડતી મૂકો.
 માંડ તાંડ કર નહીં મૂરખ, માયા ધૂણી લભૂકો;
 દુનિયાદારી મશાણુ જવી, તેપર જ્ઞાનથી થૂંકો;
 તનમન લક્ષ્મી સત્તા સધણું, બાળધરનો ફૂંકો.
 ફજેત અંતે થાશે ફેગટ, વાગે દુઃખ દંડૂકો.
 ચિદાનંદ આતમ પ્રગટાવો, મદથી લેશ ન ચૂકો;
 બુદ્ધિસાગર પ્રભુ બળુ હ્યો, માયા મંત્ર ન ફૂંકો.

મુ. પેથાપુર.

ચેતન૦

ચેતન૦ ૧

ચેતન૦ ૨

ચેતન૦ ૩

આત્મપ્રભુપ્રભાતિયું.

(ઉઠો ચેતન આલસ છંડી. એ રાગ.)

જગો ઉઠો આતમદેવા, આપ સ્વરૂપ સંભારોરે;
 છે તું કાણ ને ક્યાંથી આવ્યો, ક્યાં જઈશ એ વિચારોરે. જગો૦ ૧
 તાંડ કાણ ને તું છે દાનો, દેહ વા દેહથી ન્યારોરે;
 શાથી દેહમાં વસિયો બહાલા, આયુ એળે ન હારોરે. જગો૦ ૨
 ચોરાશી લખ જીવયોનિમાં, બટકયો અનંતી વારોરે;
 મોહ શયતાનના હુકમે ચાલ્યો, પામ્યો દુઃખ અપારોરે. જગો૦ ૩
 નિદ્રાએ પરખાયો ન પોતે, નિદ્રા દોષ નિવારોરે;
 હઠી અન્ય જીવોને ઉડાડો, એ અધિકાર છે તારોરે. જગો૦ ૪

માયા મોહના વશમાં ન આવો, કર આતમ ઉદ્ધારે;
 જડમાં સુખની પ્રાપ્તિ ત્યાગો, કર દુર્ગુણ સંહારે. જગો ૦ ૫
 આતમ તે પરમાતમ પોતે, અનંત શક્તિ આધારે;
 અસંખ્યપ્રદેશી આતમધરમાં, અનંત સુખ નિર્ધારે. જગો ૦ ૬
 પદપદ સણસણ સ્મરણ કરો નિજ, પ્યારામાં તું પ્યારે;
 બુદ્ધિસાગર આનંદમંગલ-પામે શાંતિ અપારે. જગો ૦ ૭

પરસ્પર ભિન્ન સર્વધર્મો લોકોની સમભાવથી મુક્તિ.

(ઉત્સવ રંગ વધામણાં, પ્રશ્ન પાસના નામે. એ રાગ.)

ભિન્ન પરસ્પર ધર્મના, -લોકની યાય મુક્તિ;
 સમતાથી સણમાં જણશે, બીજી કોઈ ન મુક્તિ. ભિન્ન ૦ ૧
 ભિન્ન ધર્મો જડ નાસ્તિકો, ઉપર દ્રેષ ન થાવે;
 સર્વ દર્શન ધર્મશાસ્ત્ર પર, સમતાભાવ આવે. ભિન્ન ૦ ૨
 સર્વ જીવો-જડ વસ્તુપર, રાગરોષ ન હોવે;
 આરિ તપ જપ વ્રત વિના, આપ સર્વજ્ઞ જીવે. ભિન્ન ૦ ૩
 સ્વધર્મો પરધર્મો લોકપર, જડપર સમભાવે;
 રહેતાં મુક્તિ છે આતમની, જૈનશાસ્ત્રો જણાવે. ભિન્ન ૦ ૪
 સમભાવથી આતમા પ્રશ્ન, મોક્ષનાટ છે સમતા;
 સમતા વિના નહીં મુક્તિ છે, સમવણ સહુ ફરતા ભિન્ન ૦ ૫
 સમતાવંત જીવતો પ્રશ્ન, -દેહ દેવળવાસી;
 તેને ન કરવાનું કર્યું, ઉપયોગે પ્રકાશી. ભિન્ન ૦ ૬
 સમભાવી સંત સાધુઓ, પ્રશ્ન સાકાર જણો;
 બુદ્ધિસાગર સમભાવથી, પોતે ત્રિશુવન રાણો. ભિન્ન ૦ ૭
 સુ. પેયાપુર.

આત્મોપયોગમહિમા.

(મારે દિવાળી થઈ આજ પ્રભુમુખ જેવાને. એ રાગ.)

પ્રભુ આત્મ વિભુ ભગવંત, તુજ લગની લાગી;
તાલાવેલીથી લાગ્યું તાન, આત્મદશા જાગી. પ્રભુ૦

પલપલ ક્ષણ ક્ષણ તુજ ઉપયોગની,—આવે નહીં કાઈ તોલેરે;
સર્વસાધન પણ ઉપયોગ હોડી, કરે નહીં જિન બોલે.
તુજ૦ પ્રભુ૦ ૧

તપજપ ધર્મક્રિયા વ્રત યાત્રા, અનેક ભવ જે કરીએરે;
આત્મના ક્ષણઉપયોગતોલે, આવે ન નિશ્ચય વરીએ. તુજ૦ પ્રભુ૦ ૨
હઠ ક્રિયા જોગનુંદલ જે તે, ઉપયોગ આગળ ઢાંડીરે;
આત્મઉપયોગક્ષણદલ આગળ, કાટિયજોની ન જોડી.
તુજ૦ પ્રભુ૦ ૩

સર્વવાસના પેલી પારે, નામને રૂપથી આધોરે;
મનોવૃત્તિયોથી થૈ નાગો, આત્મ અનુભવી જાગ્યો. તુજ૦ પ્રભુ૦ ૪
આત્મ ઉપયોગે સહુ કરણી, કરતાં ન કર્મ બંધાતુરે;
આત્મ ઉપયોગ શ્વાસોચ્છ્વાસે, સવ કર્મ ટળી જાતું.
તુજ૦ પ્રભુ૦ ૫

જ્ઞાની, આસ્તવ હેતુઓને,—સંવરરૂપ પ્રણુગાવેરે.
ધ્યાન સમાધિ સમઉપયોગથી, ક્ષણમાં સુક્તિ થાવે. તુજ૦ પ્રભુ૦ ૬
સેવા ભક્તિક્રિયા તપ જપ, કરે ન જ્ઞાનની હોડીરે;
વ્રતનિયમો કાટિભવનાં પણ, આવે ન ક્ષણજ્ઞાન જોડી તુજ૦ પ્રભુ૦ ૭
દર્શન ધર્મના ઝઘડા વધડા, ઉદ્ભવધી પ્રભુ મળિયોરે;
ચિદાનંદ સ્વરૂપે પ્રગટ્યો, અસંખ્યપ્રદેશે હળિયો. તુજ૦ પ્રભુ૦ ૮
તત્ત્વમસિ સોડહંલયલાગી, દેહથી મનથી ન્યાસેરે;

અલ્પ અગોચર અમ્ અવિનાશી, જગજીવન આધારો.

તુજં પ્રશ્નં ૯

નિત્ય નિરંજન આદિ અનાદિ, અનંત ગુણનો દરિયોરે;
અનંત જ્યોતનૂરનો સાગર, અનંત પર્યંત ભરિયો. તુજં પ્રશ્નં ૧૦
બાવન બહાર છે અક્રિય આતમ, અનંત મહિમા વિદ્યાસીરે;
હજારહજાર છે સમ ઉપયોગે, કેવલજ્ઞાન પ્રકાશી, તુજં પ્રશ્નં ૧૧
પલપલ સાણસણ તુજ ઉપયોગે, સાચું જીવું જાણુરે;
આપોઆપને આપ સંભારો; અકળ સ્વરૂપ સોહાવું તુજં પ્રશ્નં ૧૨
કેવલજ્ઞાને અનંતભવસુધી, પૂરો નહીં વર્ણવાતોરે;
હિસાગર અનંત મહિમા, જગમાં તારો સુહાતો. તુજં પ્રશ્નં ૧૩
મુ. પેથાપુર.

શિવપુરમાર્ગગમન.

(દાઈ સંત વિરલે જલિયુંરે બાઈ. એ રાગ)

જીવ ! મુક્તિમારગ આલજેરે, બાઈ ॥ આતમ મુ. મુખ વાગજેરે જીવ ॥
મુક્તિમારગ આલજેજી. જીવં
તાગને રાષ તજ્યાથી મુક્તિ, મિથ્યા જ્ઞાન્તિ નિવારજે; જીવં
મોહને માર્યાથી છે મુક્તિ, મોહને મારી આલજેરે નાઈ. આતમં ૧
મોહને આતમ જૂદો પાડી, મોહનિચારો વારજેરે નાઈ. આં જીવં
રાગ રાષની આડી અવળી-દષ્ટિથી ન નિદાગજેરે નાઈ. આં ૨
ચિદાનંદરૂપ આતમ પોને, અંતર આંખે જાગજેરે નાઈ. આં જીવં
પ્રહિસાગર સદગુર સાથે, ઉપરોમી ચે દાલજેરે નાઈ. આંદમં ૩
મુ. પેથાપુર.

આત્મોપયોગમહિમા.

(મારે દિવાળી થઇ આજ પ્રભુમુખ જોવાને. એ રાત્ર.)

પ્રભુ આત્મ વિભુ ભગવંત, તુજ લગની લાગી;
તાલાવેલીથી લાગ્યું તાન, આત્મદશા જાગી. પ્રભુ૦

પલપલ કાણુ કાણુ તુજ ઉપયોગની,—આવે નહીં કાંઈ તોલેરે;
સર્વસાધન પણ ઉપયોગ હોડી, કરે નહીં જિન બોલે.

તુજ૦ પ્રભુ૦ ૧

તપજપ ધર્મક્રિયા વ્રત યાત્રા, અનેક ભવ જે કરીએરે;
આત્મના કાણુ ઉપયોગતોલે, આવે ન નિશ્ચય વરીએ. તુજ૦ પ્રભુ૦ ૨
હઠ ક્રિયા જોગતુંફલ જે તે, ઉપયોગ આગળ ઢાંડીરે;
આત્મઉપયોગકાણુફલ આગળ, કાટિયજોની ન જોડી.

તુજ૦ પ્રભુ૦ ૩

સર્વવાસના પેલી પારે, નામને રૂપથી આધોરે;
મનોવૃત્તિયોથી થૈ નાગો, આત્મ અનુભવી જાગ્યો. તુજ૦ પ્રભુ૦ ૪
આત્મ ઉપયોગે સહુ કરણી, કરતાં ન કર્મ બંધાતુરે;
આત્મ ઉપયોગ શ્વાસોચ્છ્વાસે, સવ કર્મ ટળી જર્તુ.

તુજ૦ પ્રભુ૦ ૫

જ્ઞાની, આસ્ત્રવ હેતુઓને,—સંવરરૂપ પ્રણુગાવેરે.
ધ્યાન સમાધિ સમઉપયોગથી, કાણુમાં મુક્તિ થાવે. તુજ૦ પ્રભુ૦ ૬
સેવા ભક્તિક્રિયા તપ જપ, કરે ન જ્ઞાનની હોડીરે;
વ્રતનિયમો કાટિભવનાં પણ, આવે ન કાણુજ્ઞાન જોડી તુજ૦ પ્રભુ૦ ૭
દર્શન ધર્મના ઝંઘડા વધડા, ઉદ્ધવધી પ્રભુ મળિયોરે;
ચિદાનંદ સ્વરૂપે પ્રગ્દ્યો, અસંખ્યપ્રદેશે હળિયો. તુજ૦ પ્રભુ૦ ૮
તત્ત્વમસિ સોડહંલયલાગી, દેહથી મનથી ન્યારોરે;

શુદ્ધાત્મપ્રભુપ્રાપ્તિ.

(રાગ સીતાના મહીનાનો)

- આત્મ ૧ ॥ સિવપુર મારગમાંડી, ગુણો ધરી આલજે;
જગી હઠી આલસ છંડ ॥ દુર્ગુણ ટાળજે. આત્મ ૦ ૧
- નામરૂપનો તથા અધ્યાસ, આત્મરૂપે થઈ રહો.
દેહાકારનુંત્યાગી જ્ઞાન, પરમબ્રહ્મપદ લહો. આત્મ ૦ ૨
- મિથ્યા મોહની રાગને રોપ, રાત્રુ તુજ બળુજે;
માફ માફ તથા મનમોહ, પ્રશ્ન થટ આણુજે. આત્મ ૦ ૩
- આત્મ, મોહ એ બેના, - વિચારોનો, ભેદ પાડજે;
જડ સુખના કામ વિચાર, - પ્રવૃત્તિને ખાળજે. આત્મ ૦ ૪
- સર્વ ધર્મના ચાઓનું, - સાર છે, મોહને મારવો;
સંયોગે પ્રગટે ન ક્રોધ, અહંકાર ટાળવો. આત્મ ૦ ૫
- નામ રૂપની ક્ષીતિ પ્રતિષ્ઠા, - વાસના વારવી,
લોકવાસના કુમતિ ખરાબ, વેગે મારવી. આત્મ ૦ ૬
- શીડી પગ કરતાં બહુ સૂક્ષ્મ, - સિવપુર પન્થ છે.
નિર્મોહ રહિત કોઈ બંધ, ખરો એ નિર્મન્થ છે. આત્મ ૦ ૭
- નથી ખાલકના કંઈ ખેલ, પ્રભ પદ પામવું;
જીવતાં મન મોહને મારી, આત્મરૂપે જમવું. આત્મ ૦ ૮
- લાગે નહીં મડદાને જ્ઞાન, તિરસ્કાર બાળુશો.
એમ જીવતાં આત્મદશા, - પ્રગટ કરી માણુશો. આત્મ ૦ ૯
- ચિદાનંદ પ્રગટતા જોઈ, - પ્રશ્ન પ્રગટ્યા કિલે;
બાણો મુક્તિનો એ નિર્ધય, સ્વયં પ્રશ્ન પદ મળે. આત્મ ૦ ૧૦
- વિજલ્લી કરતાં બહુ વેગે, - પ્રશ્નવાટે આલશો.
તથા દુર્ગુણ દુષ્ટચાર, - પ્રશ્નમાંડી મ્હાલશો. આત્મ ૦ ૧૧
- શર મક્ત ને સંતોની વાટે, - ગમન છે દોહિલું;
નામ રૂપનું જીવે જ્ઞાન, ગમન છે સોદિલું. આત્મ ૦ ૧૨

નામ રૂપના મોદશી, — મરી નહું જે સૌજન્ય છે;
 સમભાવમાં પ્રભુજી હજાર — અનુભવ સુક્તિ છે.
 સર્વ પ્રભાદો દૂરે છંડ, — સાક્ષી બનો સર્વમાં;
 વિદ્યારંદે છયો પદપદ, — રહો નહીં ગર્વમાં.
 બની કાલશી નિર્ભય, — મહારવરે છવતું;
 બુદ્ધિસાગર પ્રથ પદ અદો, પ્રગટાવો નહું.

સુ. પેથાપુર.

આતમ૦

આતમ૦

આતમ૦

કેશરીયાનાથ સ્તવન.

(રાગ કેશરીયા યાશું પ્રીત લગીરે સાચા ભાવશું)

કેશરીયા જિનવર ! ! વંદુ સ્તવું નમું ભાવથી;
 પ્રભુ બહાલા લાગ્યા મુક્તિદાયક ગુણુદાવથી. ॥
 મેવાડે ધૂલેવા નગરે તથુ ભુવન ધણી ગાળે,
 તુજસમ કોઇ ન જગમાં દૂજે, અનંત શક્તિ છાજેરે.
 અઢાર દોષ રહિત તીર્થકર, પાંત્રીય ગુણુમય વાણી;
 ચોત્રીશય અતિશયવંત પ્રભુજી, લોકલોખના જ્ઞાનીરે.
 સર્વ દેશના સંઘો આવે, લળી લળી વંદે ભાવે;
 જગંતો કલિયુગમાં તું છે, સર્વલોક તુજ ગાવેરે.
 સર્વ દેવ દેવીઓ ઇન્દ્રો, નમે હાથ બે જોડી;
 રાજરાણા તુજને માને, કરે ન કો તુજ હોડીરે.
 અંજાનીથી દૂર ધણો તું, ભક્તજ્ઞાનીની પાસે;
 બુદ્ધિસાગર પરચો પાથો, પરખ્યો જ્ઞાન પ્રકાશેરે.

કેશરીયા.

કેશરીયા.

કેશરીયા૦

કેશરીયા૦

કેશરીયા૦

સુ. પેથાપુર. ૧૯૮૧ મ. સુ. ૧૦

ગુણદર્શનપૂજા.

- ગુણનાં દર્શન કરું ન્યાં ત્યાંય, ગુણી પૂજું ન્યાં ત્યાંય. ગુણ૦ ૧
 ગુણ દર્શન તે પ્રજા સંત દર્શન, સદ્ગુણ તે સત્ય ન્યાય;
 અવગુણ ઉપર દ્વેષ કરું નહોં, અવગુણી નિન્દું ન ક્યાંય. ગુણ૦ ૧
 જે જે અંશે ન્યાં ગુણ દેખું ત્યાં,—પ્રજા પ્રગદ્યા તે અંશ;
 માની શુદ્ધ પ્રેમે દિલ હૃદયું, બતું ન ચયતાન વરય. ગુણ૦ ૨
 ઠાટિ દુર્ગુણ ને ગુણ એક અંશે, દેખી દિલ હરખાડું;
 સર્વ જીવોને સત્તાંએ પ્રજા,—માની આતમ પ્રજા ધ્યાઈ. ગુણ૦ ૩
 ઠાથી ન હયો ઠાથી ન નીચો, નિજમાં રહ્યો હું સમાય;
 બુદ્ધિસાગર અનંત ગુણરૂપ, આતમ અનુભવો બપ. ગુણ૦ ૪
 મુ. હોંખોદરા.

ધર્મની કહેણી રહેણી.

- (આપ સ્વભાવમારે અવપૂત સદા મગનમે રહેણા. એ રાગ.)
 આતમ ૧ ॥ બગીનેરે ધર્મની કયની રહેણી ધરશે;
 ભવિના જૂઠી દુનિયાની,—વાતોને પરિહરશે. આતમ૦ ૧ ॥
 વેકયા નિદા સવરી ત્યાગી, દુર્જન સંગ ન કરીએ;
 ધર્મ બિનાની બીજ વાતો,—માંદી રાગ ન ધરીએ. આતમ૦ ૧
 પરની પંચાતે નહોં પડીએ, કર્મબંધથી હરીએ;
 આપબડાઈ પરનાં દૂષણ, પ્રાણતિ ન હચ્ચરીએ. આતમ૦ ૨
 મોઘાઈમાં મન નહોં ધરીએ, કાલ કાલ પ્રજા ગુણ સ્મરીએ;
 દેહાદિકમાં આતમભાવને, મોહયડી નહોં ધરીએ. આતમ૦ ૩
 નામરૂપથી આતમ ન્યારો, ચિદાનંદરૂપ વરીએ;
 આપ સ્વરૂપ સમરો આતમ નિજ, પટો ન માયાદરિયે. આતમ૦ ૪
 આતમશુભ સમરતાં પલ એક, બપ સદૃશ તે ગણીએ;
 આતમપ્રજામાં સુગની લાએ, એવાં બાણર બહીએ. આતમ૦ ૫

આત્મશુષ્ણને કહેવા મુણવા, પરપરિણતિ પરિહરીએ; આત્મ૦ ૬
 આત્મસ્વભાવના ઉપયોગે રહો, આત્મ યાત્રા કરીએ. આત્મ૦ ૬
 મોહના માર્યા કદિ ન મરીએ, મોહમારીને મરીએ; આત્મ૦ ૭
 અવિનાશી નિજ આત્મ સમજી, -નિર્ભય થૈને ફરીએ. આત્મ૦ ૭
 કર્માધીન સહુ જીવો ઉપર, રાગરોષ નહીં કરીએ; આત્મ૦ ૮
 રાગને ત્યાગથી ન્યારો આત્મ, -અનુભવી સુખ વરીએ. આત્મ૦ ૮
 માઈ તાઈ હર્ષ શોકથી, ન્યારો આત્મ પોતે; આત્મ૦ ૯
 જડ સુખ આશા બ્રાંતિ તજતાં, મળશે જ્યોતિ જ્યોતે. આત્મ૦ ૯
 કર્મે ઈર્ષિતિને અપઘીર્ષિતિ, શાતા અશાતા પ્રગટે; આત્મ૦ ૧૦
 આત્મ અનુભવસૂર્યોદયથી, મિથ્યાત્મ ઝટવિધટે. આત્મ૦ ૧૦
 હૃદ બેહૃદ અનહૃદથી ન્યારો, આત્મ સ્વયં સમરીએ; આત્મ૦ ૧૧
 આત્મ શુદ્ધોપયોગે જીવો !, દેહાધ્યાસને હરીએ. આત્મ૦ ૧૧
 શુભાશુભ પુદ્ગલની બાજી, તેમાં રચી ન રહીએ; આત્મ૦ ૧૨
 આત્મ કહેણી રહેણીમાંહી, આનંદે ગહગહીએ. આત્મ૦ ૧૨
 દેહાકારે આત્મ તું નહીં, જડની વાત ન કરીએ; આત્મ૦ ૧૩
 આત્મભાન ભૂલંતાં તત્ક્ષણ, રૂદન કરી નિજ સ્મરીએ. આત્મ૦ ૧૩
 મોહથી નૂત્રો પાડી આત્મ, સમભાવે સંચરીએ; આત્મ૦ ૧૪
 અસંખ્યપ્રદેશોમાં રંગાર્ધ, -કર્મભાવ પરિહરીએ. આત્મ૦ ૧૪
 આત્મોપયોગે નિત્ય સમાધિ, ચિદાનંદ ઝગહગીએ; આત્મ૦ ૧૫
 બુદ્ધિસાગર પ્રકટ પ્રભુરૂપ, જ્યોતિ જ્યોતમાં ભળીએ. આત્મ૦ ૧૫
 મુ. લીખોદરા.

બ્રહ્મચારી.

(માદ રાગ)

નમું દ્રવ્ય ભાવ બ્રહ્મચારીરે, જીવંતા પ્રભુ ભગવાન;
 બ્રહ્મચર્યથી પ્રજ્વળ પમાયદે, પ્રગટે છે આત્મજ્ઞાન૦ ૧

- વીર્યં બિદુ નહોં ખરે કદાપિ, સર્વથા સીભોગ ત્યાગ;
 સ્ત્રિ વિરહ સહુ કર્મ કરે નહોં, પરે ન રૂપનો રાગરે. ૨૦ નમું ૧
- દેવ તિર્થં મનુષ્યનીસીનો, કયાંરે ન ઇચ્છય સંગ;
 ભોગમાં રોગ ગણે જે નહોં, ઈચ્છે આત્મરસરંગરે. ૨૦ નં ૨
- સ્વપ્નમાં પણ જેની પાતુ ખરે નહોં, મનમાં ઈચ્છે ન ભોગ;
 નવવિધ બ્રહ્મચર્યવાડ પાળે. બણે ભોગને રોગરે. ૨૦ નં ૩
- અંતર સીપરપરિણતિ ત્યાગે, કામની વાસના ત્યાગ;
 જડમાં સુખભોગ વૃત્તિ ત્યાગે—પારે મન વૈરાગ્યરે. ૨૦ નં ૪
- વિવેચવાસનાસીને ત્યાગે, મમતાસી પરિહાર;
 અહંવૃત્તિથીર્ત પ્રતિષ્ઠા—રૂપી સીનો ન ધ્યારરે. ૨૦ નં ૫
- નામ રૂપની વાસના સી છે, કરે ન તેનો સંગ;
 હું હું વૃત્તિ મોહમયી જે,—સીથી ધર્મનો બંગરે. ૨૦ નં ૬
- શાસ્ત્રને મત પંથ વાસનાસી છે, મિથ્યાત્વબુદ્ધિનાર;
 જડમાં શુભાશુભવૃત્તિ સી છે, તેનો સંગ નિવારરે. ૨૦ નં ૭
- ક્રોધ માન માયા લોભને,—વૈરની,—વૃત્તિનારી બણ;
 રોગ રોષવૃત્તિસીત્યાગી, પ્રશ્ન પૂર્ણ શુભવાનરે. ૨૦ નં ૮
- મત ત્યાગ સેવાભક્તિ જ્ઞાનની,—અણની અહંવૃત્તિનાર;
 ત્યાગરોગ વૃત્તિસીન્યારો, દેહમાં પ્રશ્ન નિર્ધારરે. ૨૦ નં ૯
- સર્વસંગમાં નિઃસંગવૃત્તિ, નભવત્ રહે નિર્વેપ;
 એવા બ્રહ્મચારીને પ્રણમું, જેને ન મોહનો ચેપરે. ૨૦ નં ૧૦
- ચિદાનંદ રૂપ બ્રહ્મચર્ય છે, આત્મરમણતા સાર;
 બુદ્ધિસાગર બ્રહ્મચારી પ્રશ્ન—વંદુ વારંવારરે. ૨૦ નં ૧૧

ઉપકારી જગને નમન.

(માઠ રાગ)

નમું સધળું જગ ઉપકારીરે, જગભૂલું નહીં ઉપકાર. નમું ૦
 મહીજલ અગ્નિ વાયુનભનો, અનંત છે ઉપકાર;
 વનસ્પતિ વિકલેન્દ્રી પંચેન્દ્રિય, જીવોની સહાય ધારરે. જગ ૦ નં ૧
 જડ અને સર્વ જીવો ઉપકારી, અનંતી અનંતીવાર;
 સર્વ જીવો થયા ગુરૂ રૂપ મારા, -શિષ્ય થયા નિર્ધારરે. જગ ૦ નં ૨
 ઉપકારી છે જીવો અજીવો; ચંદ્ર સૂરજ અધિકાર;
 પથર ધૂળગિરિ ઉપકારી-સમુદ્ર નદી સર ધારરે. જગ ૦ નં ૩
 રાગીદ્વેષી નિંદક સધળા, જીવોનો ઉપકાર;
 દેહ જીવનમાં દેહીઓ સધળા, ઉપકારી નિર્ધારરે. જગ ૦ નં ૪
 જડ જીવો ઉપકારી સધળા, કોનો ન કંઈ તરસ્કાર;
 દેવો નારદીઓ ઉપકારી, ધૂલનો પણ ઉપકારરે. જગ ૦ નં ૫
 સમ્યગ્દૃષ્ટિથી જગ સધળું, ઉપકારી સુખકાર;
 ગુણ હેતુ થયા દુષ્ટશત્રુઓ, ઉપકારી સંસારરે. જગ ૦ નં ૬
 અષ્ટ કર્મપણ સાપેક્ષાએ, ઉપકારી થયાં મુજ,
 કર્મ પ્રકૃતિયોગે આતમ, પ્રભુ થાવે એ ગુજરે. જગ ૦ નં ૭
 સમ્યગ્ દૃષ્ટિબલથી થયા અહો, રાગ રોષ, -હિતકાર;
 આસ્રવહેતુઓ સંવરરૂપે, -પરિણમ્યા નિર્ધારરે. જગ ૦ નં ૮
 આત્મજ્ઞાનની ચક્ષુ ઉઘાડી, જીણે જગાડયો બેશ;
 આત્મસ્વભાવમાં જીણે ઉઠાડયો, ગુરૂઓ નમું તે હમેશરે. જગ ૦ નં ૯
 માતપિતાભાઈ બહેનો મિત્રો, સહાયકારી સર્વ;
 સધળાના ઉપકારો સ્મરીને, વંદુ તેઓને અગર્વરે. જગ ૦ નં ૧૦
 જગ ઉપકારો વાળી શકું નહીં, પૂજું જગ ગુણકાર;
 બુદ્ધિસાગરજગ ઉપકારી; વંદુ કાણુ લખવારરે. જગ ૦ નં ૧૧

કર્તવ્ય

- કર્તવ્ય માફ એહછે પરમાત્મપદરસ ચાખવું;
 શુરદેવ ધર્મની બક્તિથી, નિજસાધ્યમાં મન રાખવું.
 પરમાત્મપદ પ્રગટાવવાને જીવવું સાધન ગણું,
 મોહાદિ કર્મો જીતવાં, એ લક્ષ્ય રાખી સહુ બધું.
 જગજીવવૃન્દની સેવના, નિષ્કામભાવે આદરૂં,
 પ્રગટ્યા કષાયો જીતીને, ઉપયોગ સમતાને ધરૂં. ૧
 સહુસંગમાંનિઃસંગ રહી, શુદ્ધાત્મમાં લગની ધરૂં;
 શુદ્ધાત્મના ઉપયોગથી આતમ પ્રદેશે સંચરૂં,
 સહુવાસનાઓ જીતીને પ્રભુમય બનીજીવું સદા;
 મમતાઅહંતા ત્યાગીને મોઢે ન કાઢું કાલુ કદા. ૨
 ચયતાનના દાદિ ઉપાયો જીતીને મરવું ખરૂં,
 સર્વે કષાયો સર્વથા હણીને ખરા ઠામે ઠરૂં;
 મનમોહની સહુવૃત્તિયોને મારીને અંતેમરૂં;
 આસવ ઉપાધિમુક્ત થૈ સંવરવરૂં નિજમાં વશૂં. ૩
 સહુ ધર્મ્ય કર્તવ્યો કરૂંગણુ આત્મઉપયોગે રહું,
 અર્થાંગયોગના સાધને પરમાત્મપદ સાધી લહું;
 મૂર્હું ન આતમમાનને ચયતાનવચ ચાહું નહીં,
 નિર્મલ્લ આનંદજીવનથી જગ, જીવવું નિયમ સહી. ૪
 મુશું ન જાણુખભોગમાં હિસાદિ દોષો પરિહરૂં,
 અશુરલપુ નિજ આતમા, બાલીને ગર્વ ન દિલ ધરૂં;
 સપણા જીતીને આત્મસમ માનીને રહેલી આચરૂં,
 પ્રામાણ્ય જીવન દ્રવ્યને બાવે ધરી દોષો હરૂં. ૫
 નિદાદિ દોષો સર્વથા ત્યાગું મુખે નિજ આદરૂં,
 સહુ શ્રમ રૂપને વેરની ને કામવૃત્તિ પરિહરૂં;

નિંદુગદુઃ આમવક્રમો, ચરણ ક્યુ તુજ દેવ;
 શુદ્ધિસાગર જગદુદ્ધારક, વીર । કંઈ તુજસેવ,
 મુ. પેથાપુર.

અર્હં ૭

શ્રી મહાવીરપ્રભુ પ્રાર્થના.

(સ્તવન)

(રાગ ઉપરનો)

મહાવીર તારજો, પાપવારજો, અરિહંતછો જિનેશ્વર, મને ઉગારજો;
 દુર્ગુણ દુર્બંધસનેને પાપો, દુરાચાર કરો દૂર;
 દુષ્ટવાસના વિધને ટાળો, દિલમાં રહો હજૂર. મહાવીરં ૧
 કુમતિકાપો સન્મતિ આપો, ટાળો કામવિકાર;
 સર્વજાતનાં દુઃખો ટાળો, કરો કર્મ સંહાર, મહાવીરં ૨
 તુજ સેવાભક્તિરૂપ થાઓ । મુજ આચાર વિચાર;
 મનવાણી કાયાતુજ ભક્તિ, -રૂપ બન્યો નિર્ધાર. મહાવીરં ૩
 જગજીવોમાં મુખને શાન્તિ, વાધો મંગલમાલ;
 જગતારક તુજશરણે આવ્યા, સર્વજીવને પાળ. મહાવીરં ૪
 ઓંઅર્હં મહાવીર જિનેશ્વર, પરમેશ્વર મુખકાર;
 ઉદ્ધારો તારો મુજ વાલહા, તું છે સત્યાધાર, મહાવીરં ૫
 પાપ ટળોને પ્રણયધર્મનાં-થાશે સારાં કાળ;
 તુજવણ બીબું કંઈ ન ઇચ્છું, વિશ્વપતિ જિનરાજ. મહાવીરં ૬
 તારી શ્રદ્ધા પ્રીતિધારી, તુજરૂપે થઈ સત્ય;
 એવા ધર્મવિચારપ્રવાહે, કંઈ હું ધર્મનાં કૃત્ય, મહાવીરં ૭
 આવો બહાલા ઈશ્વર રહાયે, સત્યછે તુજ વિશ્વાસ;
 શુદ્ધિસાગર પ્રશ્નનમું હું, કરશે આત્મપ્રકાશ. મહાવીરં ૮

“ જૈનચવાની સહાવીરપ્રભુની આગળ પ્રતિજ્ઞા. ”

(સ્તવન.)

મહાવીરપ્રભુ તારો બન્યો છું ખરોજૈન, હવે ધરૂં નહીં દૈન્ય.

મહાવીર૦

દેવગુરૂ ને ધર્મની શ્રદ્ધા, સમકિત પામ્યો નવીન;
જૈનદશાથી જિનપદ પામીશ, ધારીશ શુદ્ધ ચૈતન્ય. મહાવીર૦ ૧

અનંત સદ્ગુણશક્તિ ખીલવું, મરૂં ન મોહે દીન;
આતમ તે પરમાતમ હું છું, કરૂં દોષો સહુક્ષીણ. મહાવીર૦ ૨

બક્તશરો કર્મયોગે બનુંદું, નામરૂપે નહીં લીન;
શુદ્ધોપયોગે તુલ્યપ્રેમે રહું, જલમાંહી જેમમીન. મહાવીર૦ ૩

સ્વાધિધારે કાર્યો કરૂં સહુ, બની સહુરીતે પ્રવીણ;
સંકટ વિપત્તિ પરિપહ દુઃખે, થઉં ન મનમાં ખિન્ન. મહાવીર૦ ૪

ધર્માવશ્યક કાર્યો કરૂં સહુ, માનું ન આતમહીન;
જૈનધર્મ સંધસેવા સાર, ચારિત્રધરી બનું પીન; મહાવીર૦ ૫

જૈનચાસોનું જ્ઞાનકરૂં નિત્ય, તગુ ન તુલ્ય આટીન;
બુદ્ધિસાગર સત્ય પ્રતિજ્ઞા, જૈન બનીકરી જિન ।।। મહાવીર૦ ૬

સુ. પેથાપુર.

પ્રભુમહાવીરદેવસ્તવનમ્.

(મારે દીવાળી થઈ આજ. જો રાગ.)

પ્રભુમહાવીર વિદુ બગવંત, તુલ્યભગની લાગી;
મારીભાગી જમણા સર્વ, તુલ્ય શક્તિ યાગી. પ્રભુ૦

જગસહુ આધુ વાર અતનતી, તોયે ન મનરૂં ધરૂંયરૂં;
અસંખ્યદરિયા જલતા પીયા, મનરૂં આત્મી રહાયા. તુલ્ય. પ્રભુ૦ ૧

અનંતભવમાં વાર અતનતી, સ્પર્શ મુંબું સહુખાતરૂં;
અનંત રૂપે દેખ્યાં સહુ સહુ. મનરૂં વાંચ્યાં વાંચ્યાં. તુલ્ય. પ્રભુ૦ ૨

ધારઅનંતી કંચન કામિની, —રાજ્યાદિક પદ પામ્યોરે;
 તેથી ન તેથી શાંતિ જરા થઈ, રાગરોષ નહીં વામ્યો. તુજ. પ્રશ્ન ૩
 અનંતદેહે અનંતીવારે, અનંતભવ ભટક્યોરે;
 યસસતાથી ન નિર્ભય બનિયો, ભોગે સુખ નહીં પાચો.
 તુજ પ્રશ્ન ૪

સ્પર્થ રૂપાદિકમાં સુખ છુદ્ધે, ભોગન્યા અનંતભોગોરે;
 ભોગમાં રોગને દુઃખ અનંતું, હર્ષને શોક વિયોગો. તુજ. પ્રશ્ન ૫
 ચિદાનંદ તુજરૂપ અનુભવે, જડસુખવાંછા ટાળીરે;
 તાણવેલી તુજ સાથે લાગી, દિલમાં પ્રગટી લીવાળી. તુજ. પ્રશ્ન ૬
 આત્મસ્વરૂપે તુજ હું એકજ, જડની માયા વિસારીરે;
 મહાવીર તુજરૂપમાં મરતાનો, પ્યારેને હું પ્યારી. તુજ. પ્રશ્ન ૭
 સમક્ષિત આગ્નિયોગે પ્રભુપદ, મળતાં ન વાર લગારીરે;
 સુદ્ધિસાગરપ્રભુ મહાવીર, ચિદાનંદ જયકારી. તુજ. પ્રશ્ન ૮
 મુ. પેથાપુર.

મહાવીરસ્તવન.

(પ્રભુમહાવીર દેવમક્ત જૈનકર્તવ્ય.)

(વિમલા નવ કરશે હૃદ્યાટ. એ રાગ.)

પ્રભુ મહાવીર ગ્લિંધર તુજ સેવામક્ષિત દરે;
 સમક્ષિત પ્યારી પ્રતતપ સંયમ ગુણને આદરે. પ્રશ્ન ૦
 જૈનધર્મ જગમાં ફેલાવું, જૈન શાસ્ત્રમાં અજ્ઞાણાવું;
 મુશ્કર જ્ઞાનીમુનિ સંઘસેવામાં મરવું ખરૂંરે. પ્રશ્ન ૧
 સર્વજીવોનાં દુઃખ દહાવું, યથાયજિત ગુણભાવના બાવું,
 આતમ મુદ્ધિ કરવા અર્વાકષાયો સંદરે. પ્રશ્ન ૨
 મિથ્યા અવિદિત યોગકષાયો, આડ કમનો જે અમુદાયો;
 તેને છૂતવા જૈનપનીને જગમાં સંચરે. પ્રશ્ન ૩

શક્તિયોથી શત્રુહતી, જૈન બનું એ શ્રદ્ધા પ્રીતિ,
 જિનપદ આતમમાં પ્રગટાવું સાધ્ય એ દિલવડે. પ્રભુ
 લીતિ ખેદને દીનતા ત્યાગું, સુખ દુઃખમાં સમભાવે બળું.
 શુભાશુભ કર્મોમાં—સમભાવે રહું નિશ્ચય કરે; પ્રભુ
 જૈનધર્મરક્ષાર્થે મરવું, વિધર્મી વૈરિનું હિતકરવું;
 પલપલ મોહશયતાનના ફેદે ફસું નહીં પ્રભુ સ્મરે. પ્રભુ
 જૈનપણની ફળે બળવું, મોહશયતાનને મારી હઠાવું;
 બુદ્ધિસાગરઆતમ મહાવીર શુદ્ધશા ધરે. પ્રભુ

મુ. પેથાપુર.

(શ્રી મહાવીર સ્તવન.)

(રાગ ઉપરનો)

ઠહાલાવીર જિનેશ્વર તાલ્યે શરણું મેં કર્યુંરે.
 જડમાં સુખની ઇચ્છા કામતણ તુજપદ સ્મર્યુંરે. ઠહાલા
 રાગરોપને છતીશ જ્ઞાને, કામવિકારો છતીશ ધ્યાને;
 ચિદાનંદ આતમસ્વરૂપે થાવા તુજમાં મન ધર્યુંરે. ઠહાલા
 તુજમાંજીવો મોહને માડું, ક્ષણપણ આયુ એળે ન હાડું;
 ત્હારાજેવા થાવા જૈનપણું અંગીકર્યુંરે. ઠહાલા
 આતમને પરમાતમ કરવા, મોહના સર્વ વિચારો હરવા;
 ઠહાલા તુજમાં માડુંમનડું એમાટે ડર્યુંરે, ઠહાલા
 મનનેમારી તુજથી મળવું, ઝળહળ જ્યોતે સ્વભાવે બળવું;
 પ્રભુજી પૂર્ણાનંદને વરવા તુજપદ આદર્યુંરે. ઠહાલા
 દુર્ગુણગ્રાણું સદ્ગુણધાર, સર્વવાસનાને સંહારું;
 બુદ્ધિસાગર મહાવીર,—પરમેશ્વરમાં મન ધર્યુંરે, ઠહાલા

મુ. પેથાપુર.

ગુરુમક્તો.

(રાગ ધીરના પદનો.)

ગીતાર્થગુંડના ભક્તોરે, ગુરુની સેવાભક્તિકરે;
ગુરુની આણા પાળેરે, ગુરુમાટે જહ મરે.

ગીતાર્થ ૦

ગુરુમુખથી જૈનશાસ્ત્રો સાંભળે, પામે ગુરુગમજ્ઞાન;
ગુરુમાટે અર્પાઈ જતો, ગુરુજણે ભગવાન.
તજીને સધળા સ્વાર્થોરે, મુક્તિમાટે ગુરુવરે.

ગીતાર્થ ૦ ૧

આત્મ નિવેદન કરે ગુરુને, દૂર કરેસહુ દોષ;
આરેકપાયો કરતો દૂરે, મનમાં ધરે સંતોષ;
મુખદુઃખમાં સમભાવેરે, વર્તી ચિદાનંદ ધરે.

ગીતાર્થ ૦ ૨

માન અને અપમાન ગણે નહીં, ટાળે વાસનારોગ;
ગુરુસલાસમાં રહી ગુરુસેવે, ઇચ્છે ન બાહ્યમુખ ભોગ;
હૃપમગો વિપત્તિરે, સંકટે પાછો જ ન પડે.

ગીતાર્થ ૦ ૩

નામરૂપ બૂલે જ ગુરુમાં, ધરે આત્મ ઉપયોગ;
વ્યવહારે વ્યવહારમાં વર્તે, નિશ્ચય નિજશુભભોગ.
પુદ્ગિસાગર ભક્તોરે, એવા સિદ્ધધામઠરે.

ગીતાર્થ ૦ ૪

મુ. આણસા.

સાધુ.

સાધુનેને દહીએરે, મુક્તિને, જ સાધે ખરી;
પંચમહાવન પાળેરે, જીવે સદ્ગુણધરી.

સાધુ ૦

પંચાચારને પાળે પ્રેમે, વારે વિષય વિહાર;
કોપમાન આપાને વારે, ત્યાગે લેખવિચાર.
કાળો કામનિવારે રે, સમતાભાવે રહેદરી,

સાધુ ૦ ૧

કાગડા શૃંગાલ ધૂત હરામી, તેની સંગે નહીં કરીએ.

પેસા બેરીપર પૂરણ પ્રેમી, એવાથી દૂરે વિચરીએરે

વિચરીએ. જ્ઞાન૦ ૪

અજ્ઞાનીકામી ઢોંગી દમામી, કુચુર શીરે નહીં ધરીએ.

ગીતાર્થ યોગી આતમરંગી, ચુરકરી શિવ વરીએરેભાઈ

વરીએ. જ્ઞાન૦ ૫

સમકિત આરિવદાયક ચુરથી, ભવોદધિ ઝટતરીએ.

બુદ્ધિસાગરચુરસેવા ભક્તિથી, આનંદ જ્ઞાનપ્રભુ વરીએરે, ભાઈ

વરીએ. જ્ઞાન૦ ૬

મુ. લોદરા.

(કુચુર.)

(અરે જીવ શીલને કલ્પના કરે. એ રાગ.)

કુચુર દરથકી પરિહરે, કુચુરનો સંગકદી નહીં કરે.

કાળાનાગને સિંહની સંગે, એકવાર તો મરે;

કંચન કામિની જોગીકુચુર. સંગે વાર બહુ મરે.

કુચુર૦ ૧

હિસા જૂહું ચોરી જરી, ઢોંગીકેળી હરે;

વિષયભોગનીબીસા માગે, કુચુરપાસ ન પડે.

કુચુર૦ ૨

રાગ રોષ માયામાં સદબદ, વન તપ સંયમ નહીં;

જૈનશાસ્ત્રો ઉત્થાપે હંધા, ચાલે કુચુર નહીં.

કુચુર૦ ૩

દેવચુરને ધર્મ ન માને, પાપ કર્મ આચરે;

બુદ્ધિસાગર સાચું સમજે, કુચુર રાંગી ન તરે,

કુચુર૦ ૪

મુ. લોદરા.

(જૈનાગમ શાસ્ત્રાનુસાર શ્રીપૂજ્યસૂરિલક્ષણ.)

જૈનાગમ શાસ્ત્રોત્પત્તિ, — શુદ્ધ પ્રરૂપક જેહ;	
કંચન દામિની ત્યાગીજ, પવિત્ર મનવચ દેહ.	૧
આવશ્યક અપવાદ વણ, પાલખી મેનાં ત્યાગ;	
પંચ મહાવ્રત પાળતા, ધર્મનો પૂરો રાગ.	૨
જૈનધર્મરક્ષણ કરે, કરે ન મરતાં જેહ;	
સંધની રક્ષા જે કરે, બને શુણ્ણું જેહ.	૩
મિથ્યા આડંબર તજે, ચહે ન પૂજા માન;	
ગીતાર્થ સૂરિ સુખકાર, હત્તમયુગ પ્રધાન.	૪
પશુ નપુંસક પંદને, ત્રીપરિચય તજનાર;	
દ્રવ્યભાવમૈથુનના, — ત્યાગી તારણહાર.	૫
ગચ્છાદિક રક્ષા કરે, દેતા ધર્મોપદેશ;	
પડાવશ્યક સાધતા, ટાળે રાગ ને દ્વેષ.	૬
એવા શ્રી પૂજ્યસૂરિજી, જૈન ધર્મ રખવાળ;	
બુદ્ધિસાગર સદ્ગુણી, નમો શુર સુખકાર.	૭

મુ. લોહરા.

શ્રાવક.

દેવશુરને ધર્મની, — શ્રદ્ધા સમકિતવંત;	
જૈનશાસ્ત્ર શ્રદ્ધા ધરે, વંદે સાધુ સંત.	૧
સંયમની રૂચિવંત જે, ચારિત્ર લેવા ભાવ;	
જૈન સંઘ સેવા કરે, દેશવિરતિ લે દહાવ.	૨
પદ્મ દ્રવ્યાદિક તત્ત્વની, — શ્રદ્ધા પારક જેહ;	
સત્યને સત્યપણે મહે, ધરે ધર્મોપર નેહ.	૩

જાણે દોષને દોષરૂપ, ધરે પ્રતાદિક ભાવ;
 દોષ કરે પણ દોષને, તજવાના સદ્ભાવ. ૪
 સમક્ષિત ગ્રહીને દેશથી, -વિરતિગુણ ધરનાર;
 બુદ્ધિસાગર સદ્ગુરુ, -આજ્ઞાને વહનાર. ૫

મુ. લોકરા.

જૈનોન્નતિ ઉપાયો.

(અરજ સાંભળીને સરકાર. એ રાગ.)

જૈનોન્નતિ ખરી થાનાર, સમજી વર્તો તો જયકાર;
 ખાળલગ્ન પ્રતિજ્ઞંથ થયા વણ, જૈનોની પડતી થનાર;
 વીશ વર્ષનો પુત્ર ને પુત્રી, -શોળ વર્ષની ધાર. જૈનો
 વીશ વર્ષ સુધી બ્રહ્મચારી રહે, હસ્તમૈથુનપરિહાર;
 સ્ત્રિવિરુદ્ધ નહીં કર્મ ત્યાં ચડતી, યોગ્યલગ્નોથી થનાર. જૈનો
 પ્રાણાયામને કસરતયોગે, વીર્યની રક્ષા થનાર;
 રાજરેગીનાં લગ્ન ન સારાં, સમજે નર ને નાર. જૈનો
 દેશીવસ્તુભક્ષણ મૈથુન, -વેશ્યાદિસંગનો ત્યાગ;
 શરીર વીર્યતું રક્ષણ કરવા, વર્તે તે મહાભાગ. જૈનો
 શરીરબળ વિદ્યાબળ ધારે, જૈનધર્મ બલધાર;
 બુદ્ધિસાગર જૈનોની ચડતી, ઉપાય છે નિર્ધાર. જૈનો

મુ. લોકરા.

અત્રિશ્વાસ્યસંગત્યાગ.

(રાગ હપરનો.)

કરીએ નહીં શકેનો વિશ્વાસ, અપ્રમાણિક જે છે ખાસ.
 વ્યયક સ્વર્થો લાલચુ બીડે, બોલી કરી બનાર;
 નાસ્તિક વ્યયક કવિપ્રવચનો, વિશ્વાસનો લગુનાર. કરીએ

વહેમી વલિગૂવૃત્તિ કપટશીલ, અતિમીઠું વંદનાર;	
અતિ આચારીને અતિ જે મૌની, અતિક્રિયા કરનાર.	કરીએ ૨
સ્વાર્થકલાથી ભક્ત અને શિષ્ય, હાજી જી હા કરનાર;	
લોભી ધુતારા પ્રપંચી નિર્દય, અતિસોગજી ખાનાર.	કરીએ ૩
બ્યસની સંગી નીચ હસમી, જૂઠી સાખ ભરનાર;	
વિવિધ વેષધર ક્ષણિક મતધર, મનરોગી નરનાર.	કરીએ ૪
સ્વાર્થભાટે અતિનીચો નમે જે, કપટકલા હુશિયાર;	
ધર્મના નામે ધૂતે જે જગને, જૂઠું વદી જીવનાર.	કરીએ ૫
નશુરો નશુણો નારિતક દ્રોહી, કરીએ નહોં વિશ્વાસ;	
ફાલસાગર પરખી પ્રમાણિક, સંગત કરશે ખાસ.	કરીએ ૬

મુ. લોદરા.

અવૃજ્ય શ્રીપૂજ્યનું લક્ષણ.

(રાગ ઉપરનો.)

શ્રીનો પૂજક કામિનીધ્યાર, શ્રીપૂજ્ય જોડા ગમેલા નરનાર;	
શુણે વિના જે હાંજ કરેને, જૂઠો ધરે અનંકાર;	
માલી ધોડા તે મેનાં ને પાલખી, માયાનો માગણદાર.	શ્રીનો ૧
દાઢ માઠ શુણ વિનાનો દાલી, પાળે ન મન આવ્યાર;	
જેન ધર્મનાં શાસ્ત્રો ન અણે, શાસ્ત્રવિરહાચાર.	શ્રીનો ૨
નીતિ ન રીતિમાં જે ન પ્રમાણિક, ધર્મવિરહ વર્તનાર;	
જૂઠી પરપસ પાખંડ માને, પૂત્રીને ધન દરનાર.	શ્રીનો ૩
ત્યાગીનો વેષ પણ ગાંધી આવડેને, ત્યાગીનો કુલ ન લખાર;	
કપટી દાઢ ને કલસિની, કપટ કર્મ કરનાર.	શ્રીનો ૪

દુર્ગુણ દુરાચાર દંભ ધરેને, શુણે ઉપર નહીં ધ્યાર;
 બુદ્ધિસાગર સદ્ગુરુ શ્રીપૂજ્ય, સાચા આચારવિચાર.
 દર્શન ચારિત્ર શુણ ધરનાર, શ્રીપૂજ્ય સદ્ગુરુ સેવો નરનાર. શ્રીનોં ૫
 મુ. લોદરા.

ત્યાગીઓ!!! આત્મગુણ પ્રગટ કરો.

(જીવલડા ઘાટ નવા શીદ ઘડે એ રાગ.)

આત્મ સદ્ગુણ ધારણ કરો, નકામો દંભડોળ પરિહરોં
 સૂરિવાચકને સાધુ થઇને, અભિમાન નહીં કરો;
 આપ બડાઇ પરની નિન્દા, કરવી ઝટ પરિહરો. નકામોં ૧
 વેષને સત્તા પદવી મોહે, કૂલીને ક્યાં કરો;
 શુણે વિનાના ઘટાટોપથી, મોહે ફેગટ મરો. નકામોં ૨
 મમતા અહંતા કરીને માયા, ચાર ગતિ સંચરો;
 રાગ રોષ ટાળ્યા વણ રોબડ, આનંદ શાંતિ ન વરો. નકામોં ૩
 હું સૂરિવાચક છું સાધુ, હું હું કરી આથડો;
 દુરાચાર દુર્ગુણને છંડો, ફંદેલ પરિહરો; નકામોં ૪
 કંચન કામિની મોહને મારો, તારી પોતે તરો.
 વેષ ને આડંબરે વળે શું, સત્યને અંગીકરો. નકામોં ૫
 સદાચાર સદ્ગુણને ધારો, ગુણરાગે ગુણવરો;
 બુદ્ધિસાગર આત્મશુદ્ધિ, કરવા લક્ષ્યને ધરો. નકામોં ૬

મુ. લોદરા.

આત્મોપયોગ.

(જે દાદા પ્રેમી અંશ અવતરે પ્રેમ રસ તેના ઉરમાં કરે. એ રાગ.)

આત્મ ! આમ સ્વરૂપને સ્મરે ! ! દેહમાં સુખદુઃખ બુદ્ધિ ન ધરે.

અત્તમ તું છે અસંખ્યપ્રદેશી, અનંતજ્ઞાનથી ભર્યો;

અનંત આનંદરૂપી તું છે, અનંત શક્તિ ઝરે— દેહમાં ૧

આપોઆપ વિચારે આત્મ ! મોહનું કલ્હું નહીં કરે;

મનની ઇચ્છાએ નહીં ચાલે, વિપયની વાસના હરે. દેહમાં ૨

તુજમાંહી આનંદ ખરે છે, કામે શું ટળવગો;

જડદેહરૂપને ચામડીમાંહી, સુખશ્રાંતિ પરિહરે. દેહમાં ૩

ચામડીભોગે ચામડીયો થૈ, ક્યાં પરને કરગરે;

કામના ભોગે દુઃખ અનંતાં, જાણી પાછા ફરે. દેહમાં ૪

અગ્નિમાં ધૂત કાઢેા હોમે, અગ્નિ વધે શીખ ધરે;

કામના ભોગે કામ ન શમતો, મોહને મારી મરે. દેહમાં ૫

નામ રૂપને કીર્તિ લોકની, —વાસના સઘળી હરે;

બુદ્ધિસાગર આપોઆપને, ઉપયોગે ઉદ્ધરે. દેહમાં ૬

મુ. મહુડી.

આત્માનું કર્મની સાથે યુદ્ધં.

(રાગ ઉપરનો.)

આત્મ ! ! કર્મની સાથે લડો, લડતાં પાછા લેશ ન પડો ॥૦

મોહ સંયતાનના સર્વ વિચારે, પ્રગટતાં ઝટ હરે;

જ્ઞાન વેરાગ્યને મત તપ સંયમે, મોહની સેના હણે. લડતાં ૧

જગેા ઉઠે આત્મ મહાવીર ॥, શરા થૈ રણ ચડે;

ધ્યાન સમાધિસમતા ભાવે, મોહ હણી ચિવવરે. લડતાં ૨

સર્વસંગમાં ઉપયોગી થૈ; નિઃસંગભાવને ધરો;
મનમાં શુભાશુભ ભાવ ન ધારો, સમ શ્રેણિ સંચરો.
આતમરૂપમાં મસ્તાનો થા !!, આનંદ મસ્તી કરો;
બુદ્ધિસાગર બળિયો થઇને, સર્વ કર્મ સંહરો.

લડતાં ૩

લડતાં ૪

મુ. મહુડી.

સિષ્ટજોજન જમો.

(સાંભળશે મુનિ સંયમ રાગે એ રાગ.)

આતમ મીઠાં ભોજન જમશે—મન ઇન્દ્રિયો દમશેરે;
ઉપયોગ રૂપ હવાને ખાશે, અતુલવ રમત રમશેરે. આતમ ૦ ૧
અતુલવ રસની ચાહના રૂપી, ચા ને,—પ્રેમના પ્યાલેરે;
પીશે આનંદમસ્તી દુધને, પરમાતમ પ્રભુ બહાલેરે. આતમ ૦ ૨
રજસ્તમોશુશુ કામ ક્રોધનાં,—ભોજન ખોટાં ત્યાગેરે;
શાંતિરૂપી સાત્ત્વિક ભોજન, કરવા ધરો મન રાગેરે. આતમ ૦ ૩
સંયમ ખરડી નિર્લોભ લાડુ, નિષ્કામરૂપી ધારીરે;
ક્ષમારૂપી શુભ સાકર પેંડા, શીયલ પૂરી છે સારીરે. આતમ ૦ ૪
બ્રહ્મચર્ય દુધપાકને જમશે, દમરૂપ દાળ રૂપાળીરે;
જ્ઞાનની ગોષ્ઠી રૂપી કઢી શુભ, સ્થિરતા રૂપ શુભ થાળીરે. આતમ ૦ ૫
આતમમાંજ છે મીઠા મેવા, સમતારૂપી પાણીરે;
ક્ષમાસ્વરૂપી સેવનાં ભોજન, જમશે ભાવને આણીરે. આતમ ૦ ૬
દેવશરૂને ધર્મની શ્રદ્ધા,—રૂપી પાટલો થાપોરે;
તે ઉપર સ્થિરતા રૂપ થાળી, વાડકો પ્રભુ નામ જાપોરે. આતમ ૦ ૭
જ્ઞાનનું ઘેબર જયણા જલેખી, પીરશે સુમતિ નારીરે;
આતમ રસમય માલપુઆ શુભ, શાંતિ લાપસો પ્યારીરે. આતમ ૦ ૮
ધર્મની ચર્યારૂપી શાક છે, ભાવના ભાત છે સારોરે;
ઉપયોગરૂપી ઘૂત શુણ્ઘરક, સેવા ભક્તિ મશાલોરે. આતમ ૦ ૯

યાદુષી કંસાર છે સાચે, નીતિરૂપી ચટણીરે;
 જ્ઞાનસ્વરૂપી દહોયરાં પ્યારાં, ધુધરા અનુભવગીતનારે. આતમ ૧૦
 યંચ મહામતરૂપી ખીચડી, સંયમ પૂરણ પોળીરે;
 વૈરાગ્યરૂપી રાટલી મીઠી, બાસુદી ગુણરંગરોળીરે. આતમ ૧૧
 તપ રૂપ તક છે બહુ રોગહારી, કામા શીખંડ સુખકારીરે;
 મન રસોડામાંહી રંધો, ધર્મમનિ, રાંધનારીરે. આતમ ૧૨
 માર્ગાનુસારી ગુણ ચંદરવો, બાધા નિજ ઉપયોગેરે;
 વિવેક દૃષ્ટિથી દેખીને જમશે, આતમરૂચિ ગુણ ભોગેરે. આતમ ૧૩
 આતમ જમશે મીઠાં ભોજન, ઉપયોગ પાણી પીશેરે;
 જ્ઞાન હવા પ્રતિ સમયે ખાશે, યાશે પ્રજા જગદીશેરે. આતમ ૧૪
 અનંત વીર્યની વૃદ્ધિ કરશે, જ્ઞાનરક્ત કરે વૃદ્ધિરે;
 નિશ્ચય આરિત્ર આનંદવૃદ્ધિ, કરશે શક્તિ સમૃદ્ધિરે. આતમ ૧૫
 નિજ ગુણપર્યાય ભોજન પાણી, લેવું આનંદકારીરે;
 બુદ્ધિસાગર આતમરાખ, જમશે રૂચિ બહુ ધારીરે. આતમ ૧૬
 મુ. મહુડી.

કુમોજનનો ત્યાગ.

(રાગ ઉપરનો.)

કુમોજનનો ત્યાગ કરે ઝટ, આતમરાખ વિવેકરે;
 કુમોજનથી રોગ ને દુઃખડાં, સમજી રહેશે ટેકરે. કુમોજન ૧
 મિથ્યાત્વ કુમતિ કુજલ નહીં પીવો, કામનો દાડ ત્યાગેરે;
 આસક્ત્યરૂપ અદીલને ત્યાગો, ઉપયોગી થને જગોરે. કુમો ૨
 દોષ ગાંઠે ને વૈર છે સોમલ, કુમૃદિ ક્રોધીન નજરોરે;
 તમે રમેગુણી રાગ રાખને, સ્વપ્નામાં નહીં જમશેરે. કુમો ૩

કુટેવ રૂપી બીડી ત્યાગો, દુર્વાસનારૂપ હોકારે;
 દ્વેષ ધત્તુરો ખાશે તો ઝટ, પાડશે મોટી પોકારે. કુ૦ ૪
 મોહરૂપ માંસ ભક્ષણ ત્યાગો, અહંકાર લસણ ન ખાશેરે,
 અહંકાર દુંગળી ખાશે ન ક્યારે, વ્યસનના પંથે ન જશેરે. કુ૦ ૫
 કુસંગ મેલેરિયાની હવા છે, એવી હવામાં ન રહેશેરે.
 નામને રૂપનો મોહ કુવાયુ-તેને તજી સુખ લેશેરે. કુ૦ ૬
 ચિંતા શોક ને ભય કુવાયુ,-કારક ભોજન છંડોરે;
 અહંકારદ્વેષરૂપી પિત્તકારક,-ભોજન ત્યાગો ધમંડોરે. કુ૦ ૭
 લોભકપટ-કર્કરૂપી ભોજન, આશા ગંદુ પાણીરે;
 અજ્ઞાનરૂપી રાત્રી ભોજન-છંડો દુઃખકર જણીરે. કુ૦ ૮
 જ્ઞાનરૂપ પ્રકાશમાં રહેશે, અજ્ઞાનતમમાં ન રહેશેરે;
 દુર્ગુણ દોષરૂપી કુભોજન, તજતાં આનંદ વહેશેરે. કુ૦ ૯
 કુભોજન કુજલ કુહવાને, તજી થાશે નિરોગીરે;
 બુદ્ધિસાગર આતમરસમય, ભોજન કરતા યોગીરે. કુ૦ ૧૦

આત્મરસ खेल.

(અવસર ઘેર ઘેર નહીં આવે. એ રાગ.)

આતમ આનંદ રસમાં એલો, સહજનંદ ભરેલો. આતમ૦
 આદિ અંત ન તારો ક્યારે, શુર નહીં તું ચેલો;
 નામ ન રૂપ ન જડ પુદ્ગલ નહીં, નહી પહેલો વા છેલો. આ૦ ૧
 નામરૂપે તું છે નહીં ડાહ્યો, જગમાં સારો ન ઘહેલો;
 દૃશ્ય નહીં મન દેહ ન જાતિ, સૌથી છે એકલો. આ૦ ૨
 આતમ !!! રસસાગરથી રેલો !!!, મોહપરિણતિ દેલો;
 મસ્ત પ્રભુ સહેનસાહ જગત્નો, માયા પડતી મેલો. આ૦ ૩

કર્મન જ્ઞાન ચારિત્ર સ્વરૂપી, અસંખ્યપ્રદેશી મુદેલો;
 સર્વવાસના સંગથી ન્યારો, તું નહીં મનનો ચેલો.
 ચાતા અચાતામાં સમભાવી, સત્તા બ્રહ્મ કરેલો;
 બુદ્ધિસાગર આતમજ્યોતે, નિર્ભય નિત્ય કરેલો.

આં ૪

આં ૫

મુ. મહુડી.

ગર્વ ન કર !!!

(શ્રીરે સિદ્ધાયલ બેટવા. એ રાગ.)

આતમ ગર્વ કરો નહીં, પંડિતાઈને પામી;
 મત તપ ગર્વ કરો નહીં, દેખો નિજ શુભ આમી.
 જ્ઞાની ધ્યાની હું યોગી હું, એવો ગર્વ ન પારો;
 મદ્યારગર્વ શું કરો, હજી દોષ હજારો.
 સાધુપણનો ગર્વ રયો, પૂર સાધ્ય ન સાધ્યું;
 સર્વજ્ઞના ઉપદેશથી, નહીં ચરણ આરાધ્યું.
 મોહનીપ્રકૃતિ સહુ, સર્વથા નહીં વિચુથી;
 નિર્મોહીભાવનો ગર્વ રયો ? થયો નહીં સમદર્શી.
 અન્યોની નિંદા શું કરે, એ તું પોતે દોષી;
 બીજનું ખંડન શું કરે, નથી તું નિર્દોષી.
 તન સત્તાનો ગર્વ રયો ? તુમ પાર્યું ન ચાર્યું;
 શિષ્યાદિક પરિવારના, ગર્વ કર્મ બંધાર્યું.
 વિદ્યા વ્યાખ્યાન તકનો, વાલીગર્વ ન કરશે;
 સિદ્ધિમંત્રે ન દૂલશે, શુષ્કને દિલ પરશે.
 કુચુંડ સરગુરુ બીજીને, શુષ્કને પ્રમદ્યો;
 બુદ્ધિસાગર અવગા, સમજી શિવ પાવો.

આં ૧

આં ૨

આં ૩

આં ૪

આં ૫

આં ૬

આં ૭

આં ૮

મુ. મહુડી.

આત્મા, સ્વગુણોને પ્રગટાવ !!!

(રાગ ઉપરનો.)

આત્મ નિજ ગુણ ખપ કરો, છંડો મોહના દોષો;

ગુણો વિના ઘટાટોપથી, થાય નહીં સંતોષો.

આ૦ ૧

મોહશયતાનના વશ રહી, માનો નિજને સ્વતંત્ર;

મનવશ થૈ મુક્તિ ચહો, ગણો મોહના મંત્ર.

આ૦ ૨

નિજ દોષ ભૂલો દેખશો, ભૂલ દોષ નિવારો;

પરના દોષો શું દેખવા, તેથી આવે ન આરો.

આ૦ ૩

ગુણ અહંકારે ગુણ ટળે, ક્ષેપ શું અરે કૂલો;

ચેતો ચેતન ચિત્તમાં, ભ્રમણામાં શું ભૂલો.

આ૦ ૪

રાગ શેષ કામ ટાળવા, કરો દોષ ઉપાયો;

વાર લગાડો ન પલકની, બનો મન નિર્માયો.

આ૦ ૫

હું માંડે તાંડે છંડીને, આપ ગુણ સંભારો;

ગીતાર્થ ગુરૂ શરણું કરી, કરો નિજ ઉદ્ધારો.

આ૦ ૬

વ્યાખ્યાન વાંચે શું વળ્યું, ભાષણ ક્રીધે શું વળિયું;

માન મહત્તા જગ વધી, તેથી કાજ ન સરિયું.

આ૦ ૭

ક્રોધ માન લોભ દંભના,—જે પ્રગટે વિચારો;

પ્રગટે તે ટાળો આત્મા, જ્ઞાનાદિ ગુણ ધારો.

આ૦ ૮

જ્ઞાન ધ્યાન સમાધથી, વળો મુક્તિવાટે;

બુદ્ધિસાગર આત્મા, ગુણો ધર શિર સાટે.

આ૦ ૯

સુ. પ્રાંતિજ.

પોતાની દશાનો વિચાર કર.

(રઘુપતિ રામ દુહ્યમાં રહેશે. એ રાગ.)

- જીવલડા અંતરમાંથી તપાસોરે, જીવો મોહનો સર્વ તમાસો. ૭૦
 ભક્ત ધર્માંતું નામ ધરાવોરે, આધુ સંત ગુરુ કહેવાઓરે;
 તમે, રાગરાષ દિલ લાવો.....જીવલડા ૧
 અશ્વત્થારી કહેવાઓ મોટારે, કરો દિલમાં વિષયસુખ ગોટારે;
 કમવાસનાએ રક્ષા છોટા.....જીવલડા ૨
 પેર સ્વાર્થથી હિંસા વિચારોરે, કરો મૈથુન કામ વિચારોરે;
 જૂઠું બોલીને જીંઠગી હારો.....જીવલડા ૩
 ક્રોધ માન માયા લોભ ધારોરે, તેથી મળશે નહીં પ્રભુ પ્યારોરે;
 ધરો છો મન વિષયવિકારો.....જીવલડા ૪
 ધર્મો નામ ધરાવે શું વળશેરે, રેતી પીધે ન તેલ નીકળશેરે;
 મોહ માર્યાથી મુક્તિ મળશે.....જીવલડા ૫
 નામરૂપની વાસના ધારોરે, તેથી માનવ ભવને હારોરે;
 ગણો નહીં મનમાં પ્રભુ પ્યારો.....જીવલડા ૬
 દુનિયામાં સારો ગણાવારે, કરતો જૂઠ કાવાદાવારે;
 કરે મનહું દુર્ગતિ જવા.....જીવલડા ૭
 કરો વ્યાખ્યાન બાધણુ સારારે, જોને અંતર કૃત્ય શું ત્હારારે;
 મન, ચિંતવે કર્મ નડારાં.....જીવલડા ૮
 પ્રભુ પામવા કાળ ન સહેવુંરે, કરે સ્વાર્થે તું મનહું ધહેવુંરે;
 તારું જોને મનહું મેલું.....જીવલડા ૯
 ગુણો વણુ પ્રભુ ગાતાં ન મુક્તિરે, સમજો આતમ ! ગુણુ મુક્તિરે;
 મોહચયતાન માર્યાથી મુક્તિ.....જીવલડા ૧૦
 દગ પ્રપંચ પાખંડ છંદોરે, ટાળો મમતા અદંતા ધમંદોરે;
 બુદ્ધિસાગર પ્રભુ રહ મંદો.....જીવલડા ૧૧

મુ. પ્રાંનિજ.

લગની.

(રાગ ઉપરનો.)

જીવલડા પ્રભુથી લગની લગાવોરે, સહુ દુર્ગુણ દોષો હઠાવો. જીવલડા ૦ ૧
 દોષ બૂલો પોતાની દેખોરે, નિંદા વિકથા કરવી ઉવેખોરે;
 પરના સદ્ગુણને પેખો.....જીવલડા ૦ ૧
 સહુ પાપ વિચાર નિવારોરે, કરો સંત પ્રભુથી પ્યારોરે;
 પ્રભુપ્રેમે નિજને તારો.....જીવલડા ૦ ૨
 દુનિયાથી પ્રીતિ નિવારીરે, કરો આત્મપ્રભુપ્રીત ચારીરે;
 જડભોગની પ્રીતિ નિવારી.....જીવલડા ૦ ૩
 પ્રભુ વળ ન ગણો બીજું પ્યારરે, ગણો જડભોગ સુખ નહારરે;
 ગણો આત્મનું સુખ પ્યાર.....જીવલડા ૦ ૪
 મનમાં પ્રભુ લગની લગાવોરે, દુનિયાદારી બૂલી જવોરે;
 તાણવેલીએ પ્રભુ પ્રગટાવો.....જીવલડા ૦ ૫
 જગ મમતા અનંતા ત્યાગોરે, જ્ઞાન ભક્તિપર વૈરાગોરે;
 શુદ્ધિસાગર આત્મ જગો.....જીવલડા ૦ ૬
 મુ. પ્રાંતિજ.

પ્રભુપ્રેમતાન.

(મહીયારીરે મહીતું મૃદ્ધ બતાવો. એ રાગ.)

પ્રેમેશ્વરે મહાર્દરે પ્રભુ જયદારી, તુજ પ્રીતિ જાની થઈ જારી.
 તારું કાનું સ્વરૂપ તેહું મહારે-જાતાતન્દ સ્વરૂપ એક સાદરે.
 જડભોગથી કે ન્યારરે, જડ ભગ એક છે જાણરે;
 તારું કાનું એક સ્વરૂપ જાણી, મહારે એક પ્રભુ મળી. પાન ૧
 ચિદ તંત્ર સર્વ જડભોગરે, નિર્મોહી ન ગરી ન દેવીરે;
 જગ મહારે નિર્મલ પાવન રંગી, જાણ પર નિહા જસદેલી. પાન ૨

વિદાનન્દ પ્રગટ પ્રભુ પાયોરે, અનુભવે દ્વિત્ય પરખાયોરે;
 તુજ રસથીરે ઈન્દ્રિય મન રસ ટળિયા, જ્ઞાનાનન્દ સ્વરૂપે મળિયા.
 • પરમેશ્વરરે૦ ૩

તાશે મારો ધર્મ છે એકરે, ભેદભેદને એકાનેકરે;
 તું તે હું છુંરે હું છું તે તું પોતે, એકરૂપે ઝળહળગ્યોતે. ૫૦ ૪
 જ્ઞાન દર્શન ચારિત્રીરે, સાપેક્ષાએ રૂપારૂપીરે;
 ચાતાચાતારે વેદનીપુદ્ગલ ન્યાસે, એક પરમબ્રહ્મ તું ધ્યારો.
 પરમેશ્વરરે૦ ૫

જ્ઞાન દર્શન ચરણ વિલાસીરે, લોકલોક અનંત પ્રકાશીરે;
 સર્વમાંહીરે સર્વયશી તું ન્યાસો, સર્વવિશ્વનો તું આધારો. ૫૦ ૬
 જગ ચાળીમાં જ્ઞાન રવિ દીપેરે, કહું આરતી કર્મને જીપેરે;
 અનુભવનોરે મંગલ દીપ ઉચ્ચારું, તુજ વણ જગ નહીં દાઈ ધ્યારું.
 પરમેશ્વરરે૦ ૭

વિષ દેવળમાં પ્રભુ દીઠારે, લાગ્યા પૂર્ણાનન્દી મીઠારે;
 બુદ્ધિસાગરરે આતમ મહાવીર દેવા, આપોઆપ કહું પ્રભુ સેવા. ૫૦ ૮
 મુ. પ્રાંતિજ.

પ્રમુમહાવીર મિલન.

(રાગ ઉપરનો.)

પ્રભુ મહાવીરરે પરમેશ્વર મેં જાણ્યો, સર્વ દર્શન રૂપે પિછાડ્યો;
 સર્વિકલ્પધ્યાને મેં જાણ્યોરે, નિર્વિકલ્પ મેં પ્રમાણ્યોરે.
 કર્તાને અકર્તા માન્યોરે, નય સાપેક્ષરે દેવ અદ્વૈત પ્રમાણ્યોરે;
 જ્ઞાનાનન્દ સ્વાનુભવે માણ્યો.....પ્રશ્ન ૧
 નયનિર્લેપ બંગે વિચાર્યોરે, નિર્વિકલ્પે નિજ નિર્ગયોરે;

જન્મ જરા મરણ ભય વાર્યોરે, બ્રહ્મ પૂર્ણરે, પૂર્ણથી પૂર્ણ પ્રકાશરે,
આપોઆપ પ્રભુ દિલ લાસ્યો.....પ્રશ્ન ૨

પ્રભુ આતમરસને પીધોરે, જડરસને દૂરે કીધોરે; એવો નિશ્ચય
અનુભવ કીધોરે

ઇન્દ્રિય મનનારે વિધયોનો રસ છૂટ્યો, આતમરસ પીતાં
નહીં ખૂટ્યો. પ્રશ્ન ૩

હવે ઇચ્છું ન લલના દામોરે, ધ્યાને લાગ્યો મહાવીર રામોરે,
થયો અંતરમાં નિષ્કામોરે, આતમધર્મેરે ઉપયોગે પ્રશ્ન મળિયો.
જ્યોતિ જ્યોતે ધ્યાને મળિયો.....પ્રશ્ન ૪

શુદ્ધ ઉપયોગે રહી જીવુંરે, પૂર્ણ આનંદ રસને પીવુંરે; બન્યું છે
મનડું મરજીવુંરે,

આતમરૂપેરે અમર થયો પ્રભુ પામી, સર્વ સંગ છતાં નિષ્કામી.
પ્રશ્ન ૫

શુદ્ધ પ્રેમને જ્ઞાન સમાધિરે, સાધી સાધને રહી નહીં આધિરે;
બુદ્ધિસાગરરે પ્રભુમય જીવન ધરવું, પલપલ પ્રભુરૂપને સ્મરવું. પ્રશ્ન ૬
મુ. પ્રાંતિજ.

પરમાત્મમહાવીરદેવ સ્તવન.

(મારે દિવાળીરે થૈ આજ પ્રભુ મુખ જોવાને. એ રાગ.)

બહાણ વીર પ્રભુ ભગવંત, તુજ પ્રભુમું વંદુ;

ક્ષયોપશ્ચમ ઉપશ્ચમનાવે, પામી આનન્દ.

બહાણ ૦

આજીવ હંડી સંવર મંડી, તુજ સાથે રઠ મંડીરે;

પર્યટોમાં ધ્યાવઃ ધ્યાને, ટાળ્યો ગર્વ ધમંડી. તુજ ૦ બહાણ ૦ ૧

તનમનાટ તુજ પ્રભુમાં લાગ્યો, મહાવીર ભાવે જાગ્યોરે;

પ્રારબ્ધ ઔદયિક ભાવમાં સાક્ષી, તુજ લગનીએ લાગ્યો.

તુજ ૦ બહાણ ૦ ૨

દિક્ષા કરે નહોતું બૂઝ ન જોતું, ઝીરી મૈથુન ત્યાજ્યરે;
શમની વૃત્તિયોને ટાળે, મુજ મન તુજમાં લાગ્યું.

તુજઠી બ્રહ્મસાં ૩

મૂંઝા આસક્તિ મમતા છંડી, તુજરૂપે રંગાયોરે;
કોપ માન માયા લોભ નિરાશ, અંતર વીર જગાયો.

તુજઠી બ્રહ્મસાં ૪

તુજરૂપ થાવા નામરૂપને, લોકની વાસના પાડેરે;
વિષયવાસના વેગ નિવારે, પુરુષ જલ્પ્યું ન્યારે.

તુજઠી બ્રહ્મસાં ૫

આમડી રૂપ રંગમોહનિવારે, રૂપચંતો મોહ નિવાર્યોરે;
જડમાં મુખની ખુદ્ધિ ટાળી, તુજને દિલમાં પાયો.

તુજઠી બ્રહ્મસાં ૬

આતમ અનંદરસના અનુભવે, પ્રગટી બ્રહ્મ પુખારીરે;
જડ મુખ રસની જ્ઞાન્તિ નાહી, ગયો તુજપર સહુ વારી.

તુજઠી બ્રહ્મસાં ૭

સાધિકભાવે સિદ્ધતા વરવા, પલ પલ તુજ સંભારેરે;
શુદ્ધોપયોગની તાલાવેલી, લાગી હવે નહોં હારે.

તુજઠી બ્રહ્મસાં ૮

પદ્મરકમય આતમ મહાવીર, ધ્યાન સમાધિએ મળિયારે;
ખુદ્ધિસાગર આતમ ઉજગર, જ્યોતે દિલ ઝળહળિયા.

તુજઠી બ્રહ્મસાં ૯

મુ. પ્રાંતિજ.

શ્રી મહાવીરપ્રમુસ્તવન.

(રાગ ઉપરનો.)

પ્રભુ મહાવીર જિન ભગવંત, તુજને અનુસરિયો.
 કર્મ શત્રુને જીતવા કાળ-તુજ પન્થે વળિયો. પ્રભુ
 કર્મ નિકાચિત શુભાશુભ જે, ઉદયે આઠ્યાં વેદુરે;
 પૂર્વ કર્મ આણુધાર્યાં પ્રગટે, ઉપયોગે વેદી છેડુ. તુજને૦ પ્રભુ ૧
 શુદ્ધાતમ નિજ ધર્મોપયોગી, થૈને જીવન ગાણુંરે;
 સર્વ કષાયોને જ્ઞાને શમાંવું, તુજરૂપે મનવાણું. તુજને૦ પ્રભુ ૨
 મોહશયતાનના દાવ નિવારું, આત્મસ્વરૂપ સંભારુંરે.
 સુખ દુઃખમાં સમભાવને ધારું, હર્ષને શોક નિવારું. તુજને૦ પ્રભુ ૩
 જેવું તુજરૂપ તેવું મુજ છે, કર્મનો ભેદ નિવારુંરે;
 તુજ સાથે જ્યોતિજ્યોતે મળવા, ધ્યાન સમાધ ધારું.
 તુજને૦ પ્રભુ ૪
 સર્વ સંગમાં નિઃસંગી બનું, પ્રગટ્યા દોષ નિવારુંરે;
 ઔદયિકભાવથી ન્યારો આતમ, ચિદાનંદરૂપ મહારું.
 તુજને૦ પ્રભુ ૫
 ક્ષયોપશમને ઉપશમભાવે, આત્મપ્રભુ પ્રગટાંચોરે;
 ક્ષાયિકભાવે પ્રગટ થવાને, ઉત્સાહ ભાવને લાઠ્યો. તુજને૦ પ્રભુ ૬
 પ્રભુજ દીઠા મળિયા મહાવીર, ક્ષાયિક મહાવીર થાણુંરે;
 કર્મની સાથે યુદ્ધ કરંતાં, જયલક્ષ્મીને પાણું. તુજને૦ પ્રભુ ૭
 કર્મોદયમાં હર્ષ ન દીનતા, સુખ દુઃખ સહુ સમભાવેરે;
 બુદ્ધિસાગર મહાવીર થાવા, વર્તું આપ સ્વભાવે. તુજને૦ પ્રભુ ૮
 સુ. પ્રાંતિજ.

૧૯૮૧ માધસુદિ ૯

શ્રી મહાવીરપ્રભુસ્તવન.

(શી કહું કથની મારી હો રાજાં એ રાગ)

મહાવીર તુજ પદ વરણું હો રાજાં ! મહાવીર તુજ પદ વરણું—

ત્હારી પેઠે કર્મને હણવા, રાગને શેષ સંહરવા;

સંવર નિજાં ભાવને ધાર્યો, કરું ન જડ સુખ પરવા

હો રાજાં. મહાં ૧

ઉપશમ કયોપશમને સાચિક—ભાવે મહાવીર થાવું;

સર્વ કષાયોનો નાશ કરીને, જ્યોતિજ્યોતિ મિલાવું

હો રાજાં. મહાં ૨

શુભાશુભપણું જડમાં ના માનું, જડ સુખ બુદ્ધિ ન ધારું;

મનના સર્વ સંકલ્પ વિકલ્પો, વારું સ્મરણ કરું તારું

હો રાજાં. મહાં ૩

દોષ દુષ્ટો પડે ત્હોથે પણ, દીનતા ધારું ન ક્યારે;

ઈન્દ્રની પદવી મળતાં ન હણું, રહું સમ ઉપયોગ ધારે

હો રાજાં. મહાં ૪

આત્મમહાવીરરૂપ પ્રગટાવવા, આત્મસ્વભાવે રહેવું;

બુદ્ધિસાગર મહાવીરધ્યાયી, મહાવીરપદને લેવું

હો રાજાં. મહાં ૫

અ. પ્રાંતિજ.

૧૯૮૧ માસ સુદિ ૧૦

કવિ લેખક વક્તા.

પ્રભુ ગુણને પ્રેમે કવે, સત્યદા કવિ કહેવાય;

આત્મશુદ્ધિ કારણે, કાવ્ય લખે સુખદાય.

સેવા મક્તિ જ્ઞાનને, યોગનો કરે પ્રકાશ;	૨
ગુણો પ્રકાશે તે કવિ, કરે ગુણોનો વિકાસ.	
જીવોને પ્રભુ માર્ગમાં-લખીને લેઈ જનાર;	૩
દૂર કરે દુર્ગુણ સહુ, લેખક નામ છે સાર.	
રાગ રોષ કામાદિને, -જગમાંથી કરે દૂર;	૪
લેખક તે લખી જાણતો, વ્યક્ત કરે પ્રભુનૂર.	
સર્પના રાક્ષસ સારીખા, કવિ લેખક ઉભરાય;	૫
સાત્ત્વિક કવિ લેખક ભલા, ખીજ ભવ ભટકાય.	
નિષ્કામી સાત્ત્વિક ગુણી, કવિ લેખક છે શ્રેષ્ઠ;	૬
જ્ઞાની કવિ લેખક ભલો, ખીજ તેના હેઠ.	
વક્તાનો નહીં પાર છે, સાત્ત્વિક વક્તા કોઈ;	૭
જ્ઞાની નિષ્કામી ભલો, વદે વિચારી જોઈ.	
કવિ લેખક વક્તા ઘણા, તીડપરે પ્રગટાય;	૮
મક્તને જ્ઞાની ગુણીજન, કોઈક વિરલા થાય.	
રાગ રોષને કામની-વૈરની વૃદ્ધિકાર;	૯
મમતા સ્વાર્થ વધારતો, વક્તા તે દુઃખકાર.	
સ્વાર્થી મોહી કામી જ, વ્યસનદોષનો દાસ;	૧૦
વક્તા એવા વાધસમ, પ્લેગાદિક સમ ખાસ.	
સાત્ત્વિક જ્ઞાની સજ્જનો, વક્તાઓ સુખકાર;	૧૧
દયાદિ સદ્ગુણ ધારકા, ધન્ય તે નરને નાર.	
પત્રકાર સદ્ગુણી ભલા, સાત્ત્વિક કર્મ વિચાર;	૧૨
સર્વ જીવોનું હિત કરે, રાગ રોષ હરનાર.	
કવિ લેખક વક્તા ભલા, પ્રગટા નરને નાર;	૧૩
બુદ્ધિસાગર ધર્મીજન, સુખશાંતિ ધરનાર.	

પ્રાંતિજ.

શુદ્ધાત્મપરિણામ.

(અક્ષય દેશમે વાસ હમારા. એ રાગ.)

- અસંખ્યપ્રદેશી આતમદેવા, અનંત શુણ્ણ પર્યાય ભર્યા; ૨૫૦ ૧
 આપોઆપ સ્વરૂપે બાસ્યા, જ્ઞાનાનન્દ સ્વભાવે ઠર્યા.
- પીતરાગ અરિહંત છે આતમ, જિનવર જગમાં જયકારી; ૨૫૦ ૨
 અત્મ રમણતા યોગે આતમ, રામ ખરે ઘટ સુખકારી.
- રામ રાધને હણવાથી દિલ, આતમ હરિહર પરખાયો; ૨૫૦ ૩
 દેવંસ જ્ઞાનથી આતમ વિધ્યુ, જડથી ન્યારો નિરખાયો.
- પ્રહસ્ત્વરૂપી આતમ પ્રજ્ઞા, અનંત નૂર અજ્ઞા પોતે; ૨૫૦ ૪
 અનંત જ્યોતિ પરમાતમ છે, ઝળહળિયો ચિદ્ધન જ્યોતે.
- અનંત નામે વાચ્ય છતાં પણ, અનામો આતમ સમજાયો; ૨૫૦ ૫
 જણું દેખું તે હું આતમ, અનુભવ દિલમાં પ્રગટાયો.
- અનંતરૂપોમાંહી છતો પણ, દેહાદિકથી હું ન્યારો, ૨૫૦ ૬
 નામ રૂપથી ન્યારો આતમ, અરૂપ અનામી પરખાયો.
- આતમરૂપમાં આતમ ભળિયો, આપસ્વરૂપે પરિણમિયો; ૨૫૦ ૭
 જ્ઞાતા જ્ઞેય અને જ્ઞાનસ્વરૂપી, ચિદાનંદરામે રમિયો.
- આતમ ઉપયોગે આતમમાં, પરિણમિયો તનુમાંહી છતો; ૨૫૦ ૮
 તીવ્ર નિષામિત પ્રારબ્ધોને, વેદું આતમ સાક્ષી છતો.
- જગમદુલીમાં આતમ યોગી, અનેક નામે ને રૂપે; ૨૫૦ ૯
 અનેક લક્ષણે હું હું ધર, અનુભવ્યો નહિ રહું ધૂપે.
- અનંત દર્શન જ્ઞાનસ્વરૂપી, અનંત ચારિત્રી જણાયો; ૨૫૦ ૧૦
 બુદ્ધિસાગર આતમસ્વભાવે, પરિણમિયો દિલમાં માન્યો.

પ્રાંતિજ.

મૃત્યુ અને જીવન.

(રાગ ઉપરનો.)

આહાર ભય મૈથુનને પરિગ્રહ, મોહે મૃત્યુ ઉંધ દશા;
નામરૂપ કીર્તિના મોહે, મૃત્યુ જાણે સ્વમદશા.

આહાર ૧

પાંચે ઇન્દ્રિય વિષય લોગની-ઈચ્છામાં મૃત્યુ માન્યું;
જડમાં સુખની બ્રાંતિ ધારી, મોહે જીવ્યો ઘટ જાણ્યું.

આ ૨

સમ્યગ્ જ્ઞાનવિના મૃત્યુ છે, મિથ્યાત્વે મરણો કીધાં;
સમ્યગ્ આતમ જાણે જ્ઞાને, જડનાં સહુ જડને દીધાં.

આ ૩

આતમ સમ્યગ્ જ્ઞાને જીવ્યો, જાણી ઉઠ્યો ઉપયોગે;
જડ આતમનું જ્ઞાન કરીને, વર્તું આતમ ગુણ લોગે.

આ ૪

મોહનું જીવન તે છે મૃત્યુ, જ્ઞાનાનન્દ જીવન સાચું;
આપસ્વભાવે જાણે જીવવા, આતમ ઉપયોગે રાચું.

આ ૫

નામરૂપના મોહને મારી, આતમ જીવનને પ્રગટાવું;
મોહથી જીવતાભાવે મરિયો, અમરજીવો જ્ઞાને થાવું.

આ ૬

બાહ્ય મરણને બાહ્ય જીવનની, પેલીપારે જીવંતો;
આતમ આપસ્વરૂપે જાણે, લોકલોકને દીપંતો.

આ ૭

જે મરે તે આતમ નહીં છે, પુદ્ગલથી આતમ ન્યારો;
બુદ્ધિસાગર અનંત જીવને, જીવ્યો અનુભવ નિર્ધારો.

આ ૮

પ્રાંતિજ.

પશ્ચાત્તાપ.

(રાગ ઉપરનો).

પશ્ચાત્તાપ કરી લે આતમ II, પાપ કૃત્યનો બહુ રોધ;
મન વચ કાયાની કર શુદ્ધિ, નિજ દોષો લે સહુ જોઈ.
પોતાની ભૂલો નબળાઈ, રોઈને કરવી દૂરે;
નિજ દોષોને દેખે બક્તો, તસ દિલમાં પ્રભુતા સ્ફુરે.

પ ૧

પ ૨

પશ્ચાત્તાપ કરીને પાછી, ભૂલો કરવી નહીં ક્યારે.	
આત્માભિમુખ્ય પ્રતિક્રમણને, કર ॥ આતમ કયાં ભવહારે	૫૦ ૩
અશુભવિચારો સાંભા કરવા, ધર્મ વિચારો ઉપયોગે;	
સર્વજીવોના દોષો ધોવા, સેવા કર આતમભોગે.	૫૦ ૪
સલુસલુ ભૂલો અશુભ વિચારો, અશુભપ્રવૃત્તિને છ'ડો;	
પશ્ચાત્તાપ કરીને આતમ, નિઃશુણ્યથી પ્રીતિ મ'ડો.	૫૦ ૫
એકતિ શુણ્યદોષ કયા છે, તપાસ કર । ઉપયોગ ધરી;	
બુદ્ધિસાગર આતમ ધર્મે, આનંદ શાંતિ વરો ખરી.	૫૦ ૬

પ્રાંતિજ.

સેવાભક્તિકર.

(રાગ ઉપરનો).

આતમશુદ્ધિ કરવા માટે, પ્રભુ દર્શન કરવા માટે;	
સર્વજીવોની સેવા ભક્તિ, કર ॥ મુક્તિ યાત્રાવાટે.	આ૦ ૧
સર્વ ખંડના સર્વલોકનો, -ઉચ્ચનીચનો ભેદ તજ;	
કર ॥ સેવા સદુમાં પ્રભુ ધારી, સાત્ત્વિક સેવા વૃત્તિ ભજ.	આ૦ ૨
સર્વ લોકને આતમજ્ઞાનના, -ઉપદેશે શાંતિ મળતી;	
રોગાદિક દુઃખો દૂરવામાં, સેવા કરવી સત્ય મનિ.	આ૦ ૩
માનવ પશુ પંખી સદુ જીવની, -સેવામાં પ્રભુની સેવા;	
નિષ્કામે આતમશુદ્ધિએ, કરતાં પ્રગટે ધર દેવા.	આ૦ ૪
સર્વ જીવોની સેવા ભક્તિ, પ્રભુની ને સેવા ભક્તિ;	
નેથી રાગને રૂપ ટળે છે, પ્રગટે આતમપ્રભુવ્યક્તિ	આ૦ ૫
સેવા ભક્તિ કરતાં ક્યારે, વર્ણાદિક નહીં ભેદ ધર;	
સર્વ જીવોને સત્યાએ પ્રભુ, માની સેવા ભક્તિ કરો.	આ૦ ૬

માત પિતા ગુરુ સંતની સેવા, કરવામાં સહુ સ્વાર્થ તજે; આ૦ ૭
 જ્ઞાને નિષ્કામે સેવાથી, આતમ શુદ્ધિ કાર્ય સજે.
 સર્વજીવોની હિંસા ત્યાગો, જૂઠું અને ચોરી ત્યાગો; આ૦ ૮
 વ્યભિચાર ત્યાગ્યાથી સેવા, ભક્તિ થતી ઘટમાં જગો.
 દાડ માંસને વ્યસનત્યાગથી, નિજપરની સેવા થાતી; આ૦ ૯
 સર્વ જીવોના દુઃખમાં ભાગો, લેતાં પ્રભુતા પ્રગટાતી.
 ધર્મ ભેદને દૂર કરીને, સર્વ જીવોનું બલું કરવું; આ૦ ૧૦
 પ્રભુ મળવાનો સત્યમાર્ગ એ જૈનધર્મ લક્ષણ વરવું.
 સર્વ જીવોનાં દુઃખ ટાળવા, તનમન ધન સ્વાર્પણ કરવું; આ૦ ૧૧
 નામ રૂપનો મોહ તજીને, સેવાકૃત્યને આદરવું.
 સર્વ પ્રકારે સેવા ભક્તિ, કરવા ઉપયોગી થાવો; આ૦ ૧૨
 બુદ્ધિસાગર ગુરુકૃપાથી, સર્વ ગુણોને પ્રગટાવો.

યુવકો અને યુવતીઓને ઉપદેશ.

જિનેશ્વર વીરજિન જયકારી૦ એ રાગ.

પ્રભુ મહાવીર જિન જયકારી, સર્વ જીવોને જે સુખકારી; ૧
 કયે જીવોને દિતકારી, જીવોની જળવો નરનારી.
 ચોરી જરી તજે દુઃખકારી, તજે દુર્જન મિત્રની ચારી;
 સજે સન્નિવનની સંગ સારી.....જીવોની૦ ૨
 રૂપ રંગમાં મુજો ન રાચી, શીખ માનોને ધર્મની સાચી;
 દૂડી માયા તજે જોહ ધાચી.....જીવોની૦ ૩
 કાળા કામ વિદ્યારેને દમશે, ચોગ્ય સાત્ત્વિક ભોજન જમશે.
 દુષ્ટ કામથી જ્યાં ત્યાં ન જમશે.....જીવોની૦ ૪
 દુષ્ટ બુદ્ધિ પ્રગટવી વારો, સંત સંગમાં જીવન ગાળો;
 રૂપ ધરશે ધર્મ આપશે.....જીવોની૦ ૫

- મન વાણી કાયા બલ ધારો, કુદવૃત્તિયો પ્રગટી વારો.
 તથા દોષો જીવનને સુધારો.....જુવાની ૬
- કરો વૃદ્ધ પિતા માત સેવા, ઉપસર્ગો બહી પડે સહેવા;
 શુભપાત્રમાં દાનને દેવા, જુવાની ૭ કહે વીર પ્રશ્ન જયકારી.
જુવાની ૭
- સ્વાર્થ પરમાર્થ કાળને કરીએ, નીતિએ નિત્ય ડગલાંઓ ભરીએ;
 મદિ ક્રોધે ન નિન્દા કરીએ.....જુવાની ૮ કહે ૮
- સંપી જંપીને સમતા ધારી, રહીએ સદુ સત્ય વિચારી;
 કુદ સાક્ષ્ય કુંદ નિવારી.....જુવાની ૯ કહે ૯
- સેવા સદ્ગુરુની નિત્ય સારો, કુદ કુશુંલું ટેવ નિવારો;
 પાવો અનુભવજ્ઞાનનો પ્યાલો.....જુવાની ૧૦ કહે ૧૦
- જુવાની, સ્વર્ગ મુક્તિને માટે, વળતાં જૈન ધર્મની વાટે;
 માનો શિખામણ ચિરસાટે.....જુવાની ૧૧ કહે ૧૧
- જુવાની મહારેણના જેવી, નહોં નિષ્ફલ જવા દેવી;
 ધર્મ કરણી બહી શીખ લેવી.....જુવાની ૧૨ કહે ૧૨
- જેવો વિજળીનો ચમકારો, તેવી જુવાની મોઢે ન હારો;
 કરો સફળો જન અવતારો.....જુવાની ૧૩ કહે ૧૩
- યશો જુવાનીમાં શુભ કામો, પછી મજશે શિવ સુખ કામો;
 ધર્મનું દલ નિદાય પામો.....જુવાની ૧૪ કહે ૧૪
- જતાં જુવાની મન પસ્તાસો, પછી ખત્તા ધણા દુઃખ પારો;
 આયુ વીતે મરી વહી જાસો.....જુવાની ૧૫ કહે ૧૫
- માટે ચેતો યુવક નરનારી, ધરો ધર્મ ને નીતિ સારી;
 બને તન ધનથી ઉપકારી.....જુવાની ૧૬ કહે ૧૬

જ્ઞાન ભક્તિની વાટે વળજે, સંત સદ્ગરથી ખૂબ હળજે;
 નિરાસક્તિએ મુજને મળજે.....જીવાની૦ કહે૦ ૧૭
 એવી વીર પ્રભુ શીખ સારી, લેજે દિલમાંથી ભયો ઉતારી;
 બુદ્ધિસાગર મંગલકારી.....જીવાની૦ કહે૦ ૧૮

પ્રભુમહાવીરદેવનો વિશ્વને સંદેશો.

(રાગ ઉપરનો.)

પ્રભુ મહાવીરનો સંદેશો, સાંભળી નિજરનેહીને કહેશો. ॥
 જેહવું કરશે તેહવું લેશે, ચિદાનંદ ભાવમાં લોક રહેશે,
 વિશ્વ લોકો હળીમળી ચાલો, એક ખીજના હસ્તને ઝાલો,
 નિજ આત્મસમા સહુ ભાગો. ચિદાનંદ૦ ૧
 શુદ્ધપ્રેમને જ્ઞાનથી ચડતી, મોહ અજ્ઞાનથી છેજ પડતી;
 ધર્મકર્મથી વેળા વળતી. ચિદાનંદ૦ ૨
 આત્મશુદ્ધિ ખરી નિજ મુક્તિ, તેનું કારણ ભક્તિને નીતિ;
 તિરોભાવી પ્રકટ કરો શક્તિ. ચિદાનંદ૦ ૩
 મોક્ષપ્રાપ્તિના હેતુ કરોડો, મિથ્યા આચર્યુદ્ધિને છોડો;
 યોગ્ય લાગે તેમાં મન જોડો.....ચિદાનંદ૦ ૪
 હંચ નીચનો લેદ ન રાખો, સમભાવે ખરું સુખ ચાખો;
 મુખથી સત્ય વચનો ભાખો.....ચિદાનંદ૦ ૫
 વ્યભિચાર તજો દુઃખકારી, ચોરી જૂઠું તજો નરનારી;
 ત્યજો ધૂર્તજનોની ચારી.....ચિદાનંદ૦ ૬
 જ્ઞાન આપો સુપાત્રે વિવેકે, રહો ન્યાયપણાની ટેકે;
 શુણ્ પ્રકટયા સકળ જગ મ્હેંદે.....ચિદાનંદ૦ ૭

- સહુ ધર્મઃવિષે સમજાવે, રહેા મુક્તિ તેથી યાવે,
 સમજાવે સહજ મુણુ આવે.....ચિદાનંદ૦ ૮
- કોપ માનને કપટે અચાંતિ, લોભથી નહોં આત્મોત્કાંતિ,
 મન મર્યાં યજી દગે જાંતિ.....ચિદાનંદ૦ ૯
- મેહ દળતાં ખરું મુખ જાસે, શુદ્ધ આતમ રૂપ પ્રકાશે.
 અશ્વસિદ્ધિ રહે નિત્ય પાસે.....ચિદાનંદ૦ ૧૦
- રેશ વર્ણના બેદે ન લડશે, ધર્મભેદે ન લોહા વઢશે;
 ત્યારે ઉન્નતિ શિખરે ચઢશે.....ચિદાનંદ૦ ૧૧
- જડરાજ્યથી શાંતિ ન મળશે, આત્મરાજ્યથી દુઃખો દળશે.
 પ્રજ્ઞરાજ્યમાં આતમ જળશે.....ચિદાનંદ૦ ૧૨
- યથાશક્તિ કરે ઉપકારે, કરે સ્વાર્પણ લેશ ન હારે.
 રહાય આપીને લોહા તારે.....ચિદાનંદ૦ ૧૩
- દુઃખી લોકનાં દુઃખ નિવારે, સત્યમાં પક્ષપાત ન ધારે.
 લોકના દાસભાવ નિવારે.....ચિદાનંદ૦ ૧૪
- રહે સુખીયા જગત્ સહુ દેશે, એવા ધરશે સત્ય ઉદેશે.
 ટાળે પડિયા પરપરપર કલેશે.....ચિદાનંદ૦ ૧૫
- ખૂના મરણી કરે નહોં કયારે, ધર્મ કર્મ કરે સ્વાધિકારે,
 ચેદે ધર્મ જનોની વહારે.....ચિદાનંદ૦ ૧૬
- મૂખ્યાઝ્ઞાને ભોજન આપે, દયાભાવથી વિશ્વમાં વ્યાપે.
 મન દેહનાં ટાળે પાપે.....ચિદાનંદ૦ ૧૭
- જનધર્મ એ વિશ્વના માટે, કથો પાળી વળે શિવ વાટે.
 બુદ્ધિસાગર મુખ સીર સાટે.....ચિદાનંદ૦ ૧૮

ૐ અર્હ મહાવીરપ્રમુખક.

- ખન્યો હું મસ્ત દીવાનોરે, રણો નહિ લેદ કર્યાનોરે. ॥
- અનંત પ્રેમદરિયાની પ્યાલી, પીતાં ચઢી ખુમારીરે;
આપોઆપ મહાવીર દીઠો, પ્રગટ્યો આનંદ ભારી. ખન્યો ૧
- દુનિયા રેવે ત્યાં હું હસતો, મરે લોક ત્યાં જીવુંરે;
જીવન મરણથી હું છું ન્યારો, જ્ઞાનામૃતને પીવું. ખન્યો ૨
- વ્રતં અવ્રતં અમને નહિં પહોંચે, અગને કાલ ન આવેરે;
પુણ્ય પાપ વૃત્તિ ખંખેરી, સમપણાના દાવે. ખન્યો ૩
- દયા અને હિંસાથી ન્યારોં, સત્ય અસત્યથી ન્યારોરે;
ચોરી અચોરી મહને ન પહોંચે, નહિ હું મીઠો ખારો. ખન્યો ૪
- બ્રહ્મચર્યને વ્યભિચારથી, અળગો આતમ રાજરે;
કર્મપ્રકૃતિગુણઅવગુણ નહિ, ધર્માધર્મની માઝા. ખન્યો ૫
- કરં વિચારં દુનિયા રીતે, આતમરીત ન તેમારે;
વેષવ્રતાદિક છે વ્યવહારે, જડતા નહિ આતમમાં. ખન્યો ૬
- પુદ્ગલનું પુદ્ગલમાં સર્વે, આતમનું આતમમારે,
પુદ્ગલનો વ્યાપારી આતમ, સમજે પડે ન ભ્રમમાં. ખન્યો ૭
- પિંડ અને બ્રહ્માંડમાં જ્યોતે, આપોઆપ જણાયોરે;
પ્રકૃતિ વણ નાગો પૂગો, ખાળક પ્રજા સુહાયો. ખન્યો ૮
- પ્રકૃતિથી ઢંકાયેલી, દુનિયા છે જ દીવાનીરે;
પ્રકૃતિમાં નિજને દેખે, દુનિયાની નાદાની. ખન્યો ૯
- શાસ્ત્રો પાછળ હું નહિ ચાલું, શાસ્ત્રો પાછળ ચાલેરે.
આમળ હું પાછળ આચારો, સસજ્યા વણ ધર ધાલે. ખન્યો ૧૦

- આતમની પાછળ દુનિયાનો, -પડખે છે જણોરે.
નામરૂપ પડદાની પાછળ, છૂપાયો છું રચાણો. બન્યો ૧૧
- દુનિયા સાથે દુનિયા જ્યો, જ્ઞાની સાથે જ્ઞાનીરે;
સ્પર્શનમાં હું હું સંતોને, પરવા નહિ કર્યાની. બન્યો ૧૨
- લાખોમાં કાંઈ એકજ જણે, તે પણ મારા જોરે;
મુજને જણે અવધૂતો કે, નાગા ફક્કડ દેવો. બન્યો ૧૩
- નામ રૂપની અહંવાસના, કામવાસના છંડીરે;
કીર્તિ વાસના દૂરે કીધી, આતમથી રદમંડી.....બન્યો ૧૪
- અનંત આનંદમય હું પોતે, બ્રમણ સર્વે ભાગીરે;
દુનિયાની દૃષ્ટિથી ન્યારો, સંતો જોતા જગી.....બન્યો ૧૫
- માયા, પ્રભસ્વરૂપી ચર્ધને, મારી સાથે રહેતીરે;
મારા મહિમાને તે ગાતી, ગાફલને દુઃખ દેતી.....બન્યો ૧૬
- અસંખ્ય વેદો અને પુરાણો, ગીતાઓ મુજ ગાતીરે;
કુરાન બાઈબલ મુજને ગાતાં, વાણી પાર ન પાતી.....બન્યો ૧૭
- પૃથ્વી સાગર સરી બાંતુ સહુ, મુજ આજ્ઞાએ ચાલેરે;
અભેદભાવે સહુમાં હું છું, મુજમાં જગ સહુ મ્હાલે. બન્યો ૧૮
- મુજથી અભેદભાવે વતે, મુજને તે કંઈ જણે રે;
મરે નહાં તે માર્યા દેના, માયાના સહુ બાણે.....બન્યો ૧૯
- મારી કહેણી રહેણીથી સહુ, દુનિયા રહેશે ન્યારીરે;
મરજીવાઓ સંગી યાવે, કાપર જતા હારી.....બન્યો ૨૦
- મનને આતમમાં લય કરતાં, દુનિયા સહુ બૂઝાઈરે;
પુલ્કિસાગર જગંતાં ઘટ, નજરે જલ ન આઈ.....બન્યો ૨૧

મહાવીરપ્રભુની વ્યાપકપૂજા.

(હરિગીત.)

- પૂજું મહાવીર દેવને, શ્રી સદ્ગુરુને ભાવથી;
 પૂજું વપુસ્થિત આત્મને, પરમાત્મસત્તાદાવથી.
 જેથી સકળ સમજાય, એવા જ્ઞાનને પ્રેમે નમું,
 પૂજું સદા ઉપકારીને, મન ઈન્દ્રિયા પ્રેમે દમું. ૧
- પૂજું સદા મન વાણીથી, પંચેન્દ્રિયોને પ્રેમથી;
 આત્મોન્નતિનાં સાધનો, નિમિત્ત કારણ નેમથી.
 પૂજું વપુને પ્રેમથી, જેથી ચઢાવું આગળે;
 પરમાર્થ સ્વાર્થિક કાર્યની, -સિદ્ધિજ કાયાના બળે. ૨
- મન વાણીને કાયાયથી, આત્મોન્નતિ સિદ્ધિ થતી;
 પ્રકૃતિને પ્રેમે નમું, જેના બળે આત્મોન્નતિ.
 આત્મોન્નતિક્રમશ્રેણિના, -આરોહમાં કર્મો બળી;
 સમ્યક્ત્વ પ્રકટ્યા પાછલે, જતા અનુક્રમશ્રી ટળી. ૩
- પૂજું પ્રથમ સહુ દુઃખને, જે શિક્ષકા જેવાં થયાં;
 સુખનો અનુભવ આપવા, નિમિત્ત કારણ થૈં ગયાં.
 નિરૂપાધિ આત્મિક સુખ સ્મરી, પૂજું હૃદયના નેહથી;
 જે આત્મભાવે અનુભવ્યું, ભાસ્યું જ બુદ્ધ દેહથી. ૪
- પૂજું પ્રથમ સહુ દુર્જનોને, દુષ્ટચતુષ્ટદને;
 ભૂલો બતાવે દુઃખદર્ધ, આગળ ચઢાવે મંદને.
 સહુ સન્નનોને પૂજતાં, આત્મ વિકસિયો સદ્ગુણે;
 એ સંત લોકો દેવ છે, સાક્ષરપ્રભુઓ બળદેવ. ૫

મિથ્યાત્વને પૂજું પ્રથમ, સમ્યક્ત્વમાં કારણ થયું;
 સમ્યક્ત્વને પૂજું અહો, જનાથી મિથ્યાત્મ થયું.
 સદુ અસ્તિનાસ્તિધર્મમહો, અધિ સમધિ જગ નમું;
 મુજ આત્મમાં સદુ વિષ છે, એ આત્મરૂપે પરિણમું. ૧
 સદુ વિષ છે આત્મવિષે ને, વિષમાં આત્મ રહ્યો;
 સ્થાદસ્તિનાસ્તિદૃષ્ટિએ, આત્મ સકલંભય સદૃશો.
 દિલ્હાર આત્મ પૂજતાં, નહોં પૂજ્ય ઠા ખાણી રહ્યું;
 આત્મપ્રશ્નને પૂજતાં, દર્શન અનુભવ સુખ થયું. ૭
 શુદ્ધાત્મમહાવીર દિલ રહ્યો, પોતેજ પૂજું પ્રેમથી;
 પૂજય પોતે પ્રેમથી, જ્યાં કહેવું કરવું કંઈ નથી.
 કતાંદિષટ્કરમથી, વિષ્ણુ જે વ્યાપક જગપણી;
 એવી અમેદે પૂજના, કીધી નિહ'વયા જગમણિ. ૮
 પ્રભાંડ સદુ રચના અહો, નિજપિંડમાં જણી ખરી;
 સદુ પૂજ્યપૂજક ભાવના, વ્યવહારભક્ત્યા અનુસરી.
 પૂર્વોક્ત પૂજ એહવી તે, જૈનધર્મને વ્યવહરો;
 બુદ્ધચરિત્ર સદ્ગુરૂ પૂજતાં, આનંદ મંગળતા વયો. ૯

પ્રમુ મહાવીર યાદી.

શુદ્ધાત્મમહાવીર કેવયાદી, તુજકરી દિલમાં ધણી;
 ધ્યાને યયો તું દ્યેયને, બાસ્યો હૃદયમાં જગપણી.
 યાદી પ્રભો તુજ પળપળે, બીચું ન રૂચે તુજવિના;
 જયજય પ્રભો મહાવીર જિન, શુદ્ધાત્મ છે સોહમણી. ૧

યાદીબળે પ્રત્યક્ષ થૈ, દર્શન કરાવ્યાં તહે વિભો;
સાકાર નિરાકારરૂપે, દર્શને દેખ્યા પ્રભો.

દર્શન આપોઆપનાં,—નિશ્ચયનયે નિજદૃષ્ટિથી;
પ્રત્યક્ષ દેખે યાદી શું ? પરોક્ષદૃષ્ટિ સદૃષ્ટિથી. ૨

સદુ જાતના શાસ્ત્રોત્તણી,—વાચન પ્રવૃત્તિ નહિ રહી;
પ્રત્યક્ષમાં સંદેહ શો ? પ્રત્યક્ષ દર્શનથી સહી.

પ્રત્યક્ષ આપોઆપ મહાવીર, સર્વભાવે પેખિયા;
પ્રત્યક્ષ મહાવીર જગધણી, સદુરૂપથી જગ દેખિયા. ૩

તણ કાલનાં સદુ જીવનાં, નામોજ રૂપો જહ છે;
શ્રી વીરપ્રજ્ઞના નામને,—રૂપો જ આત્મિક એહ છે.

જ ભાવથી વીર સેવિયા, તે ભાવથી મુજને મળ્યા;
જનીજ જવી દૃષ્ટિ, તેને, તેજરૂપે જગ રૂપ્યા. ૪

મહાવીર પ્રજ્ઞને ધ્યાવતાં, મહાવીરરૂપે ભાસિયા;
પ્રત્યક્ષમાં યાદી નહોં, આપોજઆપ પ્રકાશિયા.

પ્રત્યક્ષ દીઠા જ્યોતિના,—સાગર, પ્રજ્ઞ વ્યાપક સદા;
તણભાર બ્રમણ નહિ રહી, આત્મપ્રજ્ઞ નિરખે મુદા. ૫

ગાવુંજ આપોઆપને, ધ્યાવુંજ આપોઆપને;
યાદીજ આપોઆપની, બહ્યાજ મોડ વિલાપને.

માનવ જીવનમાં આત્મનું,—જીવન મજાનું અનુભવું;
પરોક્ષ યાદીએ સહી, આત્મિકમુખને ઉજવું. ૬

પ્રત્યક્ષ અનુભવ જ્ઞાનને, દર્શન થકી મૃત્યુ ટાળું;
આવિર્ભવિ અમરતા, સ્વાતંત્ર્ય પદ વટમાં મળું.

સાક્ષી ન બીજની રહી, આપોજઆપ પ્રકાશનાં;
તરો ધ્યા સંઘ્ય મહુ, અનુભવમયેજ વિલાસનાં.

લોકિક સંજ્ઞાઓ ટળી, નિજ આત્મસંજ્ઞા અતુભવે;
 દિસિ દેખાડે શાસ્ત્રગણ,—પણ શાસ સંજ્ઞા નંદિ હવે.
 તુજ યાદીમાં જ દેતુઓ, ઉપકાર તેઓનો યગો;
 ગુણદિના અવલંબને, શુદ્ધાત્મભાવે ઉમલો.

પ્રત્યક્ષ સદૃશ દેવ, શુદ્ધાત્મ મદાવીર એકતા;
 એ આત્મસત્તાએ લહી, રસ પામતાં યે લીનતા.
 પરપ્રક્ષ આનંદ રસ લલો, બાદી ન બીજો રસ રહ્યા;
 પ્રભો ! બુદ્ધિસાગર તુજ યથો, ઘુગ ઝવન રસમાં મદગલ્લો.

શુદ્ધપરબ્રહ્મમદાવીરપ્રભુનો સર્વવિશ્વપ્રતિ સંદેશ.

(કવ્વાલિ.)

જગત્ના સર્વ લોકોને,—અમારો ધર્મ સંદેશો,
 પરસ્પરમાં મળે દેખી, પરસ્પર આત્મવત્ વનો. ૧
 પરસ્પર સર્વ જીવોમાં, મળે દેખી કરો પ્રીતિ,
 પરસ્પર સ્થાય કરવામાં, યતી મુજ બક્ષિને સેવા. ૨
 ગણો ના બક્ષિનો બેદર, ગણો ના ધર્મબેદોને,
 અહિંસા સત્ય સંયમથી, પરસ્પર શક્તિને રક્ષે. ૩
 ત્યજે બહુ મરો સાચું, બુદ્ધિ ના અન્યતુ સાંકે,
 વિશુદ્ધપ્રેમબક્ષિએ, મળી મહુ અલેટો લેટ. ૪
 ખરી જ બક્ષિ કરના, મહુ નેના જ દીલમાંડી;
 મળે જ બક્ષી સેવે, બને તેજ દને દેટ. ૫

યાદીબળે પ્રત્યક્ષ થૈ, દર્શન કરાવ્યાં તેં વિભો;
સાકાર નિરાકારરૂપે, દર્શને દેખ્યા પ્રભો.

દર્શન આપોઆપનાં,—નિશ્ચયનયે નિજદૃષ્ટિથી;
પ્રત્યક્ષ દેખે યાદી શું ? પરોક્ષદૃષ્ટિ સૃષ્ટિથી.

સહુ જાતના શાસ્ત્રોતણી,—વાચન પ્રવૃત્તિ નહિ રહી;
પ્રત્યક્ષમાં સંદેહ શો ? પ્રત્યક્ષ દર્શનથી સહી.

પ્રત્યક્ષ આપોઆપ મહાવીર, સર્વભાવે પેખિયા;
પ્રત્યક્ષ મહાવીર જગદણી, સહુરૂપથી જગ દેખિયા.

ત્રણ કાલનાં સહુ જીવનાં, નામોજ રૂપો જહ છે;
શ્રી વીરપ્રભુના નામને,—રૂપો જ આત્મિક એહ છે.

જ ભાવથી વીર સેવિયા, તે ભાવથી મુજને મળ્યા;
જનીજ જવી દૃષ્ટિ, તેને, તેજરૂપે જગ ફળ્યા.

મહાવીર પ્રશ્નને ધ્યાવતાં, મહાવીરરૂપે ભાસિયા;
પ્રત્યક્ષમાં યાદી નહીં, આપોજઆપ પ્રકાશિયા.

પ્રત્યક્ષ દીઠા જ્યોતિના,—સાગર, પ્રભુ વ્યાપક સદા;
તલભાર ભ્રમણા નહિ રહી, આત્મપ્રભુ નિરખે મુદા.

ગાવુંજ આપોઆપને, ધ્યાવુંજ આપોઆપને;
યાદીજ આપોઆપની, ભૂધ્યાજ મોહ વિજ્ઞાપને.

માનવ જીવનમાં આત્મતું,—જીવન મજાનું અનુભવ્યું;
પરોક્ષ યાદીએ સહી, આત્મિકમુખને ઉઝવ્યું.

પ્રત્યક્ષ અનુભવ જ્ઞાનને, દર્શન થકી મૃત્યુ ઠાપું;
આવિર્ભવિ અમરતા, સ્વાતંત્ર્ય પદ ધરમાં મળ્યું.

સાક્ષી ન બીજની રહી, આપોજઆપ પ્રકાશનાં;
તરો ધર્યાં સ રમ્ય સહુ, અનુભવબળેજ વિજ્ઞાસનાં.

લોકો સંજ્ઞાઓ ટળી, નિર્જ્ઞ આત્મસંજ્ઞા અનુભવે;
 દિશિ દેખાડે શાસ્ત્રગણ્ય,—પણ શાસ્ત્ર સંજ્ઞા નહિ હવે.
 તુજ યાદીમાં જ હેતુઓ, ઉપકાર તેઓનો થયો;
 શુષ્કાદિના અવલંબને, શુદ્ધાત્મભાવે ઉમલ્યો.

પ્રત્યક્ષ સદૃશુર દેવ, શુદ્ધાત્મ મહાવીર એકતા;
 એ આત્મસત્તાએ લહી, રસ પામતાં યૈ લીનતા.
 પરબ્રહ્મ આનંદ રસ લહ્યો, ખાદી ન ખીજો રસ રહ્યો;
 પ્રભો ! મુદ્ધિસાગર તુજ યથો, તુજ જીવન રસમાં મદગમ્યો.

શુદ્ધપરબ્રહ્મમહાવીરપ્રભુનો સર્વવિશ્વપ્રતિ સંદેશ.

(કબાલિ.)

જગતના સર્વ લોકોને,—અમારો ધર્મ સંદેશો,
 પરસ્પરમાં મહેને દેખી, પરસ્પર આત્મવત્ વતે. ૧
 પરસ્પર સર્વ જીવોમાં, મહેને દેખી કરે પ્રીતિ,
 પરસ્પર સ્હાય કરવામાં, યતી મુજ ભક્તિને સેવા. ૨
 ગણો ના જાતિનો ભેદજ, ગણો ના ધર્મભેદોને,
 અહિંસા સત્ય સંયમથી, પરસ્પર શાંતિને રસો. ૩
 ત્યજો બહું અહો સાચું, બુદ્ધિ ના અન્યનું આદ્ય,
 વિશુદ્ધપ્રેમભક્તિએ, મળી સહુ આલસો લોઘ. ૪
 ખરી જ ભક્તિ કરનારા, રહું તેનાજ દીલમાંહી;
 મહેને જ આવધી સેવે, બને તેવા તમે લોકો. ૫

- પરસ્પર ભેદ કલેશોને, ત્યજી સુસંપત્તી વર્તો,
ત્યજી અન્યાયીસત્તાઓ, અવર્તો સત્યનીતિથી. ૬
- કરો સંગત સુસંતોની, અસત્સંગત ત્યજી દેશો,
ગરીબોની ચઢો બહારે, પશુઓ પંખીઓ રક્ષો. ૭
- વિચરતા સત્યના પંથે, કરો ના મૃત્યુ પણ થાતાં,
સહો અન્યાય નહિ ક્યારે, ત્યજો પાપંક બૂદમોને. ૮
- બલામાં ભાગ લેવાને, કરો સ્વાર્પણ બલાભાવે,
દિલાસો દુઃખીઓને ઘો, પ્રમાણિકતા સદા ધારો. ૯
- ત્યજો દુષ્ટ્યુદ્ધિને વેગે, ભજો સદ્ગુણોદ્ધને ભાવે;
ક્યાની વૃત્તિ ધારીને, અશકતોની કરો રક્ષા. ૧૦
- સહાયક સર્વજીવોનો, -સદા છું સત્યભક્તિએ,
કરો નિર્મોહથી કાર્યો, કરી સ્વાર્પણ મૂઢને સધળું. ૧૧
- ધરી વિશ્વાસ મુજમાંથી, ધરીને પ્રીતિ મુજમાંથી,
ધરીને આત્મની શ્રદ્ધા, ધરોને કહેણી સમ રહેણી. ૧૨
- શુભાશુભ બુદ્ધિવણ વર્તો, ધરીને શુદ્ધબુદ્ધિને,
અભેદી થાઓ મુજ સાથે, તંથા મુજ વિશ્વની સાથે. ૧૩
- કરો શુભ દાન યોગ્ય જ તે, પુરામાં ભાગ નહિ લેતા,
શમાવો પ્રેમથી વૈરો, બની વીરો ક્ષમા ધારો. ૧૪
- કરોને ભક્તિ સંતોની, ગુણોના રાગને ધારો,
હજો દુર્ગુણ પ્રગટતા સહ, શુભામીભાવને ટાળો. ૧૫
- સહનતા એ પરમતપ છે, રહો ના મોહના તાવે,
રહો ના ઇન્દ્રિ મન વશમાં, મળો સૌને ખરા પ્રેમે. ૧૬
- લડો ના દેશના ભેદ, લડો ના હુદ્ર મત પાંચે,
જગતના સર્વજીવોને, -ગણો મહારા સમા ભાવે. ૧૭

અસત્ વહેતો ત્યજી દેશો, નિવારો દ્વેષપુદ્ધિને,	૧૮
ખરા આનંદની શ્રદ્ધા, ધરી આત્માવિષે રહેશો.	
ત્યજી ચોરી વ્યભિચાર જ, સુરાને માંસ પરિહારો,	૧૯
સુપાત્રે દાન ઘો ખાવે, કરોને સ્વાધિકારે સદ્.	
પ્રજા હું હું જગત્ સ્વામી, કથયો સંદેશ દુનિયાને,	૨૦
પ્રવર્તી બોધ અનુસારે, પ્રજાપદ પામશો નક્કી.	
પ્રજા મહાવીર સંદેશો, સુણાવ્યો વિશ્વ સોઝાને,	૨૧
બુદ્ધયદ્ધિ આત્મસહભાવે, પ્રવર્તે તે પ્રજા યાતો.	

